

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

IX.OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTI TUTANAĞI

BAŞKAN : Av. Nejat OĞUZ (Ankara)
BAŞKANVEKİLİ: Av. Burhan KARAÇELİK (Zonguldak)
YAZMANLAR : Atıf Çelebi(Çorum), Doğan İleri(Bolu)

Toplantı Tarihi: 8, 9, 10 Ocak 1976

Toplantı Yeri : Ankara-Türk Standartları
Enstitüsü

8.1.1976 Perşembe

BİRİNCİ BİRLEŞİM

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati:10.00

1.- YOKLAMA

YÖNETİM KURULU BAŞKANI FARUK EREM- Türkiye Barolar Birliğinin IX ncu Genel Kurul toplantısını açıyorum. Toplantı nisabımız fazlasıyla mevcuttur.

2.- BİRLİK BAŞKANININ TOPLANTIYI AÇIŞI

YÖNETİM KURULU BAŞKANI FARUK EREM- Yargı kuruluşlarımızın yüce Başkanları, çok değerli konuklarımız, aziz meslektaşlarım;

Bu yıl camiamıza bir Baro daha; Ağrı Barosu da dahil oldu. (Alkışlar) Bu suretle kanunumuzun emrettiği, her ilde bir baro amacına iki eksikimiz kalmıştır. Önümüzdeki yıllarda da bunu tamamlayacağımızı umut etmekteyiz.

3. BİR BAŞKAN, BİR BAŞKANVEKİLİ VE İKİ ÜYEDEN KURULU GENEL KURUL BAŞKANLIK DİVANI SEÇİLMESİ

YÖNETİM KURULU BAŞKANI FARUK EREM- Müsaade ederseniz Genel Kurulumuzun Başkanlık ve Yönetimi için gerekli seçime geçelim.

Uzun süredir devam eden geleneğimiz uyarınca toplantı yerinin Baro Başkanı Genel Kurulumuza Başkanlık etmektedir. Bu geleneğe uygun olmak üzere bir öneriyi almış bulunuyorum. Eğer başkaca bir istek mevcut değilse, müsaadenizle oylarınıza arzedeceğim.

Ankara Barosu Başkanı sayın Nejat Oğuz'u Genel Kurul Başkanlığına kabul edenler lütfen işaret buyursunlar... Zannediyorum ki, seçim ittifakla yapılmıştır, sağolunuz efendim. Nejat beyi rica ediyorum.

TOPLANTI BAŞKANI NEJAT OĞUZ- Çok muhterem arkadaşlarım, Genel Kurulunuzun Başkanlık görevini bana vermek şuretiyle şahsıma gösterdiğiniz güven ve teveccüh için hepinize içten teşekkürlerimi sunuyorum. Saygılarımla. (Alkışlar)

Şimdi bir Başkanvekili ve iki Yazman üye seçerek Başkanlık Divanını oluşturmak gerekiyor. Burada mevcut bir önergeye göre, Başkanvekilliğine Zonguldak Delegatesi sayın Burhan Karaçelik aday gösterilmiştir.

Başka bir istek, başka bir öneri yoksa, bunu oylarınıza sunacağım. Var mı efendim başkanvekilliği için başka öneri?.. Yok.

O halde, Kanunumuz gereğince aksine de bir istek mevcut değilse, Başkanvekilliği oylamasını açık oyla yapacağım. Zonguldak Delegatesi sayın Burhan Karaçelik'i Başkanvekilliğine kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim. Sayın Burhan Karaçelik beyi Divana rica ediyorum. (Alkışlar)

Efendim, aynı önergede yazman üyeliklere Çorum Delegatesi sayın Avukat Atıf Çelebi önerilmektedir. Kural gereğince tek tek oyluyorum. Başka istek mevcut değilse sayın Atıf Çelebi'yi yazman üyelik için oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Sayın Atıf Çelebi'yi Divana rica ediyorum. (Alkışlar)

İkinci Yazman Üyelik için Bolu Delegatesi sayın Avukat Doğan İleri önerilmiştir. Başka bir istek yoksa Doğan İleri beyi Yazman üyelikiğin oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Doğan İleri beyi de Divana rica ediyorum. (Alkışlar)

(Başkanlık Divanı üyeleri Divandaki yerlerini aldılar)

BAŞKAN- Efendim, Divan teşekkür etmiştir.

4.- SAYGI DURUŞU

BAŞKAN- Efendim, çalışmalarına başlamadan evvel Büyük Atatürk'ün, İnönü'nün, şehitlerimizin ve kıymetli merhum hukukçularımızın ruhlarını tasis için manevi huzurlarında sizleri saygı duruşuna davet ediyorum.

(Saygı Duruşunda bulunuldu)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

5.- ANKARA BAROSU BAŞKANININ KONUŞMASI

BAŞKANVEKİLİ- Değerli delegeler; gündemin 5 nci maddesi gereğince, Ankara Barosu Başkanı sayın Nejat Oğuz konuşma yapacaklar, kendilerini mikrofona davet ediyorum.

Buyurun Nejat bey.

ANKARA BAROSU BAŞKANI NEJAT OĞUZ- Yüksek Yargı organlarımızın sayın hâkimleri, sayın misafirler, Türkiye Barolar Birliğinin IX ncu Genel Kurulunun sayın üyeleri, muhterem meslektaşlarım;

Türkiye Barolar Birliğinin Dokuzuncu Genel Kurulu olarak yapacağınız çalışmalarını kutluyorum. Bu çalışmaların başında bana düşündüklerimi kısaca olsa bile sunmak olanağını veren sayın Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulumuza huzurunuzda içtenlikle teşekkür ederim.

Türkiye Barolar Birliği yurdumuzda Anayasal kuruluşlar arasında büyük bir boşluğu doldurmuş, Anayasamızın hedefi olan sosyal hukuk devletinin anlaşılmasında kısa tarihinde saygıdeğer çaba göstermiştir. Bu çaba bu yılki Yönetim Kurulu raporunun birinci bölümünde bir kere daha ifade edildiği gibi, meslekî sorunlar yanında ve onunla birlikte hukukun üstünlüğü ilkesini topluma benimsetmek şeklinde tecelli etmiştir.

Bugün yurdun içinde bulunduğu şartlar gözönüne alındığında, hukukun üstünlüğü ilkesini artık Devletin kendisine ve siyasal iktidara anlatmak gerektiği görülmektedir. Gerçekten bu ilke toplumun büyük kesiminde artık tartışma konusu değildir. Fakat onun Devlet organları ve siyasal iktidarca da benimsendiği yolunda toplumun kendisinde çok ciddi şüpheler mevcuttur. Bu şüpheleri yaratan ve çoğaltan olaylar yaşanmaktadır.

Bir hafta önce bitirdiğimiz 1975 yılı boyunca durum böyle olmuş; kişinin temel hak ve hürriyetleri ve adalet zedelenmiş, hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü üstüne yoğun gölgeler düşürülmüştür. Halen bu göl-

gelerin soğukluğunu hissetmekteyiz.

Anayasanın 10 ncu maddesi devletin; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, fert huzuru, sosyal adalet ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşamayacak surette sınırlayan siyasi, iktisadi ve sosyal bütün engelleri kaldıracığını amirdir. Burada kastolunan engeller toplum içinde, tarihte oluşmuş ve maalesef günümüze kadar yaşayabilmiş olanlardır. Bu tarihi engellere karşı bir çabaya girişilmemiş olması bir tarafa, bugün temel hakların başında gelen yaşama hakkına, can güvenliğine kasıtlı, belirli, planlı ve mütemadi şekilde konan engellere Devletin sadece seyirci kalması ve hatta siyasal iktidar adına bu tür engellemelerin hareketlerin, tecavüzlerin benimsendiğini gösteren düşünceler ve yorumların ortaya konması devletin hukukun üstünlüğü ilkesine bir fantaziden ötede itibar etmediği kanaatini kökleştirmektedir.

Geçmişte toplumlar sadece açlıktan kurtulmak istemişlerdi. Günümüzün insanının istekleri ve ihtiyaçları kökünde o geçmişin açlığı kadar önemli bulunmaktadır ve Devlet bugün artık temel hak olarak bilinen bu ihtiyaçları doğru bilgi, sağduyu, adalete ve hukukun üstünlüğüne saygı ile karşılamak ve sağlamak zorundadır. Devlet böylece sosyal hukuk devletine götüren yolu en mükemmel şekilde açmak, her an toplumun her kesiminde canlı, aktif biçimde bu yolun bekçiliğini yapmakla görevlidir. Devlet hukuka saygının modeli olmalıdır. Toplum pramidinde ahlâk gibi hukuk saygısı da tabanda kendiliğinden teşekkül etmez. O da Devlet organlarında, idarede, siyasal iktidarda mevcut olduğu takdirde ve derecede topluma intikal eder ve orada yayılır. Bu sebeple, adaleti ve hukuku devlete karşı savunmak gibi, çok vahim bir duruma düşmemek gerekir. Günümüzde maalesef böyle olmuştur.

Geçtiğimiz yıl içinde de siyasal iktidarın hâkimiyetinde devlet organları ve idare, devleti bu duruma getirmiştir. Adaletin ve hukuk devleti niteliğinin istisnaya tahammülü yoktur. Bu konuda oranı yüzde

yüzün altına düşüremeyiz. İdarî yargı kararları ısrarla yerine getirilmeyerek hukuk devleti ilkesine ters düşülmüştür. Bu noktada en çok üzüntü yaratan şey siyasal iktidarca hukukun anlaşılammış olduğu şüphesini ciddi şekilde ortaya çıkaran düşüncelerdir. İdarî yargı denetiminden tazminat ödeyerek kurtulmak bu tür bir şanssız düşünce olmuştur. Devlet Güvenlik Mahkemelerini kurmak ve Anayasa Mahkemesi kararına rağmen onları ihya etmek düşünce ve teşebbüsleri de Anayasanın yargıya ve adalete ilişkin hükümlerine aykırı bulunmaktadır. Bu durum adalet açısından ciddi bir sıkıntı yaratmış, adaleti zedelemiştir. Varlıklarının Anayasaya aykırılıkları saptanmış olan mahkemelerden bir kısmı görevini tatil ederken, diğerlerinin yargı görevini sürdürmeleri adalet adına büyük talihsizlik olmuştur. Böylece toplumun adalet duygusu tabii olmayan yollara başvurma isteğinin sonucu olarak büyük yara almıştır. Hukukumuzu, devleti süratle hukukun üstünlüğü ilkesine yaraşır niteliğe kavuşturmalıyız. Çünkü, hukuk kanunlar toplamı değildir. Hukukun bu nâtelîği taşımadığı yerde de gerçek adalete ulaşamaz. Adalet ise toplumun tek güveni ve umududur. Bu umudun gerçekleşmesinde avukatların, baroların ve Barolar Birliğinin görevinin büyüklüğünü biliyor ve bu görevi istekle ve büyük gururla yüklenmiş bulunuyoruz. Görevi yerine getirme çabamızda, bu çabayı verimli kılacak vasıtalara sahip olmayı haklı olarak istiyoruz. Bu vasıtaların başında mesleğin bağımsızlığı ve meslek üst kuruluşu olan Türkiye Barolar Birliğine Anayasa Mahkemesinde dava açmak hakkı geldiğini, bunun için gerekli Anayasa değişikliğinin tez elden yapılması isteğimizi bir kerre daha tekrarlıyoruz.

Sayın Genel Kurulun, hukukun ve adaletin anlaşılması ve gerçekleşmesi için yapacağı çalışmalarda başarılar diliyor, misafirlerimize ve üye arkadaşlarıma Ankara Barosu adına derin saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKANVEKİLİ- Sayın Nejat Oğuz'a teşekkür ederiz.

BAŞKAN- Efendim, sayın Birlik Başkanı Faruk Erem konuşmak istediler, buyurun.

YÖNETİM KURULU BAŞKANI FARUK EREM- Sayın Başkanımız, aziz delege arkadaşlarım;

Yönetim Kurulunun sizlerden bir istirhamını arzetmeme müsaadenizi rica edeceğim.

Genel Kurulumuzun bu seçkin toplantısı huzurunda, mesleğimizde 50 yıl ve daha fazla emeği geçmiş olanlara Türkiye Barolar Birliğinin onur plaketini huzurlarınızda takdim etmek istiyoruz. Müsaade buyurulursa bir iki hususa temas etmek istiyorum.

Halen mevcudumuz 15 472 kişidir. 50 yıl ve daha fazla emeği geçmiş üstatlarımızın adedi 15. Müsaade ederseniz, isimlerini okumak isterdim. Soyadı sırasına göre arz ediyorum:

Akalın Abdurrahman

Barikan M. Aziz

Bayraktar İsmail Hakkı

Behar Daniel

Hazan Azriyel

Kalemcioglu Fahrettin

Lâskari Kaludi

Mankan Haçik

Öget Tahir Memduh

Pekselek Münim Mustafa

Saran Vasfi

Sayar Şükrü

Sorgun Asım

Turaclı Abdurrahman Rahmi

Tüzümen Râcai

Sayın Başkanlarımız, Yönetim Kurulu adına bütün Türkiye barolarının duygularına tercüman olarak bizlere şu şükran borcumuzu ödemek olanacağını tanıyan Genel Kurulumuza tekrar tekrar teşekkürlerimizi arz ederiz.

Kuruluşumuz daha ilk yıllarında bütün dünya barolarında mevcut olan meslek kurallarını gönülden ve kolaylıkla kabul buyurdu. Bunun nedeni şudur:

Demek ki, bu kuralların kabulünü gerektirecek ortam hazırlanmıştı. Onurlu davranışlarıyla üstatlarımız bu ortamı bize hazırlamak lütfunda bulundular. Bu onların kayda değer, belki en büyük başarılarından biri olacaktır. Meslek onurunu bu kadar uzun yıllar omuzlarında ağır bir yük gibi (çünkü bizce kıdem daha fazla sorumluluğu yansıtıyor) taşıyan üstatlarımıza elbette bizler birşeyler borçluyuz.

Kaldı ki, 50 yıl başkasının derdiyle yoğrulup yine de kişisel mutluluğunu sürdürebilmek niteliği ancak büyük insanlara özgü bir ayrıcalık olsa gerek. Bunun için değil midir ki, eski Roma'da belli bir kıdem kazanmış avukatların bir tekeli vardı; bahçelerine bir palmye ağacı dikmek imtiyazı... Bir insanın bütün ömür boyu davranışlarının sonunda ona sağladığı en büyük hak. Belkide kendisine saygı gösterilmesini istemek hakkıdır. İşte biz bu toplantıdan istifade ederek bütün Türk avukatları adına üstatlarımıza şükran borcumuzu ödemek istiyoruz.

Sağlık vesair nedenlerle üstatlarımızın hepsinin buraya gelmesi, teşekkürleri mümkün olamadı. Şimdi müsaade ederseniz, yine soyadı sırasına göre plaketlerini sizler adına ve Yönetim Kurulu adına kendilerine takdim edeyim.

Sayın Barikan M. Aziz. (Alkışlar)

(M.Aziz Barikan'a Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Erem tarafından plaketi verildi)

M.AZİZ BARIKAN (Ankara)- Sayın Yüksek Hâkimlerimiz, muhterim misafirlerimiz ve sevgili meslektaşlarım;

Avukatlık mesleğinde 50 nci yılı dolduranlar için hazırlanmış olan bu törene ben de bir mutlu olarak katılmış bulunuyorum. Bu düzeni sağlayan Avukatlar Birliğine ve nazik davetiyesini aldığım Ankara Barosuna karşı şükranlarımı arz ederim.

Muhterem arkadaşlarım, Türkiye Barolar Birliğince hazırlanmış olan onur belgesi armağanını almış olmakla kendimi çok mesut ve bahtiyar telâkki etmekteyim.

Muhterem arkadaşlarım, hepinizin 30, 40 ve 50 nci yıllara ulaşmanızı canı gönülden diler, hepinize şükranlarımı arz ederim. (Alkışlar)

YÖNETİM KURULU BAŞKANI FARUK EREM- Sayın Behar Daniel, teşrifinizi rica edeceğim efendim. (Alkışlar)

(Daniel Behar'a Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Erem tarafından plaketi verildi)

DANİEL BEHAR (İstanbul)- Pek muhterem sayın Başkan ve Heyeti İdaresiyle bütün huzzar-ı keran;

Emin olun ki, hayatımın en zevkli, neşeli, heyecanlı ve hatta mutlu olarak yaşadığım günlerden birini yaşıyorum. Bu da, milletin ve Türkiye Barolar Birliğinin yüksek nimetleri ve bizlere bahşetmek lütfunu gösterdikleri nimet sayesinde, bu şeref sayesinde nail olmaktayım. Evet, hakikaten mesleğimiz son derece şerefli bir meslektir. Bu mesleğin kudret ve kabiliyetini, zekasını, tamamen aynı zamanda ilmini göstermek suretiyle adalete hizmet yolundaki bu kabil hareketleri cidden nazarı dikate alınmaya şayandır. Avukatlık yalnız mesleğe intisabı, para kazanmak zengin olmak vesilesiyle değil, hakikaten burada gördüğümüz şu veciz fıkranın, "Adalet mülkün temelidir" sûretindeki beyanına dayanarak tam adalete hiçbir vech ve suretle kendilerinin böyle aynı zamanda herhangi bir maddî menfaate malik olacak vesilesiyle değil, adalete hizmet ve

yüksek hâkimlerimizin adalet uğrunda ittihaz eyledikleri kararlara tamamen yardım etmekle vazifedardır. İşte bendeniz de, yaşlı bulunduğum, biliyorsunuz 25 yaşına varmış bir fert olarak huzurunuzda çıkıyorum, bunu da kemâli şükran ve nimetle ve cenabı hakka lütfu nimetine şükranlarımı arz etmekle bildiriyorum, hakikaten adalete hizmet etmeyi kendimde bir zevk ve şevk îelâkki ettim ve bütün kardeşlerimizin de, meslektaşlarımızın da manevi hususta en ziyade ahlâki bakımından kendi bu gayretlerini sarfeylemelerini temenni ediyor ve hakikaten birçok meslektaşlarımızın da bu vesileye herhalde hizmet eylediklerine emin olarak, bizlere bahşeyledikleri bu şerefli nimetten dolayı, maddî bakımından değil manevi bir armağan olarak, bir hatırayı ebediye suretiyle saklayacak ve adalete hizmet etmeye devam etmek şerefine nail olursam, Cenabı Hakka dua ederek, sizlerin de sıhhat ve âfiyetinizi ve cümlelerinizi büyük saygılarımla hizmetlerimi arz ederek çekiliyorum. (Alkışlar)

YÖNETİM KURULU BAŞKANI FARUK EREM- Sayın Hazan Azriyel, teşrifinizi rica edeceğim efendim. (Alkışlar)

(Azriyel Hazan'a Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Erem tarafından plâketi verildi)

AZRIYEL HAZAN (İstanbul)- Bendeniz Selânik Mekteb-i Hukuk'undan mezunum. Selânik hukuku ne demek? Meşrutiyet ilânından bir sene evvel Selânik'te bir Mekteb-i Hukuk açılmış. O vakte kadar yalnız İstanbul'da Mekteb-i Hukuk vardı. Hepimiz koşardık, İdadi Mektebini bitirir, İstanbul'a gelirdik, Hukuk mektebine girmek için. Fakat o zaman Balkanlarda birçok karışıklıklar oluyordu. Selânik'te Maliyeye, jandarmaya müdahale edilmiş ecnebler tarafından, bir aralık adliyeye de müdahale etmek zihniyeti hasıl oldu. O vakit Adliye Nazırı meşhur Abdurrahman Paşa vardı, o kat'iyen müsaade etmedi, "Ben Selânik'te bir Mekteb-i Hukuk açacağım ve birçok hâkimler yetiştireceğim" dedi. İşte o zamandan beri o mesleğe intisap ettim, hukuk mektebini Selânik'te bitirdikten sonra Balkan

Harbine kadar orada devam ettik, sonra buraya intikal ettik. O zamandan beri işte bu mesleğe intikal ettim. Bu vesileyle hepimizi selâmlarım.

(Alkışlar)

YÖNETİM KURULU BAŞKANI FARUK EREM- Sayın Lâskari Kaludi, teşri-finizi rica edeceğim efendim. (Alkışlar) Kendileri aynı zamanda İstiklâl Madalyası hamilidirler, arzederim. (Alkışlar)

KALUDI LÂSKARİ (İstanbul)- Ben 23 harp malûlüyüm. Sağ elim demirdir, sol elim de kırık, ayaklarım da kırıktır. Vatanıma asker olarak hizmet ettim. Birinci harpten evvel Edirne Sultanisine mektebe gittim, bitirdim; maksadım doktor olmaktı. Fakat altı ay sonra harp ilân edildi. Babam dedi ki, "Oğlum askere git." 15 nci Kolorduya girdim, harbe iştirak ettim. Bulgar harbinde bulundum. Ben Demirköylü'yüm, dağda büyüdük. Düşmanı ve dostu ayırmayı küçükten öğrendim; babamdan öğrendim, herşeyi babamdan öğrendim. O köylerin nakliye müdürüydü. Vatan vatandır; babadan, anadan, herşeyden önce evvelâ vatan gelir. Çünkü bizi besleyen vatan dır. (Alkışlar)

Okumak ve yazmak vatana hizmet içindir. Yanımızdaki arkadaşı ve dostu doğru yola sevkettir. Babamdan, dedemden bunu öğrendim. Yaralandım, parçalandım, yine ordu beni hizmete koydu. Hizmetteyken hukukçular vardı. Ben de hukuk mektebine gittim, ama tabancam vardı, tabancalı geziyordum, öyle icabediyordu ve hukuk mektebini bitirdim.

Şunu bildim, babamdan gördüm; vatana hizmet yanında, soldaki adamlardan iyi muamele görmek ve daima vatana herşeyi borcumuz olduğunu unutmamak. İnsanlar fert olarak bir sıfırdır. Esasen insan nedir? Gündüz altı-yedi saat sağlam, fakat akşam yoktur, ölü... Uykü nedir?.. İşte biz insanlar bilhassa, yanımda çok avukatlar görüyorum, bilelim ki, Allahın, çünkü Allaha çok inanırım. Ben nasıl kurtuldum? Ben 15 nci Topçu Alayının zabitiydim. Bütün harbe girdim. İngilizler giderlerken yaralandım. Atatürk'e dediler ki, "Laskari vuruldu." Yanıma kadar geldi,

"Çabuk tedâvi edin" dedi. Bütün vücudum delik-deşik, utanıyordum banyolara gitmeye. Allah beni kurtardı ve memleketime ve vatanıma vicdanen borcumu ödemekle çalıştım.

İnönü'nün yanında çok bulundum, Allah rahmet eylesin, benim için. "Kurucu Meclise geleceksin oğlum, çok lâzımsın" dedi. Çok açık konuştum. Doğruyu saklamaktan hiçbir fayda gelmez. İnsan doğruyu vatanına, komşusuna ve vicdanına hapsedmemelidir.

Sizleri rahatsız ettim, affedin. (Alkışlar)

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlar, Genel Kurulumuza gelmiş olan telegraflar var, müsaadenizle bunları bilginize sunmak istiyoruz:

"Sayın Prof. Dr. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Genel Başkanı

Türkiye Barolar Birliği Dokuzuncu Genel Kurul toplantısı dolayısıyla davetiniz için teşekkür ederim.

Genel Kurul çalışmaları sırasında ortaya konacak görüş ve önerilerin yararlı sonuçlar sağlanmasını dilerim. Ayrıca meslekte 50 yılını dolduran değerli avukatlarımızı kutlar, hayatlarının bundan sonraki bölümünde de esenlikler ve başarılar temenni ederim.

Fahri S. Korutürk

Cumhurbaşkanı"

(Alkışlar)

"Sayın Prof.Dr. Av. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı-Ankara

Türkiye Barolar Birliğinin Dokuzuncu Genel Kurul toplantısı dolayısıyla vaki nazik davetinize teşekkür ederim. İnsan haklarına dayanan millî demokratik, lâik ve sosyal hukuk devletinde hukukun üstünlüğünün korunması ve işlerliğinin sağlanması temel ilkedir. Ekonomik, sosyal ve kültürel alanlardaki hızlı gelişme ve değişmeler adalete o-

lan ihtiyacı daha da arttırmış, hukuki düzenlemelerde yenileşme ve iyileşme yönünde önemli teşebbüsler yapılmasını zorunlu kılmıştır.

Adalette daha çok sürat, kolaylık ve isabet sağlanabilmesi vatan-daşlarımızın hukuk devletine olan inanç ve güvenini daha da artıracaktır.

Kanun uygulamada etkili bir yargının varlığı kaba kuvvet ve bizzat ihkakı hakkın kullanışı ile mücadelede önemli bir husustur. Yargı üstünlüğünü en modern biçimde sağlayabilmek için organlar arasında ahenkli bir işbirliğini yürütmek ve eksikleri süratle tamamlamak lüzumuna inanıyorum.

Aziz milletimiz daima hakkın, hürriyetin, adaletin aşığıdır. Nizamlara bağlı, kanunlara saygılıdır. Milletimizin tarihinden, örf ve ananelerinden gelen bu hukuka saygı şuuru adli çalışmalarda ve adaletin tezahüründe en büyük destek ve yardımcıdır.

Değerli hukukçuları sinesinde toplayan Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunda ileri sürülecek görüşler ve öneriler yasama ve yürütme organının çalışmalarına ışık tutacaktır.

Toplantınızın başarılı geçmesini ve alınacak kararların ülkemize ve bütün hukuk mensuplarına hayırlı olmasını temenni eder, birliğiniz mensuplarına, davetlilere saygılarımı sunarım.

Süleyman Demirel

Başbakan"

(Alkışlar)

"Sayın Faruk Eren

Türkiye Barolar Birliği Başkanı-Ankara

Hukuk Devleti anlayışının hâkim olduğu yurdumuzda parlamenter demokrasiye olan inancımızı kararlı davranışlarıyla perçinleyen Türkiye Barolar Birliğinin Dokuzuncu Genel Kurul toplantısında aranızda bulunamayacağım için üzgünüm.

Genel Kurulunuzda alınacak kararların yasalarımıza ve hukuk ku-

rallarına ışık tutacağı inancı ile başarılarınızın devamını diler, seçkin topluluğunuzu saygılarımla selâmlarım.

Tekin Arıburun

C.Senatosu Başkanı"

(Alkışlar)

"Sayın Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı-Ankara

Dokuzuncu Genel Kurul toplantınız münasebetiyle vaki davetiniz için teşekkür ederim. Meclis çalışmaları nedeniyle aranızda bulunamaktan üzgünüm. Genel Kurulunuzun memleketimize ve camianıza hayırlı ve uğurlu olmasını diler, saygılar sunarım.

Kemal Güven

M.Meclisi Başkanı"

(Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliği

Genel Kurulu Başkanlığına-Ankara

Toplantınıza katılabilmeyi çok istiyordum. Fakat şu sırada Ankara'da yine ölümle sonuçlanan ağır saldırılar ve olaylar olması görevimin başında bulunmamı gerektirdiğinden, bu olanağı bulamadığım için üzgünüm.

Ülkemizde demokratik hukuk devletini yıkmak pahasına iktidar olmak isteyenler sorumlu mevkilerde kaldıkça, Türkiye'nin iç barışa ve huzura kavuşabilmesi çok zordur. Fakat demokratik hukuk devletinin yaşamasını, can güvenliğinin, iç barışın, öğretim özgürlüğünün sağlanmasını isteyen herkes üzerlerine düşen görevi yasal sınırlar ve demokratik ölçüler içinde yerine getirirse, rejimin esenliğe çıkacağına inanıyorum.

Siyasal amaçlı saldırganların Hükümetçe korunduğu, hasta tu-

tukluların ölüme terkedildiği bir ortamda iç barış özleyen ve demokrasi-
nin yaşamasını isteyen Türk halkı, hukukçulara büyük umut bağlamaktadır.
Demokratik hukuk devletinin bilinçli savunucusu olan Barolar Birliğinin
son olaylar karşısında da üzerine düşen uyarı görevini yapacağına tam
güvenim vardır.

Değerli üyelerinize ve Genel Kurul toplantınıza başarılar dile-
ğiyle saygılar sunarım.

Bülent Ecevit

CHP Genel Başkanı"

(Sürekli alkışlar)

"Sayın Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı-Ankara

Nazik davetiniz için teşekkür eder, toplantınızın milletimiz
için hayırlı olması temennisiyle başarılar dilerim.

Prof.Dr. Necmettin Erbakan

Başbakan Yardımcısı"

"Sayın Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı-Ankara

Türkiye Barolar Birliği Dokuzuncu Genel Kurul toplantısı mü-
nasebetiyle göndermiş olduğunuz nazik davetinizi memnuniyetle aldım,
teşekkür ederim.

Takdir edeceğiniz nedenlerle aranızda bulunamayacağım için üz-
günüm. Özür diler, toplantının başarılı geçmesi temennisiyle saygılar
sunarım.

İsmail Müftüoğlu

Adalet Bakanı"

"Sayın Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı-Ankara

Türkiye Barolar Birliği Dokuzuncu Genel Kurul toplantısı nede-

niyle gönderdiğiniz davete teşekkür ederim. Tebrik ve başarı dilekleri sunarım.

Mahir Ablum

Sosyal Güvenlik Bakanı"

"Sayın Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı-Ankara

Genel Kurul toplantısının hayırlı ve uğurlu olmasını temenni eder, başarılar dileğiyle şahsınızda muhterem mensuplarınıza saygılar sunarım.

Oğuzhan Asiltürk

İçişleri Bakanı"

"Türkiye Barolar Birliği

Genel Kurulu Divan Başkanlığına-Ankara

Çalışmalarınızda başarılar diler, saygılar sunarım.

Mustafa Mut

S.Sigortalar Kurumu

Genel Müdürü"

"Türkiye Barolar Birliği

Olağan Genel Kurulu Başkanlığına-Ankara

Sakarya Barosu Genel Kurulunun 6.12.1975 tarihinde oy birliğiyle almış bulunduğu temenni kararı uyarınca, Türkiye Barolar Birliğinin 1977 yılında olağan Genel Kurulunun Sakarya'da yapılmasını Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna arz ve teklif eder. Kongre çalışmalarının başarılı olması dileğiyle, bütün kongre üyelerine saygılarımı arz ederim.

Sakarya Barosu Başkanı"

(Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliği

Dokuzuncu Genel Kurulu Kongre Başkanlığına-Ankara

Kuruluşundan bu yana akılcı ve gerçekçi tutum ve davranışlarından dolayı hakka, adalete ışık tutan ve demokratik kurallar içinde hürriyetlerin savunucusu fonksiyonunu lâyıkıyla icra eden Türkiye Barolar Birliğinin sayın Genel Başkanı Faruk Erem, Kongre Divanı Başkanı ve üyeleriyle delege arkadaşlarımızın üstün başarılarını Kocaeli Barosu adına kutlar, kongre çalışmalarında millet ve memlekete hayırlı kararlar alınmasını diler, en derin saygılarımı sunarım.

İbrahim Önen

Kocaeli Barosu Başkanı"

(Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Başkanlığına-Ankara

Genel Kurulun memleket ve mesleğin yararlı kararlar almasından dilerken, genç arkadaşlarımız gibi hâkimlikten emekli avukatların da âmme hizmeti yapmakta oldukları gerçeği gözönünde bulundurularak sesini dünyaya duyurmuş olan Birliğinizin 1971 yılındanberi devam eden taleplerimizin sonuçlandırılmasını temenni eder, hizmetlerinizin başarılı olmasını saygı ile dilerim.

Asaf Nakipoğlu

Niğde Barosu avukatlarından"

BAŞKAN- Efendim, temenni mahiyetinde birtakım talepler var, bunları bilahare bilgilerinize sunacağım, ayırıyorum.

Arkadaşlar, Yüksek Mahkemelerin sayın Başkanları toplantımızdan ayrılıyorlar. Genel Kurulumuza gösterdikleri ilgiden dolayı kendilerine huzurunuzda teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

Arkadaşlar, yeniden gelen birkaç telgraf daha var, onları da bilgilerinize sunuyoruz.

"Sayın Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı-Ankara

Hukukun üstünlüğü ilkesinin kökleşmesine ve gerek ülke, gerekse meslekî sorunlarımıza ışık tutacağına inandığımız Türkiye Barolar Birliğinin Dokuzuncu Genel Kurul çalışmalarının başarılı olmasını diler, toplantıya katılan meslektaşlarımıza içten sevgi ve saygılarımızı sunaruz.

Hakkı Tuna

Isparta Barosu adına

Baro Başkanı"

(Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliği

Genel Kurul Divan Başkanlığına-Ankara

Genel Kurul toplantısının meslektaşlarımız ve tüm ulusumuz bakımından yararlı ve başarılı olmasını diler, saygılar sunarım.

Sümer Akşehirlioğlu

Kayseri Barosu adına

Baro Başkanvekili"

"Barolar Birliği Genel Kurulu Başkanlığına-Ankara

Hukuk üstünlüğü kavramını soyut araştırma çabalarıyla etkin ve güçlü bir hukuk kuruluşu olduğunu kanıtlayan Birliğimizin üçüncü Genel Kuruluna derin saygılarımızı ve başarılı dilekelerimizi sunarken, basını-mızda yeralan güncel bir olay üzerinde özellikle durulmasını yürekten dilerim. Ağır hasta olduğu halde cezaevinde ölüme terkedilen sanık Yusuf Küpeli'nin yaşam hakkını görmemezlikten gelen mercilere gerekli uyarının yapılmasını ve İkinci bir Harun Karadeniz faciasına tanık olmamak için hukukun yenilmez ve kutsal sesinin uygun bir biçimde duyurulmasını içtenlikle beklerim.

Av.Behzat Güre (Kırklareli)

(Alkışlar)

"Barolar Birliği Genel Kuruluna-Ankara

Uçak seferlerinin iptal edilmesi ve karayolu nakliyesinin imkânsızlığı nedeniyle Genel Kurula iştirak edemediğimi üzüntüyle arz ederim. Genel Kurul çalışmalarının Türk hukuk camiasına ve Türk milletine hayırlı olmasını diler, saygılar sunarım.

Abdürrahim Aydınoğlu

Erzurum Barosu Delegesi"

(Alkışlar)

BAŞKAN- Genel Kurulunuza hitaben yazılmış bir mektup var, bilgimize sunuyorum.

"Türkiye Barolar Birliği

Dokuzuncu Genel Kurul Başkanlığına

Her türlü kanunsuzluğun kol gezdiği günümüzde, başta can güvenliğimiz olmak üzere temel hak ve özgürlüklerimiz ağır yaralar almıştır. Hukukun üstünlüğü ve kanunlara saygı, demokratik haklarımızın korunması mücadelemizin temelini teşkil eder. Bu yolda en büyük görev ve sorumluluğun hukukçulara düştüğü açıktır. Bu yüzdendir ki, hukukçularımızın kendi meslek kuruluşları aracılığı ile demokrasiye, kamuoyuna ve özgürlüklerimize yapılan saldırılara ve kanunsuzluklara ve başta Devlet Güvenlik Mahkemesi olmak üzere kanun dışı kurumlara karşı verdiği mücadeleyi kıvançla izliyor ve tamamen destekliyoruz.

Genel Kurulunuzun başarılı olması, yurttaşlarımızın temel hak ve özgürlüklerinin korunması ve karşı karşıya bırakıldığı kanunsuzluklara karşı mücadelesini daha da etkin bir biçimde sürdürmesini diliyoruz. Saygılarımızla.

Tutuklu ve Mahkûmlarla

Dayanışma Derneği"

(Alkışlar)

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlar, şimdi gündemin 6 ncı maddesine geçiyoruz:

6.- BAŞKANLIK RAPORU İLE BİRLİK YÖNETİM KURULUNUN 1975 YILI ÇALIŞMA RAPORU, BİLANÇO, GELİR GİDER VE GİDERLERİN BÜTÇE İLE MUKAYESE TABLOLARININ VE DENETLEME KURULU RAPORUNUN OKUNMASI VE GÖRÜŞÜLMESİ

BAŞKAN- Birlik Başkanı sayın Faruk Erem bir konuşma yapacaklarsa kendilerini davet ediyorum.

HURŞİT KANGAL (Balıkesir)- Sayın Başkan, rapor daha evvel gönderildi, hepimiz okuduk. Gündem maddeleri çok yüklüdür. Tekrar okunması zaman israfına sebep oluyor. Onun için, daha evvelki Genel Kurullarda olduğu gibi; Başkanlık raporunun sayın Birlik Başkanı tarafından, diğer raporların da ilgili arkadaşlar tarafından özetlenmesini arz ve teklif ediyorum.

BAŞKAN- Efendim, sayın Hürşit Kangal beyin önerisini dinlediniz. Raporun delegeler tarafından okunduğunu, burada tamamının yeniden okunmasının gereği bulunmadığını söylüyorlar; bir özet bahis konusudur. ("Özete de lüzum yok" sesleri)

O halde raporun okunmaması yolundaki öneriyi oylarınıza sunuyorum.

HURŞİT KANGAL (Balıkesir)- Okunmaması değil sayın Başkan. Raporlar delegelerin ittilarına sunulduğu için, bundan evvel olduğu gibi, gelenek haline geldiği gibi sayın Başkanımız tarafından gerek kendi raporlarını, gerekse Yönetim Kurulu faaliyet raporlarını özetlemek suretiyle okunmuş farzedilmesi...

BAŞKAN- Şimdi efendim, onu o şekilde oylayacağım. Raporun tümünün okunmaması bahis konusudur, bir.

İkincisi, özetlenmesi dileği vardır. Zannederim talebiniz böylece iki unsuru taşımaktadır.

HURŞİT KANGAL (Balıkesir)- Sayın Başkanım, ifadeyi meram etmeye

gayret edeyim. Bundan evvelki genel kurullarda teşekkül eden gelenek şöyledir:

Raporlar daha evvelden gönderildiği için, zamandan tasarruf bakımından sayın Başkanımız Başkanlık raporunu özetlerler ve biz diğer raporların okunduğunu kabul ederek gündemin bu maddesini geçeriz; okunmuş olduğunu kabul ederiz. Yoksa, raporun okunup okunmamasına diye bir karar verilmez. Raporların okunması demek ittilaa sunulması demektir, o ittila da hasil olmuştur.

BAŞKAN- Buyurun.

AHMET HAMDİ SAYAR (İstanbul)- Sayın Başkan, geçmiş yıllardaki uygulama da bu yoldadır, mahalli barolarda da uygulama bu yoldadır. Raporların evvelden gönderilmesi delegelerin ittilaına arzedilmesi maksadına matuftur, bu yapılmıştır. Raporun muhtevası delegelerce malûmdur. Bu hususta Genel Kurula teklifim şudur:

Raporların delegelerce okunmuş telâkki edilerek burada tekrar okunmasına mahal olmadığı şeklinde karar verilebilir, buna mani yoktur. Uygulama da zaten bu yoldadır. Başkanlık raporu ve Başkanın konuşması ayrı bir gündem konusudur, şimdi bunu görüşmüyoruz.

Teklifim budur.

ALİ DİNÇ (Kayseri)- Efendim, raporlar bütün delegelere gönderilmiştir, ama acaba delegelerin hepsi bu raporu okumuş mudur? Benim kanaatime göre raporların okunmasında fayda vardır. Bu bakımdan Başkanlık raporunun ve Yönetim Kurulu ve Denetleme Kurulu raporlarının okunmasını arz ve teklif ediyorum.

ABDÜLKADİR ERYURT (Erzurum)- Efendim, raporun okunması kanun icabıdır; Avukatlık Kanunundaki hükmün icabıdır.

İkincisi, gündemde raporun okunması vardır, gündem dışında bir şeye gidilemez; bu da yine Avukatlık Kanunu icabıdır.

Arkadaşımızın teklifi gayet yerindedir. Özetlenmesi suretiyle okunmuş olur ve kanunun amir hükmü de yerine getirilmiş bulunur. Kanunun üstünlüğünden bahsederiz, gelir kanunun amir hükmünü kaldıralım deriz. Bu sebeple, Hamdi beyin teklifi hem usule, hem kanuna, hem de bugünkü tatbikata aykırıdır. Onun için, arkadaşımızın teklifini reye koyun ve kanuni icabı yerine getirin.

BAŞKAN- Anlaşıldı efendim.

O halde iki düşünce var. Sayın Ali Dinç'in önerileriyle iki teklif ortaya çıkmaktadır. Birisi, raporun kısaltılarak, özet olarak takdimi suretiyle okutulmuş sayılmasına;

İkincisi, bu yetmez, raporun tamamının okunmasına...

O halde birinci teklifi, yani raporun özetlenerek okunmuş sayılması yolundaki teklifi muhterem Genel Kurulun oylarına sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Büyük bir çoğunlukla kabul edilmiştir. Kabul edildiğine göre, ikinci teklifi oya koymuyorum, böylece raporu özetlemek üzere sayın Hocamı kürsüye davet ediyorum.

YÖNETİM KURULU BAŞKANI FARUK EREM- Sayın Başkanımız, aziz meslektaşlarım;

Kanunumuz uyarınca Yönetim Kurulu raporundan ayrı bir Başkanlık raporu sunmak gereği karşısında bu yıl da bendeniz ayrı bir raporu takdirlerinize arzettim.

Kurulmuş gelenegimize göre, Başkanlık raporu genellikle Türkiye Barolar Birliğinin genel yönünü kapsayacak konuları ihtiva etmek zaruretindedir. Bu nedenle bu yılki raporda son zamanlarda üzerinde sık sık durulan baskı grubu, ki bu deyim bence isabetli değil, değiştirerek arzedeğim, fikirce baskı gruplarının hukuksal ve anayasal yerini ve bu yer içerisinde de Barolar Birliğinin yerini tayin etmeye çalıştım.

Bazı kuruluşlar Birliği ve baroları kamuoyunu oluşturmaktaki tekellerine rakip gibi görmek yanlış kanaati içinde oldukları için,

bu kanaatin köksüz olduğunu gerekçeleriyle birlikte Barolar Birliği, barolar ve kamuoyu bölümünde objektif ölçülere bağlamaya çalıştım.

Siyaset yasağı diye gününü çoktan doldurmuş anlayışlar karşısında Barolar Birliğinin siyasal addedilen konulardaki tutumunun ne olabileceğine dair bazı kanaatlerimi açıklamaya çalıştım.

Yönetim Kurulu toplantılarımız büyük bir intizamla hemen hemen her seferinde tam mevcutlu olarak başarılabilmiştir. Bendeniz Yönetim Kurulu üyesi de olmam hasebiyle o rapordaki bütün fikir ve kanaatlere de iştirak ettiğimi arzeder, bir yıl boyunca pek yorucu emekleriyle Yönetim Kurulumuzun başarısını sağlamış olan değerli Yönetim Kurulu arkadaşlarıma huzurunuzda minnet ve şükranlarımı arzederim.

Bilindiği üzere Samsun toplantısında Türkiye Barolar Birliği tarafından ortaya atılan ve büyük yankılar uyandırıp, âdeta mevzuatımıza neredeyse girebilecek gücü kazanmış olan hukukun üstünlüğü kavramının daha berraklaştırılması yolundaki emirlerinizi telâkki etmiştik. Bu emirleriniz uyarınca objektif örnekler de vermek ve mukayeseli hukuktan da istifade etmek üzere hukukun üstünlüğü kavramına belki bir dereceye kadar berraklık getirilebilmiştir.

Raporun uzun sayfalar tutan bu bölümü belkide ilginç görülebilecektir.

Bu arada hukuk devleti kavramının âdeta somut bir halde görünmüş olmasına rağmen, sosyal hukuk devletinin aynı somutlukta görünmediğini açıklamak durumundayız. Bugün sadece hukuk devleti anlamını yitirmiş gibidir. Bu nedenle Yönetim Kurulu raporunda sosyal devlet kavramına fazlaca yer ayrılmıştır.

Bu yılın büyük sorunlarından bir tanesinin de Türk halkının genel sosyal güvenliği olduğu izlenimindeydik. Bu nedenle bugüne kadar sürdürülen ölçülerle Türk toplumunun genel sosyal güvenliğe parça parça, bölüm bölüm ulaşması hiçbirimizin belkide göremeyeceğiniz bir geleceğe

bırakılmış gibidir.

Anayasanın sosyal güvenliğe ait olan amir hükmünün bir anda Türkiye'mizde başarabilmesinin mümkün olup olmadığı çarelerini aradık ve bazı önerilerimizi takdirlerinize sunduk.

Genel sorunlar arasında şüphe yok ki, bütün toplumumuzu yakından ilgilendiren "Kıbrıs olayı" diye isimlendirilen konu ön planda bu yıl da çalışmalarımızın başında gelmiş bulunuyor. Hatırlanacağı üzere, iki evvelki toplantıda Kıbrıs konusunda Barolar Birliğinin daha fazla girişimlere başvurulması temenni buyurulmuştu. Nitekim, çıkartma diye isimlendirilen barış harekâtının başladığı günün akşamı Türkiye Barolar Birliği bütün dünya barolarına bu hareketin haklılığını ispata çalışmıştı. Bu yıl bu konu ile ilgili olarak Türkiye'mizin tasvip edebileceği bir Kıbrıs Federe Devletinin ve dolayısıyla federasyon anayasasının ne gibi esaslara dayanması hususu etraflıca incelenmiş, hatta mahalline giderek bazı uyarılarda bulunulmuştur. Çünkü, Türk Devleti şimdiye kadar bir federasyon denemesi yapmış değildir. Bu itibarla, yanlış bir hükmün evvelki anlaşmalar gibi ileride sakıncalar doğurması için hukukçuya düşen görev başarılmıştır.

Yine genel sorunlar arasında bu yıl ekonomi-hukuk kongresini topladık. Yüksek malûmları olduğu üzere, Birinci Türk Hukuk Kongresi ikincinin de hazırlanmasını Barolar Birliğine vazife olarak tahmil etmişti. İkinci Hukuk Kongresi 1976 yılında toplanacaktır. Evvelki karar uyakınca arada bir toplantı daha yapıp, hazırlıklı bir ikinci kongrenin toplanması emir buyurulduğu için, biz ekonomi-hukuk kongresini bu maksatla topladık. Ve Türk hukukçusu ile Türk ekonomistinin bir araya gelmiş olmasından gerçekten olağanüstü sonuçlar, beklenmedik bir alakâ sağlanabilmiştir. Gelentebliğlerin adedi 50'yi aşındı. Bu kongrenin sonuçları İkinci Türk Hukuk Kongresinin daha somut temellere dayanmasını

ve Türk hukuk içtihadında ekonominin payının belirtilmesine hizmette bulunacağı umundayız.

Bu arada yasama ile ilişki gösteren konular üzerinde ısrarla durulmuştur. Devlet Güvenlik Mahkemelerinin bugün yasal temelini kaybettiği yolundaki inanç Yönetim Kurulumuzca benimsenmiş, gereken girişimler yapılmış ve yapılmaya da devam olunmuştur. Devlet Güvenlik Mahkemeleriyle ilişkin ilk Anayasal değişikliğe karşı çıkan ilk kuruluş Türkiye Barolar Birliği olmuş ve bu kuruluşun Anayasaya aykırı düşeceği o zaman açıklanmış, Cumhurbaşkanına ve yasama organlarına başvurulmuştu. Aradan geçen üç yıl sonra Yönetim Kurulumuzun bu kanaatinin ne kadar haklı olduğu subuta ermiştir.

1975 olayları içerisinde bizleri en fazla üzen, yargı kararlarının yerine getirilmemiş olması keyfietidir. Bu tutumun hukuki ve cezai bütün sakıncalarıyla ve müeyyideleriyle zamanında ilgililere uyarı şeklinde ulaştırıldığını arzedebilecek durumdayız. Raporumuzda bunun nedenleri açıkca ve etraflıca arz olunmuştur.

Yargıtayımız bazı nedenlerle, ki hepinizin malûmu, üst mahkemelerin kurulması yolunda bir çaba içindedir. Yargıtay yükünün azaltılması açısından ortaya atılan bütün isteklere katılmakla beraber, vaktiyle ilga edilmiş olan istinaf mahkemelerine benzer kuruluşların fayda mı, sakınca mı sağlayacağı hususunda Yönetim Kurulumuz tereddütler içindedir. Buna rağmen böyle bir ara mahkeme kurulacak olursa, mesleğimizi yakından ilgilendiren bu hususta uyarıları yapabilecek derecede incelemelerimiz ilerlemiş durumdadır. Raporumuzda bu hususa kısaca değinilmiştir.

Menleketinizin göçmen işçi ihraç eden bir menleket haline gelmiş bulunduğu, dış ülkelerdeki işçilerin şartlarının Türk Devletinin de ilgisini gerektirecek bir vahamete ulaştığı Birliğimize gelen haberlerden,

başvurmalardan öğrenilmiş; yapılan araştırmalar artık insan hakları beyannamelerinin bile gününü yitirdiğini, yepyeni insan hakları beyannamelerinin hazırlanması zamanı geldiği inancını uyandırmıştır. Dış ülkede çalışıp o memleketin ekonomisine katılan bir kimsenin bir turist olarak telâkkisi âdeta imkânsızdır; ama şükranla kaydedelim ki, bazı memleketler, hatta bazı mahalli seçimlerde göçmen işçiye oy hakkı dahi tanımak gibi bir yola gitmişlerdir.

Bu nedenlerle dıştaki çalışan vatandaşlarımızın durumu Barolar Birliği Yönetim Kurulunca sistematik bir şekilde takip edilmektedir.

Genel sorunlar açısından gün geçtikçe vahamet arzeden dış ilişkilerde gerekli hazırlıkların, üzümlere arzederim, yapılmadığı kanısında olan Yönetim Kurulumuz, kıt'a sahanlığı ve petrol sorunları açısından yoğun bir çalışmaya girmiş, henüz kesin kanaatler ortaya dökülmediği için sonuç çıkartmaktan çekinilmiş, ama hazırlıkların sizlere sunulmasına özellikle gayret edilmiştir.

Sosyal güvenliğimizin bu yıl 1 Ocak 1976'dan itibaren bir iç çalışma ile ölüm yardımının ayın 1'inden itibaren işlemeye başladığını arzederim.

Bu arada % 22 prim artışı yolunda bir başarı sağlanabilmiş. Bu itibarla emsallere nazaran geri kalmamak çabası sonuç vermiş. Samsun toplantısında büyük bir endişe ile beklenen emeklilikten sonra çalışma keyfiyeti de bu yıl başarı ile ikmal edilmiştir.

1975 yılının hiç beklenmedik bir olayı da memurların yönetimin emrinde "Bendecilik" yahutta "Favoritizm" diye isimlendirilen; modası, günü geçmiş bir uygulamanın zaman zaman memleketinizde hükmini yürüttüğü, hatta vahim bir şekilde avukatlara, hatta baro başkanlarına dahi sirayet ettiği esefle kaydedilmiştir. Bu girişimler karşısında başta devlet Başkanımız olmak üzere bütün ilgililere müracaat ettik, bir haksızlığın tespit edildiği zaman hangi yola başvurulacağı Hükümet ile Bir-

lik arasında bir nizama konulmuş; fakat yine esefle kaydedeyim ki, vaad edilen bu ilgiyi müşahhas olarak görmek olancağına henüz kavuşmuş değiliz.

Bu yıl üzerinde durmak istediğimiz mühim konularda biride vergi hukuku açısından avukatlığın durumudur. Hakkını alamaya ula, haktan daha fazlasını ödemek durumunda olanların bir haksızlık psikolojisi içerisinde kıvranmaları açıkca kendini gösteriyor. Beyin gücünün ürünlerinin herhangi bir durduğu yerde ürün yaratır başka vergi konularına benzetilmesi sureti kat'iyede haksızdır. Bu itibarla Türk avukatlarının vergi rejimi üzerinde de ısrarlı çalışmalarda bulunmaktayız. Umarız ki, önümüzdeki yıl bu konuyu olgunlaşmış ve bazı sonuçlar alınmış olarak yüksek takdirlerinize arzedeceğiz.

Sayın Başkanım, çok değerli delege arkadaşlarım, dilimin döndüğü kadar uzunca olan bu raporu ana hatları ile özetlemeye ve vaktinizi fazla almamaya gayret ettim.

Bundan evvelki toplantılarda olduğu gibi, bu toplantının da biz yöneticiler için çok kıymetli uyarılar getireceğine emin bulunuyoruz. İlginize ben, Yönetim Kurulu adına sizlere en derin saygılarımı ve teşekkürlerimi arz ederim efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN: Muhterem arkadaşlar, böylece gündemin 6 ncı maddesinin, Yönetim Kurulunun raporuna ilişkin olan kısmı özetle okunmak suretiyle yerine getirildi.

Şimdi, Bilânço, gelir gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının, daha evvelce hesap dönemini beklemek gerektiği; hesap döneminin sonu beklendiği için tanzim edilemediği ve sizlere ulaştırılmadığı anlaşılmaktadır. Bu itibarla bunların okunması gerekmektedir.

Efendim, müsaadenizle mesleğimizde 50 ve daha fazla yılını doldurmuş kıymetli üyeler toplantımızdan ayrılmak istiyorlar. Kendilerine güle güle deriz. (Alkışlar)

Başkanlık Divanı bu hesap bilânçolarını da okuturmak istemek-

tedir.

Buyurun Cengiz bey.

CENGİZ İLHAN (İzmir)- Efendim, Yüksek Başkanlığa bir talebimiz vardır, bu talebimiz yönetmelikle ilgilidir. Yönetim Kurulunun toplantı tutanakları çalışma raporunun bir cüz'idir. Yönetmeliğe göre, üyelerin incelemesine hazır bulundurulması gerekmektedir. Sayın Başkanlıktan, Yönetim Kurulu toplantılarına ait toplantı tutanaklarının toplantımıza getirtilmesini rica etmiştik.

BAŞKAN- Hayhay efendim.

Cengiz beyin şimdi bahsetmiş oldukları bir önergeleri var, onu okuyorum:

Genel Kurul Sayın Başkanlığına

Avukatlık Kanunu, Yönetmeliğin 54 ncü maddesinin son fıkrası hükmü uyarınca, Yönetim Kurulu toplantı tutanakları defterinin üyelerin incelemesine açık tutulması gerekmektedir. Bu hükmün Barolar Birliği Genel Kurulunda yerine getirilmesi, üyelerin değişik yerlerden gelmesi dolayısıyla ancak karar defterinin toplantı yerinde delegelerin incelemesine açık bulundurulması suretiyle mümkündür. Başkanlık Divanının, Yönetim Kurulu toplantı tutanaklarının toplantı yerine getirilmesi hususunu takdirlerinize sunarım. Saygılarımla..

Cengiz İlhan

İzmir

BAŞKAN- Yönetim Kurulu bu konuda ne düşünüyor, hazırlık yaptılar mı?..

GENEL SEKRETER RAHİMİ MAĞAT- Sayın Başkanlar, değerli delege arkadaşlarım;

Yönetim Kurulu Avukatlık Kanununun 127 nci maddesi uyarınca, Genel Sekreterin, Yönetim Kurulunun çalışmalarına ait tutanakları düzenlemek görevi ile yükümlü olması nedeniyle bu konudaki tavrıyla ilgili

olarak Yönetim Kurulunun görüşünü sizlere arz etmek görevi bana düştü.

Avukatlık Kanununun 117 nci maddesinde, Genel Kurulun neleri inceleyeceği açıkca ve tadadî olarak belirtilmiştir. Bunlar arasında Yönetim Kurulunun karar tutanaklarının incelenmesi hususu yer almamıştır. Ancak, biz bu kanunî hükme rağmen ve sayın Genel Kurulun değerli delegelerine saygımızın bir işareti olarak, eğer Yüksek Kurulun bunun incelenmesini arzu ediyorsa ve bu hususta bir karar alırsa, şüphesiz sizlere sunmaya âmadeyiz. Ancak, Yönetim Kurulu olarak da, bunun nedenlerini bilmek ve sizlere buna göre görüşlerimizi arz etmek hakkımızı saklı tutuyoruz.

Teşekkürlerimle.

BAŞKAN- Buyurun Cengiz bey.

CENGİZ İLHAN (İzmir)- Sayın Başkan, sayın delegeler; Genel Sekreterin verdiğimiz önergeyle ilgili açıklamalarından sonra bir noktayı belirtmek istiyorum.

Avukatlık Kanununun yönetmeliği, Avukatlık Kanununun uygulamasına ilişkin yönetmeliktir. Ve hem Barolar Birliğini, hem baroları bağlayan bir yönetmeliktir. Yönetmelik hükmünü aynen okuyorum:

"Yönetim Kurulu toplantı tutanaklarıyla çalışma raporu, kesin hesap ve Denetçi raporunun ve bütçenin yeterli sayıda örneklerinin olan toplantı çağrısının yapılmasıyla birlikte baroda avukatların incelemesine sunulması gereklidir." Toplantı tutanakları açık olarak belirlenmiştir.

Barolar bununla yükümlüdür. Bir başka deyimle Genel Kurul dönemine girildiği zaman, Yönetim Kurulu toplantılarının ne olup, ne olmadığı üyelerin incelemesine sunulacaktır. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, baroların üzerinde bulunan bu yükümlülükten masun değildir. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun da toplantı tutanaklarına Birlik Genel Kurulu üyelerince incelenmesi gereklidir. Bunun için ayrı-

ca bir neden göstermenin gerekli olduğunu sanmıyoruz, ama eğer bir neden göstermem gerekirse, hemen şunu arzedeyim:

İzmir Barosu Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna çeşitli başvurmalarda bulunmuştur. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu bu başvurularına karşı kabul ya da ret; ret ise hangi gerekçeyle ret, bunu bildirmek lüzumunu dahi hissetmemiştir. İzmir Barosu olarak biz, İzmir delegeleri olarak bu başvurularımıza ne gibi kararlar verildiğini öğrenmek istiyoruz.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Buyurun.

GENEL SEKRETER RAHMİ MAĞAT- Sayın delegeler, Yönetim Kurulu, başta da arzettiği gibi, Yüksek Kurulunuza her zaman hesap vermeye âmade olduğunu ilke olarak benimsemiş bulunduğunu ifade etmiştim. Bütün mesele bu defterleri, gayet tabii her arkadaşımız arzu ettiği zaman tetkik eder, sayın Cengiz İlhan arkadaşımız da bu arzusunu dile getirdiği zaman, bunu istek olarak da belirtir, biz kendisine buradan sunarız, tatmin olmazsa defteri getiririz. Konu şu idi Yönetim Kurulunun:

Genel Kurulca Yönetim Kurulunun karar defterleri incelenecek mi? Yani bir kurul mu kurulacak, defterlerdeki kararları tek tek mi gözden geçirecek? Böyle bir yetki ve sorumluluk bahis konusu olmamak lâzım gelir.

Ama istek varsa, bir karar hakkında bilgi isteniyorsa gayet tabii getiririz karar defterini, hangi hususta ne kararı için bilgi istiyorlarsa, kararı okuruz, sizleri aydınlatırız, bilginize sunarız. Görmek istiyorlarsa bunu da takdim ederiz. Binaenaleyh, biz kararları, karar defterlerini burada tetkikinize âmade tutacağız. İsteyen arkadaşımız hangi hususta ne istiyorsa belirtir, ona ait kararı bilgilerinize sunarız. Karar hakkında bir tereddüt olursa, defteri de aynen incelemenize sunarız. Binaenaleyh, bizim Yönetim Kurulu olarak görüşümüz budur.

CENGİZ İLHAN (İzmir)- İncelemeye açık tutulur...

GENEL SEKRETER RAHMİ MAĞAT (Devamla)- Efendim, incelemeye açık tutuluru; o zaman Genel Kurulun bu hususta karar itti hazını istiyoruz. Biz, incelemeye açık tutulurdan, defteri dışarıya koyacağız da herkes açıp inceleyecek şeklinde anlamıyoruz. Zaten yönetmeliğin 54 ncü maddesi (sayın Cengiz İlhan'ın okuduğu) barolara ait olan hükümdür ve kanunî olarak 84 ncü maddeye atıf yapar; eğer yönetmeliğin o maddesine bakarsanız göreceksiniz. Orada da bu hususta kanunî bir dayanak yok; Barolar Birliği Genel Kurulu için. Yüksek Kurulunuzun kararı meseleye aydınlık verecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlar, önerge üzerinde önerge sahibinin açıklamasını ve Yönetim Kurulu adına yapılan açıklamayı dinlediniz.

M.RAŞİT ABASIYANIK (Sakarya)- Önerge aleyhinde söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun efendim.

M.RAŞİT ABASIYANIK (Sakarya)- Sayın Başkan, sayın delege arkadaşların;

Sayın Cengiz İlhan Yönetim Kurulu karar defteri tutanaklarının incelenmesi için Genel Kuruldan bir karar alınmasını istedi ve de gerekçe olarak İzmir Barosunun Birlik Yönetim Kuruluna birçok müracaatları olduğunu, ancak bu müracaatlara herhangi bir şekilde bir cevap verilmediğini belirttiler.

Başkanlık Raporu ve Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu tarafımıza tebliğ edildi. Bu raporun Beşinci Bölümünde Yönetim Kurulu toplantıları özet olarak sunulmuştur. Bir baronun Birlik Yönetim Kuruluna herhangi bir konuda istekte bulunması gayet doğal bir yoldur. Birlik Yönetim Kurulu şayet bu istek hakkında bir karar vermemiş ve de bu isteği eğer cevaplandırmamışsa, bu rapor hakkındaki genel görüşmede bu konu eleştirilebilir, sebepleri sorulabilir. Ama bir Yönetim Kurulu toplantı tutanaklarının nerede ve ne şekilde inceleneceği; ancak bir komisyon çalışna-

sı yapılabilir, malî hesap raporunun incelenmesi gibi. Aksi halde bütü tutanakların burada açık şekilde herkesin incelemesine bırakılmasını b şimdiye kadarki geleneklere ve de Avukatlık Kanununun amir hükmüne uygun bulmuyoruz. Bu şekilde Yönetim Kurulu tutanaklarının nerede ve ne şekilde inceleneceği dahi söz konusudur. Bu bakımdan eğer baroların mü racaatları hakkında bir karar verilmemişse, bu genel görüşmede eleştir konusu yapılabilir ve bu konuda da Yönetim Kurulu gereken cevabı verir Biz Yönetim Kurulu karar tutanaklarının burada herkesin incelemesine açık tutulmasına taraftar değiliz, önergenin aleyhindeyiz. Reddini arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

BAŞKAN- Şimdi o halde, Yönetim Kurulu defterleri buraya getiri Başkanlığa tevdi edeceklerini ve isteyen arkadaşlarımızın burada incel yebileceklerini söylüyorlar. (Alkışlar)

O halde mesele kalmadı, bu konuda herhangi bir karar ittihazır mahal kalmamıştır.

ABDÜLKADİR ERYURT (Erzurum)- Sayın Başkan, Defterler gelecek ömek önergenin kabulü demektir. Siz önergenin kabulünü veya adeni kabulü reye koyacaksınız; ama Yönetim Kurulu getirir, isteyen arkadaş tetkik eder o ayrı, yaptığınız muamele ayrı. Evvelâ önergenin reye konma lâzımdır. Reddedilirse önerge reddedilmiş olur, kabul edilirse önerge kabul edilmiş olur. Bunu yapın bir defa...

CENGİZ İLHAN (İzmir)- Önergemi geri aldım.

ABDÜLKADİR ERYURT (Erzurum)- Tamam, o zaman mesele yok.

CENGİZ İLHAN (İzmir)- Önergeyi geri aldığımı arzedeceğim.

BAŞKAN- Buyurun.

CENGİZ İLHAN (İzmir)- Sayın Başkan, sayın delegeler;

Sayın Başkan önergeni okuduğu zaman dikkat buyurdunuzsa bu b önerge değildi, Başkanlık Divanından bir talepti. Zira, yönetmelik hi

müne göre, bu defterlerin açık bulundurulması gerekiyordu. Bunun üzerinde ayrıca müzakere açılır mı, açılmaz mı, bu bahse değer. Ben Başkanlık Divanından bir talepte bulundum; Yönetim Kuruluna emir buyurunuz, defterleri Yönetmelik hükümlerine göre üyelerin incelemesine açık bulundursun, dedim. Başkanlık Divanı Yönetim Kuruluna sordu. Yönetim Kurulu her nedense yönetmeliğin açık hükmüne ve baroların bu yüküm altında olmasına rağmen, bu hükmü yerine getirmek istemedi önce. Fakat şimdi, Yönetmelik hükmü uyarınca defterleri üyelerin incelemesine açık bulundurduklarını beyan ettiklerine göre, ben talebinden vazgeçmiş bulunuyorum. Zira, maksat hasıl olmuştur. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim sayın Cengiz İlhan'a.

Efendim, bir önerge var, okuyorum:

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Başkanlığına

Yüce Atatürk'ün manevi huzurunda saygı duruşunda bulunmak üzere topluca Anıtkabir'e gidilmesini ve bu nedenle toplantıya ara verilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Zeki Şeremet	Hilmi Becerik	İnsan Saraçlar	Mehmet Kavaklılar	
Antalya	Aydın	Samsun	Konya	
Ziya Bilge	Erdoğan Bigat	Rahmi Mağat	Enver Arslanalp	
Adana	Ankara	Ankara	İzmir	
Selâhattin Aydın	Kamil Akınca	Fehmi Özçelik	İlhan Kutay	
K.Maraş	Ankara	Ankara	Ankara	
Zeki Özker	M.S.Yüksel	Turhan İnre	İsmet Çalık	Solmaz Giray
Kütahya	Uşak	Afyon	Uşak	Ankara
Turgut Bulut	Burhan Karaçelik			
Bursa	Zonguldak			

BAŞKAN- Zaman itibariyle bu isteğin gereğini yerine getirmek durumunda hissediyoruz Divan Başkanlığınca.

Ancak, kendilerine plâket vermek istenilen sayın üstatlarımızdan, meslektaşlarımızdan bir üstadımız daha teşrif etmişler. Müsaade buyurursanız kendilerine de plâketini verelim, ondan sonra topluca Büyük Ata'yı ziyaret edelim. Öğleden sonra 14.30 da oturuna bıraktığımız noktadan itibaren devam edeceğiz.

YÖNETİM KURULU BAŞKANI FARUK EREM- Efendim, müsaadenizle üstadımız Tahir Memduh Öğet beyefendiyi rica ediyorum. (Alkışlar)

(Tahir Memduh Öğet'e Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Eren tarafından plâketi verildi)

TAHİR MEMDUH ÖGET(İstanbul)- Muhterem Başkanım, sayın meslektaşların;

Rahatsızlığım ve fazla heyecanım sebebiyle huzurunuzda hayatımın meselelerini uzun uzadıya bahsetmekten kendini alıkoyuyorum, sabırlarınızı suistimal etmeyeyim.

Yalnız, muhterem Birliğimizin bizim eski avukatlara göstermiş oldukları bu kadirşinas harekete sonsuz şükranlarımı arzeder, hepinize uzun boylu hayat ve mesleğinizde daima başarılar diler, huzurlarınızdan hürmetle ayrılıyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Arkadaşlar, demin öğleden sonra 14.30 da toplanalım dedim, ama öğle yemeğini burada yeme inkânı olduğundan fazla bir zamana ihtiyaç kalmayacak. Bu sebeple 14.00'te toplantıya devam edebileceğimizi bilginize sunuyoruz.

Saat 14.00'te tekrar toplanmak üzere oturumu kapatıyorum.

KAPANMA SAATİ: 11.50

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati:14.00

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlar, görüşme nisabınız mevcuttur. Bu itibarla toplantıyı açıyorum.

Sabahleyin gündemin 6 ncı maddesinde kalmıştık. Şimdi, önünde bir önerge var; maddede taktim tehir yapılması konusunda, okuyorum:

Divan Başkanlığına

Rapor hakkında görüşme açılmasını, hesap raporunun daha sonra okunup konuşulmasını ve görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

Ömer Gözübüyük

Ali Dinç

Kayseri

Kayseri

BAŞKAN- Bendeniz, bu konuda konuşmak isteyen varsa oılara söz vermeden önce, Başkanlık Divanının müsaade ederseniz görüşünü sunayım.

Yönetim Kurulu raporu ile hesap, bilânço ve Denetleme Kurulları raporları bir bütündür. Bunların okunması da zaten en fazla 10 dakikayı, 15 dakikayı geçmeyecektir. Birisi faaliyet, birisi onun muhasebesi; mali yönden. Bunların birlikte okunması ve öncelikle bilgilerinize sunulması görüşmelerin yararı bakımından daha uygun olacağı kanısındayım.

Bu itibarla, eğer düşüncelerinde ısrar ediyorsa öneri sahibi arkadaşını konuşmaya davet ediyorum; açıklama yapmak isterlerse. Yoksa lehinde ve aleyhinde söz almak gerekecek.

ÖMER GÖZÜBÜYÜK (Kayseri)- Takdiri Divana bırakıyoruz.

BAŞKAN- Takdiri Divana bırakıyorlar, teşekkür ederim. O halde, biz düşüncenizi arzetmiştik. Müsaadenizle bu düşünce istikametinde uygulanabiliriz.

O halde, sayın Yönetim Kurulunu, hesapları, bilânço, mukayese

tablosunu okumak için çağırıyorum.

(Yönetim Kurulu Sayman Üye Mehmet Kavaklılar tarafından, Bilânço, gelir gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tabloları okundu)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Şimdi Denetleme Kurulu raporunu okunak üzere ilgili arkadaşları rica ediyorum.

(Denetleme Kurulu Başkanı İsmail Özersin tarafından, Denetleme Kurulu raporu okundu)

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlarım, sayın Cengiz İlhan arkadaşımızın arzu ettikleri Yönetim Kurulu karar defterleri gelmiştir, Divanda bulunmaktadır. İncelenek isteyen arkadaşlarımız kısmen boşalan basın masasında inceleyebilirler, bilgilerinize sunuyorum.

Şimdi, gündemin 6 ncı maddesine ilişkin olan hususlarda muhterem Genel Kurula Yönetim Kurulu bilgiyi sunmuş bulunuyor. Görüşme açacağız. Konuşmak isteyen arkadaşların isimlerini yazdırmalarını rica ediyorum...

(Rapor üzerinde söz alan Genel Kurul üyeleri isimlerini bildirdiler)

SALİH SİPAHİER (Sakarya)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurunuz efendim.

SALİH SİPAHİER (Sakarya)- Sayın Başkanlık Divanını ve delegeleleri saygı ile selâmlarım.

Kuruluşundan bu yana izlemek fırsat ve imkânını bulduğumuz olağan ve olağanüstü genel kurul toplantılarında Yönetim Kurulunun faaliyetlerinden ötürü yapılan eleştirilerde bazı talihsizlikler oluyor. Şu bakımdan:

İlk sırayı alan konuşmacılar imkânların azamisi nispetinde konuşuyorlar, adet fazla olduğu için sonlara doğru zaman kısıtlamasını ön

gören takrirler verilüyor, bunun üzerinde müzakere açılıyor ve bir karara bağlanıyor; yarım saat konuşan yanında sonuna doğru arkadaşlar beşer dakika ile iktifa etmek zorunda kalıyorlar.

Bendenizin istirhamı, eğer bu yolda bir karar alınacaksa daha konuşmalar başlamadan sayın Genel Kurulca bir prensip kararı alınmasını öneriyorum efendim.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, bu konuda konuşmak isteyen arkadaşlarımız var mı?.. Konuşmaların başlangıçtan itibaren zaman yönünden tahdit edilmesini arkadaşımız talep ettiler, ama bu tahdidi şekillendirmediler.

SALİH SİPAHİER (Sakarya)- 15 dakika olarak öneriyorum.

BAŞKAN- Şimdi belirlendi. Başlangıçtan itibaren konuşmaların 15 dakika olarak sınırlandırılması yolunda bir öneri var.

Şimdi bu önerinin leh ve aleyhinde söz isteyen var mı?..

MERİH SEZEN (İstanbul)- Ben aleyhinde konuşmak istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

MERİH SEZEN (İstanbul)- Sayın Başkanlar, kıymetli meslektaşlarım, sayın misafirler;

Arkadaşlar, hepimizin bildiği gibi, Barolar Birliği Genel Kurul toplantıları bundan önce iki günü kapsıyordu. İşte bu söz kısıtlanması olayı ile karşı karşıya gelinmemesi için avukatlar, Türkiye barolarının delegeleri yılda bir defa kendi dertlerini ve hukuk dertlerini dile getirmek için 10 dakika ile, 15 dakika ile 20 dakika ile kısıtlanmamak için üç güne çıkartılmış ve bunun içindir ki, Genel Kurul toplantıları üç gün olarak yapılmıştır. Hafızam beni aldatmıyorsa, bundan önceki yıllarda söz almış olan arkadaşlarım sözlerini sonuna kadar kullanmışlar ve hatta kongre kapanırken süre dahi kalmıştı.

Çok rica edeceğim arkadaşlardan, konuşmayı, fikrin rahatlıkla konuşulmasını biz kendimiz daha konuşmaya başlamadan kısıtlamayalım.
(Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, lehinde konuşmak isteyen var mı?.. Buyurun.

CEMÂLETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Muhterem arkadaşlarım, ben kısıtlama yapılacaksa peşinen bu yapılsın, yapılmayacaksa peşinen bu şekil kabul edilsin; bu husus üzerinde bilhassa dikkatleri çekmek istiyorum.

Herşeyin konuşulması, bütün mesleki meselelerin konuşulması gereken bir vasattayız. Çok uzaklardan geldik, ümitlerle geldik. Ben meselâ büyük bir kaza geçirdim gelirken. Belki şimdi size hitap edemedim, bunun yerine siz arkamdan bir fatiha okuyabilirdiniz. Bu şartlarla geldikten sonra, 21 nci veya 30 ncu olarak söz aldığım takdirde 5 veya 10 dakika ile sınırlanması beni büyük manada yaralıyor ve üzüyor. Bu itibarla sınırlanacaksa peşinen sınırlansın. İki günü üç güne çıkartışımızın sebeplerinden birisi de budur. Merih beyin hatırlatmasına katılıyorum. Ancak, dikkatler dağılıyor, sabırlar azalıyor. Bu nedenle, bakıyorsunuz fiilen kendi haliyle adeta konuşmayı önleyen bir dikkatsizlik, bir ilgisizlik, bir usanç havası hasıl oluyor. Bu nedenle, 15 dakika da olmasın, ama sınırsız da olmasın. Eğer sınırsız olacaksa sonuna kadar sabırla usanmadan takip edelim. Sınırlandırılmak fiilen veya karar ile sınırlandırılmak gibi bir hal ortaya çıkacaksa hiç olmazsa 20 dakika ile, zaten belki çoğuda 20 dakikayı bulmaz ya, hiç olmazsa 20 dakika ile sınırlandırılınsın. Yeni bir öneri gibi arz ediyorum bunu da. Neticede hakikaten mühim oluyor. İki gün sonraki sabrınızın derecesini düşünerek bir karar lütfedin.

Saygılar arz ederim.

BAŞKAN- Şimdi bu yeni bir öneri şeklinde tecelli etti. Çünkü, muhterem meslektaşım başlangıçta önerilerini tanzim ederek, konuşmaların 15 dakika olarak baştan itibaren sınırlandırılmasını önermişlerdi. Şimdi, diğer meslektaşımız 20 dakika olarak sınırlandırılmasını istiyorlar.

Bu durumda müsaade ederseniz, oylamayı, konuşmaların başlangıçtan itibaren sınırlandırılıp sınırlandırılmayacağı yolunda reyinize sunayım. Ondan sonra, sınırlandırılma kabul edilirse, 15 dakika mı, 20 dakika mı şeklinde ikinci bir oylamaya gidelim. Bunun uygun olacağı kanısındayım.

Bu itibarla muhterem arkadaşlarımızın önerisini bu şekilde takdim ediyorum. Konuşmaların başlangıçtan itibaren sınırlandırılmasını uygun bulan arkadaşlar lütfen işaret buyursunlar... ("Anlaşılmadı" sesleri)

Hayhay, tekrar edeyim. Konuşmaların, müddet bahis konusu değildir, konuşmaların birinci konuşmadan itibaren zaman itibarıyla sınırlandırılmasını isteyen arkadaşlarımız lütfen işaret buyursunlar... Konuşmaların başlangıçtan itibaren sınırlandırılmamasını isteyen arkadaşlar lütfen işaret buyursunlar...(Divan olarak biz sınırlandırılmaması istegindeyiz) 52, 52 olarak tecelli etti. Başkan tarafı galip geleceğinden, bu itibarla konuşmalar sınırlandırılmayacaktır. (Alkışlar)

Şimdi rapor üzerindeki müzakerelere geçiyoruz. Sayın Ali Dinç'i davet ediyorum.

ALİ DİNÇ (Kayseri)- Pek muhterem Başkan, konuk ve delege arkadaşlarımız;

Mensubu bulunmakla gurur duyduğum Türk Avukatları Barolarının ve Türkiye Barolar Birliğinin bağımsızlığı gereğine inanmış, bu konuda kendilerine gerek kişi, gerekse kuruluş olarak düşen görevleri Batı Medeniyetinin geliştirdiği demokratik cumhuriyetle idare edilen ülkemizin yargı ve yürütme organlarında özel yeri olan Türkiye Barolar Birliğinin 1976 yılı olağan Dokuzuncu Genel Kurul Toplantısının Yüce Divan Heyetini, bu topluma katılmak lütfunda bulunan kıymetli konuklarımızla cümle meslektaşlarımızı hürmet ve muhabbetle selâmlarım. (Alkışlar)

Türkiye Barolar Birliği Başkanı, Yönetim, Denetleme ve Disiplin Kurullarının bir yıllık faaliyet raporları içinde mündemiç (Siyasi

sosyal, ekonomik, sosyal ekonomi ve sosyal adalet doktrinlerini kapsam ve şumulüne alan)konular üzerinde sizlere hitabetmek zevk ve heyecanı içinde muhterem heyetinizin huzurlarına çıkmış bulunmaktayım.

Yukarıda arzettiğim ilmî ve akademik konular üzerinde konuşmak isteyen delege arkadaşlarımla yapıcı ve uyarıcı tenkit ve temennilerine ayrılan zamanı da nazarı itibare alarak fazla zaman kaybına meydan vermemek ümidiyle ben sadece, önsöz olarak aziz milletimizin siyasi ve askerî tarihine ve Başkanlık Raporuna değinmekle iktifa edeceğim.

Zaferleri ve mazisi insanlık tarihiyle başlayan, her an zaferle beraber medeniyet nurlarını taşıyan kahraman Türk Silâhlı Kuvvetleri, Anavatanın bölünmez bir parçası olan Yavru Vatan Kıbrıs Türk Toplumuna senelerce reva görülen zulüm ve işkenceyi, eski çağların karanlık ruhlu papazı Makarios'un Kıbrıs Türk Toplumuna Devletlerarası anlaşmalarla tanınan hak ve hürriyetlerini çiğneyerek Kıbrıs'da yaşayan soydaşlarımıza toptan katletmek, Enosis'i tahakkuk ve Kıbrıs Adasını Yunanistan'a ilhak etmek gaflet ve delâlet içinde bulunan bu münafık papazın kötü emellerine son veren Kahraman Silâhlı Kuvvetlerimizin bütün mensuplarını, milletimizin haklarını ve şerefini savunan, hakka ve hukuka dayanan Kıbrıs Barış Harekâtı, Türkiye ve Dünya Kamuoyunda şanlı tarihimize şeref dolu sayfalar ekleyen ve Barış Harekâtı sırasında vermiş olduğumuz şehitlerimizi rahmetle, gazileri saygıyla anar, Birliğin naçiz bir üyesi olarak şükranlarımızı sunmayı bir borç addederim.

Türkiye Japonya gibi asya orijinli olan bu millet tarihinde imparatorluklar kurmuş, kıtalar yönetmiştir.

Tarihin hiçbir devrinde yabancı boyunduruğuna girmemiş, ebediyen de girmeyecektir.

Türk Irkının banisi, Türkiye Cumhuriyetinin Kurucusu Yüce Önder Atatürk'ün büyük nutkunda (Benim naçiz vücudum elbet, birgün toprak olacaktır, fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet yaşayacaktır) ını ölümünden

önce milletine ve Türk Gençliğine beyan ve ifadesinden ilham alan, yürekten Türküm, Atatürkçüyüm diyen hiç kimse, Cumhuriyetin katili olmayı ne vicdanına, ne de kendisine sığdıramaz. (Alkışlar)

Kürre-i arz üzerinde yer almış küçük veya büyük devletlerin yönetiminde egemenliğin bir şahsa, sınıf veya zümreye verilemeyeceğini, devletlerin en iyi ve doğru idare şeklinin cumhuriyet olduğunu, insan hak ve hürriyetlerinin Beşer Hakları Beyannamesiyle Cihan Devletlerine ilk defa duyurmasında bu hak ve hürriyetlerin bayraktarlığını yapan bugünkü Fransa'nın İdare Merkezi olan Paris ve Viyana'da vazifeli bulunan Büyükelçilerimizin arkadan kahpece kurşunlanarak öldürülmesi, suçluların yakalanmasını sağlayacak bütün medeni araç ve gereçlerle mücehhez emniyet kuvvetlerinin bu müessif olay üzerinden aylar geçtiği halde faillerini bulup adalete teslim edemeyişlerinin bu devletlerce kabul ettikleri Beşer Hakları Beyannamesiyle kabili telif olmadığı gibi, ayrıca dini ve politik nedenlerin üzerinde de düşünmemiz gerekmektedir.

Bu itibarla, devletlerarası hukuki münasebetlere saygılı olmayan devletler insan hak ve hürriyetlerinden bahsedemezler.

Medeniyet teknik terakkide değil, ahlâk ve ruhta aramak lâzımdır. İnsan kasabı bedbahtlığında bulunan, ahlâk ve ruhtan yoksun adını zikrettiğim ülkelerde yuvalanan anarşistlere sesleniyorum.

Türk Hükümetinin yabancı devletler nezdinde bulunan siyasi temsilcilerinin mal ve can emniyetini korumak ve muhafaza altında bulundurmamak devletlerarası hukukun ana kuralıdır. Elçilerimizi kurşunlayan anarşistler suçlarının cezasız kalacağını zannediyorlarsa bunda da aldanıyorlar. Dünyanın neresinde saklanırlarsa saklansınlar, bütün dünya devletlerinin anlayabileceği bir dille konuşan Mehmetçiği ve Türkün Yargı gücünü karşısında bulacaktır.

Dış politikada demokratik cumhuriyetle yönetilen, içişlerinde büyük faaliyetler gösteren yurtsever siyasi partilerimizin birleşmesinde

meydana gelen partinin de adını açıklamak isterim: Yumuşak, mütevazî, kalbinin altında volkanlar saklı süngü partisidir arkadaşlar.

BAŞKANVEKİLİ- Ali Dinç bey, lütfen rapor üzerinde konuşmanızı rica ediyorum.

ALİ DİNÇ(Devanla)- Tamam efendim.

Böylece önsöz olarak askerî ve millî tarihimize değindikten sonra, şimdi de Başkanlık raporuna kısaca değinmek istiyorum.

Avukatlık Yasası gereğince, Barolar Birliği Yönetim Kurulunun yıllık faaliyet raporlarından ayrı Genel Kurulumuza getirilen Başkanlık raporu tümü itibariyle meslekî ve ilmî çalışmalarını bir kenara iterek, şahsî işlerinden ayırdığı zaman içinde hazırlanan Başkanlık Raporunda:

Mer'i Anayasanın yargıya ilişkin hükümleri, baroların ve Barolar Birliğinin kendi kendisini yönetmesi, hükümete yürütmenin vesayeti anlamına gelen yasal kısıtlamaları kaldıran bir tasarının 1975 yılında Yasama Meclislerine tevdi edildiği, baroların bağımsızlığını sağlayacak, onları idarenin vesayetinden kurtaracak yasa değişikliğinin yapılması, Anayasa Mahkemesine dava açma hakkının Türkiye Barolar Birliğine tanınması, yargı bölümünde Anayasaya aykırılık davası açılabilmesi yetkisinin Birliğe tanınması, Anayasa değişikliği ve kuvvetler ayrılığı nazariyeleri, "Yasama, yürütme, yargı" organlarının birbirinden ayrı olarak mütalaa edilmesi, bunların bir şahıs üzerinde toplanmaması ve sakıncaları hukukun üstünlüğü çerçevesi içinde objektif bir metodla izahına çalışıldığını müşahade etmiş bulunmaktayım.

Kurulumuza sunulan Başkanlık Raporunun mihrakını teşkil eden Anayasamızın kuvvetler ayrılığı nazariyesine geniş çapta yer verilmiştir. Bunu da huzurunuzda arz etmek isterim.

Gerçek hürriyet meşalesinin ilk defa yakıldığı büyük Fransa İhtilâlinin en ateşli liderlerinden Senjökonservasyon şöyle diyor:

"Hürriyet saltanat sürmesi için iktidarı bölmeliyiz." Sonraları Montesque'nun kaleminde, kuvvetlerin ayrılığı adını alacak olan bu iktidar bölme formülü zaman içinde hürriyetçi demokrasilerin temel ilkesi olmuş, modern batı anayasalarının hepsinde vazgeçilmez bir devlet yönetimi anlayışı olarak yer almıştır.

Anayasamızca teminat altına alınmış olan temel hak ve hürriyetleri zedelemeyecek şekilde saptanması ve nihayet milletimizin sosyal, ekonomik refahı ve Cumhuriyetimizin geleceği yıllara daha güçlü ve mutlu olarak idrakini sağlayacak bu ortamda gerek kamuoyuna ve gerekse medeni dünyaya, kuvvetli hukuk ve dil ilgisi, hazırcıvaplılığı, bitmez tükenmez enerji ve zekasıyla Kıbrıs Türk Varlığının ve Türk haklarının Kıbrıs Barış Harekatının birinci yıl dönümü tarihi olan 19 Temmuz 1975 yılı içinde "Kıbrıs Lefkoşe Şehri Türk kesiminde" Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu toplantısında, bu hareketin doğal bir neticesi olarak "Coğrafi Temele Dayalı Kıbrıs Türk Federe Devletinin Meşruluğu" Enosisçi Rumlara ve Dünya Hukukçularına duyuru konferansı çok önemli olmuştur.

Onu Türkiye Barolar Birliği Başkanı olarak selâmlamaktan mutluluk duymaktayın.

Burada sözlerime nihayet verirken, bünyesinde kıymetli ilin ve ihtisas sahibi Türk hukukçularını toplayan Birliğimizin siyasi, sosyal, ekonomik, sosyal adalet ve sosyal ekonomisinde vatan ve milletimizin geleceğine matuf sıhhatli kararlar alınmasını diler, cümlenize güneş ışığı kadar bol sağlıklar dileğiyle saygılar sunarım.

Teşekkür ederim arkadaşlar. (Alkışlar)

BAŞKANVEKİLİ- Sayın Ali Dinç'e teşekkür ederiz.

Günüşhane Delegatesi sayın Murat Öztekin usul hakkında görüşmek istediğini bir öneriyle bildirmiştir. Buyurun efendim.

MURAT ÖZTEKİN (Gümüşhane)- Sayın Genel Kurul;

Gündemin 6 ncı maddesinde, ben aynen okuyacağım: " Başkanlık raporu ile Birlik Yönetim Kurulunun 1975 yılı çalışma raporu, (Bilânço, gelir gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının) ve Denetleme Kurulu raporunun okunması ve görüşülmesi." denmektedir.

Şu bizden önce konuşan sayın konuşmacının, ilk sözü alan konuşmacının bu madde ile ilgili hiçbir konuşması söz konusu olmamıştır. Bundan sonraki konuşmalar da öyle olacaksa, ben Yüce Heyetinize şunu teklif etmek isterim, görüşmenin konusu açıklandırılınsın, izah edilsin. Biz ne üzerinde görüşüyoruz? Bu Yönetim Kurulunun hesapları, çalışmaları üzerinde mi görüşüyoruz, yoksa genel bir görüşme mi açmış bulunuyoruz? Öncelikle bu hususun belirlenmesini Yüce Heyetinizden saygı ile rica ediyorum. Aksi halde biz burada herhalde "Vatan, Millet, Sakarya" nutku dinlemeye devam edeceğiz gibi geliyor bana.

Saygılarınıza efendim.

ALİ DİNÇ (Kayseri)- Sataşma dolayısıyla söz istiyorum.

BAŞKANVEKİLİ- Müsaade buyurun efendim.

Değerli arkadaşlarım, sayın Ali Dinç arkadaşımız konuşurken biz Divan olarak kendilerinden raporlar üzerinde görüşmesini rica ettik. Gerçekten gündem maddesi raporların okunması ve bu raporlar üzerinde görüşme açılmasıdır. Bu çerçevede içerisinde kalmak şartıyla raporlarda önerilen, Yönetim Kurulunca ele alındığı açıklanan konular üzerinde arkadaşlarımız geçmiş genel kurullarda da o çerçevede içerisinde kalmak şartıyla görüşlerini elbetteki arzedeceklerdir. Bizim, bundan sonraki konuşacak arkadaşlardan da Divan olarak istirhamımız budur. Binaenaleyh, sıra sayın Orhan Apaydın beyde, buyurun efendim.

ALİ DİNÇ (Kayseri)- Bana sataşma var, söz istiyorum.

BAŞKANVEKİLİ- Ali bey, sataşma olarak değilde arkadaşımız, bir görüş olarak söylediler. Biz Divan olarak bir sataşma olduğuna kani

değiliz.

Buyurun sayın Apaydın.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Sayın Başkan, çok değerli ve sayın meslektaşlarım, hepinizi saygı ve sevgiyle selâmlayarak gündemin 6 ncı maddesi hakkındaki görüşlerimi arzetye çalışacağım.

Görüşlerimi açıklamadan evvel gündemin bu maddesinin kapsamı ve anlamı üzerinde durmak zorunluğunu hissediyorum muhterem arkadaşlarım.

Gündemin 6 ncı maddesi, Yönetim Kurulu raporunun görüşülmesi, hesap raporlarının görüşülmesi şeklindedir. Gündemin onu izleyen maddelerinde birde teklifler kısmı var, onun dışında seçim öngörölmüş. Fakat, Barolar Birliğı Genel Kurulunun niteliğı üzerinde durduğumuz takdirde, gündemin maddelerinin kapsamını tespit zorunluğı hasıl oluyor. Şimdiye kadarki Genel Kurul zabıtlarını tetkik ettim, şöyle bir manzara ile karşılaştım:

Barolar Birliğı Genel Kurulu, yani bir teşekköl olarak en yüksek heyeti, en yetkili heyeti şimdiye kadarki çalışmalarında bir form niteliğini göstermiştir. Yani, şimdi bir müessesenin, bir kurumun genel kurulu herşeyden önce karar organıdır, karar verir. Onun yanında diğery bir organ Yönetim Kurulu, yahut başka bir adla ifade edilebilir, bazı hükmî şahıslarda bunun adı yürütme kuruludur. Hem yönetir, hem de yürütür. Neyi yürütür? Nasıl yönetir? Şimdi şüphesiz, diyeceksiniz ki, bizim bir yasamız var, yasamıza göre yönetir... Evet, yasaya göre yönetecektir, ama bu yönetimin Genel Kurulun eğilimleri ve kararları yönünde yapacaktır.

Şuraya geliyoruz; bir forum niteliğindedir dedim şimdiye kadarki uygulama. Görüşler burada ileri sürölüyor, meslekî konularda, hukuki konularda, kanunun yetki verdiği, görevlendirdiğı konularda çok değerli arkadaşlarımız şimdiye kadar bu genel kurulda çok değerli fikirler ileri sürmüşlerdir. Fakat bunlar, tekrar ettiğim için özür dilerim, sanki

bir forum yapılıyor, avukatlar bir araya gelmiş, hukukçular bir araya gelmiş çeşitli meseleler hakkında fikirleri ileri sürüyorlar. E, peki bunun neticesi? Neticesinde hani şimdi teker teker arkadaşların fikirleri bir değer taşıyor, ama bu değerler bir karar haline gelmedikçe Yönetim Kurulunu da bağlamaz, bir icra niteliği de kazanamayacağından, lazım-ül icra bir nitelik olmayacağından bunun hukuki bir neticesi, bir etkisi olmayacaktır; nitekim de olmamıştır. Çok değerli fikirler burada ileri sürülmüş, ama bunlar burada kalmış, salonda kalmış, burada aksetmiş, za- bıtlara geçmiş, kısmen de basında o günlerde bir yer bulmuştur.

Şimdi, şunu demek istiyorum. Yönetim Kurulunu oluşturan çok değerli arkadaşlarımız himmet buyurmuşlar; Genel Kurula değerli bir rapor sunmuşlardır. Bu raporda gerçekten, içtenlikle söylüyorum, bilimsel değeri de haiz olan bir hukuk anlayışı ifade ediliyor. Ve birtakım sorunlara, çok önemli sorunlara, hepimizin içinde bulunduğumuz, ıstırabını yaşadığımız, mesleğimizden dolayı herkesten fazla ıstırabını yaşadığımız, ıstırabını duyduğumuz sorunlara temas ediyor; genel çizgileriyle. İleri sürülen fikirlerin değerli olduğunu ifade ediyorum, ama bunlar bir şikâyet, öztürkçesiyle yakınma, yani bir yerde yine değerlidir, ama yakınma bir hareket haline gelmedikçe, yakınma konusunu önleyici tedbirleri, etkili tedbirlerin ne olduğunu bildirmediği bu yakınma da yakınma olarak kalır. Türkiye'de yakınan yalnız biz değiliz; avukatlar değil. Yakınan çoktur. Bütün aydın kafalar yakınıyor, ıstırap duyuyor. Bunun ötesinde bunu önleyecek tedbirleri alacak kurumlar, örgütler de vardır. Bunların arasında da Barolar Birliği geliyor. Barolar Birliği bu konularda, raporda belirtilen konularda sadece eleştiri niteliğinde almasın değerli arkadaşlarım, rapor üzerinde konuşuyorum, sadece bir demeçte bulunmak, çok değerli Başkanımız bu tepkiyi anında gösterir, sadece demeçte bulunmak, sadece bildiri yayınlamak... Bu tedbir değildir.

Şuraya geliyoruz bu takdirde: Bizim Barolar Birliği olarak fonk-

siyonumuz nedir? Biz neler yapabiliriz, neler yapamayız? Ve bu açıdan, ki herşeyden önce hukuk adamı olduğumuza göre, bizim bir statümüz vardır, yasal statümüz vardır, bu yasal statü bize ne gibi bir görevler veriyor, yetkimiz nereye kadardır, sınırı nerededir? Evvelâ onu kısaca bir tespit etmek istiyorum müsaadenizle, değerli zamanınızı fazla almayacağım. Başkanlığın tespit ettiği çerçeve içinde rapor üzerinde konuşacağım, ama bunu da kısaca arz etmek istiyorum.

Çok değerli arkadaşlarım, Barolar Birliği ve barolar bizim Cumhuriyetin kuruluşunda idare bölümünde, 122 nci maddesinde öngörülen bir kuruluştur. Meslekî bir kuruluş; kamu tüzel kişiliğini haiz meslekî bir kuruluş olarak öngörülmüştür.

Şimdi, Anayasa hükmü bizim baroyu da; yani kuruluş yasamız Anayasamızın bu bölümüne dayandırılmıştır ve buna göre düzenlenmiştir. Şimdi, bizim yerimiz Cumhuriyetin kuruluşunda idare örgütü içinde midir, yoksa yargı bölümü içinde midir? Bu cidden tartışılması gereken bir konudur, ama pozitif durum bizi idare örgütü içinde telâkki etmiş, orada düzenlenmesi cihetine gidilmiş, yasa da bu maddeye dayandırılmıştır. Bu, Barolar Birliğinin ddiyetle üzerinde durması gereken bir konudur, ama hemen halli gereken aktüel nitelikte bulunmuyor. Onun için, yetkilerimizi buna göre tespit etmek zorunluğu oluyor.

Bizim Kuruluş Kanunumuzda, 1136 sayılı Kanun malûmları, Birliğin ve Genel Kurulun görevlerini tespit etmiştir. Birliğin görevlerini tespit eden maddede, şimdi tam manasiyle söyleyemeyeceğim, hatırimda değil, Birliğin görevlerini tespit eden maddede, Birliğin çeşitli vazifeleri sayılırken, "Genel Kurulu Yönetim Kuruluna talimat verir" diyor. Yani Genel Kurul olarak yetkilerimizin tespiti konusunda. Bizim gündemimizde böyle bir konu yer almamış. Yer almasına da gerek yok. Bu Genel Kurulun aslî görevleri arasındadır. Çünkü, bir önceki bendinde, Birliğin görevlerini tespit eden maddenin bir önceki bendinde, "Gündemdeki konularını

görüşür" der, onu takip eden maddede, "Genel Kurul Yönetim Kuruluna talimat verir" der. İşte şimdiye kadar tatbik edilmeyen madde kanımca budur. Gündeme alınmamış, fakat Genel Kurulda da bu aslî görevin gündem meselesi olmaması karşısında yerine getirilmesi yoluna da gidilmemiştir, yahutta bir tartışma konusu haline getirilmemiştir.

Genel Kurulun bu görevi yanında 1136 sayılı Avukatlık Kanununun, kanunların memleket ihtiyaçlarına uygun olarak gelişmesi ve yürütülmesi yolunda dileklerde, yayınlarda bulunmak, gerekirse ön tasarılar hazırlamak şeklinde bir görevi de Birliğe tahmil etmiştir. Yani bir görev şeklinde bu tespit edilmiştir.

Bu durum karşısında sınırlarımız, yani bizim yetki sınırlarımız ve görevimiz memleket ihtiyaçlarının, kanunların memleket ihtiyaçlarına uygun olarak gelişmesi cümlesinde yürütülmesi yahutta kanunların, bir eleştiride bulunmak, hatta kanun tasarıları hazırlamak şeklinde bir yetkiyi bize tanıyor. Kanımca raporun değerlendirilmesinde, rapor üzerindeki müzakerelerde, görüşmelerde kanunun Birliğe ve Birliğin en yüksek organı olan Genel Kurula verdiği bu görevin yerine getirilmesi; yani bir yetki şeklinde söylemiyorum, yetki kullanılır veya bazan kullanılmaz, fakat bir görev gerekiyor. Barolar Birliğinin bu Genel Kurul toplantısı ise memleketin hukuk bunalımı içinde, çok aşırı bir bunalım içinde bulunduğu bir döneme rastlıyor Barolar Birliğinin Genel Kurulu. Kendimizi tabii görevlerimizde abartmayacağız ve yetkilerimizin sınırları meselesinde; yetki ve görevlerimiz sınırlarında gücümüzü aşan meselelerde şüphesiz ki, kimse birşey yapamaz, ama bize kanunun tahmil ettiği görev, tanıdığı yetki bizim gücümüzü oluşturmaktadır. Bu kanun hükmü muvacehesinde, yasal statümüz muvacehesinde ve memleketin içinde bulunduğu bugünkü bunalım nazarı itibare alındığı takdirde sanıyorum ki, Barolar Birliği Genel Kuruluna çok büyük ve tarihsel diyeceğim, abartmıyorum, tarihsel bir görev tereddüp ediyor arkadaşlar. Yönetim Kurulu raporunu

bu açıdan eleştirmek, üzerinde durmak gerekiyor.

Şimdi muhterem arkadaşlar, Yönetim Kurulu raporunda, memleketin içinde bulunduğu, hukuk bunalımı diye ben ifade ediyorum, raporda "Hukukun üstünlüğü problemi" diye ifade ediliyor ve bunun somutlaştırılması meselesi ele alınıyor ve birtakım sorunlara dokunuluyor.

Şimdi, bizim hukukçu olarak yapacağımız bir vazife var; Raporda bize getirilen meseleler karşısında. Türkiye'de hukuk bunalımı diye ifade ettiğim bu bunalım Türkiye'de nasıl bir hukuksal rejimi getirmiştir, nasıl bir hukuksal rejim içinde yaşıyor Türk Ulusu ve bizler?.. Bunun teşhisini yapmak; raporda yer yer temas edilmiştir, ama kesin bir teşhis yoktur. Arkadaşlar, biz meslek olarak bir bilimsel esaslara dayanan bilgileri kullanan insanlarız. Bilim sübjektif değildir. Şu görüşe veya bu görüşe göre değişik manalar verilemez. Hukuk da böyledir.

Bu şekilde ele alındığında hukuk kavramı, hukukun anlamı ve değeri karşısında bizim âdeta bir hekim gibi kesin olarak Türkiye'deki siyasal rejimi, hukukî tavsifini, hukukî nitelenmesini yapmamız zorunludur.

Raporda belirtildiği gibi, hukukun üstünlüğü sadece yasaların üstünlüğü anlamında kabul edilemez; hukuk ilkelerinin üstünlüğü. Anayasada ifadesini bulan ilkelerin üstünlüğü; bu manada anlamak lâzımdır. Yasalara bağlılık şeklinde bir telâkki bugün artık hiçbir hukuk anlayışında revaç bulmuyor. Biz yasaları, yalnız biz değil, hâkimler de yasaların körükörüne uygulayıcısı insanlar değiliz; biz, hukuk adamlarıyız. Adana Devlet Güvenlik Mahkemesi, ki arkadaşlar, Devlet Güvenlik Mahkemesi hâkimleri bu raporda da belirtiliyor ve biraz sonra da bu sorun hakkındaki görüşlerimizi açıklayacağım, siyasal iktidar tarafından seçilmiş hâkimler olmalarına rağmen, bir noktada biz yalnız yasalara göre değil, hukuka ve vicdanî kanaatlerimize göre de karar vermek

durumundayız demiş ve elindeki davaya bakmaktan bir anlamda; yani pratik anlamda diyorum, verdiği kararı o şekilde ifade etmek mümkün, imtina etmek yoluna gitmiştir. Yargıtaydan geçmiş, akibeti henüz belli değil, biz avukatlar tabii Adana Devlet Güvenlik Mahkemesinin ifade ettiği anlayıştan daha geride kalacak değiliz.

Muhterem arkadaşlar; Türkiye, 1961 Anayasasında devletin dayanağı hukuki temelleri tespit etmiştir. Fakat 1961 Anayasası ile birlikte Türkiye insan hakları evrensel bildirisine imza koymuş bir ülkedir. Türkiye Avrupa İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetlerini korumaya dair Roma Sözleşmesine imza koymuş bir Devlettir. Uluslararası alanda ülkesinde yaşayan insanlar için bu belgelerde tanınan hakları, belgelerde belirtilen hakları tanıyacağını uluslararası alanda taahhüt etmiştir. Ve bu taahhütler 1961 Anayasasında yansımaları bulmuştur. Ancak, Anayasa kâğıt üzerindeki bu hükümlere karşın, Anayasada bulunan bu hükümlere karşın Türkiye'de uygulanan, yasalarla oluşan, özellikle ceza yasaları ile oluşan rejimi Türkiye'nin bu uluslararası taahhütleriyle kurmayı öngördüğü rejim olarak kabul etmek mümkün değildir. Türkiye'de ceza yasalarıyla oluşan rejimin, biz hukukçular bu rejimin niteliğini kesin olarak tayin etmek durumundayız. Bu rejim uygulamasıyla demokratik nitelikte değil, otoriter ve totaliter bir niteliktedir.

Şimdi, bunun, hukukçu olarak bu nitelermeyi yapmak durumundayız. Türkiye'de demokratik bir Anayasa vardır, demokratik kurumlar vardır, demokrasi yalnız seçim değildir, fakat bununla örtülü bir faşizm uygulanmaktadır arkadaşlar. (Alkışlar)

CEMÂLETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Rapor üzerinde konuşma mıdır bu sayın Başkan? ..

ORHAN AYPAYDIN (Devamla)- Müsaade buyurun efendim, siz de kalkacak konuşacaksınız, sizi de dinleyeceğiz. Bana sayın Başkan söz verdi, Genel Kurul da müsaade ediyor konuşuyorum. Eğer müsaade etmezseniz ko-

noşmam arkadaşlar.

BAŞKANVEKİLİ- Lütfen karşılıklı konuşmayın arkadaşlar.

CEMÂLETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Rapor üzerinde konuşma değil ki bunlar...

ORHAN APAYDIN (Devamla)- Müsaade et arkadaşım, senin çıkarını da koruyorum.

BAŞKANVEKİLİ- Sayın Apaydın, birbirinize sataşmayın lütfen.

ORHAN APAYDIN (Devamla)- Soyut olarak bunu ifade etmiyorum, somut ölçülerini arzedeceğim.

Evvelâ ceza yasalarını ele alalım. Türkiye'de Türk Ceza Kanunu 1889 İtalyan Ceza Kanunundan alınmıştır, mehazı odur. Bu kanun liberal bir kanundur arkadaşlar. O dönemde İtalya'da hazırlanan kanun liberal esaslara göre düzenlenmiştir ve Türkiye'de kabul edilmiştir. Fakat 1930 larda İtalya'da faşizm iktidardayken Mussolini'nin Adalet Bakanı Rocco bir ceza kanunu hazırlar, bu faşizmin ceza kanunudur, faşist devletin ceza kanunudur. Bu ceza kanununun siyasi suçlarla ilgili hükümleri doğrudan doğruya faşizmi korumaya, faşizme karşı olan hareketleri önlemeye, fikirleri açıklamayı menetmeye yöneliktir. 1930'larda Türk Ceza Kanununa İtalyan Ceza Kanununun, devletin şahsiyeti aleyhine cürümler kısmı, önemli kısmı aktarılmıştır. Bunlardan 141 ve 142 numaralı maddeler İtalyan Ceza Kanunundan alınmıştır. Hangi İtalyan Ceza Kanunundan? Faşist İtalyan Ceza Kanunundan alınmıştır.

Muhterem arkadaşlar, tatbikatçı olarak bunu ifade etmek durumundayız; 141 nci maddenin uygulanmasında sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerine tahakkümünü tesis için örgüt kurmak yasaklanmıştır ve buna karşı olan fiiller suç sayılmıştır. Bunun propagandası da diğer müteakip maddede yasaklanmıştır. Fakat, bu neyi sağlar arkadaşlar, bu neyi sağlamıştır? Bu, sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflarına tahakkümünü sağlamıştır. Bu, bir diktayı sağlamıştır. (Alkışlar)

Bu bir burjuva diktasını sağlamıştır. Bunun adı arkadaşlar, ilimde "Faşizm"dir. (Alkışlar)

Ben sübjektif konuşmuyorum, herhangi bir görüşün savunmasını yapmıyorum, objektif olarak konuşuyorum. Avrupa konseyine üye bir devletin Barolar Birliğinde konuşma yapan bir hukukçu olarak konuşuyorum arkadaşlar.

Şimdi, bu maddeler durdukça Türkiye'de, Türkiye'nin uluslararası saygınlığı bakımından bilhassa üzerinde durulmasını rica edeceğim, Türkiye'deki rejime demokratik rejim demek mümkün değildir arkadaşlar. Avrupa Konseyine üye devletlerin bugün hiçbirinde böyle bir hüküm yoktur, böyle fikir özgürlüğünü bu şekilde kısıtlayan kanunlarında böyle bir hüküm yoktur; ceza kanunlarında. Varsa arkadaşım göstersiz, ben de burada sözlerimi geri alacağım, hata ettim arkadaşlar diyeceğim ve özür dileyeceğim.

Avrupa kıtasında bugün, Avrupalı bir ülke olmak istiyoruz, Avrupa kıtasında bugün İspanya ile Türkiye kalmıştır arkadaşlar. İspanya ile Türkiye dışında bu şekilde bir sosyal sınıfın diğer sosyal sınıfa tahakkümünü temin edici bir hukuk düzeni yoktur muhterem arkadaşlar. Bu teşhiste sanırım ki, Yönetim Kurulunu teşkil eden arkadaşlarım, ki raporlarından onu anlıyorum, aramızda bir çelişme yoktur. Şu noktada bir fark vardır:

Onlar bu mesele üzerinde durmuşlar, fakat raporlarında bu teşhisi, bu nitelermeyi yapmamışlardır. Ben Genel Kurul olarak bu nitelermeyi yapılmasını istiyorum Genel Kuruldan (Alkışlar) Aramızdaki fark budur.

Çok değerli bir ilim adamıdır Barolar Birliği Başkanı, sanmıyorum kendisiyle çelişkiye düşeceğimi.

Şimdi, bu durumlarda Türkiye'deki rejimin nitelenmesini yapmak acil bir görev haline geliyor. Şu bakımdan acil bir görev oluyor; ben

26 senedir bu mesleği ifa ediyorum. 50 yaşına geldim, bu rejim içinde yaşadım. Zaman zaman bir zümre için demokratik haklar bu memlekette uygulanmıştır, ben de bunlardan istifade etmiş bir arkadaşınızım, fakat ben Türk Halkı için, Türk Milleti için düşünüyorum bir düzenin eleştirisini ve bir düzenin egemenliğini; bir zümre için değil.

Şimdi, bu aşamasında tarihsel görevimiz nereden geliyor? Örtülü de olsa, bir zümre yararlınsa da Türkiye'yi bugün bu örtüsünü de kaldırıp, bu demokratik örtüsünü de kaldırıp kaba bir dikta rejimine sürüklemek isteyen faaliyet; amansız bir faaliyet vardır, sistemli bir faaliyet vardır. Bu ülkenin dört bir yanında nazi çeteleri örneği bir takım güçler tarafından yapılıyor, insanlar öldürülüyor, evlâtlarımız öldürülüyor ve biz buna burada seyirci kalamayız arkadaşlar. Bunun önlenmesi çarelerini göstermek durumundayız. Bu memlekete karşı bizim tarihsel görevimiz buradan geliyor değerli arkadaşlarım. (Alkışlar)

Ne yapmalıyız? Şöyle bir teklifim olacak: Bugüne kadar bu meseleler burada konuşulmuştur, ilk konuşan ben değilim. Fakat bir Genel Kurul kararı haline gelmemiştir. Bunların, bu fikirlerin bir Genel Kurul haline gelmesini ve bunların yürütülmesinde; öngörülecek tedbirlerin yürütülmesinde Yönetim Kurulunun vazifelendirilmesini öneriyorum. Kanundaki talimat deyimi lâzım-ül icra karar demektir. Lâzım-ül icra bir karar verilmesini istirham ediyorum.

Türkiye'nin uygulamadaki hukuksal rejimi Genel Kurul tarafından nitelenmeli ve Yönetim Kurulu bunu kamuoyuna yansıtmak konusunda görevlendirilmelidir. Nitelenme kararı verilmeli, bunun icrası kamuoyuna yansıtmak; çünkü raporda bilhassa çok değerli arkadaşlarım "baskı grubu" olarak "fikir serdi" dedi sanıyorum sayın Başkan, bir nitelendirme koydu, fakat, yasal diyeceğim ben, yasal baskı grubu olarak kamuoyunu oluşturmak görevi bu şekilde yapılır. Bu görev, eleştirme anlamında söylemiyorum, çünkü şimdiye kadar bu görev verilmemiştir Yönetim Kuruluna, ken-

di insiyatifleriyle yapmışlardır. Bildiri ve demeç şeklinde değil, çeşitli anayasal hakların kullanılması yoluyla ve ülkedeki diğer demokratik örgütlerle işbirliği yapılarak Anayasadaki haklar, toplantılar tertip etmek, halkı aydınlatmak bu şekilde, gösteri yürüyüşleri yapmak Anayasal hakkıdır arkadaşlar ve diğer akla gelebilecek diğer yollarda eylem niteliğinde anayasal hakları kullanmak... Yasa dışı demiyorum, elbette biz hukukçuyuz, yasanın verdiği hakları, herkese verdiği hakları biz kullanmak durumundayız bu amaçla.

Şimdi, işin vahameti, içinde bulunduğumuz dönemin vahameti nereden geliyor bazı noktalarda? Avukatlık mesleğine mensup, bizim mesleğimize mensup, baroya mensup hatta, hangi baroya olduğunu bilmiyorum, bugünkü Adalet Bakanı, hükümet üyesi, bir hukukçu. Adam öldürme olaylarının, faili bulunmayan adam öldürme olaylarının takibinde vazifeli olan bir Adalet Bakanı şöyle bir açıklamada bulunuyor: "Öldürenler vatanseverdir" diyor, arkadaşlar. Şimdi, işin vahameti buradan geliyor. Biz, Barolar Birliği Genel Kurulu olarak bu arkadaşımızı, bu üyeyi kınamalıyız arkadaşlar. ("Bravo" sesleri, alkışlar) Hani rejime faşizm veya şu bu dedik, bu çağ dışı, çağın da çok ötesinde en ilkel hukuk fikriyle bağdaştırılamaz arkadaşlar. Adam öldürme hadisesinde bir yönetim durumunda olan ister kral olsun, ister bir diktatör olsun, bunu teşvik edici açık bir beyanda bulunmak tarihte görülmüş birşey değildir. Anarşi Devlet katında yoğunlaşmıştır bu şekilde. Bunu, bu bizim mesleğimize her nasılsa girmiş olan bu kişiyi kınamak bizim için bir görevdir arkadaşlarım.

Türkiye Anayasasında hukuka bağlı bir devlet olarak devletin niteliğini tespit eder. Hukuka bağlı devletin en başta gelen şartı, yönetenlerin hukuka bağlılığıdır, yasalara bağlılığıdır. Mahkeme kararlarını yerine getirmeleridir.

Şimdi muhterem arkadaşlar, biz bu konuda vazifeli insanlarız.

Danıştaya gider, bir memurun işten alınması hakkında bir tasarruf vardır veya başka yere nakli hakkında bir işlem yapılmıştır, bunu kanuna aykırı buluruz, vazifemizi yerine getiririz, Danıştayda dava açarız, yürütmenin durdurulması kararını alırız. Bu, Anayasamıza göre yönetenleri bağlar ve Anayasa maddesine göre yönetenler bunu geciktiremez, der Anayasa. Yani kastî olarak iki gün dahi geciktiremez. Eline aldığı anda bu kararı icra etmek durumundadır. Bugün memleketteki manzara şudur:

Mahkemelerin verdiği kararları yönetenler pervasızlıkla, yani fazla hukukî bir gerekçe göstermeden de yerine getirmiyorlar. Bunun sonucu nereye kadar gider? Nihayet bizim mesleğimizin ifasında da bir sorun olarak ortaya çıkar. İlâmı alacaksınız, fakat ilâm lâzım-ül icra bir ilâm değil, yerine getirmeyecek, siz müvekkilinize nasıl bunu izah edebileceksiniz?.. Bu mesele hakkında değerli arkadaşlarım, Yönetim Kurulunu oluşturan değerli arkadaşlarım yapmışlardır vazifelerini bir ölçüde. Ne yapmışlardır? Bildiri neşretmişlerdir. Rastladım, broşür vardır; fakat bütün bunlar kâfi değil. Bunun ötesinde, biraz evvel de söylediğim gibi, bildiri ve demeç ötesinde diğer anayasal hakların da kullanılması ve bu konuda da diğer demokratik kuruluşlarla bir direnme niteliğinde işbirliği yapılması zorunludur. Bu hususta da Genel Kurulunuzun karar vermesini önermekteyim.

Arkadaşlar, yargı birliği, tabiî hâkim ilkesi, mahkemelerin kanunla kurulması ve hâkimlerin bağımsızlığı... Bunlar çağdaş hukukun yalnız ülkemizde değil, bütün dünyada hâkim ilkeleridir. Anayasamızda da ifadesini bulmuştur. Buna rağmen Türkiye'de yargı birliği parça parça edilmiştir. 12 Mart döneminden sonra sıkıyönetim mahkemeleri, askerî mahkemeler, adliye mahkemeleri aynı konularda vazife görmek zorunda bırakılmışlardır. Bugün aynı nitelikte bir suç, Anayasaya eklenen geçici bir maddeyle askerî mahkemelerde, adı sıkıyönetim mahkemesi, sıkıyönetim bittiği halde, dünyada emsaline ben rastlamadım, belki arkadaşlarım

bir örnek verirler, sıkıyönetim rejimine ait bir kuruluş, sıkıyönetim yok, mahkemesi var, orada görülüyor. Onun yanında birde devamlı sıkıyönetim mahkemesi niteliğinde Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurulmuştur bu memlekette; Anayasaya eklenen bir maddeyle ve Anayasanın hâkimlerin bağımsızlığı ilkesinin yanında ve özellikle mahkemeler kanunla kurulur ilkesini koyan maddenin altına, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulması düzenlenmiş ve eklenmiştir, o maddeye. Bu mahkemelerin Anayasaya ve hukuk ilkelerine aykırılığı açıktır. Anayasa Mahkemesinin iptal kararı bu mahkemelerin kuruluş kanununun da şekle uygun olmadığını ortaya koymuştur. Yasama organında tespit edilen usullere aykırı olarak kabul edildiğini ortaya koymuştur. Şu halde bu mahkemeyi kuran kanun, kanun niteliğinde değildir. Buna rağmen Anayasa Mahkemesinin kararı gereğince, bu mahkemelerin bir yıl daha çalışması öngörülmüştür. Bunun yanında, sorumlulardan, yüksek dereceli sorumlulardan birisi, bir zat, daha geniş kapsamlı olarak bu kanuna ait yasanın çıkarılacağını ileri sürmüştür.

Şimdi arkadaşlar, bu nevi mahkemeler esasında olağanüstü nitelikte mahkemeler niçin kurulur? Birtakım inanç sahiplerinin normal usul hükümlerinden yararlanmaları önlenmek istenir, onlar hakkında istisnai hükümlerin uygulanması istenir, bu tasarlanır, olağanüstü mahkemeler onun için getirilir.

Bu mahkemelerin hukuk düzenimizde yer alması uluslararası antlaşmalarımıza da aykırıdır. Roma Sözleşmesinde insanların bağımsız mahkemelerde yargılanma hakları tespit edilmiştir. Bu mahkemelerin hâkimleri ise bilindiği gibi, siyasi organ tarafından, hükümet tarafından tespit edilir adayları ve şekil olarak Yüksek Hâkimler Kurulu da seçer; Bir Anayasa hilesi şeklinde bir hükümle. Bu nitelikleriyle bu mahkemelerin faaliyette bulunması kişi hakları yönünden son derece bir vahamet arz ediyor.

Uygulamaya gelince: Bu mahkemelerde görev yapan bir arkadaşınız olarak bir örnek vereyim. Savunma hakkı yalnız avukatın savunma hakkı

olarak kabul edilmemelidir. Savunma hakkı sanığın savunma hakkıdır, avukat sanığın savunmasını yapar. Sanığın savunma hakkı ortadan kaldırılırsa, avukatın bir figüran gibi mahkemede oturmasının ne anlamı vardır? Biz bunu bir olayda yaşadık muhterem arkadaşlarım. Evet, mahkeme, kanunlar çerçevesinde savunma hakkınız vardır diyor Devlet Güvenlik Mahkemesi, fakat müvekkillerimizi, genç genç çocuklar sayılabilir, duruşmada bir dilekçe okumak isteyen sanığı, daha dilekçesini okumaya meydan vermeden, daha ilk kelimesinde, ağzını jandarmaya kapatarak, sille tokat mahkemeden atıyor. Düşününüz, orada avukat olarak görev yapıyorsunuz; bu kadar yıllık bir avukatlığınız var, ne yapabilirsiniz? Mahkemede nihayet protesto edersiniz, bunun kanuna aykırı olduğunu söylersiniz, fakat bu orada sadece söylenmiş olmakla kalır. Bu mahkemelerde aleniyet ortadan kaldırılmıştır. Ancak, belirli kimseleri, sanık yakını olacak, onun da sayısı mahdud, onlar alınır. Bütün bunların karşısında avukat orada bulunmakla sadece hukuka aykırılığın, insan haklarının çiğnenmesinin sorumluluğunu paylaşmak durumundadır arkadaşlar. (Alkışlar)

Yani biz bir dekoru tamamlıyoruz, sanıkların avukatı vardır, müdafaa hakları yerine getirilmiştir ve bu tarihi sorumluluğun içinde kalıyoruz bir seyirci olarak; herhangi bir talebimiz, buyurun söyleyin, fakat en uygun, usul hükümlerine uygun, kanuna uygun müdafaaya taallük eden taleplerimizin hiçbiri kabul edilmiyor. Bu durum karşısında bir örnek daha vereyim arkadaşlar:

16-17 yaşında çocuklar. Hepimiz çoluk-çocuk sahibi insanlar olarak hepimiz düşmek mecburiyetindeyiz, bir hani reşit olmamış lise talebesi şu veya bu fikre sempati gösterebilir, olabilir, bunları hepimiz hayatımızda geçirmiştir. 16-17 yaşındaki çocuklar bu mahkemelerde yargılanıyor, tutuklu olarak yargılanıyor ve bütün yaşamları söndürülüyor. Savunma hakkı, avukatlar için bu mahkemede savunma hakkının gereği gibi kullanılması mümkün değildir. Bu durum karşısında muhterem

arkadaşlar, şunu öneriyorum:

Avukatlar bu mahkemelerde görev almamalıdırlar. Avukatlık şerefinin korunması, avukatlık onurunun korunması bakımından olduğu kadar, insan haklarının korunması yönünden de, bu açıdan da avukatların Devlet Güvenlik Mahkemelerinde Türkiye'deki bütün avukatların görev almamaları, duruşmalara girmemeleri yolunda Genel Kurulun karar vermesini öneriyorum muhterem arkadaşlar. (Alkışlar)

Bu yolda Yönetim Kuruluna talimat şeklinde bir karar verilmesini takdirlerinize arz ediyorum.

Muhterem arkadaşlar, hukuk uygulamasında, insan haklarının korunmasında vazifeli insanlar olarak ve en yüksek kuruluş olarak Türkiye'de 16 bin bağımsız hukukçuyu temsil eden, hiçbir siyasi görüşe angaje olmamış hukukçular olarak bazı hukuka aykırı uygulamaların karşısına çıkmak da bizim yasal görevimizdir. Bugün Türkiye'de hükümlülerin cezalarını infazı bütün hükümlüler için büyük bir problemdir. Yalnız, bu çok ağır, genel olarak insanlık dışı infaz uygulaması içinde dahi bazı siyasi inanç sahipleri için, bazı fikir suçluları için bu çok geri infaz usulleri dahi çok görülmüş ve bunların yaşam haklarının söndürülmesi şeklinde bir uygulama yapılagelmektedir. Bu konuda da, bunun somut olayları son günlerde basına intikal etmiştir, yalnız bu tek bir olay şeklinde ele alınamaz, bütün siyasi tutuklular ve hükümlüler için ele alınması gerekir, bu hususta da Genel Kurulun bir karar vermesi zorunludur kanaatindeyim.

Mesleğimizin ifasında karşılaştığımız yine bu raporda yer alan meseleler arasında görüşülmesi gereken meseleler arasında yer alması zorunludur; ceza mahkemeleri usulü kanunu, gerçekte bu da liberal bir kanundur, ancak Ceza Mahkemeleri Usulü Kanununun avukatların ilk tahkikatı ve bilhassa hazırlık tahkikatında emniyet tahkikatı sırasında görevlerinin engellenmesi, avukatlığın savunma hakkının engellenmesi şeklinde büyük bir sorun olarak ele alınmalıdır ve bunun süratle çözümü için

Yönetim Kurulu vazifelendirilmeli, bu husustaki kanun tasarısını hızla hazırlaması istenmelidir Genel Kuruldan.

Çok değerli arkadaşlarım, sorunlarımız arasında dikkatimi çeken bir nokta: Türkiye'de benim meslek hayatımda, 25 senelik, 26 senelik meslek hayatımın yarısına yakın kısmında sıkıyönetim rejimi içinde yaşamışım ve bu mahkemelerde vazife görmüşümdür. Sıkıyönetim rejimi bütün anayasal hakları ortadan kaldıran, yani örtülü olan o rejimin de bir örtüsü daha geliyor, bütün anayasal hakları ortadan kaldıran bir yasa şeklinde düzenlenmiştir sıkıyönetim rejimi. Bu dünyada rastladığım rejimlerden Filipinlerde Markos tipi bir rejimi andırıyor; Markos'un uyguladığı rejimi. Bir anda bütün anayasal haklardan yoksun kalıyorsunuz. Avukat olarak savunma hakkınız büronuzun aranmasına kadar ortadan kaldırılıyor. Yani ceza kanunu sırları saklamayı bir zorunluluk olarak yüklemiştir bizlere ve bir suç saymıştır; arama bahanesiyle geliyor, sizin bütün dosyalarınızı didik didik edebiliyor, evinizdeki telefonlar dinlenebiliyor. Bu rejimi düzenleyen bir kanun, Anayasada öngörülmekle beraber, yasa bütün anayasal hakları ortadan kaldırmaktadır. Bunun da süratle ele alınması gerekiyor. Çünkü, Türkiye'de bir dikta rejimini sürekli bir sıkıyönetim rejimi şeklinde uygulamak eğilimi vardır muhterem arkadaşlar.

Son olarak şunu arz etmek istiyorum: Önemli olan insanların fikirlerinden, açıkladığı fikirlerinden dolayı ceza görmemeleri. Bir anlamda fikir ve düşünce hürriyetinin sınırsızlığıdır. Bunun yanında akademik hürriyet de sınırsızdır. Bilim yapma hürriyeti de sınırsızdır. Sanat da sınırsızdır; sanat faaliyeti de. Fakat, yine söylüyorum, uluslararası saygınlığımızı yitirecek bir nitelikte ilim adamlarının bilim yapmak, bilimsel araştırma yapmak özgürlükleri dahi bugün baskı altındadır. Anayasaya aykırı yasaların uygulanmasıyla ilim adamları eserlerinden dolayı yargılanmakta, takibata uğramaktadır. Bu konuda da Genel Kurulun has-

sasiyetini istirham ediyorum ve Yönetim Kuruluna bir görev verilmesini bu konuda; onu da diliyorum.

Muhterem arkadaşlarım, bu konularda,48 arkadaşım imza etmiştir, bir karar tasarısını sunuyorum ve bunun oylarınızla onaylanmasını diliyorum.

Vaktinizi aldım, özür dilerim. Beni dinlediğiniz için, hoşgörünüz için minnettarım. Saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Söz sırası sayın İlhami Güven'de. Buyurun.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Sayın Divan Başkanı, yüksek Kurulun yüksek üyeleri;

Çok ağırıma gitti. Yüksek üyeleri demek hakikaten biraz sivri geldi, ama sabahtan bir takdim yapıldı; Yüksek Mahkemelerin yüksek üyeleri...Ben de Yüksek Kurulunuzun herbirinizin şahsında birer savunmanın, savunma ordusunun birer faziletli mensubu sıfatıyla, yüksek üyeler diye selâmlıyor, saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

Sayın arkadaşlarım; gönül isterdi ki,sırf bir protokol görevinin yerine getirilmesi için değil, bu yüksek avukatların hakikaten yüksek tecrübeye müstenit fikirlerini, yüksek fikirlerini öğrenmek için o sayın zevatın huzurda olmasını arzu ederdim.

Barolar Birliği Başkanımızın Başkanlık Raporu ile Barolar Birliği Yönetim Kurulunun faaliyet raporu üzerinde ayrı ayrı eleştirilerimi görüşlerinize arz ediyorum.

Senelerdenberi özlediğimiz 1136 sayılı Kanununun 110 ncu maddesinde,Barolar Birliğinin görevlerini tadadeden maddede, Barolar Birliğinin görevinin,(bu çok önemli bir fıkradır) 110 ncu maddenin 6 ncı bendi, kanunların memleket ihtiyaçlarına uygun olarak gelişmesi ve yürütülmesi yolunda yayınlarda bulunmak, gerekirse ön tasarılar hazırlamak, bunlarda siyasi nitelik taşıyanlar varsa, bu Barolar Birliğinin görevi dahilindedir, aşamasını yapan sayın Hocam Başkana saygılar su-

narım huzurunuzda. Avukatlar görevi icabı siyaset yapmalıdır arkadaşlar. Bu büyük bir aşamadır. Takdirle anıyorum, şükranlarımı arz ediyorum kendilerine.

Ben, müvekkilime ait bir yürütmenin durdurulması kararının uygulanmasını isterken, hiçbir zaman siyaset yapmış addedilmemem lâzımdır. Yine ben görevimi yaparken, nasıl mahkemelerdeki, raporda da belirtilmiştir, mahkemelerin siyasi davaları görmesi, onların siyaset yapmış anlamında kabul edilmiyorsa, bizim de görevimizin ifası sırasında siyaset yapmamış addedilmemiz lâzımdır. Bu girişimin, bu atılımın daha da geliştirilmesini bütün kalbimle temenni etmekteyim.

Faaliyet raporuna gelince: Şimdi, bizim nesil öyle zannediyorum ki, yetiştiğimiz çağdan bu yana cebinde çakı bıçağı dahi taşımamış bir nesildir; böyle geldik bugüne kadar. Ama görüyoruz ki, güncel olaylarda filiz gibi pırıl pırıl evlâtlarımız faili meçhul olan suikastlara maruz kalmaktadırlar, öldürülmektedirler. Bunun araştırmasını, bunun sosyal nedenlerini araştırma görevi kime ait olacaktır, bunu Yüksek Heyetinize soruyorum?.. Biz savunma ordusunun müdafiiileriyiz, ama bu konular, bu sosyal konular üzerinde, bu toplum olayları üzerinde hiçbir etkinliğimiz yok. Evet, bu kanundan geliyor. Kanuna göre biz sadece yayınlar yapacağız, başka birşey yapmayacağız, ama bu kanun herhalde değişebilir. Yüksek Kurulunuz karar verirse bu hususta girişimlerde bulunulabilir. Bu yayınlama şeklindeki görevi eda, ileride gösteri yürüyüşleri şekline dönüşebilir.

Binaenaleyh, bunun da tez elden ele alınmasında bendeniz yarar görüyorum.

Yasama ve toplum olayları başlığı altında faaliyet raporunda bir kısım var. Orada yalnız Anayasamıza aykırı kanunlar bahis konusu edilmiş, demin arzettiğim, hergün devam eden, hergün bizi huzursuz kılan, toplumu huzursuz kılan, bizi meslek yönünden, kişisel yönden huzur-

suz kılan olaylar cereyan etmektedir, ama onlardan temenni şeklinde olsa da bahsedilmemektedir; çareleri üzerinde durulmamaktadır. Ben bunu naçizane, bir eksiklik olarak kabul ediyorum, arz ediyorum.

Şimdi, demin sayın üstadımız Orhan Apaydın beyefendi, benim de bazı temas edeceğim konulara büyük bir liyâkatle temas ettiler. O bakımdan bendeniz raporlar üzerinde bilhassa sosyal yönden görüşlerimi bu kadarla kesiyorum. İzin verirseniz biraz da meslek sorunlarımıza değinmek isterim.

Şu rapor, biliyorsunuz raporlar genellikle görüşlerin arzından ibarettir, ama işin içerisine birde faaliyet girince haklı olarak insan uygulamanın da örneklerini bekliyor şu raporda. Rapor çok enteresan, çok güzel, ama uygulamanın da örneklerini bekliyor. Meselâ:

Sayın Genel Başkanımızın güncel olaylar karşısında derhal yaptığı tepkileri şükranla karşılamamak mümkün değil, ama onlardan bir nebze raporda da bahsedilseydi, herhalde daha iyi olacaktı. Rapor faaliyetle eşit olacaktı. Yani görüşlerin karşılığı faaliyetle eşit olacaktı.

Şimdi bendeniz, her zaman Barolar Birliğinde dile getirdiğini zannettiğim ve ta Hatay toplantısında da hasbel kader yedek üyelikten gelerek, orada da şahit oldum, bazı meslek dertlerimiz var. Bu meslekî dertlerimiz küçümsenmemelidir arkadaşlar. Birinci derdimiz:

Hala avukatlara karanlık işlerde parmağı olan insanlar gözüyle bakılmaktadır, dilleri kurusun. Bu halâ maalesef vardır, ama bu bizde mi, Avrupada da var. Belki pazar günü seyrettiniz, Komiser Columbo filminde, hiç ilgisi olmadığı halde mevzuun ortasına bir zengin adamın avukatı skandal yaptı, bir hamamın ölümüne sebebiyet verdi. Şimdi, biz de duyuyoruz gazetelerde, efendim iki tane yüksek mühendis ceza evinden firar etmiş, bunlar arsa alım-satımı yaparmış ve avukatlar marifetiyle yaparlarmış... İnanın, 23 senelik meslek hayatımda şu mukaddes vazifeyi ifa eden bir meslektaşınız olarak, böyle haberler duydukça eriyorumar-

kadaşlar; eriyorum inanın. Çünkü biliyorum ki, bütün sayın üstatlarım mesleğin onurunu ziyadesiyle korumaktadır; dürüstlüğün, faziletin en mükemmel örneklerini vermektedirler, ama ne yazık ki, dışarıda meslektaşlarımıza birtakım çirkin şeyler yakıştırılmaktadır. Bunu huzurunuzda şiddetle reddederim.

Binaenaleyh, arzum ve ricam odur ki, bundan sonra bugibi yayınlar olduğu zaman tekzip mi edeceğiz, tepki mi göstereceğiz; yani bu tekzipi tepki yoluyla mı göstereceğiz, yürüyüş yoluyla mı, duyuru yoluyla mı göstereceğiz, lütfen bunun üzerinde duralım artık.

Sayın arkadaşlar, her nimet bir külfet karşılığıdır malûualiniz. Şimdi, senelerdenberi, şu Barolar Birliği kurulduğundan beri bizim çok fedakâr başta Genel Başkanımız ve çok fedakâr gelmiş-geçmiş yönetim kurulu üyelerimiz Avukatlık Yasasının 112 nci maddesinin öngörmesine rağmen, "efendim biz, bir hizmet eda ediyoruz, ama bu hizmetimizi ücretsiz eda edeceğiz..." Şükran borçluyuz. Bugüne kadar oldu, ama bundan sonra artık öyle bir yönetim kurulu olmalıdır ki, tenzih ederim, kendilerini kastetmiyorum, öyle bir yönetim kurulu olmalıdır ki, bu yönetim kurulu üyesi olan arkadaş Van'dan, Muş'tan, Bitlis'ten, Edirne'den geldiği zaman, aman benim davam var, ben davamı yetiştireceğim endişesi içerisinde şunu yarım gün yapalım (galiba toplantı ayda bir yapıyormuş, buna da taraftar değilim bendeniz, büyük konularımız var) endişesi içerisinde olmasın, maddî şeyini burada tamamlasın; Yönetim Kurulundan ücret alsın. Ücret tayin edelim, hakkıdır; yasal bir hükümdür bu ve amir hükümdür. Yönetim Kurulu üyelerine ve sayın Başkana ücret verilir, Denetleme Kuruluna, diğer yan kuruluşlara da hakkı huzur verilir, diye amir hüküm vardır. Binaenaleyh, ben artık Yönetim Kurulunda ve Başkanlık görevinde olan arkadaşların elinde çanta mahkeme kapısında veya murafaa kapısında beklememesi taraftarıyım. Bu ücret meselesinin derhal halledilmesini, Yüksek Kurulunuzun bu miktarları tespit etmesini arz ve is-

tirham ediyorum.

Arkadaşlar, çok gerilerde kaldı stajiyerliğimiz, malûmuâliniz hepimizin de çok gerilerde kaldı, ama ben şahsen halâ stajiyerlikte çektiğim acıları, 23 sene geçmesine rağmen ben unutamıyorum. Büyük zorluklarla stajımı yaptım. Stajiyerliğin ne demek olduğunu çok iyi biliyorum. Tahmin ederim ki, bütün arkadaşlarım da aynı yoldan geçmişlerdir; aynı mahrumiyet yollarından. Bugüne kadar Yasamıza göre Barolar Birliğinin stajiyerlere yardım etmesi mümkün değil, mahalli baroların yardım etmesi mümkün, ama gelin lütfedin de Yüksek Kurul olarak şuna bir hal çaresi bulalım. Barolar mı sağlayacak, yoksa bir yasal değişiklik getirilip Barolar Birliğine mi tevdi edilecek? Her ne şekilde olursa olsun, stajiyerleri artık bugünkü mahrumiyetten kurtarmamızın zamanı gelmiştir, geçmektedir. Bhusus artık bundan sonraki dönemde staj süresi 1.5 seneye çıkınca, bu zorunluk daha da çok kendini göstermektedir. Bunun üzerinde bilhassa yüksek kurulunuzun durmasını istirham ediyorum.

Malûm derdimiz, zaten gündemde de var, yasal değişiklikler konusunda bir madde var, orada da değinilecek, artık bağımsız olmak zamanı da çoktan geçmiştir, ama biz halâ idarî vesayet altındayız. Tabii bu da maddesinde zannederim ki, yüksek takdirlerinize arz edilecektir.

Sayın arkadaşlar, mesleğimizin icabı, adliye binalarının dağınlığı icabı her meslektaşımızın bir arabasının olması zorunludur, ama gel gör ki, avukat arkadaş bir kaza yaptımı; trafik kazası, 154 ncü maddesine göre Yasanın, tutuklandımı, iki gün de tutuklansa, meslekten yasaklanma kararı vardır, alınır. Bu da değişikliğe uğraması lâzım gelen bir maddedir. Yani avukat arkadaşlar bir endişe içerisinde, arabası olan avukat arkadaşlar. Yani bu hükmün de kalması sanki yüz kızartıcı bir suçmuş gibi, yasaklanmayı icabettirecek kadar ağır bir sonuç doğurmaktadır.

Vaktinizi alıyorum özür dilerim. Arkadaşlar, birde birşey gör-

düm, ölüm ve çalışmazlık yardımı, ölüm yardımı daha doğrusu, öyle gelmiş, öyle önerilmiş, İzmir Barosunun da bu hususta önerileri var, o da gündemde gerçi, ama genel görüşme olduğu için rapor üzerinde, bendeniz bu husustaki fikirlerimi de sabrınızı taşırmamak üzere arz etmek isterim.

Ben öleceğim, çekeceğim çileyi, 30-40 sene bu mesleği eda edeceğim, yaşlı hale geleceğim öleceğim, yaşlılığında da mahrumiyetler çekeceğim belki, öleceğim, benim çocuklarım 70 bin lira, 80 bin lira, artık buradaki prosedüre göre, alacak... Arkadaşlar, çileyi çeken ben, mahkeme koridorlarında huzursuz olan ben, ıstırapları çeken ben, benden sonra çocuğuma kalacak... Bakın şimdi; yani o kadar şey ki bu, yaşlılığında ben huzur içerisinde olmalıyım. Ölüm tazminatı ne demek? Ölüm tazminatı zaten bize sosyal sigortalar kanunu hepimize emeklilik hakkı tanıdı, biliyorsunuz 1136 sayılı Kanun. Bizi emekli maaşı bağlanacak. Eğer çocuğum küçükse ona maaş intikal edecek. Peki, birde bunun üzerine ölüm tazminatı... Ben huzur içerisinde olmadıktan sonra yaşlılığında, çocuğum rahat etmiş, evet isteriz, zaten biz ömrümüz boyunca onlar için çalışıyoruz, birde onlara ölüm tazminatı ve öyle zannediyorum ki, çok afedersiniz, yani yarın bu tazminat çıktımı, hayırsız bir evlât;"şu babam ölsede bir Murat Arabası alsam" diyecek... Çok afedersiniz. Binaenaleyh, ben şu ölüm tazminatı şeklindeki önerinin, yaşlanma, yaşlılık tazminatı şekline dönüştürülmesini arz ve teklif ediyorum ve hepiniz beni sabırla dinlediğiniz için saygılar, sevgiler sunuyorum. Sağolun, varolun. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Söz sırası sayın Merih Sezen'de, buyurun.

MERİH SEZEN (İstanbul) - Sayın Başkanlar, kıymetli meslektaşlarım, sayın misafirler;

Bendeniz bu yıl gerçekten çok güçlükler içerisinde bizi bırakan meslek sorunlarınıza çok ağır bir yer vermek istiyordum konuşmala-

rında. Cidden böyle düşünüyordum, yalnız biraz önce koridorlarda konuştuğum delegelerden şimdi bugün akşam Ankara'ya gelen delege arkadaşlarım bir olay dolayısıyla savunma göreviyle gittiği yerde tartaklanıp dövülen bir avukat arkadaşın durumundan bahsettiler ve savcının, "Kardeşim ben sana söyledim, buradan git, biz senin can güvenliğini koruyamayız" demesi üzerine kafamda şöyle birşey belirmeye başladı:

Eğer biz cidden hukuk devletini kuramayacak olursak, mahkemelerde bize ayrılması gereken odaların yerinde olup olmadığı, koridorlarda uzun süre beklememiz, sorunları acaba kendiliğinden çözülebilir mi? Kendi kendime verdiğim cevapta yine de bize; yani şu kâğıtlarda yazılı, anayasalarda yazılı insan haklarıyla ilgili bütün kuralların böyle süslü bir şekilde kanunlarımıza girdiği bir ortam içinde bunun cidden böyle olup olmadığını tartışmanın öncelik kazanacağına karar verdim, af buyurun yine oradan başlıyorum.

Arkadaşlar, bir konuyu konuşmaktan önce zaten Yönetim Kurulu raporunda da zannediyorum bizden istenmiş bir durumu açıklamak isterim. O da şudur:

Arkadaşlar, politika nedir? Biz politika ile ne dereceye kadar ilgiliyiz? Bu meseleye hakikaten bir açıklık getirmemiz gerekiyor. Hepimizin bildiği gibi, politika; politika örgütü olan partilerin seçime yönelik tüzüklerinde, programlarında gösterdikleri ilkelerin savunulması, propaganda yapılması ve seçimle bu yönden iktidara gelmesi için yapılan faaliyettir. Barolar Birliği, avukatlar, barolarında kat'iyetle bundan yana bir eylem içerisinde olamazlar. Daha ileri götürüyorum, program ve faaliyet itibarıyla seçime yönelik propagandayı yapan (X), (Y) partilerinden bir tanesinin durumunu öven veya yeren bir tutum da olamaz bizler için. Bu da bence doğrudan doğruya politikadır. Noktalıyorum; bunun dışında bize yasaklanmış bir sınır yoktur. Çünkü, çok geniş düşünenecek olursanız, Apolitik hiçbir şey yoktur. Bunun bu şekilde

zabıtlara geçmesini isterim. Politika deyince sınır budur. Bizler politikayı barolarımızda, Türkiye Barolar Birliğinde yapmayız, yapmak isteyen arkadaşlar varsa örgütleri vardır, istedikleri şekilde yaparlar. Bizim konumuz bu değildir. Bunu böylece açıklamak isterim.

Şimdi, durum böyle olunca, çok kıymetli sayın Orhan Apaydın arkadaşım bir sınır çizgisi çizdi; Türkiye'de uygulanmakta olan fiilî olaylar ile, kanunî diyemiyorum, kanunî değil çünkü, oysa biz hukukun üstünlüğünden ve hukuk devletinden bahsetmek istiyoruz, kanun devletinde uygulanması gereken kurallar uygulanmamaktayken, bize ne düşüyor? Arkadaşımın değindiği noktalara mümkün merteye ben de tekrarlara girmeden bazı açıklamalar yapmak istiyorum.

Evet, doğrudur. Roma Anlaşmasına, Avrupa Konseyi üyesi olarak Türkiye, 1950 yıllarında imzalanmıştır bu anlaşma, imzasını koymak suretiyle sözünü vermiştir. Bu söz evvelâ insan haklarından başlıyor. Yani kişinin özgürlüğü, fikir özgürlüğü, yaşam özgürlüğü, kişi güvencesiyle ilgili bütün kuralları kabul ettiğimizi ve bunları Anayasamıza geçirmeyi vaadettiğimizi sözümüzle, imtazımızla tespit etmiş durumdayız. Nitekim 1961 Anayasası aynen, bugün iddiasında olduğumuz Kara Avrupasının, çoğulcu demokrasinin, herkesin ağzından düşmeyen özgürlükçü demokrasinin biz de bir parçası olmayı vaadetmişiz, Anayasamızda da bütün kuralları geçirmişiz.

Kanunlar böyle. Uygulamalar kanunlarla eş değerde midir, değil midir? Bunu karşılaştırmak bizim en doğal görevimizdir.

Şimdi burada, Samsun'da başlayan, Türkiye Barolar Birliğinin hakikaten öncülüğünü yaptığı hukukun üstünlüğü deyimi artık ağızdan ağıza hakikaten dolaşır hale gelmesine çok büyük katkısı olan Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun çabalarını tabî övmek isterim. Ancak, hukukun üstünlüğü, hukukun yukarıda bir iskemlede yeri olduğu, ya da üstün bir makamda hukuk vardır gibi, bir düşünceden ibaret değil-

dir. Tekrarlamak gerâkıyor burada; hukukun üstünlüğünün tek bir amacı var, o amaç da, çok kısaca söylenmesi gerekirse; kişinin, yardıma muhtaç kişilerin, kuruluşların hukuk açısından idarenin karşısında güvence altında haklarının bulundurulmasıdır. Hukukun üstünlüğü budur. Bu nasıl yapılır? Bu, öncelikle doğal hâkimlerin bağımsızcasına kararlarının verileceğine gelen inançtan geçer, idarenin kesinlikle mahkeme hükümlerine riayet etmesiyle yerinde olur ve de idarenin vatandaşlara objektif davranmasıyla mümkün olur. Yani, kanunların objektif bir şekilde hiç kimseyi ayırdetmeden herkese eşit bir şekilde uygulanmasının hakikaten tahakkuku ile olur, ama ne görüyoruz? Arkadaşlar, ben bugüne kadar sayılarını son dönem içerisinde tespit ettiğim yavrularımızın ölü adedi 25 iken, şimdi duyduğuma göre 28'e çıkmış bulunuyor, son dönemde. Hepsini toplarsanız 50. Peki bunların hepsi olabilir diye bir fikri bir an için düşünecek olursak, ya bunlardan bir tanesinin failinin bulunmamasına ne denir? Bıraktım hukuk devletini, hukukun üstünlüğünü, sosyal hukuk devletini, kanun devletinde buna imkân var mıdır arkadaşlar, soruyorum?..

Şimdi, ben de Orhan Apaydın arkadaşımın önerisine içtenlikle katılıyorum. Burada yalnızca bunu bir bildiriyle kamuoyuna yansıtmaktan ibaret bir görevimiz yoktur. Cidden sorumlu olan yürütme organının bu konuda bugüne kadar tek bir failinin bulunmaması konusunda kınanmasının karar altına alınmasını istiyorum.

Sayın meslektaşlarım, özgürlük fikrin özgürcesine söylenmesiyle olur, düşünülmesiyle olmaz. Herkes beyninin içerisinde zaten özgürce düşünür. Rüyalarımızı da özgür olarak görüyoruz zaten. Özgürlük demek, düşüncenin özgürce ifade edilebilmesi demektir. Madem ki, biz kara Avrupasında çoğulcu demokrasilerin eşdeğerindeki demokrasiyi kendi bünyemize kabul etmişiz ve övmekteyiz, özgürlükçü demokrasi olarak bunu devamlı olarak tekrarlamaktayız; özgürlükten korkmamamız lâzım. Fikir özgürlüğünden hiç korkmamamız lâzım. Oysa, arkadaşım izah ettiği için

tekrar etmiyorum; kanunlarımızda fikir özgürlüğünü kısıtlayıcı Ceza Kanunumuzdaki maddeler durup durmaktadır.

Ben size bu 141 ve 142 nci maddelerin uygulanmasında orijinal bir durumu da arzetmek isterim. Hafızalarınızı yoklayınız, 141 ve 142 nci maddenin kimlere uygulanması amacıyla konduğu düşünülecek olursa, ne yazıktır ki, bir dönemde vatan cephelerini kurmuş olan kişiler 141 nci maddeden muhakeme edilmişlerdir. Demek istiyorum ki, politik nedenlerle bir süreç içerisinde muayyen bir kanun maddesini koymak, bir amaca yönelik kanun maddesini koymak bazan teper, insanları kendi kendine o çukurun içerisine düşürür. Objektif davranmak lâzım. Kanunlarımızda 141 ve 142 nin önerdiği olayları cezalayacak başka maddeler mevcuttur. Bu bakımdan önerim şudur; Orhan Apaydın arkadaşımın fikrine aynen katılıyorum; bunu bir karar halinde oylamak suretiyle normal hale getirelim diyorum. Artık zamanı dahi geçmiştir.

Bir başka konuya temas etmek istiyorum; olan durum var; hukuki durumumuz var, olması lâzım gelen var, birde uygulanan var. Avrupa demokrasilerinde hiçbir tanesinde devlet memurlarının sendika kurmaları yasası yoktur arkadaşlar. O kadar ileri gidilmiştir ki, Fransa'da örneğin, polislerin sendikaları vardır ve ben bir sıra o memlekette bulunduğum zamanda, polislerin grevine şahit oldum. Diyeceksiniz ki, polis nasıl grev yapar? Özlük haklarını almak için polisler de grev yapar. Onun için Türkiye'mizde âkibetleri iktidarların iki dudağı arasında kalmış devlet memurlarının muhakkak kendi hak ve özgürlüklerini alabilmeleri için kendi sendikalarının kurulması ortamının yaratılması kesinlikle gereklidir. Bu konuda Türkiye Barolar Birliğinin adedi milyona vatan devlet memurlarının sendikal özgürlükleri için yaptıkları mücadelede yanlarında yer almasını temenni etmekteyim.

Sayın arkadaşlar, bir diğer konuyu açıklamak istiyorum.

Kıymetli Yönetim Kurulumuz hukukla ekonomi bilim dallarının birbirine yardımını teşhis etmişler ve bu konuda çalışmalara girmişlerdir. Ekonomi; bildiğimiz gibi bütün toplumumuzun altyapısı içerisinde geçerli olan bir olaydır, bir bilim dalının geçerli olaylarını kapsar ve buradan toplumun oluşması içerisinde üstyapı olan hukukumuza da büyük etkisi vardır. Tabiidir ki, üstyapı olan hukukun da toplum olaylarına mukabil bir etkisi olacaktır, o etki müspet olmalıdır, o etkide işte bizler görevli bulunmaktayız.

Vatandaşlar özgürce, kendi akibetlerinin savunmasını kendilerince uygun buldukları politik teşekküllerine oy vermek suretiyle kendilerini savunmaya çalışırlar. Özgürlükçü demokrasilerde sınırsız olarak bu politika partilerinin rahatlıkla gerekli programlarını uygulamalarını ve propagandalarını yapmalarını mümkün kılar ve vatandaş da, önünde serilmiş olan imkânlardan bir tanesini seçip oyunu verir ve bu suretle temsilini teminat altına almış olur. Burada herhangi bir kısıtlanma bahis konusu değildir. İşte bütün Avpura demokrasilerine bir göz atmamız kâfi gelir; orada gördüğümüz gibi bize çok ters gelen bir düşünce de bazen oy almak suretiyle canlanabiliyor. Bizde durum Anayasamızda saptanmış olduğu üzere muayyen bir hürriyet hududu içerisinde uygulamanın mümkün olacağını gösteriyor ise de, somut uygulamalardaki çelişiklikler maalesef Anayasal çizgilerindeki imkânları da ortadan kaldırmaktadır. Türk hukukçuları Anayasada hiç olmazsa yazılı olan, olması lâzım gelen (Hukuk açısını bir tarafa bırakıyorum) çizgi içerisindeki özgürlüklerin savunmasında birinci derecede görev almalılar.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun Genel Kurulca alınacak kararların uygulanmasında daha somut bir şekilde çalışabilmesi için şöyle bir şey önermek isterim; bu, Türkiye Barolar Birliği Yöne-

tim Kurulunun belki de çabalarını aşacak bir mücadeleyi gerektirecektir. İşte bütün Türkiye baroları, işte bütün Türkiye barolarının üyeleri avukat arkadaşlarım emirlerine amadedir, istedikleri konuda istedikleri komisyonları derhal seçip bizlere görev verebilirler ve biz kendi imkânlarımız içerisinde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna gerekli bütün yardımları yapmaya sizin adınıza da olmak üzere amade olduğumuzu söylemek isterim.

Sözlerimi şöyle bitirmek istiyorum; bizler durum ne olursa olsun, zulme karşı, haksızlığa karşı beliren bu atmosferi ne yapıp yapıp yıkacağız. Burada teker teker bizlerin vatandaş olarak, hukukçu olarak çalışmalarımız bazen etken olabilir; ama bunun etken olabileceğini iddia etmek mümkün değildir. Türkiye Barolar Birliğine, 1971-73 dönemi aşılmış olmasına rağmen henüz daha büyük urların, hukuk devletine yapışmış olduğunu gördüğümüze göre, bunların ayıklanmasını habis bir hale gelmeden önce arındırılmasında büyük görevler düşmektedir. Bu bakımdan Türkiye Barolar Birliğinin çalışmalarına komisyonlarla katılmakta büyük fayda görüyorum.

Son olarak iki noktaya temas etmek isterim. Bir tanesi; 1961 Anayasasının 1971-73 fevkalâde döneminde haksız yere özgürlüklere şal örtmek suretiyle gördüğünüz gibi Anayasa Mahkemelerinin faaliyet imkânlarını kısıtlayıcı ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri gibi (Demin arkadaşımın söylediği gibi) seçilmiş hâkimlerden meydana getirilen fevkalâde mahkemelerin ortaya çıkmasına sebebiyet veren gereksiz değişikliklerin ortadan kaldırılması, 1961 Anayasasının arındırılması, en aşağı eski haline getirilmesi çabasında Barolar Birliğinin sanırım kendilerinin daha önceki toplantılarda söyledikleri gibi büyük katkıları olmuştur bu değişikliğin yapılmaması için; fakat bugün tekrar değiştirilmesindeki çabalarının durmaması gerektiğine kaniyim.

Son sözüm; Vatanımızda okuma yazma oranı % 50'yi aşamamış. Maalesef ölüm cezaları hakkında hâlâ bizler buradan kesinlikle bir

karara varmış değiliz. Neden okuma-yazma nispetini öne sürdüm diyeceksiniz. Şu açıdan söylemek istiyorum ki, genellikle ölüm cezalarında okuma-yazma nispeti az olan memleketlerde sorumluluk yalnız faillere düşmemektedir. Sorumluluk, onları bu şekilde bırakmış olan anlayışa da düştüğü için, bunun çezasının ölümle kendisine ödetilmesinden yana olmadığım içindir. Hele hele politik düşüncelerden dolayı insanların asılması, çağımızda düşünülebilecek bir şey değildir. Bu konuda da önemle bir karar alınmasından yanayım. Arkadaşlarım her halde bu konuya değineceklerdir.

Vaktinizi aldım, af buyurun; sağolun efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Burhan Karaçelik, buyurun.

Burhan KARAÇELİK (Zonguldak)- Değerli arkadaşlarım;

Genellikle rapor ve çalışmalar bizi tatmin edici, doyurucu.

Barolar Birliğinin kuruluş toplantısından bugüne kadar bütün Genel Kurul toplantılarına katılma bahtiyarlığını kazanmış arkadaşlarınızdan biriyim. O günden bugüne Barolar Birliği Yönetim Kurulunun çalışmalarının safha safha nasıl daha olumlu bir yöne gittiğini görüyorum. Bu itibarla da kendilerine şükranlarımı arz etmek istiyorum.

Ancak, kendimce açıklanmasını arzu ettiğim ya da Yönetim Kurulunun görüşünün belirmesini arzu ettiğim bazı konulara değinmek isterim.

Raporda, mahkeme kararlarının yerine getirilmemesi bir eylem olarak kabul ediliyor. Raporda, Barolar Birliğinin kamu niteliğindeki bir baskı grubu olduğu belirtiliyor. Yine raporda, Anayasanın öngördüğü hukuk devleti ilkesine uygun davranılmasını teminen bildiri-ler yayınlandığı belirtiliyor. Şimdi ben diğer arkadaşlarım gibi de-irim ki, mahkeme kararlarının yerine getirilmemesi bir eylem niteliğinde görüldüğüne göre, bu eyleme karşı sadece bildiriyle mi çıkmalıyız, yoksa biz de bir eyleme geçmeli miyiz? Şu anda bir eylem türü önermek

mümkün değil; çünkü hangi eylemin hangi şartlarda kullanılacağı o günün koşullarına bağlı. Bu itibarla, acaba(Adana'da yapılan Dördüncü Genel Kurulda da bendeniz aynı görüşü savundum) artık bazı eylemlere, bazı direnişlere geçme zamanı gelmemiş midir? Yönetim Kurulunun bu konudaki görüşünü öğrenmek istiyorum.

Sosyal güvenlik konusunda önerilen hususları yürekten katılıyor ve kutluyorum.

Demin de arz ettim, Barolar Birliği kurulduğundan bu yana adam adım daha olumlu yönlere doğru gitmektedir. Son rapordaki önerilerde açıkça Barolar Birliğinin daha ilerici bir tutum içerisine girdiğini şahsen saptamış bulunuyorum. Meselâ, sosyal güvenlik hukukunun bütün felsefî temelleriyle Türkiye'de kurulması öneriliyor. Meselâ, sosyal sigortanın sadece sigorta olmaktan öteye, artık sosyal güvenliğe dönüşmesi öneriliyor. Sosyal hukuk devletinin gerçek anlamıyla oluşması, sosyal güvenliğin devletçe karşılanması öneriliyor. Sosyal güvenlik vergisi belki ilk defa Türkiye'de öneriliyor. Bütün bunlar, olumlu düşüncelerin ve olumlu çalışmaların mahsulü.

Avukatların sosyal güvenliği konusunda raporda kısa bir bölüm var. Şimdi biz hukukun üstünlüğünü fikir olarak ortaya attık, işlendi, oluştu ve artık bugün resmî mercilerde dahi hukukun üstünlüğü sözü hiç olmazsa sözcük olarak ele alınıyor, söyleniyor.

Anayasa; her şeyden evvel olanak eşitliğini benim kanımca öngörüyor. Kendi mesleğimiz yönünden acaba olanak eşitliği kurulmuş mu?

Değerli arkadaşlarım;

Taşralarda, belki büyük şehirlerde genç avukat arkadaşlarımızın tutunabilmek için, asgarî şartlar altında geçimini sağlayacak para kazanabilmek için hatta ve hatta bir yazıhane açabilmek için nasıl çırpındıklarına hep şahit oluyoruz. Şu şartlar altında, hele

hele hâkimlikten, savcılıktan veya hukuk müşavirliğinden emekli olup da avukatlığa başlamış olan arkadaşlar bana gücenmesinler, 4 bir kursor lira emekli maaşı almak suretiyle avukatlığa başlayan kimselerle sıfırdan avukatlığa başlayan kimselerin olanak eşitliği vardır diyebilir miyiz?

Geçen sene Sekizinci Genel Kurulda zannediyorum Necla Fertah Hanımefendi bir şeyden yakındı, "Allah aşkına bir formül bulunuz ve bizi müvekkillerle karşı karşıya olmaktan kurtarınız, müvekkille pazarlık yapmaktan kurtarınız." dedi. Tek tek bir çok arkadaşlarımızla görüştüğümüzde, müvekkille karşı karşıya gelmekten yakınmaktadırlar. Hatta ve hatta hepimizin başından geçtiği gibi vergi zamanı geliyor, hayat şartları o kadar güç ki, vergi için bir parayı bir köşeye ayırma imkânını bulamıyoruz, vergi zamanı geliyor sağdan soldan para arıyoruz. Buradan şuna gelmek istiyorum; acaba Barolar Birliği Yönetim Kurulu avukatlığın sosyalleştirilmesini düşünüyor mu? Eğer düşünüyorsa, artık bunu kamuoyuna oluşturmak için açmak zamanı gelmemiş midir? Bu konudaki görüşlerini öğrenmek istiyorum.

Bunların dışında, ekonomi-hukuk kongresinde buldum, hakikaten çok değerli bir kongre oldu, Barolar Birliğini bu kongre dolayısıyla cidden kutlamayı gönülden istiyorum ve kutluyorum.

Ekonomi-hukuk kongresi sonunda, ekonomi-hukuk kongresine sunulan tebliğler büyük bir yapıt halinde bastırıldı, herkesin mutlaka istifade edebileceği bir yapıt, arkadaşlarıma tafsiye ederim ve Yönetim Kurulundan rica ederim, eğer mümkünse bu yapıtı diğer bütün arkadaşlarımıza bedeli karşılığında göndersinler ve bütün avukat arkadaşlar bu yapıttan faydalansınlar.

Göçmen işçi sorununun tamamen insan hakları yönünden raporda ele alınmasını çok yerinde buluyorum ve bundan dolayı da Yönetim Kurulunu kutluyorum.

Kurulunu kutluyorum.

Yalnız adlî tatil konusunda Yargıtay Başkanına başvurduklarını söylerler, bunu bendeniz yeterli görmüyorum. Adlî tatil hakikaten daha gerçekçi bir formüle bağlanmalıdır. Adlî tatil, tatilden istifade eden hâkimlere yaramaktadır. Genellikle avukatlara adlî tatil hiç yaramamaktadır. Binaenelyh, benim kanımca bu ancak usul kanunundaki yasal değişiklikle gerçekçi bir çözüme bağlanabilir görüşündeyim.

Raporda adliye sorunlarından çok kısa olarak bahsediliyor. Arkadaşlar, Türkiye'de mahkeme kadroları gerek hâkim olsun, gerekse zabıt kâtibi olsun, gerekse savcı olsun, bir sorun haline geldi. Koskoca ağır ceza mahkemesinin Başkan veya üyesini alırlar; ama onun yerine 6 ay, 1 sene de hâkim tayin etmezler. Falan yerdeki sulh mahkemesine hâkim tayin ederler; ama falan yer ağır ceza mahkemesi başkanını alırlar, aylarca onun yerine bir başkan veya bir üye tayin etmezler. Sanki bu kadrolar gökten inermiş gibi Adalet Bakanlığı bir türlü adliye mekanizmasının kadro sorunlarını benim bildiğim bileli çözememiştir. Adalet Bakanları meslekten gelmiştir; ama Mecliste bütçe müzakerelerinde veya kadroların alınmasında en zayıf Adalet Bakanlığı kalmıştır. Buna karşı Türkiye Barolar Birliği artık daha etken bir mücadele içerisine girmelidir derim.

Bir diğer konu; 2 sene evvel Ankara'da Baro Başkanları toplantısı yapılmıştı, orada da önerdim, adliye meslek okullarının açılması süratle gerçekleştirilmelidir. Sokaktan tutulan adamları zabıt kâtibi diye makine başına oturtuyorlar, mahkeme zabıtlarını çözebilerseniz çözün, hadi hâkimin az çok kulak dolgunluğu var, Yargıtay o zabıtlarla nasıl karar verebilecektir. Binaenaleyh, adliye meslek okulu artık Türkiye'de kurulmalıdır. PTT meslek okulu var, maliye meslek okulu var, "Adalet Mülkün temelidir" deriz, adalet meslek okulu hâlâ kurula-

mamıştır. Bu konuda çok süratle takip edilmelidir. Raporda bu hususta da bir sarahat bulamadığım için değiniyorum. Tüm olarak görüşüm şudur; Yönetim Kurulunun çalışmaları ve raporu çok olumludur, kendilerine teşekkür ediyorum, sizlere de saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Hürşit Kangal, buyurun.

Hürşit KANGAL (Balıkesir)- Sayın Başkan, Birliğin sayın Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri, çok değerli arkadaşlarım;

Öncelikle Balıkesir Barosunun başarı dileklerini ve saygılarını sizlere sunmakla bahtiyarım. Bu arada, yeni kurulan Ağrı Barosunu da Balıkesir Barosu adına burada selâmlamaktan müstesna bir zevk duyuyorum.

Sayın arkadaşlarım;

Mümkün olduğu kadar zamandan tasarruf bakımından detaylara girmeden ve benden önce söz alan arkadaşlarımdan değindikleri konulara değinmeden ve bir deyimle satır başlarına işaret etmek suretiyle raporun eleştirisini yapmaya çalışacağım.

Hukukun üstünlüğü konusunun ve kavramının somutlaştırılması yolundaki çalışmalara bir örnek vermek istiyorum. Balıkesir Barosunun çağırısına uyarak Birlik Yönetim Kurulunun ve sayın Başkanının Balıkesir'de yaptıkları basın toplantısı, konfrans ve meslektaşlarla hâkimlerin ve savcılarının da iştirak ettiği hasbahal toplantısını; herhangi bir konunun kendi meslektaşlarımıza ve gâderek halka intikâlini sağlaması bakımından güzel bir yöntem olduğu kanısına bu toplantının sonuçlarından edindiğimiz izlenimler bizi götürmüş bulunmaktadır. Şöyle ki, Haziran ayında yapılan bu toplantıdan sonra çeşitli müracaatlara Baromuz muhatap olmuştur. Örneğin, sayın Başkanımızın sosyal güvenlik konusunda verdiği konfransın bir benzeri tekrar edilebilir mi diye çeşitli sendikalardan aldığımız teklifler. Yine bir örnek vermek lâzım gelirse, Haziran 1975 tarihinden sonra Balıkesir

basınında sık sık hukukun üstünlüğüyle ilgili yazılar ve bu başlığı taşıyan haberler ve yine o tarihten sonra Baromuza ve Barolar Birliğinin çalışmalarına duyulan ilgiler. Bu da gösteriyor ki, Türkiye Barolar Birliği öncelikle kamuoyunda ve daha da önce kendi meslektaşları arasında ve hukukçular arasında tutunabilecek bir kavram ortaya atar ve bunu uygun yollarla kamuya intikâl ettirebilirse, bu kavram ve bu konu Türk Halkının malı olmakta daha kolaylık görüyor.

İşte bu noktadan ve bu deneyin verdiği izlenimle diyorum ki, gerçekten üzerinde anlaşılması önce hukukçuların fikir birliği etmesi mümkün olan kavramlar işlenmeli, öne sürülmeli, Genel Kurulumuzda tartışılmalı, sonra bütün hukukçuların malı haline getirilmeli ve ondan sonra da yılmadan, usanmadan bu kavramlar halkın malı haline getirilmelidir.

Hukukun üstünlüğü kavramı, hukuk devleti kavramı bazı çevrelerce anlaşılammaktadır denilmektedir raporda ve bu bilgisizlikten gelmektedir şeklinde bir de yargıya varılmaktadır. Bu bilgisizlik ihmalî de olabilir, iltizamî de olabilir. Belki bazı çevreler iltizamî olarak isteyerek bu kavrama yanaşık durum içinde değillerdir, bu kavramı bilmemezlikten gelmektedirler. İşte onlara onu öğretmemiz lâzımdır. Bundan siyasî güçler kastediliyorsa (ki, öyle anlaşılmalıdır bir kısım siyasî güçler) onların tabanına bunu öğrettikten sonra, onlar bunu öğrenmeye mecbur kalacaklardır. Bilmiyorum, Balıkesir toplantısı vesilesiyle arz ettiğim izlenimimle bu vardığım sonuç arasındaki ilişkiyi izah edebildim mi?

Kısaca özetlemek gerekirse; bunu hukukun üstünlüğü, hukuka bağlı devlet, Anayasaya saygı, yargı organlarının kararlarını uygulama konusunda birtakım çevreler, birtakım kişiler ihmalî veya iltizamî şekilde bilmemezlik içindeyseler, onlara bunu bildirmenin yolu, fikir gücümüze ve kendi birliğimize, Barolarla Birliğimiz arasındaki

ilişkinin iyiliğine, sürekliliğine, sağlamlığına güvenerek bunu halka götürmek ve bu suretle müeyyideli hale getirmek suretiyle ihmalî veya iltizamî surette bu kavramlara itaatkâr olmayan veya bilmemezlikten gelenlere bunu bu yoldan öğretmek mümkündür kanısındayım. Tabii bu zaman işidir, sabır işidir.

Zannediyorum sayın Başkanımızdan duymuştum, Amerika'da Anayasa Mahkemesinin kendisini kabul ettirebilmesi bile uzun seneler almıştır ve hatta Senatonun bodrumunda 30 sene çalışmaya mecbur bırakılmıştır. Onun için acele eden bu kavramın bir an önce herkesce lâzım-ül ittiba kavramlar haline gelmesi noktasında bu kavramların bütün politik güçler tarafından benimsenmesi ve davranış ilkesi haline getirilmesi hususundaki sonuca bir an önce varmak noktasında aceleci olan arkadaşlara bütün içtenlikle yürekten katılıyorum. Ancak, ümitsizliğe düşülmemesini de bilhassa verdiğim misallerle (Ki misalleri bilhassa onun için verdim) ümitsizliğe düşülmemesi lâzım geldiğine de inanırım.

Biz bu kavramları tam inanç içinde kabullendikten, Türk avukatları dışında Türk hukukçuları da bu kavram etrafında birleştirdikten ve o kanallarla ve fikir gücümüzle kamuoyuna mal ettikten sonra Türkiye'mizde özlemine çektiğimiz hukukun üstünlüğü, hukuka bağlı devlet ve bunun gereği olan ilkelerin herkesce saygıdeğer ilkeler haline gelmiş olduğunu göreceğiz ve ben, bizim nesil için de bunun görüleceği inancı içindeyim, bütün ümit kırıcı ve yüreklerimizi parçalayıcı aksi yöndeki tutumlara ve güncel olaylara rağmen bu umudumu muhafaza ediyorum, bu umudu benimle paylaşmanızı rica ediyorum.

Öncelikle bir noktayı da arz edeyim; bu gibi fikirler beyan edilirken, fikir sahibinin kişiliği önemli değildir; ama bir noktada önem kazanır, bendeniz hiç bir siyasî ideolojik fikre ve örgüte angaje olmamış bir insanım.

Notlarım bu kadar; ancak benden önce konuşan sayın arkadaş-

larımın bir tutum tarzı tespitine ilişkin önerilerine katılmakta müşkülât çekiyorum. Belki biraz evvel arz ettiğim inancımın, umudumun tesirinde de kalarak.

Şöyle ki, biz eylem yapalım, biz bazı mahkemeleri boykot edelim, biz gösteri yürüyüşü yapalım, neden arkadaşlar? Bence gösteri yürüyüşü, boykot, direniş eğer bir yerde kanunun himayesine mazhar davranış tarzları ise, bu biraz da fikir gücü az olan kitlelerin ve adet çoğunluğuna dayanarak siyasî güçleri etkilemekxx olanağına sahip olan örgütlerin başvuracakları yollardır kanısındayım. Bu arkadaşların ana fikirlerine katılıyorum. Pek tabii ki, birtakım somut önerilerine katılır mıyım, katılmaz mıyım, bunlar Genel Kurulun eğilimini tespit bakımından oya sunulduğu zaman oyuma belirleyeceğim bu kanaatlerimi; ancak ana fikir olarak şuna katılıyorum, hukukun üstünlüğü ve ona müteferriği ilkeler bakımından bunları kabul ettirmek veya bunlara çok ters düşen olayları kınamak için ben gösteri yürüyüşü yapmadan, boykot yapmadan, birtakım direnişlere geçmeden diğer bir tabirle birtakım eylemler yapmadan, birtakım fikrî çalışmalar yapabileceğimiz kanısındayım. Yeter ki, fikrî çalışmalarımızın amaçlarını iyi saptayalım ve bilhassa belirtmek isterim, bu fikrî çalışmalarda saptayacağımız ilkeleri bütün hukukçuların ilkesi haline getirebilecek şekilde ortaya koyabilelim. Bu yapıldığı takdirde görülecektir ki, bunlara lüzum kalmadan; ama tabii biraz zaman içinde sabırlı olarak varmak istediğimiz noktaya varacağız. Yoksa, 15000mevcutlu Türkiye Barolar Birliği yalnız adet çoğunluğuna dayanarak birtakım girişimlere başvurursa, fikir gücünden elde edeceği sonuç kadar dahi sonuç elde edemeyecektir.

Diğer taraftan, yaptığımız görevin bir kamu görevi olduğunu da kabul etmeye, birtakım sorumlulukları omzumuzda taşımakta olduğumuzu bilmeye mecburuz. Diğer taraftan avukat, baro, birlik ilişki-

leri belki başka mesleklerde ve başka örgütlerde mevcut olmayan özellikler arz etmektedir. Şöyle ki, dünyanın her yerinde olduğu gibi özellikle Türkiye'mizde en fazla siyaset yapan meslek grubu hangisidir desek; mutlaka avukatlar çıkacaktır. Parlamentoda en çok temsil imkânı bulan veya Parlamenteoya en çok giren meslek mensupları hangileridir desek; avukatlar olacaktır. Avukatlar, siyasete bu kadar angaje olan kimseler olarak pek tabii ki, sosyal bilimlerin politikaya en yakın kısmında da icra ettiklerine göre bu tabiidir. Çeşitli partilere ve çeşitli fikirlere bölünmüşlerdir.

Arkadaşlarım; biz eğer amaçlarımızı ve ilkelerimizi ve açık tabirle mücadele hedeflerimizi saptarken Baro olarak veya Birlik olarak birtakım yanlış davranışlar içinde olur ve yanlış kararlar verirsek; teker teker baroları, örneğin Balıkesir Barosunu veya Birliği toparlayıcı nitelik kazandıracağımız yerde aksine dağıtmış olmaz mıyız?

Eğer bütün hukukçuların veya bütün derken tabii, akli selimi ile düşünen baro-avukat-birlik ilişkileriyle politik düşünce ve parti ilişkilerini ayırabilecek çapta olanların (ki, arkadaşlarımızın büyük ekseriyeti pek tabii böyledir) birleşebileceği fikirler üzerinde değil de, kazara büyük tartışmalara sebebiyet verecek olan birtakım düşünce ve ilkeleri Balıkesir Barosunun düşüncesi budur, Birliğin düşüncesi budur diye ortaya atarsak, acaba bunun aksine düşünen ve bunun aksine düşünmekte hukukçuluk vasfı itibariyle haklı olabilen bir arkadaşımızı veya arkadaşlar grubumuzu rencide etmeyecek miyiz ve o rencide edilen arkadaşla ister istemez Baro veya Birlik olarak ters düşmeyecek miyiz? O zaman birlikten, fikri birlikten medet uman bizler kendi kendimize çelişkili duruma düşmeyecek miyiz ve kamuoyu önünde durumumuz ne olacak? İşte bence önemli olan konu budur ve Türkiye Barolar Birliğinin bazı çevrelere ters düşen hareketsiz kalı-

yor şeklinde nitelendirilmesi mümkün olan tutumu zannediyorum, bu endişelerden gelmektedir.

Bazı çevrelere de tamamen ters bir gerekçe ile, aksi bir gerekçe ile ters düşmektedir. Bu da her şeye karışıyor, fazla oluyor; o da raporda belirtildiği gibi Baroların ve Birliğin yasal durumunu ve sosyal görevlerini bilmeyen çevrelerden gelmektedir. Yani, Türkiye Baroları ve Türkiye Barolar Birliği birbirinden çok farklı iki iddia ve tabiri kullanabilirim iki itham karşısındadır. Bir, fazla hareketlilik, fazla müdahalecilik; diğeri, tam aksi iddia, hareketsizlik, pasif kalıyor, olayların arkasında kalıyor. Bunun ortasındaki isabetli noktayı bütün detaylarıyla ve dozlarıyla bulmuş mudur? Hayır, ne kendileri derse biz inanırız, ne de biz o noktayı tam buldunuz dersek, içtenli davranmış oluruz; ama bulma gayreti içindedirler. İşte hukukun üstünlüğü teriminin ortaya atılışı ve bugün inansın veya inanmasın birtakım kimselerin bunu kullanmaya mecbur kalmaları. Birtakım kimselerin gerçekten inanarak ve davranışlarını da buna uydurarak bu ilkeyi benimsemiş olmaları ve diğer taraftan biraz evvel verdiğim örnekte olduğu gibi Balıkesir basınının Haziran 1975 gününden beri bu terimi pek sevdiği gerçeklerini gözönünde tutarsak, böylece bir ortalama yol bulduğumuz takdirde, yeni ortaya atacağımız ilkelerin ve saptayacağımız çalışma tarzlarının çok geçerli ve tutarlı olduğu kanısındayım.

Burada bir noktaya temas etmek istiyorum müsaadenizle. Tabii konu burada ister istemez o noktaya geliyor. Bunda müsaade ederseniz şahsıma bir naçiz iftihar payı çıkarıyorum. İlk katıldığım Bursa Genel Kurulunda ve tabii ilk katıldığım için havasına da tam girmemiştim bu Genel Kurulun. Yalnız, katılmadan önce iki sene önceki faaliyetleri esnasında bu fazla hareketlilik, fazla hareketsiz kalıyor ithamlarını hep duyuyordum, arkadaşlar arasında konuşuluyor ve tartışılı-

yordu. O zaman şöyle bir öneride bulundum;"yasaklanan politika nedir, evvelâ bunu tespit etmemiz lâzım. Bu, Türkiye Barolar Birliğinin ve belki ondan esinlenerek bütün Türkiye Barolarının davranış biçimini saptamakta yararlı olacaktır, bir. İkincisi; bu terim çok tartışılıyor belki bu terimin ifade ettiği anlamın tam açıklığa kavuşmaması sebebiyle birtakım yanlış uygulamalar da oluyor, yasaklanan politika terimi fikir hürriyetine bir sınır gibi getiriliyor, birtakım kamu görevlilerinin mağdur olmasına sebebiyet veriyor. İşte bu sebeple de, bu terime açıklık getirmek lâzım, bu kavramın kapsamını, amacını iyi saptamak lâzım ve bu ikinci sebeple de bunu saptamak bir kamu görevidir ve hukukçular olarak bu bizlere düşer, hukukun dinamik kesimi olarak da Barolara ve Türkiye Barolar Birliğine düşen bir görevdir" demiş ve bunu sayın Başkanımızdan ve sayın yöneticilerimizden istirham etmiştim. Müteakıp toplantıda lutfettiler, sayın Başkanımızın Başkanlık raporunda bu konuyu yargıtayın bir kararından da istiane etmek suretiyle getirmişlerdi ve o zaman yine raporun eleştirisi bahsinde kendilerine teşekkürlerimi sundum önerime ilgi gösterdikleri için. Yalnız, ana hatlarıyla bu görüşe katıldığımı; ancak bunun geliştirilmesi lâzım geldiğini ifade etmiştim.

Şimdi sayın Başkanımız kamuoyu, baskı grupları ve benzeri terimlerle ilgili raporunu hazırlarlarken yine aynı konuya lutfedip temas etmişler, isabet buyurulmuş. Yine katılıyorum, yalnız bu konunun da artık işlenmesini ve öncelikle kendi içimizde bunun tartışma konusu olmaktan çıkarılmasını; pek tabii tartışma tartışma bu Genel Kurulda bunu halledemezsek diğer Genel Kurullarda tartışarak veya bunun için özel toplantılar düzenleyerek ve biz bu konuyu hallettikten sonra bunu da hukukun üstünlüğü kavramında olduğu gibi kamuya mal edici girişimlere başvurmanız lâzım geldiği kanısındayım.

Bu kısmını özetlersek; yasaklanan politika nedir, hangi dav-

ranış biçimi yasaklanan politika anlamına gelir, hangisi düşünce hürriyetinin veyahutta o örgütün kanunî görevinin doğal gereğidir, bunun saptanmasında, bunu tartışarak saptamakta fayda olduğu kanısındayım. Eğer bu halledilirse, zaten birçok konu da kendiliğinden halledilmiş olacaktır kanısındayım.

Efendim, Ekonomi-hukuk kongresinin toplanmasını büyük bir bahtiyarlık olarak telâkki ediyorum. Böyle bir kongrenin toplanmasına hizmetleri sebebiyle sayın Başkanı ve Yönetim Kurulundaki sayın arkadaşlarımızı tebrik ediyorum. Ancak, maalesef kongrenin yöntemi itibariyle aynı başarılı sonuç alınmıştır diyemiyorum. Müsaade buyurulursa oradaki eleştirilerimi şöylece özetlemek istiyorum; ta ki, ikinci hukuk kongresinde bunlar dikkate alınabilirse faydalı olur diye.

Birinci hukuk kongresi birtakım aksaklıklarla olmuştu. Pek tabii ki, ilkti. Bekledik ki, ekonomi-hukuk kongresinde bu aksaklıklar olmasın, bir adım daha mükemmele gidilsin; ama birinci hukuk kongresine nazaran ekonomi-hukuk kongresi birkaç adım geride kaldı. Şöyle ki, tebliğleri Ankara'ya gelince aldık. Halbuki, hukuk kongresinde tebliğler peyderpey elimize geçmişti. Şimdi temenni ediyorum ki, bundan sonra toplanacak ve büyük yararlı sonuçlar vereceğine inandığım ikinci hukuk kongresinde öncelikle tebliğler toplantıdan evvel ve peyderpey de olsa katılacaklara gönderilmiş olsun.

İkinci nokta; toplantının oldukça detaylı bir yöntemi hazırlanmış bulunsun. Zaten kısıtlı bir zaman içinde geniş konuları kapsayan bu türlü kongrelerin bir de **usul** tartışmalarına tahammülü olmuyor arkadaşlar. 5 dakika mı, 10 dakika mı olsun, tebliğ sahibi evvel mi konuşsun gibi benzerî yöntemler çok evvelden tespit edilsin ve duyurulsun. Pek tabii, hiç olmazsa böyle bir salonda komisyon çalışmalarına da imkân verecek bir salonda olsun.

Raporda üst mahkemelere temas edilmektedir. Üst mahkemeler konusunda yine bu salonda evvelki Genel Kurulumuzda ben deniz öneride bulunmuştum. Sayın Başkanımız yine bugün özette temas ettikleri gibi, üst mahkemeler eğer bundan evvel Türkiye'de uygulandığı gibi bir istinaf mahkemesi biçiminde uygulanacaksa, biz buna taraftar değiliz; ama üst mahkemeler fikrine benim anladığım oranda "üst mahkemeler fikrine de karşı değiliz" dediler. Şimdi ben şahsen üst mahkemeler konusuna önem veren bir kişiyim. Üst mahkemeler konusunda Yönetim Kurulu bir öneri getirseydi, belki burada tartışmak imkânını bulamadık; ama bu konuda bundan sonraki çalışmalarımız fikrî yapıyı teşekkül ettirmek bakımından çok faydalı olurdu.

Bölge idare mahkemeleri konusunda bu konuya şahsen çok önem veriyorum. Çünkü, Danıştayımız benim görüşüme göre idarî davalarda temiz mahkemesi haline gelmedikçe kendisinden beklenen görevi mükemmel tarzda yapamayacaktır kanısındayım. İşlerin uzaması, verdiği kararın bir temyiz mercii olmaması, Danıştay kararlarına duyulmasını çok arzu ettiğimiz saygınlığın duyulmasına da bir dereceye kadar etkili oluyor. Düşünün ki, her dava sahibi için önemli. Karar Danıştayın bir dairesinden çıkıyor, temyiz imkânınız yok, bir tashih imkânınız var ve onu da o daireye yapıyorsunuz. Bir bölge mahkemesinde bir idarî davanızı görerseniz ve onu Danıştayda temyiz imkânınız olsa, her halde durumu müvekkilinize izah bakımından avukat olarak daha rahatlık içinde oluruz. Tabii bunun teorik durumuna fazlasıyla vukufum yok; ancak bana yargı mercilerinden gelmeyen, yargı deneyinden geçmeyen kimselerin hüküm mevkiinde bulunmaları da biraz ters geliyor.

Ölüm yardımı konusunda bu sefer raporda bir eksiklik olarak nitelendirmeme müsaadelerini rica ediyorum sayın arkadaşlarımla. Ölüm yardım fonunun ileride kurulmasını düşündüğümüz geniş çaplı bir vakfın ufak bir nüvesi olduğu söylenmişti. Bu vakıf kurulması hakkında

hiç bir kayda rastlayamadım. Onun için acaba böyle bir çalışmadan vaz mı geçildi, yoksa böyle bir çalışma yapılmadı mı veya ilerki programlarında mı var, bunu öğrenmek isterim ve derim ki; gerçekten ölüm yardımı konusu çok kısıtlı bir yardım şeklidir. Muhterem arkadaşımız İlhan Bey'in dediği gibi, bence yapılan ölüm yardımı yapılan hesaplara göre 18-20 bin lira arasında bir miktardır. Ancak, bugünkü rayiçlerle bir ani ölüm karşısında hazırlıksız olan ailenin ancak o günkü ihtiyaçlarını karşılayabilir, başka hiç bir şeye dayanak olmaz; ama bir başlangıçtır, takdir etmek gerekmektedir, pek tabii buna uyduk. Geliştirilmesi lâzımdır; ama bu bir yaşlılığı da kapsayan, hastalığı da kapsayan, sair yardımları da kapsayan hatta mesken kredisini de kapsayan tarzda bir vakfa dönüştürülme yoluna girilmelidir. Ölüm yardımı konusunda bir tereddüt vardır. Bunu bir Baro yöneticisi olarak bu tereddütün izalesinin faydalı olacağı kanısındayım.

Bildirim formu düzenlenmesi şart mıdır? Gerek yardım fonu esaslarında, gerek Birliğin Barolara gönderdiği yazılarda açıklıkla anlaşılınmaktadır. Şöyle ki, "bildirim fonunda bildireceğiniz kimselere açıklık yoksa şunlara" deniyor. Yani, bir arkadaşımız belirli kimselere vermek istemiyor, kanunî mirasçılara veyahutta o maddede bahsedilen kimselere eş çocuk ve yoksa anne babaya bırakmak istiyorsa yine bildirim fonu dolduracak mı, yoksa doldurmayacak mı? Meselâ, ben bunu doldurmayacak şeklinde anladım. Eğer bunların dışında bırakmak istiyorsa taahhütlü olarak gönderecek. Bunun açıklığa kavuşması, bizim de gittiğimizde yeknesak uygulamaya girmemiz bakımından uygun olacaktır kanısındayım.

Sosyal Sigortalarla olan ilişkilerinizde düzelme vardır. Çalışmalardan olumlu sonuçlar alınmıştır. Birkaç Genel Kuruldur üzerinde durduğum hizmet akti, vekâlet akti konusu önemli miktarda halle-

dilmiştir. Yalnız orada Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğünün kullandığı tabirler hoş değildir; yani hizmet aktini belirlerken "işverenin işyerine uğramıyorsa" tabiri hukuka pek aşına olmayan bir kalemden çıkmış olduğu anlaşılıyor. Bir müvekkilin işyerine uğramaması bahse konu değildir. Bir iki saat orada oturmaya ve çalışmaya mümkündür; ama bu oraya bağımlılığı ifade etmez; ama konu genel olarak çalışmalarla halledilmiştir.

Yalnız, Sigortalarla olan ilişkilârimizde üzerinde durulması gerekli ve önemli iki nokta vardır. Bir, mesken kredisinden avukatların da yararlanması konusu ele alınmalıdır. Bu, Sosyal Sigortalar uygulamasında bütün dallarda sigortalıya mesken kredisinden yararlanabilir şeklindedir. Bunun hal şekli hakkında bir somut önerin olmuyor; ama bu mutlaka ele alınmalıdır. Çünkü, genç arkadaşlarımızın geçim sıkıntısı içinde bir mesken sahibi olmaları bugünkü koşullar altında pek güçtür. Onlara bu olanağı sağlanmakta büyük yarar vardır.

Diğer taraftan 1912 sayılı Kanununun emekliliği yaklaşan arkadaşlarımıza üst düzeyden emekli olamamak, 1912 sayılı Kanunun öngördüğü üst düzeyden emekli olamamak konusundaki endişelerimiz Birliğe intikâl ettirilmiştir; ancak aldığımız cevapta konunun tetkik edilmekte olduğu şeklindedir; fakat konunun tetkik edilip ne sonuca bağlandığı veya ne zaman ne şekilde bir sonuca bağlanacağı tahmin edildiği hususunda bir cevap alınamamıştır. Bu hususun mümkünse burada açıklanmasını ve bu suretle açıklığa kavuşturulmasını bilhassa rica ediyorum.

Katıldığım bütün Genel Kurullarda eğitim konusu üzerinde bilhassa çok durmaya gayret ettim. Daima misal olarak dedim ki, bugün artık yüksek tahsilden sonra zaman zaman üst eğitime tabi tutulmayan meslekî eğitim görmeyen tek meslek kalmıştır Türkiye'mizde, o da maalesef adalet mesleğidir. Ne hâkimlerimiz, ne savcılarımız, ne de bizler bir üst düzeyde ve zaman zaman tecrübelerin ışığı altında bir

eğitim imkânına sahip olamıyoruz. Bu nihayet Baroların staj konfransları yoluyla veyahut Barolar Birliğinin tertiplelediği örneğin bir ekonomi-hukuk kongresinde olabiliyor. Ben şuradan hareket ediyorum ve bir kanıt olarak getiriyorum bu husustaki fikirlerime bunu; meselâ, ekonomi-hukuk kongresindeki toplantıya katılmak benim şahsım için bir eğitim olmuş ve birtakım şeyler öğrenmiş olarak ayrıldım. Neden bundan o toplantıya katılmak olanağı bulamayan arkadaşlarım yararlanmasınlar? Çağımız eğitim çağıdır; hukukçu çok şey bilmeye mecburdur. Hukuk bir zarf, bütün olaylar onun içinde mazruftur.

Özetlersen; ben bu eğitim mevzuunun bilgi aktarması olarak da nitелеmek mümkün olduğu kanısındayım. Bunun yalnız Birlik bülteniyle olabileceği kanısında değilim. Bu hususun üzerinde durulmasında ısrar ediyorum.

Yargıtay dergisinin pek tatmin edici olduğunu göremedim. Yargıtay oldukça yeni kararları yayınlıyor ve eksiklerini süratle tamamlanmaya çalışıyor; ama Yargıtay Dergisi zannediyorum henüz birinci nüshasında.

Adaletin genel sorunlarıyla ilgili görüşme ayrı bir madde halinde olduğundan, bu hususta Baronun bana verdiği görevleri de kapsayan birtakım konulara orada değinmek üzere bırakıyorum. Ancak, hemen şuna işaret ediyorum ki, münhal mahkemeler Türkiye'nin bugün güncel adalet sorunlarının başında gelmektedir. Kalende yapılan ertelemelerle adalet büyük yara almaktadır.

Vergi çalışmaları konusuna katılmamak mümkün değildir; ancak konuyu bir avukatlar konusu olarak ele almamak lâzımdır. Bütün çalışanlar ve özellikle fikir gücünü satanlarla bir taşınmaz malın kira-sının vergilendirilmesi veya sermayenin zaten getirmesi mümkün olan rantın vergilendirilmesi arasındaki fark yasalaştırılmalıdır. Bu çalışmalar yalnız avukatların vergilendirilmesi şeklinde olursa, zanne-

diyorum kamuoyunu biraz rahatsız edebilir ve gerçekte öyle olduğu için bu konu bütün fikir gücüyle çalışanlar için olmalıdır. Çünkü, bunu kanıtlamak için arz ediyorum, sermayedar fabrikasına bir makine alır, onun amortismanını vergiden düşer; ama bizim makinemiz olan beynimizin hiç bir amortismanı düşmez. Beynimizin istirahat masrafının dahi dikkate alınması gözetilmez. Yalnız, burada istitrat yapmama müsaadenizi rica ediyorum.

"Uygarlık öz eleştiriye dayanır" sözüne inanıyorum ve bütün kamusal çalışmalarda ve Baro çalışmalarında muhterem meslektaşlarıma bunu arz ve izah etmeğe çalışıyorum. Bu tür vergi çalışmaları yapılırken, Barolarımızın Birliğe yardımcı olmaları lâzım gelir. Barolarımızın yardımı yeterli değildir. Meslektaşlarımızın da yardımcı olmaları lâzım gelir. Bununla neyi kastettiğim her halde anlaşılmaktadır.. Bu hususta dikkatli davranılması tavsiye edilmelidir.

Bizde belirli düzeyde vergi ödediğimizi rahatlıkla söyleyebilmeliyiz.

Savunmanın ithamın başladığı yerde ve anda başlanası, Balıkesir Barosu Genel Kuruluna sunduğumuz Yönetim Kurulu raporunda yer almıştır ve büyük ilgi ve destek görmüştür. O ilgiyi ve desteği yüksek Kuruluza arz etmekten bir iftihar duyuyorum. Gerçekten Orhan Bey ve Merih Bey arkadaşımın bu noktaya değinen görüşlerine içtenlikle katılıyor ve meselâ diyorum ki, bütün hukukçuların birleşeceği ana ilkeler saptanmalıdır derken, bu ilke, bu çalışma onlardan biri olabilir, buna katılmayacak hukukçuyu pek zannetmiyorum. Hakikaten pek garip olmaktadır. İtham bütün gücüyle bir kişinin üzerine tabiri cüz'üzse çullannakta; ama savunma çok sonra ona kanadını gerebilmetedir, bunun haksızlığı ve dengesizliği açıktır. Bu konu üzerinde ısrarla durulmalıdır.

Meslek içindeki öz eleştirilere yalnız vergi mevzuunda değin-

mekle yetinmek istemiyorum. Gerçekten çok önem vermeliyiz. Edebiyat yapmak ve övgüler çıkarmak kolaydır; ama öz eleştiri güçtür; fakat çok faydalıdır ve lüzümlüdür. Meslek kurallarının uygulanmasında Barolarımız, Birlik hassasiyetle durmalı ve kamuoyu önünde tereddütlere sebebiyet verecek birtakım ithamların mesleğimize bulaşmamasını sağlayacak tedbirler mutlaka alınmalıdır. İlhan Bey arkadaşımızın tenas ettiği konunun üzerinde ben de önemle duruyorum; ancak bunu tekziple, yok böyle bir şey demekle halledilebileceği kanısında değilin. Varsa, üzerine gidilmeli, cezalandırılmalı, kamuoyu önüne çıkarılmalıdır. Yoksa, gerçekten bunun olmadığı, bunun iftira olduğu, meslektaşlarımıza yapılan fiilî saldırılarda gösterilen hassasiyet kadar hassasiyetle üzerinde durulmalıdır. Bu vesileyle meslektaşlarımıza yapılan fiilî saldırılara karşı Barolarımızın ve bilhassa Barolar Birliğinin ve sayın Başkanının gösterdiği hassasiyet pek mükemmel seviyededir. İnşallah bu mükemmel seviyedeki hassasiyet, ilgi ve dikkat devan eder ve uygulanma ve sonuç alma imkânı da bulur. Yani, inşallah önlenir demek istiyorum.

Bütün bu kadar öneriler yapıldı. Birlik bunu nasıl yapsın? Birliğin sayın Başkanı ve sayın Yönetim Kurulu üyeleri soru burada düğümlenmektedir. Bendeniz kendileri lütfedip sureti katiyede istemediklerini belirttiklerine göre, tabiri mazur görsünler kadronun ücretli hale gelmesini kendileri istemedikleri için ısrar edilmemesini daha uygun buluyorum. Hizmeti ben fahrî olarak yapacağım, kanun bana ücret alma hakkını da bahsettiği halde ücret almayacağım diyene karşı ücret alacaksın diye ısrarı ben doğru bulmuyorum. Bu vaziyette meslektaşlarımız lütfedip zaman ayırıyorlar; ama kendi işleri de var, kendi işlerini terk edip bu işi yapacaksın dememiz de mümkün değil. O halde ne yapmak gerek?..

Benim görüşüme göre, diğer arkadaşlara da , yani bizlere de vazifeler verilmesi gerek. Yani, birtakım komisyonlar, birtakım komi-

teler ve gerekirse profesyonel kadroyu genişletmek lâzımdır kanısındayım. Bugün modern sevki idare verilerini bu tür çalışmalar yapmak isteyenlerin emrine sermiştir. Yarım saatlik toplantıda alınacak sonuçlar bazen eğer o verilere dikkat edilmeden yapılan bir iki günlük çalışmadan daha verimli olabilir. Nihayet Yönetim Kurulu bir mekanizmanın üst kuruludur. Mutlaka detaya girmesine lüzum yoktur. Detayı bizlere verebilir, profesyonel bir kadro oluşturup ona verebilir. Her halde daha faal bir döneme girmenin içinde olduğumuzu bizden daha iyi takdir edecek olan sayın Başkan ve arkadaşları bunun çaresini bulacaklardır.

Efendin; son olarak bir noktaya daha temas etmek istiyorum. Bu noktaya temas ederken kendinde pek haklılık göremiyorum. Eğer konuşman kısa bitseydi daha yürekli olarak bunu söyleyecektim. Gündemimizin diğer maddelerinde oldukça önemli hususlar var ve hep böyle olur, gördüğümüz tecrübelerden anladık, Genel Kurullarda da böyle oluyor, rapor üzerinde konuşmalar uzuyor ve gündemin diğer maddeleri hemen hemen bir saat içine sıkıştırılmak mecburiyetinde kalınıyor. Sayın Başkanlık söz hakkını kısıtlamadan çalışma saatlerini saptar ve günün saatlerini daha yaygın çalışma saatleri haline getirirse faydalı olacağı kanısındayım.

Beni dinlemek lütfunda bulunduğunuz, eleştirilerimi hoş karşılayacağını ümit ettiğim için sizlere, sayın Başkan ve arkadaşlarına teşekkürlerimi sunuyorum.

Saygılar sunarım efendin. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın arkadaşlarım, bir önerge var, sunuyorum.

Barolar Birliği Genel Kurul Divan Başkanlığına

Vaktin gecikmesi nedeniyle konuşmalara 9 Ocak 1976 Günü saat 9.30'da devan edilnek üzere oturuma son verilmesini arz ve teklif ederiz.

Sabih Atlı
(İstanbul)

Ali Dinç
(Kayseri)

Öner Gözübüyük
(Kayseri)

BAŞKAN- Önergeyi açıklamak istiyorlarsa buyursunlar efendim.

Sabih ATLI (İstanbul)- Muhterem arkadaşlarım;

Bu önergeyi vermekteki maksadımız; bugüne kadar Genel Kurulda görmediğiniz sabırla her arkadaşımızın fikrini tahditli olmadan büyük bir yetenekle 3,5 saattir dinledik. Fikirler dağılmış olabilir. Bundan sonra konuşacak olan arkadaşların durumu kısıtlanmış olabilir. Üç günde olduğuna göre önergeyi bu şekilde verdik ve oturuma son verilirse yarın daha iyi dikkatli olarak ve mesleğin sorunlarına eğilecek arkadaşları rahatlıkla dinlemiş oluruz. Çünkü, bizden evvelki arkadaşlar o kadar güzel konuştular ki, bize de pek bir şey kalmadı.

Hürmetler ederim.

BAŞKAN- Önerge açıklanmıştır efendim. Lehinde ve aleyhinde konuşmak isteyen arkadaşınız var mı efendim?.. Yok. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler, Kabul edilmiştir.

Yarın saat 9.30'da toplanmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.30

9 Ocak 1976

İKİNCİ BİRLEŞİM

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 9.30

-----o-----

BAŞKAN- Avukatlık Kanununun 116 ncı maddesinin Birinci ve İkinci fıkraları uyarında görüşme nisabı bulunduğundan toplantıyı açıyorum.

Dün gündemin altıncı maddesinde Yönetim Kurulu raporu ve hesap raporları okunmuş ve onlar üzerinde görüşme açılmış ve devam etmekte iken toplantıyı kesmiştik. Bugün o naktalardan itibaren görüşmelere devan edeceğiz.

Öncelikle Diyarbakır Barosu Başkanının sayın Genel Kurulumuza gönderdiği telgrafi müsaadenizle okuyorum:

"Sayın Fakuk Eren

Barolar Birliği Başkanı ANKARA

Her geçen gün hukuk yolundan saptırılan Devletinizin bu gi-dişini durdurmak, hukukun üstünlüğünü sağlamak görevi şerefli Türk avukatlarına düşmektedir. Bu uğurda Birliğiniz çabalarını takdirle izliyor, 9 ncu Genel Kurulumuzun her zaman olduğu gibi ileri hamlelerini iştiyakle bekliyoruz.

Müntaz şahsınızda kıymetli Divan üyeleri ve sayın delegelere şahsım ve Baromuz mensupları adına başarılar dileğiyle saygılar sunarım.

Diyarbakır Bölge Barosu

Başkanı

Cevdet Yardım"

Arkadaşlar, söz sırası sayın Sabahattin Bilge'de, buyurun efendin.

Sabahattin BILGE (Ankara)- Efendim, bugünkü ilk konuşmanın bana tesadüf etmiş olmasının şanslı ve şanssız tarafları var. Evvelâ, dün arkadaşlarımızın hepsi dinlemeye pek alışmışlardı, o arada konuşa- bilseydim belki beni de rahatlıkla dinliyebilirdi; çünkü bütün arkadaşlarımdan dikkatini çekebilecek bir belâgata sahip değilim. İkinci olarak bir iyi tarafı var, benim bu aczimi dinlenmiş olan arkadaşlarının daha kolay dinlemesi suretiyle telâfi etmem inkânı var. Çünkü görüşmeler gerçekten istifadeliydi, bunlardan bir kısmına tamamen katılmak, bir kısmına da yaklaşmak mümkündü; fakat ben bun- ların hangisiyle beraber olduğumu veya olmadığını söylemekten ziya- de bazı noktalarda kendi görüşlerimi arz etmek istiyorum.

Değerli meslektaşlarım;

Bildiğiniz gibi Avukatlık Kanunu avukatlığı bir kamu hizmeti olarak kabul etmektedir. Bunun yanında avukatı adalet hizmetinin görülüşünde esaslı bir unsur olarak da telâkki etmektedir. Bunu kabul ettikten sonra da Baroların ve Barolar Birliğinin vazifelerinin baş- lıca iki esaslı şekilde veya noktada mütalaa etmektedir.

Bunlardan birisi, avukata ve avukatlığı müteveccih olan hiz- metlerdir. Diğer de, 110 ncu madde de yer alan kanunların memleket ihtiyaçlarına uygun olarak gelişiminin yürütülmesi yolunda yayınlar yapmak, kanun taslakları hazırlamaktır.

İşte zurnanın çatlak ses verdiği yer burasıdır. Türkiye Baro- lar Birliğinin son raporunda da yer aldığı üzere, bunun hudutlarını iyi tayin edip etmemek, Barolar Birliğini siyasete sokmak veya sok- mamak şeklinde tecelli edebilecektir.

Tabiatıyla bunu söylerken değerli arkadaşlarımız güzide bir meslek mensubu olan değerli meslektaşlarımızın siyaset yapmasını kastetmek düşünülemez. Her birimiz muhakkak ki, kendi dünya görüşümüz istikametinde siyaset yapacağız; fakat acaba bu siyasete Birliği âlet

etmek uygun mudur, değil midir?

Yine Barolar Birliği raporundan esinlenerek ifade etmek istediğim birkaç nokta vardır.

Değerli arkadaşların;

Raporda yıllardan beri Barolar Birliğinin savunduğu hukukun üstünlüğü prensibi vardır. Bunu izah ederken baskı gruplarından da söz etmişlerdir ve baskı grubu olabilmenin esaslı unsuru olarak da, o teşekkülün üyelerinin birleşmelerini, aralarındaki tesanüdü zikretmişlerdir. O halde, biz bir baskı grubu olarak birleşebilmek için her şeyden evvel bizi birleştirecek noktaları tespit etmek mecburiyetindeyiz, bizi uzaklaştıracak olan noktalardan kaçınmak zorundayız, eğer vurduğumuz yerden ses getirmek istiyorsak.

Bizi neler ayırabilir? Bunu çok basit misallerle size arz etmek istiyorum. Meselâ, dünkü görüşmelerde Devlet Güvenlik Mahkemelerinin yerinde olup olmadığı münakaşa edildi. Benim şimdi söyleyeceklerim bir tercihin ifadesi değildir, bunu açıklıkla beyan etmek istiyorum; fakat bir başka arkadaşımızın aynı sözleri iş mahkemeleri için de söylemesi mümkündür. Demek ki, şu konuda birbirinizden ayrılabiliriz. Bunun gibi meselâ, bir Güvenlik Mahkemesi bir karar vermiştir, Anayasa Mahkemesi onların vazifelerinin bir sene daha süreceğini kabul etmesine rağmen deniştir ki, ben kendimi vazifeli telâkki etmiyorum, filhakika bu karar tenyizce bozulmuştur; ama böyle demiştir. Bir başkası da diyebilir ki, Anayasa Mahkemesinin kararına itibar ediyorsan, o aynı zamanda senin bir sene süreyle vazife göreceğini de söylemiştir. Şu halde demek ki, her birinizin bütün bu meseleler üzerinde değişik görüşleri olabilir ve bu görüşler izhar edildiği zaman bizi mutlak ve mutlak bir ayrılığa götürür. Bunun çok tipik ve belki de sizi tebessüme sevk edecek bir misalini dün müşahade ettim.

Bildiğiniz gibi Barolar Birliğinin toplantısı için birçok

değerli politikacılar, yargıçlar ve diğer misafirler davet edilmişlerdir. Bunların hepsi, kimi gelmek suretiyle, kimi de çok nazik telgraflarla bizi teşvik etmişler ve başarı dilenmişlerdir; fakat müşahade ettim ki, telgraflarda aşağı yukarı aynı sözler söylenmiş olmasına rağmen, değişik kimselerden gelen telgraflar değişik tezahürata sebep olmuştur.

Takdir edersiniz ki, bir nezaket telgrafıdır ve bizâ düşen de, bu nezakete mukabele etmektir. Biz, kendi görüşlerimizin içerisinde bunlara bile eşit davranmak olgunluğunu maalesef gösteremedik.

Turhan ÖZGÜNER (Mersin)- Telgraf çekenin içtenliğine göre...

BAŞKAN- Efendim, lütfen dinleyelin.

Sabahattin BİLGE (Devanla)- Bunu takdir etmek mümkün değildir.

Turhan ÖZGÜNER (Mersin)- Alkışa lâyık olmayan alkışlanmaz.

BAŞKAN- Arkadaşlar, lütfen müsaade buyurun, istirahat ediyorum. Bizim söz hakkınız var, lütfen onu kullanalım.

Murat ÖZTEKİN (Gümüşhane)- Sözü geri alsın.

BAŞKAN- Arz edeceğim.

Sabahattin Bey, sayın Genel Kurulun şahsını rencide edecek şekilde lütfen sözler kullanmayınız.

Sabahattin BİLGE (Devanla)- Sayın Genel Kurula...

Turhan ÖZGÜNER (Mersin)- Herkes alkışa lâyık değildir.

BAŞKAN- Arkadaşımı ikaz ediyorum efendim. Buradaki konuşmalarda...

Muraz ÖZTEKİN (Gümüşhane)- Sözü geri alsın. Nezaketsizlikle ithan etmiştir, geri alsın.

BAŞKAN- Nezaket içerisinde birbirinizin sözünü dinlemek de vardır. Başkanlık Divanını lütfen dinleyiniz.

Sabahattin BİLGE (Devanla)- Hayır. Değerli arkadaşlarım; ben

biraz evvel söze başlarken...

Turhan ÖZGÜNER (Gümüşhane)- Sayın Başkan, alkış içten gelir, zoraki alkış olmaz. Alkış gerçek ve içten harekettir, zoraki olmaz.

BAŞKAN- Sabahattin Bey, lütfen cevap vermeyiniz. Arkadaşlar, lütfen beni dinleyiniz, lütfen susunuz. Nezaketten bahsediyorsak, bu nezaketin içinde öncelikle birbirimizi dinlemek gelir. Başkanlık Divanı müsaade ederseniz hadiseyi tanzim etmek istemektedir. Arkadaşıma ne bizlerin ve sizin şahsınıza teker teker ne Genel Kurulumuza hakaret tarzında bir konuşma yapmamasını ikaz ediyorum. Nezaket sözlerinin dışına çıkmamasını istiyorum. Sizden de yine o nezaket kurallarına uygun olarak düşüncelerinizi lütfen konuşucuya değil, öncelikle Başkanlık Divanına yönetmenizi istirham ediyorum. Aksi takdirde görüşmelerin selânetini bulmak zor olur.

Turhan ÖZGÜNER (Mersin)- Sayın Başkan, sayın kongre üyeleri bir robot değildir. İçtenlikle alkışlar ya da alkışlamaz. Alkış bir sınır içine sokulamaz. İçtenliğe lââyık, alkışa lââyık olan alkışlanır. Bunu sayın üyenin de bilmesi lâzımdır.

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlarım, söz alınır cevap verilir. Eğer herkes yerinden konuşucunun şu veya bu düşüncesine, şu veya bu cümlesine, şu veya bu kelimesine teker teker olduğu yerden cevap vermek isterse bu işi yürütemeyiz. İstirham ederim düzene uygun şekilde hareket edelim.

Turhan ÖZGÜNER (Mersin)- Siz de Adalet Bakanını alkışlamadınız.

Sabahattin BİLGE (Devamla)- Bana hitap etmeyin Beyefendi. Konuşun , ben cevap vereceğim; susun cevap vereceğim.

Turhan ÖZGÜNER (Mersin)- Adalet Bakanını siz de alkışlanadınız. Alkışa lââyık değildi de onun için alkışlanadınız.

BAŞKAN- Lütfen susalım arkadaşlar. Söz almak isteyen varsa

söz vereceğin, yoksa kinse konuşmayacak.

Murat ÖZTEKİN (Gümüşhane)- Ben söz istiyorum, lütfen kaydedin.

BAŞKAN- Peki efendim.

Sabahattin Bey, siz devam edin.

Sabahattin BİLGE (Devamla)- Değerli arkadaşlarım;

Hiç bir arkadaşımın davranışına ve şahsına müteveccih bir hareketim yoktur. Bu benim hayatım boyunca sakındığım bir şeydir. Binaenaleyh, böyle bir haleti ruhiye içerisinde beni itham etmeye de kimsenin hakkı yoktur. Çünkü, ben sözümün başında dedim ki, bizi ayırıcı olan işlerden sakınelim. Şöyle bir alkış meselesinden bile birbirimizden farklı düşünebildiğimize göre, daha büyük meselelerde birbirimizden bu farklılığımız çok ayrılacaktır. O zaman şu Birliği parçalanak istidatı gösterecektir. Benim demek istediğim budur. Bu müdahale eden arkadaşlarım bunu pekâlâ anlamışlardır; ama bunu bir polemik meselesi yapabilmişlerdir. Benim söylemek istediğim budur. Hiç birinizi bir tahkir, bir küçültücü söz ağzından çıkmamıştır ve çıkmaz. Binaenaleyh, saminî olalım, ben de saminî olarak söylüyorum ve diyorum ki, bir nezaket davranışını bile esirgedik. Çünkü, kendi görüşlerimizin tesiri altındayız. Bir arkadaşımız filanı alkışa lâ-yık görmüştür, muhterendir, bir başkası ötekini görmüştür. Hatta şu basit şeyde dahi hislerimize tabi olduk demek istiyorum. Sanıyorum ki, bunu söylemek hakkımdır.

Ben bu sözünden önce de bazı izahatta bulunurken, meselâ Güvenlik Mahkemeleri için söylenebilecek bir sökün ve tashih de etmek suretiyle ben bunu söylemekle tercihini ifade etmiyorum demek suretiyle bu ayrılıkları belirtmek istedim. Bunu her halde anlayan arkadaşlarım anlamışlardır; ama bu kadar nasum ve bîtaraf bir ifadeyi bu mecraya sokmaya ve şu asil kongreyi bu şekilde bir havaya sürüklemeye de kimsenin hakkı yoktur.

- 90 -

Şu halde bizi birleştirecek meseleler üzerinde çalışmalarımızı teksif edelim arkadaşlar, benim söylenek istediğim budur. Bizi ayıran şeylerden uzak olalım. Bunlar ne olabilir?..

Bunlar; meslektaşlarımızın avukat olarak şahıslarına bağlı olan ve avukatlıktan gelen her türlü maddî ve manevî refahlarını haysiyetlerini ve itibarlarını sağlayıcı tedbirler alalım. Evleviyetle yapmamız lâzım gelen iş budur. Böylece biz birbirimizin canı ciğeri olduğumuz zamandır ki, diğer büyük meselelerde sesimizi duyurmak inkâ-nını buluruz. Aksi halde, başarılı olamayız.

Değerli arkadaşların;

Eğer benim söylediklerimi şu zamana kadar sabırla dinlemek lütfunda bulunsalardı; sanırım ki, maksadımı daha iyi anlamış olacaklardı.

Bunları da ben, yıllardan beri gerek Barolar toplantılarında, gerek Barolar Birliği toplantılarında birkaç noktada tekasüs etmiş olarak görmekteyim. Bunların başında, avukatlara karşı davranışlar, hâkim-avukat ilişkileri ve buna benzer şeyler gelmektedir.

Meselâ, sayın Apaydın arkadaşınız bir misal verdiler ve dediler ki, "Devlet Güvenlik Mahkemelerinde savunmaya müteallik bir dilekçe şöyle bir muameleye maruz kalmıştır," Kendileri bunu, Güvenlik Mahkemelerinin özelliğinden gelen bir hal olarak ifade ettiler. Ben bu davranışın karşısındayım; ama ben bunu başka yönden değerlendirdim. Güvenlik Mahkemelerinde sayın Apaydın'ın maruz kaldığı muameleye acaba Ağır Ceza Mahkemelerinde, asliye ceza mahkemelerinde aynen maruz kalan arkadaşlarımız yok mudur? O halde mesele böyle bir muameleye maruz kalıp kalmanaktır.

İşte avukatın haysiyetini koruyabileceksek, avukatlığın itibarlı bir meslek olduğunu herkese bildirebileceksek, bu davranışları önleyici tedbirler almak zorundayız. Çok küçük misaller veriyorum .

Belki diyeceksiniz ki, bunlar nedir?.. Bunlar çok mühim şeylerdir. Gelin Yargıtayın önüne otomobilinizi park etmek isteyin, oradaki görevli size buraya ancak üyeler otomobillerini koyabilir diyecektir. Gelin Ankara adliyesindeki asansörün kapısına, "hâkimler ve vazifeliler çıkar" diye yazmaktadır. Avukat kelimesi yoktur. Vazifelilerin içinde avukat da var diyemezsiniz. İşte bizi bu küçük şeyler küçültmektedir.

Bir başka misal; bir mahkemede hâkimin birisi, "Tuh senin gibi avukata" demiştir. O avukatta ona küfürle mukabele etmiştir. Evet, o haksızdı; ama avukat da küfretmemeliydi diye hafifletici bir hava içerisinde bu iş mütalaa edilmiştir ve bilâhare de avukata dava için izin verilmiş, hâkim için verilmemiştir; avukat mahkûm olmuştur, hâkim bir ihtarla geçiştirmiştir.

Avukatın vakarını, itibarını sağlayacaksa, bunlarla ciddî şekilde mücadele edelim derim.

Size başka bir misel anlatacağım ve öyle zannediyorum ki ürpereceksiniz. Bu hadise biraz da benim şahsî meselem olarak düşünülebilir; fakat iltirham ederim bunu böyle telâkki etmeyin. Çünkü, ben herhangi birinizin yapacağı şeyleri şahsen yapmış bir insan olarak başka bir teşekkülden başka bir şey beklemiyorum. Onun için sadece size bunu duyurmak lüzumu hissediyorum ve bu misali müsaadenizle size anlatacağım;

Arkadaşlarım; tifo teşhisiyle yatıyordum, bundan 2,5 sene önce. Mürafaam vardı, dördüncü hukuk dairesinde; fakat gitmem mümkün değil. Beni hastahaneye kaldıracaklardı, bir rapor gönderdim. Üzülerek ifade edeyim ki, maalesef artık murafahalardan bir şey beklemeyiz olduk. Yine aynı o hava içerisindeydim; fakat müvekkilime karşı da borçlarım vardı. Mazeret dilekçemi gönderdim. Raporumu 70 yaşında bir meslektaşınız olan babam götürdü. Maruz kaldığı muameleyi sizlere anlatıyorum.

Henüz duruşma başlamamış, Başkan var ve üç tane de üye var. "Bu nedir" diye sormuş Başkan. Aralarındaki konuşma aynen şöyle cereyan etmiş.

"- Bu işte şöyle bir dilekçe.

- Siz kimsiniz?

- Ben avukat filan.

- Avukat avukatın dilekçesini getirmez.

- Ben aynı zamanda babasıyım.

- Babası da olsa getirmez.

- Getirdim efendim.

- Getiremezsin." Bu konuşmadan sonra alıp dilekçeyi çöp

sepetine atmıştır. Bu meslektaşınız oradan ayrılmış kendilerine bir telgraf çekmiştir, "Dilekçeyi sepetten alınız; getirene değil, muhtevasına bakınız ve tetkikatınızda da huşunetten uzak olunuz."

Biz ilk anda gerekli müracaatı Barolar Birliğine yaptık ve Birinci Hukuk Dairesine de bir telgrafla durumu bildirdik ve şunu da ifade ettik ki, "Bunu yapan adam bir hâkin değildir, mutlaka hâkim pozunda bir adandır, lütfen bunu araştırın ve neticeyi bize bildirin." Bir müddet sonra Baro kanalıyla gelen bir yazıda, "Kim yapmıştır, delilleriniz nelerdir?" denmiştir.

Değerli arkadaşlarım;

Hangi gün, hangi dairede, hangi heyetin huzurunda yapıldığı telgrafta ifade edilmiştir. Tabii benin verdiğim cevap şu olmuştur; (bunu belirtmekle beraber)"Sonradan öğrendiğime göre bu zat Feridun Müderrisoğlu'dur; fakat orada bulunanların şahsiyetleri ve sıfatları benin onlardan gayrî delil göstermeme manidir, başka delil göstermiyorum"

2,5 senedir cevap yok. Yalnız bu arada şöyle bir şeye şahit oldum: Barolar Birliğinden de Baromdan da, bunun neticesini alamadım. Bir de duydum ki, bu zatı muhterem Anayasa Mahkemesine adaylığını koymuş. Bildiğiniz gibi dilekçe Anayasanın teminatı altındadır. Anayasa dilekçelere nasıl muamele yapılacağı hususunda hükümler vaz

etmiştir. Derhal 207 üyeye mektup yazdım. Başkanlığa gönderdiğim telgrafın fotokopisini de ekledim ve "Şu zat filan tarihte şunu yapmıştı" dedim ve "bu davranışıyla Anayasaya karşı olduğunu göstermiştir. Bunu Anayasa Mahkemesine üye seçip seçmemeyi sizin takdirinize bırakıyorum." dedim. Memnuniyetle ifade etmek gerekir ki, o zat Anayasa Mahkemesine seçilemedi.

İşte arkadaşlar bizi birleştirecek hadiseler bunlardır. Büyük meselelerle uğraşalım; ama evvelâ birleşelim.

Değerli arkadaşların;

Vasfi Raşit Bey'in bir hatırası vardı, daima anlatırdı. Fransa'da bir mahkeme dinlemek üzere girdiğini ve çok entresan bir dava olduğu için salonun kalabalık olduğunu, yer bulunmadığını ve ayakta kaldığını görünce de Başkana da kendisinin misafir olduğunu söylemesi üzerine Başkanın Baro için ayrılmış olan bir kısma kendisini oturttuğunu; biraz sonra Baro Başkanının savunma için içeriye girdiği zaman orada yabancı birini görünce, "Ben savunma yapmıyorum, bura baroya ait bir yerdir, kimse oturamaz" dediğini; Başkanın özür diliyerek onu yerinden kaldırdığını ve o çıkarken Baro Başkanının gelip, "Özür dilerim bu bir prensip meselesidir, şimdi buyurun bizim misafirimizsiniz" dediğini ifade etmiştir.

Baroyu, Barolar Birliğini, avukatı bu haysiyetli hale getirmenin çarelerini bulmalıyız.

Biz kanunların üstünlüğü sevdasındayız, kabul ediyorum. Kanunların üstünlüğü, kanunların nasafete uygun şekilde vazını ve tatbikatını isteyen bir ideal. Lâkin bu mevcut kanunları tatbik etmeyi bir tarafa bırakıp da ille de kanunların üstünlüğünü sağlayalım demek için de bir sebep değildir. (Kanunların değil, hukukun üstünlüğü" sesleri)

Pardon, çok güzel anladınız; hukukun üstünlüğü idi kastettiğim. Doğru tashih ettiniz, teşekkür ederim. Hukukun üstünlüğü

fikrine aykırı kanunları tatbik etmekten vaz geçtik; ama ona uygun olan kanunların hiç olmazsa tatbiki çaresine bakalım. Arkadaşlarım beni yanlış anlamayınız, benim söylediğim sözler bunlardır. Sözlerimi bitirirken şunu arz edeyim; Aşık Veysel'in şiirlerinden bir kıta aklıma geldi onu sizlere arz edeyim:

"Sen Petek misali Veysel ve Arı,
İnleşir b raber yapardık balı.
Ben bir insanoglu, sen bir dut dalı,
Ben babamı , sen ustamı unutma."

Değerli arkadaşların;

Benim söylemek istediğim işte bu. Bir bal yapmaya gayret ederken birlikte yapmanın çaresine bakalım.

Saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Sabih Atlı, buyurun efendim.

Sabih ATLI (İstanbul)- Sayın Başkanların, değerli delege arkadaşların; hepinizi İstanbul delegesi olarak hürmetle selânlıyorum;

Muhterem arkadaşların;

İki gündür konuşan arkadaşlar, memleketin önemli meselelerine büyük bir liyakatle temas etmişlerdir. Onların konuştuıkları noktalarda tekrardan kaçınmak için yalnız konuşmanı Birlik Yönetim Kurulunun 1975 senesi faaliyet raporuna inhisar ettireceğim.

Birlik faaliyet raporunda, gerek Başkanlık raporunda günün koşullarına uygun, önemli meselelere tamamen objektif olarak eğildiği ve zamanında gerekli girişimlerde bulduklarını memnuniyetle tespit etmiş bulunuyoruz.

Barolar Birliğinin ilk kuruluşundan beri ve bilhassa İzmir Kongresinde sayın Başkanının memlekette hukukun üstünlüğü prensibini yerleştirmek için çaba sarf edici, ilk söz o zaman çıkmıştır, bu zabıtlar her nedense açıklanmadığı veya açıklanamadığı için Samsun'a

kadar geldi. Hatta o gün bu sözü benimseyen arkadaşlarınızdan biriydin, şöyle bir keline söyledim; "Hukukun üstünlüğü prensibi eşitliğe dayanır, memleket sathına geçmeden meslektaşlar arasında eşitliği sağlayalım. Bu da, hâkin, savcı veya hukuk müşavirliğinden emekli olanların aramıza girdikleri zaman maaş almaları karşısında eski reklâmlarını yaparak bizden üstün kişiler sıfatını alıyorlar. Evvela, biz bu ikiliği kaldıralım. Bunun için de Sigortadan da emekli olanların maaş alsa da, yaşlı meslektaşlar arasında eşitlik sağlamak için bunda da çaba sarf edilmesini" istihhan etmiştim. Sayın Birlik Başkanımız o zaman bu nevzularda yeni girişimlerde bulunuyordu ve ne mutlu ki, geçen sene son sözü söyledikten sonra bu sene Yargıtay Genel Kurulundan çıkan kararlar İzmir'deki iş huzurunuzda yaşlı meslektaşlar arasında fırsat eşitliğini sağlamak yönünden halledilmiştir, kendilerini bu yönden tebrik ederim.

Yalnız, benden evvel konuşan arkadaşlarımın söylediği terazinin iki kefesini de ayarlamak lâzım. Yaşlılarda eşitlik sağlandığına göre, yaşlılarla gençler arasındaki dengeyi de kurnamız gerekir. Bu denge için de , gençlerin sorunlarına her şeyden fazla eğilimeli ve meslektaşlarımızdan genç olanların mesleğin icabını rahatlıkla yapmalarını sağlamalıdır.

Muhterem arkadaşların;

Bu hukukun üstünlüğü kelimesi son yıllarda bütün müesseselerde kabul edilmiş ve her veçhileyle beyanlarda yer almaktadır. Ancak, kabul etmesi lâzım gelen bizi yönetenlerin her iktidar için söylüyorum, onlar bu hukukun üstünlüğü prensibine riayet ettikleri gün hepimiz mutlu olacağız ve bu hukuka saygınlık bizi yönetenlerce de benimsenirse, bu mutluluğun başarısı Barolar Birliği Yönetim Kurulu ve Başkanına ait olacaktır ve çaba sarf eden delege arkadaşlarımın cümlesine olacaktır.

Muhterem arkadaşların;

Raporda ve bize gönderilen Barolar Birliği mecmualarında en aşağı bir mecmuada 8-10 tane meslektaşlara vaki saldırılardan bahsedildi. Bu vaki saldırılara Barolar Birliği Başkanı ve Yöneticileri akabinde müdahale ediyorlar ve sonunu bırakmıyorlar, yine mecmuada hepsi var; ama büyük bir çaba sarf ediliyor. Bu şekilde çaba sarf etmeleri, bizim mesleğimizi icra ederken güvence içinde olduğumuzu sağlıyor. Ancak, bu kadar titiz davranmaya rağmen, saldırılar azalağağına basit hukuk davalarında bile oluyor. Hacze gidiyorsunuz, eli tabancalı adam çıkıyor, icra memuru kaçacak yer arıyor. Herkeste bu silâh ruhsatı var. Yine şu saldırıları takipte değil, çabayı ne olursa olsun silâh ruhsatı avukatlardan esirgenmemesini sağlamalıdır. Çünkü, biliyorsunuz ki, silâhlı olduğu bilinen kişilere tecavüz çok cüzidir. Bu yönden bu yapıldığı gibi yine Barolar Birliği Yönetim Kuruluna düşen bir görev. Kamuoyunda avukatlık mesleğini saygın hale getirecek çabalar sarf etmelidirler. Bu da, toplantılarla olur, beyanatla olur. Yani, halkın büyük bir kısmı avukatı kimin adanmış onun para karşılığı alınmış, onun bütün hususvetini öbür tarafa aksettiren şahıs olarak görmektedir. Halbuki, bunun avukatın aldığı kişi kanun çerçevesinde yapan ve karşı tarafa hiç bir zaman husuneti olmayan kişi olduğunun kamuoyunda anlaşılması gerekir. Bu anlaşıldığı gün saldırılar da azalacaktır.

Muhterem arkadaşların;

Saldırılar için bunu önerdikten sonra; biliyorsunuz rapora sadık kalacağım dedim. Barolar Birliğinin 75 faaliyeti arasında bir de 28,29,30 Kasım'da yaptığı ekonomi-hukuk kongresidir. Bazı arkadaşlarının belirttiği gibi, bunun yeteri kadar tatminkâr olmadığını fikrine iştirak etmeyeceğim. Ben de iştirak ettim, bulundum. Kanımca, önemli tebliğler gelmiştir. Zaman tasarrufundan dolayı konuşmalarda

fazla girişim olmamıştır; ana bir netice hasıl olmuştur. Hər türlü fikir günahı ve sevabıyla tartışılmıştır. Bu bir aşamadır. Bu imkânî sağladıkları için de kendilerine teşekkür ederim.

Muhterem arkadaşların;

Artık bir tenkit mevzuu değil de, yine bir hatırlatma; iki Genel Kurul evvel avukatlara da vasıtalarının geçiş üstünlüğü sağlanacak ve bir de amblem verilecek denmişti; fakat bugüne kadar bunun sağlandığı hakkında herhangi bir şey yok ve sayın Başkanım geçen sene Samsun'da amblem malzemesinin bulunmadığını, bulunduğu zaman yerine getirileceğini lütfetmişti. Malzeme iyi olsun kötü olsun, geçiş üstünlüğü sağlandıysa kâğıt parçası da bu işi görebilir. Bu hususu da hatırlatmak isterim.

Yine raporda Avukatlık Kanununun değişiklikler yapılması için çaba sarf edildiğini memnuniyetle müşahade etmiş bulunuyorum. Çünkü, Avukatlık Kanununun geçirdiği hazırlık safhalarında bulunan bazı arkadaşların yanında bulundum, Bundan da tamemen kendinin kişisel olarak hazırladığım belki önemi olmayan; fakat Avukatlık Kanunu tadilleri Komisyonunda olsun, Genel Kurulda olsun görüşülürken naçiz bir üye olarak bu değişiklik önermelerinde Divana takdim ediyorum.

Muhterem arkadaşların;

İlk tahkikatın gizliliği hakkında birçok şikâyetler olduğu hepimizin malûmu. Bunun dile getirilmesini de defalarca arkadaşlarımız yaptılar; fakat kanun hükmü olduğuna da hepimiz müdrikiz; ama buna hiç olmazsa bir girişim yapmak gerekir. Öyle oluyor ki, kanuna saygılı olan ceza avukatları veya cezaî hukuku beraber yürüten bir ceza davası geldiyse müvekkilin ilk talebi şu oluyor;"acaba dosyadan evvel bunu öğrenebilir miyim?" Madem ki tahkikat gizlidir, kanuna saygılı olan bunu söyleyemez. Üzülerek söyleyeyim ki, bu cevabı verdiğiniz zaman üç dört gün geçiyor, vatandaş dosyanın suretini

getiriyor. Avukat gitmiyor, vatandaş getiriyor. Bu, avukata bir de becereksiz adam hüvviyetini veriyor. Kanuna saygılı olmayanın yaptığıysa bugünün koşulları altında "Ne adam be, bak gitti savcıyla görüştü, bak gitti sorgu hâkinliğinden dosyayı gördü" denir. Buna da bir çare bulmanız gerekir. Bu tahkikatın gizliliği nevvu yalnız avukatlar bakımından dersek, yine avukatlara bir ayrıcalık tanımış oluruz. İlk suçun işlendiği andan itibaren avukatın suçlunun yanında bulunması, infaz sisteminde olsun, tahkikat safhasında olsun, karakoldaki bilinen edebiyatlar olsun, onların hepsi önlenmiş olur. Çünkü, bir kanun adamı bir suç işleyen yanında olursa ne zorla zabıt inza ettirilir, ne falakaya yatırılır, ne şu olur ne bu olur. Bunun üzerinde de önenle durulması gerekir kanısındayım.

Muhterem arkadaşların; yine Samsun'da bulunan arkadaşlar hatırlarlar. Mesleğimize musallat olan kişiler var. Bunların başında arzuhalçiler ve tenlik yoluyla icra takibi yapan kinselerdir. Bunlarla bir mücadele yapılması zorunludur. Bugün gidin büyük memleketlerdeki adalet dairelerine, genç arkadaşlarından çok ve çok iltifat o muameleciye veyahut tenlik yoluyla şahsen takip edenlere "Ha şu penba dosya mı, sarı dosya mı" diye iltifat görür. Bu mesleğin acı yönüdür arkadaşların. Bununla mücadele zorunludur.

Muhterem arkadaşların;

Bir de, her vesileyle fırsat eşitliğinden, sosyal adaletten bahsediyoruz. Ancak, yine meslektaşların arasında bu eşitlik sağlanmıyor. Bunu 1965'den beri ifade ederim kendi Baromun Genel Kurulunda. Samsun Barolar Birliği Genel Kurulunda da Necla Fertel arkadaşın ve kısmen de ben ifade ettim, yine arz ediyorum; kayyum, vasi, konkordoto komiserlikleri ve bilirkişik nüessesesi inhisar altından çıkarılmalıdır. Atıfet olarak bazı kişilere verilmemelidir. Maden her şeyde sosyal adaletten ve fırsat eşitliğinden bahsediyoruz, bunlarla niye

olmuyor. Ya kanunda yapılacaktır bu değişiklik veya Yüksek Hâkimler Kuruluna bütün açıklığıyla anlatılacaktır. Bunların da yapılmasını temenni ediyorum.

Cenalettin GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Mıntıka itibariyle biraz açıklar mısınız?

Sabih ATLI (Devanla)- Mıntıka tashihi yapmam. Türkiye'nin her tarafında aynıdır. Yalova'da da bu, Karamürselde'de bu, Van'da da bu. Gittiğiniz zaman teminat yatırmışsınız, dava açmışsınız gelir verilmesini; başkâtip, "Ben şahsen vernen" sözünü ifade etmiştir. "Sen değil, hâkinin verir" dediğinizde hâkin de, "Vermeyeceğiz demedik, tetkik edeyin vereyin" demiştir. Bunun yer tashihi suretiyle olmasın, her yerde bu.

Muhteren arkadaşlarım;

Karaçelik arkadaşım dün bir nevzua temas ettiler. Avukatlar için sosyalizasyon düşünülüyor mu? Kanımca memleketinizin koşulları altında ve mesleğinizi icrası şeklinde bir sosyalizasyon doktorlarda gibi düşünülenez. Şunu da ifade edeyin ki, eğer arkadaşım ücreti tahsil yönünden kolaylıklar sağlanmalıdır deseydi, hepimizin hissine tercüman olmuştu. Yine bir anımı anlatayın:

Burada bulunan Ahmet Handi Sayar, Emin Baltaoğlu ve Osman Kutnan arkadaşlarımız nevzua şahittirler. 1963 senesinde İstanbul Baro İdare Heyetinde iken Moskova Barosu Başkanı ve iki üye Baromuzu ziyaret etmişti. Bütün nevzular hakkında konuşuldu. Ücret tahsili onlarda dahi, sen şu ücretle çalışacaksın şeklinde değil. Mese-lâ, Ankara'yı ele alarak söylersek Nallıhan, Beypazarı, Çankaya, Altındağ ilçelerinde Baronun birer şubesi var. Şahsen görmüş değilin ama vatandaşın anlattığını anlatıyorum. Vatandaş gidiyor diyor ki, "Bana bir ceza avukatı lâzım, ismi var mı?.. Bana bir boşanma için avukat Ahmet Korkmaz'ı istiyorum." Ahmet Korkmaz'a vekâlet çıkaracaksınız. Onun avukatlık ücreti 5 bin liradır. 5 bin lirayı

bankaya yatıracaksınız. Yani müvekkille avukat arasında ücretini verdin, vermedin münasebetleri yok, doğrudan doğruya para bankaya yatıyor ve bunun gibi ücretin tahsili yönünden kolaylık sağlanmalıdır derse sayın Karaçelikle beraberin. Hatta Hamdi arkadaşın hatırlar, "para bankaya yatıyor; ama bankadan almak kolay oluyor mu?" tabirini kullanmıştı ve onu "Böyle bir zorluk yok" demişlerdi.

Muhterem arkadaşların;

Sözlerimi şöylece toparlamak istiyorum. Birlik Yönetim Kurulu normalin üzerinde çaba sarf ettiği hepimizin malûmu. Ancak, bir iki nokta gözden her halde kaçıyor. Muhterem yöneticilerin bu dilekler faslında söylenilen çok önemli nevzular nedense yapıldı, yapılıyor, veya şu inkânsızlık neticesinde olmadı gibi tatmin olmak için adan bunu arıyor. Benim rican, bundan sonra teamül haline getirsinler, bir evvelki veya iki evvelki Genel Kurullarda dilekler faslında söylenilenlerden hangilerini yapmak için teşebbüs edilmiş, ne netice alınmış, onları bildirsinler. Meselâ, yine Samsun'daki kongrede usul Kanunununun 70 nci maddesindeki hüküm bugün özgürlükçü demokrasi mücadelesi yapan bir memlekette avukatlara, "Çık dışarı seni vekâletinden de azlettin, tebliğat yapılınsın" bu hüküm hâlâ duruyor. Evet; yasal bir durum; ama bir girişim yapılması lâzımdır kanısındayım.

Yine bir ara konuşmada temas ettin, sayın meslektaşım Fadıl Altop geçen sene Ankara'nın ilk Genel Kurul toplantısında ve bundan sonra sırasıyla İstanbul, İzmir, Adana'da yapılan toplantıların zabıtları her nedense bugüne kadar banttan kâğıda geçirmek inkânı olmamıştır. Oradaki kuruluşumuzda, meselâ Darolar Birliğinin tarihinde yazacak bir kinsede o devre dört Genel Kurul açıktır. Bunun bir an evvel yapılması gerekir kanısındayım.

Muhterem arkadaşların;

Bu tenkit veya dilek karışımı olan konuşmanı yapmanın nedeni, yine her nezduda ilhan aldığımız sayın Birlik Başkanımızın Adana'daki toplantıda "bana binlerce tenkit yaparsanız, bu binlerce tenkit benim için ışık olacaktır ve bu ışıkla çalışıyorum" demişti. Biz de ışık tutmak için müsahahalarına sığınarak dilimizin döndüğü kadar bazı meslekî noktalara tenas ettin.

Hepinizi hürmetle selâmlarım efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Mehmet Seydibeyoğlu, buyurun efendim.

Mehmet SEYDİBEYOĞLU (Kastamonu)- Sayın Başkanlar, değerli Yönetim Kurulu üyeleri, kıymetli meslektaşların, sözlerime başlarken hepimizi içtenlikle selâmlıyorum;

Kıymetli arkadaşların;

Bütün arkadaşların gibi bendeniz de gerek Başkanlık raporunu ve gerekse Yönetim Kurulumuzun çalışma raporunu dikkatle okumaya çalıştım. Edindiğim genel izlenim, genellikle Yönetim Kurulumuzun bir yıllık çalışmalarının mesleğimiz yönünden olsun, hukukun üstünlüğünü sağlama ve somutlaştırma girişimleri yönünden olsun, başarılı ve faydalı olmuştur. Bu itibarla, kendilerini huzurunuzda takdir hisleriyle selâmlanmak zorunluğunu duyuyorum.

Kıymetli arkadaşların;

Benden önce konuşan arkadaşların mesleğimizin çeşitli güçlüklerine, bu mesleği icra ederken karşılaştığımız sorunlara değindiler. Ben bunları tekrarlanak istemiyorum. Mesleğin başarıyla yürütülebilmesi, hukukun üstünlüğüne, hukuk devleti ilkesine sahip çıkılabilmesi yönünden arkadaşlarımızın yaptığı önerilerin Yönetim Kurulumuzca değerlendirileceği inancı içinde biraz da başka açıdan sorunlara değinmek istiyorum.

Kıymetli arkadaşların;

Bizim mesleğiniz her yönüyle bir mücadele mesleğidir. Avukat

kendi hayatını idame için yaşam kavgası vermenin ötesinde, temsil ettiği kişinin yasal haklarını temin için de mücadele eder. Onun alamadığı, savunmadığı haklarını almaya çalışan kimsedir avukat. Güçlüye karşı zayıfı, haksıza karşı haklıyı, yine batıla karşı haklıyı savunur. Hak için mücadele eder. Mağdur olanı , ezilene bu fiili icra edenlere karşı savunur. Avukatlık mesleği bu haliyle kutsal bir meslektir. Elbette ki, bu kutsallığa gölge düşürmemek de bizim hem yasal, hem de vicdanî borcumuzdur.

Kıymetli arkadaşlarım;

Yüksek malûnları olduğu üzere, tarihî gelişimi itibariyle hak fikri güçlüğe karşı güçsüzü, devlete karşı bireyi koruma ihtiyacından doğmuştur. Binlerce yıllardan beri aşama aşama gelişerek bugünkü düzeye ulaşmıştır; ama bu kolay olmamıştır. Hakkın kuvvet olduğu dönemden bu güne ulaşınca kadar pek çok kurbanlar verilmiştir. Tek kişinin ağzından çıkan buyruğun kanun sayıldığı dönemlerden, özgürlükçü çağdaş hukuk aşanasına ulaşılması demokrasinin gelişimiyle ahenktir.

Kanun devletinden hukuk devletine ve oradan da sosyal hukuk devletine gelinmesi yüz yılların mücadelesi içinde gerçekleşebilmiştir.

Çalışma raporunda da belirtildiği gibi, kanun devleti ile hukuk devleti kavranları her zaman eş değerde olmamıştır. Kanunların oluşma şekline göre bazen kanun hâkimiyeti en büyük haksızlıkların sebebi olabilmıştır. Bazen bir ferdin, bazen bir zümrenin oligarşisi ulusun büyük çoğunluğunu haksızlık ve ıstırap içinde bırakabilmiştir. İşte hukuk devleti fikri bu ihtiyaçtan, yani bireylerin devlet karşısında korunması ihtiyacından doğmuştur.

Devletin bireylerle ilişkilerinde hukukun üstünlüğünü sağlayan kanunlara bağlı ve saygılı devlet biçimine hukuk devleti denil-

nektedir. Klâsik demokraside hukuk devleti, bireylerle sosyal sınıflar arasındaki ilişkilerde tarafsız bir hakem rolü oynayan ilişkileri bu ölçü içinde düzenleyen bir devlettir. Hukuk devletinde bireylere tanınmış özel bir egemenlik alanı vardır. Devlet bu alana müdahale etmez. Bu haliyle hukuk devleti, bir burjuva devrini içinde oluşmuş ve gelişmiştir. Ancak, endüstrinin doğması ve gelişmesi ile toplumu teşkil eden sosyal güçler arasındaki denge bozulmaya başlamış, sınıflar arasında mücadeleler doğmuş ve bu aşanada artık devletin tarafsız hakem rolü oynaması geçerliğini kaybetmiştir.

Devlet, toplumsal ve ekonomik konularda müdahale zorunluluğunu duymaya başlamıştır. Böylece de endüstri devriminin doğurduğu sosyal devlet kavramı ortaya çıkmıştır. Bu esri içinde devlet, bozulan dengeyi ve toplum barışını sağlamak için aktif rol alma zorunluluğunduydur. Sosyal devletin amacı; sosyal bütünleşmedir.

Üretim araçlarının belirli ellerde toplanması, sermayedarların iş sahiplerinin emek sahibi işçiyi sömürgesi karşısında devlet, toplum düzenini ve hukuk düzenini korumak için müdahale gereksinmesini duymuştur. İşte bunun içindir ki, sosyal devlet toplumsal bütünleşme devletidir. Artık gerek fertler, gerekse sosyal sınıflar kendilerini ilgilendiren sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal kararların alınmasına katılma durumuna gelmişlerdir. İş bu hale gelince, sınıflar arasındaki denge ve kaynaşmayı kurabilmek, toplumsal bütünleşmeyi sağlayabilmek için bazı araçlara gerek hasıl olmuştur. Bu araçlara sosyal reformlar denilmektedir.

Sosyal devlet , sosyal reformlar yapmak suretiyle sosyal barışı, sosyal sınıflar arasındaki dengeyi, toplum düzenini sağlayan ve kuran devlet biçimidir.

Değerli meslektaşların;

Bu konuya oldukça geniş bir biçimde değinmemin sebebi; rapor-

da da konunun genişliğine olarak ele alınmış olmasıdır. Konu, bizim de içinde yer aldığımız toplumun güncel sorunlarıdır. Belki bilinenleri tekrar ediyorum; ama defaatle tekrarında fayda umuyorum.

Son günlerin olaylarında toplumsal huzursuzluğun kökeninde bu sorunlar yatmaktadır. Günün iktidarı konuya gerçekçi bir yaklaşım içinde değildir. Kanımca Türkiye'de mevcut Baroların güzide temsilcilerinden oluşan Barolar Birliği Genel Kurulu, hukuk politikası açısından bir baskı grubu niteliğini haizdir. Sadece bir meslek grubu Genel Kurulu olarak bu toplantımızı nitelendirmek mümkün değildir. Aslında artık hukuku ekonominde, sosyal ve toplumsal sorunlardan soyutlanak olanağı da yoktur. Konular iç içedir ve karmaşıktır. Esasen yeni Anayasamız 12 Mart ara rejiminde birçok yara almış olsa da Federal Almanya Anayasasında olduğu gibi hukuk devleti fikri ile sosyal devlet fikrini birbirleriyle bağdaştırmış, kaynaştırmıştır.

Aslında ideal anlamı ile sosyal devlet ile hukuk devleti kavramı birbirine ters düşen çengelleyen kavramlardır. Bireysel hak ve özgürlüklere en yüksek değeri veren , devletin gücünü bu haklarla sınırlandıran hukuk devleti fikri ile toplumun çıkarlarını üstün tutan sosyal devlet fikrinin muhasalası olan sosyal hukuk devletinde bireysel çıkarlar ve haklarla toplumun çıkarları bağdaştırılmış bir ahenk içinde birleştirilmiştir. Bunun neticesi olarak sosyal hukuk devletinde birtakım sosyal reformlar yapılacak. Ancak, bu reformlar yapılırken demokratik esaslara, toplumun benimsediği geçerlikte bulunan hukuk kurallarına bağlı kalınacaktır. Ferdî haklar; ancak toplum yararı olduğu ölçüde sınırlandırılacak , kısıtlanacaktır. Varsa, elbette ki bedeli de verilecektir.

Aksi halde yapılan reform, sosyal reform olmaz, bunun adına sosyal hukuk devleti denmezdi.

Kıymetli meslektaşların;

Şu hale göre, sosyal hukuk devletinin birinci ölçüsü toplum yararı, kamu yararı açısından bireysel haklara müdahale ederken bunların karşılığının verilmesidir. İkinci ölçü, sosyal hukuk devletinin sosyo ekonomik yönden tam eşitlikçi bir devlet, kaliter devlet olmadığıdır. Sosyal pramidin tavanı ile tabanı , az varlıklarıyla çok varlıklar arasındaki dengeyi sağlayan farklılıkları inkân ölçüsünde birbirine yaklaştıran bir devlettir sosyal hukuk devleti.

Anayasamızın ikinci maddesindeki sosyal hukuk devleti tanımını da, düşüncelerinizi kanıtlamaktadır.

Değerli meslektaşlarım;

Bu başlangıçtan sonra, somut konulara gelmek istiyorum. Bugünkü aşamada yurdumuzda tüm çabalara rağmen Anayasamızın ikinci maddesinde ilkeleri açıkça konulmuş bulunan Cumhuriyetinizin bütün nitelikleri gerçekleşmiş, tarifli yapılan sosyal hukuk devleti kurulabilmiş midir? Buna olumlu cevap vermek mümkün olmadığı düşüncesindeyiz. Her gün tanığı olduğumuz toplumsal bunalımların, hukuk düzenindeki sapmaların tahrik ve teşviklerden doğan çatışmaların, huzurun ve toplumsal barışın bir türlü sağlanamamasının kökeninde sosyal hukuk devleti ilkesinin muhteva itibarıyla bir türlü gerçekleştirilememiş olmasının bir kısım çağ dışı kalmış kuruluşların ve siyasî partilerin Anayasaya karşı direnişlerinin hukuk düzenimizin bir türlü Anayasaya uygun hale dönüştürülemediğinin yatmakta olduğunu belirtmek istiyorum.

Anayasal temel haklar çiğnenir, yasal haklar verilmezse, bir kısım şahıslara, ailelere, zümrelere intiyazlar tanınır, uygulamada eşitlik sağlanamazsa; çalışma barışı kasten bozulur, kazanılmış haklar elden alınmaya çalışılır; öğrenimde fırsat eşitliği ilkeleri kaale alınmaz; öğrencilerin birbirleriyle aralarında öğrenci olmayan

ajanlar da sokularak çatıştırılmasından medet ummaya kalkışılırsa; kişi dokunulmazlığı, Anayasaya rağmen sağlanmaz, yaşana hakkı korunmaz, eziyet ve işkence devam ederse; devleti idareyi yürütmekle görevli memurlar hakkında bir disiplin kovuşturması dahi yapılmadan kazanılmış hakları da çiğnenerek keyfî azil nakil işlerinde tabi tutulur, Anayasal ve yasal haklarına dayanarak yargı mercilerine müracaat ederek aldıkları ve bağımsız yargı mercilerinde verilen yürütmenin durdurulması ve iptal kararları iktidarı oluşturanlarca uygulanmazsa; tabiî hâkim, kanunî yargı ilkeleri çiğnenir, normal yargı mercileri dışında olağanüstü yetkililerle mücahhez yargı mercileri kurulur, Anayasa Mahkemesince kuruluş kanunları iptal edilmesine rağmen bu mercilerin göreve devamında ısrar olunursa; Anayasaya aykırı, çağdaş hukukla, hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayan kanunların ayıklanması ve ilgası yönünde çalışmalar yapılmazsa; egemen sınıf oligarşisi hâlâ devlete hâkim olmada devam eder, çalışanların kıyımına devam olunur, sömürü sürüp giderse; her gün faşizmin propagasyonları yapılmaya devam olunursa; yasama Meclisleri çalıştırılmaz, yürütme denetimden kaçmanın yollarını sürdürürse; gençler ve işçiler sokaklarda kurşunları, bunların hiç birinin failini ortaya çıkaramazsa; bu olayların gerçek teşvikçileri ve yöneticileri hâlâ devletin ve yönetimin üst kadenelerini işgale devam ederse; aşiret idaresi yöntemi devam eder, bunun çaresine bakılmazsa; devlet yönetimi içinde benden olan, olmayan zihniyeti hâkim olmakta devam eder; haksızlık, yolsuzluk, suiistimal, rüşvet, irtikap iddiaları ayuka çıkmışken vurdum duymazlıktan gelinirse; devlet kesesinden hısın akraba, yakını zengin etme yöntemleri bir türlü bırakılmazsa; yurttta sükûnun, huzurun, sosyal barışın, hukukun üstünlüğünün sağlanması mümkün değildir değerli neslektaşların.

Bu yöntem ve yönetimine hukuk devleti, hele sosyal hukuk devleti demek olanağı da yoktur. Bu şartlar altında hukukun üstünlüğü il-

kesinin somutlaştırılması mümkün olmayacağı bir tarafa; kanun hâkimiyetinin sağlandığından dahi bahsolunamaz.

Bunları dile getirirken, bu kürsülerden ifade etmek hatta haykırmak, bugünkü aşamada biz hukukçular için en başta gelen görevdir. (Alkışlar)

Hele bağımsız hukukçular, avukatlar için bu görev her şeyin üstündedir.

Bizim meslekî sorunlarınız bu aşamada bir nebze bekleyebilir arkadaşların; ana hukukun üstünlüğü, hukukun geçerliği sağlanamazsa, bunların hiç birinin gerçekleşmesi zaten düşünülemez.

Muhteren arkadaşların;

Bu görev aynı zamanda bir insanlık görevidir. Hem kaçınılmaz bir yurt görevidir. Vatandaş olmanın tanıdığı bir hak olmaktan öteye, meslekî görevinizi de doğrudan doğruya ve dolaylı bir şekilde ilgilendiren meslek görevidir. Bizler susarsak, vatandaş olarak meslek mensubu avukatlar olarak haklarınızı savunamazsak, vatandaşlar bize kendi haklarını savunma görevini nasıl itinat ederek verirler arkadaşların? (Alkışlar)

Özgürlüklerin ve hakların bekçiliğini yapmazsak, mesleğinize, şahsiyetinize kendi saygınlığınızı yitirmiş olmaz mıyız? Şüphesiz ki, evet. Bunları sadece beyan etmekle politika yaptığımız inancında da değilim arkadaşlar.

Gerçekleri ifade etmek, hiç bir zaman politika yapmak değildir. Hele hele yılda bir toplanan Birlik Genel Kurulunda bu sorunları dile getirmek, kamuoyuna yansıtılmak; hiç bir zaman sürekli olarak politika yapmak demek olmadığı gibi, maksadımız belirli bir siyasî yönde siyasal kuruluşları etkilemek de değildir. Kaldı ki, bir yerde hukuku politikadan, politikayı hukuktan soyutlamak da mümkün değildir.

Avukatlık Kanununun 76 ncı maddesinde ve 111 nci maddesinde gerek baroların, gerekse Birliğin politika ile uğraşamayacağı yazılmıştır. Bunun yazılmış olması, bizim bu genel düşüncelerinizi yılda bir toplanan bu kurulda ifade etmenize de mani olmadığı düşüncesindedir.

Bu itibarla, Baroların ve Birliğimizin politika yaptığı hususundaki bazı düşünce ve eleştiriler haksız, haksız olduğu kadar da mesnetsizdir.

Kaldı ki, Birliğin görevlerini kapsayan Avukatlık Kanununun arkadaşlarımızın da bahsettiği 110 ncu maddesinin altıncı bendinde kanunların memleket ihtiyaçlarına uygun olarak gelişmesi ve yürütülmesi yolunda dileklerde, yayınlarda bulunmak gerekirse ön tasarılar hazırlamak Birliğe görev olarak verilmiştir.

Dile getirdiğiniz konular, devlete yön veren ve onu oluşturan Anayasa ilkeleri, emirleri ve koşullarıdır. Memleketin ve ulusun ihtiyaçları öncelikle Anayasada yer verilmiş olduğuna ve kanunların Anayasaya aykırı olamayacağı ilkesine göre Anayasa istikametindeki söz ve eylemler evleviyetle baroların ve Birliğin görevleri içinde sayılmak gerekir. Aslında, barolar ve Birliğin siyasetle uğraşamayacağı hükmü de benin kanımca zait bir hükümdür.

Yurdumuzda meslek odaları, Ticaret ve Sanayi Odaları, Ziraat Odaları, işçi teşekkülleri ve bunların birlikleri her gün kendi çıkarları doğrultusunda demeç ve bildirimler yayınlarken, bu hususlarda eyleme geçerlerken, kendi öz çıkarları açısından siyasî kuruluşlar üzerinde baskı yapmak, kanuoyu oluşturmaya yönünde beyanatlar verir, eylemlerde bulunurken; bunlar ses çıkarılmazken; Barolar ve Birliğimiz hakkında politika ile uğraşılıyor yolunda ithanlarda, eleştirilerde bulunmak en büyük haksızlıktır, bühtandır arkadaşlarımız. Önerim; avukatlık Kanununda yapılacak değişiklik içerisinde barola-

rın siyasetle uğraşamayacağı yolundaki hükümlerin de çıkarılmasına çalışmak olmalıdır arkadaşlarım.

Zaten öyle bir ortam içinde bulunuyoruz ki, yurttta öyle kara günler yaşanıyor ki, çözüm bekleyen pekçok sorun içinde bizim şahsî sorunlarımız yani meslek sorunlarımız ikinci planda kalmaktadır.

Adaletsizliğin yaygınlaştığı, sosyal adaletin zerresinden eser kalmadığı, çalışanın emeğinin hakkı verilmediği bir ortamda biz fikir işçilerinin tümüyle sosyal adalet gerçekleşmesi yönünde gayret sarf etmemiz kaçınılmazdır.

Tüm halkımızın sosyal güvenliği sağlanmadıkça, bölük pürçük gayretlerin netice vermeyeceği izahattan vabestedir. Raporunda da açıkça izah olunduğu gibi, prim sigorta ilişkileri içinde mesleğimizin sosyal güvenliğinin sağlanması mümkün değildir. Bu itibarla, bunun vergiye dönüştürülmesi yolunda Birliğin düşüncelerine içtenlikle katıldığımı belirtmek istiyorum.

Kıymetli arkadaşlarım;

Vaktinizi aldım, özür dilerim. Demin de ifade ettiğim üzere, meslekî sorunlarımız hakkında bazı düşüncelerimi arkadaşlarım söyledikleri ve bunları tekrar belirtmek suretiyle değerli vakitlerinizi almamak için burada sözlerimi keserken; beni sabırla dinlediğiniz için hepinize saygıyla teşekkürlerimi arz ederim. (Alkışlar)

Birliğimizin çalışmalarının mesleğimizce ve ulusumuza faydalı neticeler vermesini temenni eder tekrar hepinizi saygıyla selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Necati Özkaya, buyurun efendim.

Necati ÖZKAYA (Elâzığ)- Muhterem arkadaşlar, hepinizi saygıyla selâmlarım;

Muhterem arkadaşlar;

Barolar Birliğinin faaliyet raporunu hepiniz okudunuz, ben de iyice tetkik ettim ve son derece güzel hazırlanmış, bazı hususlarda

çiddî olarak bizi tenvir etmişler. Bu güzel raporu hazırladıklarından dolayı yöneticileri tebrik ederim.

Ben şunu teklif ediyorum; bu faaliyet raporu yalnız dehege arkadaşlara değil, eğer imkân veriyorsa diğer meslektaşlarımıza ve hatta bazı kuruluşlara gönderilmesinde kanaatimce büyük fayda var. Çünkü, benden dün bilhassa hariciyecilerden bir iki arkadaş, bu raporun kendilerine de verilmesi imkânlarının araştırılmasını rica ettiler.

Kıta sahanlığı sahasındaki görüşler cidden çok olumlu bir etki yapmış, bunu de Birlik arkadaşlarıma bildiriyorum.

Arkadaşlar; raporun kanunların Anayasaya aykırılık bölümündeki faaliyetleri ben yeterli görmedim. Aşağı yukarı günümüzün en mühim konularından birisi. Anayasamız kabul edileli 16 seneyi bulmuştur. Maalesef Türkiye'de hiç bir kuruluş hatta siyasi partiler, hangi kanunların Türkiye'de Anayasaya aykırı olduğu konusunda bir çalışma yapmamışlardır. Barolar Birliği bu konuda meslektaşlarımızdan görüş istiyorlar; ama kanaatimce, Barolar Birliği bu konuda biraz geç kalmıştır.

Muhterem arkadaşlar;

Türkiye'de kanunların sayısı çok fazla ve tahmin ediyorum ki, bu mevcut kanunların içerisinde de Anayasaya aykırı olanların adedi bir hayli fazla. Ta Osmanlı İmparatorluğundan gelen kanunlarımız var.

Ankara, İstanbul hâkimlerini bir yana bırakıyorum; ama Doğu Anadolu'da özellikle Anadolu'da bir kazada bir hâkime bir maddenin Anayasaya aykırı olduğunu ve bunun Anayasa Mahkemesine götürülmesini talep ettiğimiz zaman hâkim şaşıp kalacak. Elinde her şeyden önce bir kaynağın bulunması lâzım.

Barolar Birliğinin kuruluşu 5 yılı geçiyor. Anayasa Mahkeme-

lerini tanzim eden Kanun hangi kuruluşlara dava açma yetkisini tanımış? Biliyoruz, Barolar Birliği bu kuruluşlar içinde değil; ama Barolar Birliği şimdiye kadar bilim adamlarından müteşekkil bir komisyon kurmak suretiyle hiç değilse hepsi değil; ama mühim bir kısmının hangi kanunların Anayasaya aykırı olduğunu ve gerekçelerini de ortaya koymak suretiyle bir broşür hazırlayabilirdi ve böyle bir kitap ve broşüründe çok büyük fayda sağlayacağına kaniyim. Barolar Birliği bu konuda kanımca gecikmiştir. Bu konuya bir an evvel el atılması, kanun tadilatı beklenmeden bir bilim heyetinin bu konuya eğilmesi ve Anayasaya aykırı kanunların neler olduğunu ve gerekçelerinin hazırlanmasını ben şahsen arzu ediyorum.

Muhterem arkadaşlar;

1975 yılı büyük kanunsuz olaylarla geçti, faşizan olaylarla geçti. Yalnız bu faşizan tabiri belki diğer arkadaşlarım da benimle aynı kanaattedir, halkın anlamadığı bir slogan. Bunun yerine başka bir slogan bulunması lâzım.

Benden önceki konuşmacı arkadaşlarımız bu büyük çaptaki kanunsuz olaylar karşısında kapalı da olsa Barolar Birliğinin etkin bir faaliyette bulunmadığını anlatmaya çalıştılar. Buna nispeten ben de katılıyorum. Yalnız bu konuya yine geleceğim.

Şunu arz etmeye çalışıyorum; Barolar Birliği bu konuda etkin bir çaba gösterenemiş, bir kamuoyu belki oluşturamamıştır; ama acaba biz vilâyet baroları olarak aynı zamanda avukatlar ve hukukçular olarak kendi üstümüze düşen vazifeyi yaptık mı? Ben şahsen yaptığımızı kani değilim. Bilhassa rejime müteveccih büyük kanunsuz olaylar var, hukukun üstünlüğünü zedeleyici büyük çapta olaylar var. Kanun hâkimiyetinin sağlanması, hukuk üstünlüğünün korunması hususunda gencecik insanlar rahatlıkla ölüme giderken, biz halkın bizden çok şey beklediği biz avukatlar, hukukçular hiç bir şey yapmıyoruz.

Bir sessizlik içerisindeyiz, bir sükûnet içerisindeyiz. Halbuki, bu millet hukukçulardan çok şey bekliyor. Biz şahsen bir münevver insan olarak, bu memleketin yetiştirdiği insanlar olarak üstümüze düşen vazifeyi yapmadığımız kanısındayım. (Alkışlar)

Her şeyi Ankara ve İstanbul'dan bekliyoruz.

Muhteren arkadaşlar;

Şahsî kanaatin odur ki, her şeyin Ankara'dan ve İstanbul'dan beklendiği bir ülkede hiç bir şey halledilemez. Onun için bizlere, mahallî barolara, hukukçulara büyük görevler düşüyor.

Şimdi bir noktayı soruyorum. Adalet Bakanının demecini hepimiz okuduk. Öz olarak şunu söylüyor, "Vatanseverlerle vatan hainlerinin mücadelesidir" diyor.

Muhteren arkadaşlar;

Türkiye'de insanlar öldürülüyor. Cenab-ı Hakkın ölümünün dışında bir insanın hayatının yok edilmesi ancak yüksek mahkeme kararıyla olabilir. Adalet Bakanı, sanki kendisi yüksek mahkemeymiş gibi kararını veriyor.

Şimdi Sakarya Baro Başkanına ve temsilcilerine soruyorum; Adalet Bakanı halen bir avukattır. Sakarya Barosuna kayıtlı bir avukattır. Mesleğe başladığı zaman yemin etmiş bir insan için, kanunlara saygılı insan için bu beyanat Avukatlık Kanunu muvacehesinde suçtur! Acaba Sakarya Barosu, avukat olan Adalet Bakanının disiplin kuruluna sevki hususunda bir faaliyette bulundu mu? (Alkışlar)

Belki Sakarya Barosu bunu düşünememiştir; ama Barolar Birliği bu ikazda bulundu mu?

Muhteren arkadaşlar;

Bugünkü ortamda bizlere çok şeyler düşüyor. Konuştuğum münevver insanlar, topluluklar, gruplar, Barolar Birliğinin kamuoyu yaratamadığından şikâyetçiler. Barolar Birliği bir ilmî çalışmanın

içerisinde. Bu kâfi değil arkadaşlar. Bildiriler, beyannameler okunuyor; ama muayyen kimseler tarafından okunuyor. Barolar Birliğinin rejime müteveccih, hukukun üstünlüğünü zedeleyici bu olaylar karşısında çok daha aktif bir davranışta bulunması lâzımdır, bunu bütün Türkiye istiyor. (Alkışlar)

Bu arada barolara büyük çapta vazife düşüyor; ama arkadaşlar, vilâyet barolarının takviye ihtiyacı var. Benim görüşüm şudur; Barolar Birliği yöneticileri vilâyet barolarıyla sıkı temas içerisinde olması lâzımdır. Aynen siyasî partilerde olduğu gibi bölge müfettişleri, baro müfettişleri tayin etmeli, sıkı temas kurmalı, arkadaşlar arasındaki tesanüdü, birliği ve müşterek çalışmanın sağlanması hususunda büyük çaba göstermelidir. Bugün Barolar Birliği muayyen bölge toplantılarının dışında vilâyet barolarıyla temasta değildir, temaslar çok azdır.

Şunu da arz edeyim arkadaşlar; biz avukatlar her şeyden önce birbirinizi sevmeye mecburuz. Birlik ve beraberlik içinde olmaya mecburuz. Soruyorum; bir yılbaşında dahi medenî bir insanın yapacağı bir yeni yılı kutlamak için acaba bir başka arkadaşımızın bürosuna gittik mi? Bir çekişme içerisindeyiz, bir menfaat çekişmesi içerisindeyiz. Benden evvel konuşan bir arkadaşım çok mühim bir konuya el attı; bugünkü ortanda avukatlığın sosyalleştirilmesi lâzım geldiğini söyledi. Ben buna yürekten inanıyorum.

Arkadaşlar; adaletin olduğu yerde ve bizim olduğumuz yerde menfaat bölüşmesi ortadan kalktığı zaman, Türkiye'de birçok mesele halledilecektir. Bizim bir araya gelemeişimizin nedenlerinden birisi budur, sosyalleştirmenin zamanı gelmiştir, geçmiştir, Barolar Birliğinden bu hususta çalışma bekliyoruz.

Hepinizi saygıyla selâmlarım. (Alkışlar)

M. Raşit ABASIYANIK (Sakarya)- Sayın Başkan, Sakarya Barosu olarak bir açıklama yapmak istiyorum müsaade ederseniz.

BAŞKAN-(Ancak usule ilişkin olabilir, başka türlü olamaz.

M. Raşit ABASIYANIK (Sakarya)- Usule ilişkin olarak. Baromuzun adı geçmiştir; Sakarya Barosunun adı geçmiştir. Adalet Bakanı meselesiyle ilgili bir kısa açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN- Efendim, sıraya kaydederiz, cevaplandırılırsınız.

Turhan ÖZGÜNER (Mersin)- Usul bakımından. Sakarya Barosu hakkında sorulan sual zaten Genel Kurulu ilgilendiren olaydır. Genel Kurul oylamaya davet edilirse, her halde açıklama yapmasını yerinde gören Genel Kurul, oylama ile konuşma imkânı sağlar.

BAŞKAN- Hayhay, buyurun.

M. Raşit ABASIYANIK (Sakarya)- Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım;

Güncel bir konu olması itibariyle gazetelere geçen bir demeç nedeniyle geniş yankılar uyandırmıştır Adalet Bakanının bu demeci. Genel Kurul toplantımızda da bu konuya değinilmiş; ancak sayın Baro Başkanımızın yaptığı bir açıklama vardır, bunu sizin bilgilerinize arz etmek istiyorum.

Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu Bakan olduktan sonra Sakarya Barosu levhasından kaydı silinmiştir ve bugün için Sakarya Barosuyla en ufak bir ilişkisi yoktur. Baro Yönetim Kurulu kararında zannediyorum kendisi tarafından Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna itiraz edilmiştir. Halen bu karar hakkında olumlu, olumsuz sayın Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından bir karar verilmemiştir. Bilgilerinize arz ederim.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

Hurşit KANGAL (Balıkesir)- Demeçten önce mi, sonra mı silinmiştir?

M. Raşit ABASIYANIK (Sakarya)- Onu da arz edeyim. Demeç kaydı silindikten sonra yapılmıştır. Silinme nedeni, kendisi Bakan

olduğu için Avukatlık Kanununa göre ikâmetgâhının Ankara'da olması gerekçesiyle ve bu demeç verilmeden önce bu kayıt silinme işlemi yapılmıştır. Kayıt silinme işleminden çok sonra bu demeç verilmiştir. Kayıt silinme işlemi yapıldığı için de Sakarya Barosu Yönetim Kurulu ayrıca kendisi hakkında bir işlem yapamama durumundadır. Tekrar bilgilerinize arz ederim efendim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim efendim.

Sayın İlhan Kutay, buyurun.

İlhan KUTAY (Ankara)- Sayın Başkan, Genel Kurulun sayın üyeleri, sözlerime başlarken hepimizi sevgiyle, saygıyla selâmlarım;

Efendim, bendeniz Yönetim Kurulu çalışma raporu hakkındaki görüşlerimi arz ederken önce Başkanlık raporundan söze başlamak istiyorum.

Sayın Başkanın Başkanlık raporunda bu yıl yeni bir konu olarak baroların ve Barolar Birliğinin bir baskı grubu olma niteliği derinlemesine incelenmiş, mukayeseli bir etüt şeklinde Genel Kurula sunmuştur.

Baskı grubu burada memleket sorunlarına karşı bir meslek kuruluşunun fonksiyonunun ne olması gerekeceği istikametinde işlenmiştir ve baroların ve Birliğin politika yapıp, yapmaması hususunda bazı ölçüler getirilmiştir ve bu ölçülerin getirilmesinde doktrinden, Dernekler Kanunundan ve iştihatlardan yararlanılarak üç unsur bir arada bulunduğu takdirde, baroların ve Birliğin politika yapmış sayılabileceği bilimsel olarak saptanmıştır.

Önce şunu arz etmek isterim; bu Genel Kurulun niteliği itibariyle bir forum karakteri taşıdığı ifade edildi, gerçekten böyledir. Öte yandan, burada ileri sürülen fikirlerin icraya intikâl etmesi hususunda bir arzu izhar edildi. Burada metöt ve yöntem bakımından sayın Apaydın'a katılıyorum.

Politika hususunda sayın Merih Sezer arkadaşımızın da görüşüne katılmaktayım.

Sayın Arkadaşlar;

Politika bir yönden şöyle tanımlanmaktadır; bilim statik olarak politikadır. Politika ise, aksiyon olarak bilimdir. O halde, sayın Sezer arkadaşımızın parti propagandası ve parti programları çerçevesinde yapılan faaliyetler dışında kalan konulardaki uğraşmaların genel hak deyimi anlamında politika olmadığı hususunda tamamen hemfikirim.

Bu demin bahsettiğim sayın Başkanın bilimsel olarak tespit etmiş olduğu üç unsurun ifade ettikten sonra bir nokta üzerinde durmak istiyorum. Kendileri bunu şöyle açıklamaktadırlar; Barolar ve Birlik sürekli şekilde , birinci unsur süreklilik. İkinci unsur; siyasî organları belli bir siyasî yönden etkilemek amacıyla. Üçüncü unsur; kanununda gösterilen görevleri dışında kalan siyasî konularda faaliyet gösteren bir teşekkül politika yapmış sayılmaktadır, partilerin istikametinde politika yapmış sayılmaktadır.

Barolarla Birlik arasında bilindiği gibi Avukatlık Kanunu hükümleri bakımından bir fark vardır. Barolar Avukatlık Kanununun 76 ncı maddesine göre meslekî konularda meşgul olurlar ve açık bir hükümle de siyasetle iştigal edemezler. Ancak, Birliğin görevleri arasında kanunların memleket ihtiyaçlarına göre incelenmesi, hazırlanması, ön tasarıların Birlik tarafından hazırlanması Barolar Birliğini barolara verilen görevler dışında ve meslekî sorunların dışında genel yurt sorunları hakkında da meşgul olmak, faaliyet göstermek hak ve imkânını vermiş bulunmaktadır.

Bu üç unsurdan ikisi kesin görülmektedir. Ancak, üçüncü unsuru biz barolara teşmil edersek, barolar için yurt sorunlarıyla meşgul olmak imkânı hukukî yönden olanaksız bir durum arz etmektedir. Şahsen bu üçüncü unsurun gerekli olmadığı kanaatini taşımaktadır.

yım. Sürekli ve belli bir siyasî organa etki yapmak amacı dışında barolarda pekâlâ tanımını yaptığımız politika çerçevesi içinde yurt sorunlarıyla ilgileneceklerdir ve bu onların aslî görevleridir. (Alkışlar)

Sayın arkadaşların;

Tekrar bir hususa avdet etmek istiyorum. 1948 yılında Hukuk son sınıf öğrencisi iken, kendisinden fayz aldığımız sayın hocamız Hırş'in bir konfransı olmuştu. Hırş'i hepimiz tanırız. Bu konferans o zamanki tek parti döneminden çok partili döneme geçilen süreç içinde siyasî münakaşaların yurt sathına yayıldığı bir sırada verilen bir konferanstır ve halka açık bir konferanstır. O zaman yasama organını oluşturan üyeler uzun süren tek parti idaresinin de alışkanlığıyla olacak şüphesiz, kanun yapan organın hâliyle kanunların üstünde olacağı görüşünü ileri sürüyorlardı. O zamanki siyasî ortamda Hırş vermiş olduğu konferansta yasama organının üstünde hukukun bulunduğunu bilimsel olarak ve halka hitap ederek açıklanmış bir bilim adamımız idi.

1948'den 1969'a gelinip Barolar Birliği kurulduktan sonra hukukun üstünlüğü bir temel ilke olarak yürütülmektedir. Ancak görülmektedir ki, bu memlekette birçok hukuk bilim adamları çok daha gayrî müsait şartlar altında yasama organlarının üstünde hukukun bulunduğunu dar bir çevreye değil, halka açık konferanslarda bunları dile getirmişlerdir.

Bir diğer husus; bu forumda açıklanan fikirlerin şüphesiz Genel Kurulun çoğunluğunun iradesi olarak tecelli etmesi kaydıyla aksiyona intikâl ettirilmesi keyfiyettir. Yine Hırş'in neşredilmiş "Pratik hukukta metot" diye bir kitabı vardır. 1946 yılında yayınlanmıştır. Bu kitap Göthe'nin şu sözüyle başlar; "Yalnız bilgi yetmez, tatbik de lâzım; yalnız istek de yetmez, yapmak da lâzım." O halde, fikirler çoğunluğun fikirleri olarak oluştuğu takdirde

onu aksiyona intikâl ettirmek bir görev olmaktadır.

Diğer bir konu olarak; yargı organları kararlarına karşı idarenin tutumu da kuşkusuz çok tartışılan ve çözüm yolları gösterilen diğer bir konudur.

Hiç bir kişi zümreyi istihdaf etmeksizin tam bir objektivite içinde şunu ifade etmek gerekir ki, yargı organı devletin üç temel kuvvetinden biri olarak ve 1961 Anayasasının temel ilkeleri içinde yürütme başta olmak üzere hatta yasamayı dahi devlet denetimine tabi tutulan bir organ olarak yetkilendirilmiştir.

Barolar Birliği olarak bu konuda daha aktif bir rol oynaması gereğine inanmaktayım.

Yine bilinmektedir ki, demokratik toplumlarda basın dördüncü kuvvettir. Ancak defaatle söylenmiştir, çoğulcu demokrasilerde meslek teşekkülleri diğer bir kuvvet olarak ortaya çıkmaktadır. Demin baskı grubu olarak nitelendirdiğiniz kuvvet budur. Kanımca, Barolar Birliği diğer meslek teşekküllerinden önce ve öncelikle hatta bir noktada dördüncü kuvvete eşit; fakat ondan ayırarak nitelendirilerek tek başına bir beşinci kuvvet olmak mevkiindedir. Bütün dünya tarihi gelişme süreci içinde özgürlük ve demokrasi mücadelesinin önderliğini avukatların yaptığını kanıtlamaktadır. O halde, avukatlardan oluşan bir gücün, bir kuruluşun, bir kurumun demokratik rejimde beşinci kuvvet rolünü tek başına yürütmesi kadar doğal bir husus kabul edemiyorum.

Sayın arkadaşlar;

Bugün bilhassa 1950'den sonra Atatürk bir noktada kanunların himayesine alınmak durumuna getirilmiştir. Şunu memnuniyetle görüyoruz ki, Atatürk fikriyatı 1961 Anayasasıyla ilkelendirilmiştir. Bilindiği üzere Anayasanın ikinci maddesi Cumhuriyetimizi nitelendirirken başlangıçta belirtilen temel ilkelere ve insan haklarına

dayanan Türkiye Cumhuriyetinin millî, lâik, sosyal, demokratik bir hukuk devleti olduğunu göstermek suretiyle, Atatürkçülüğün de, Atatürk mefkûresinin de içeriğini açıklıkla saptamıştır.

Buradan şu konuya intikâl etmek istiyorum; Fransız Filozofu Emil Litre, insanların görevleri hakkındaki bir sözünde şunu ifade etmektedir; "İnsanın kendisine karşı başlıca görevi öğrenmektir;" hemcinslerine karşı başlıca görevi ise öğretmektir." Bu iki kurala uyan insan çağın insanı olur." demektedir 19 ncı asır filezofu.

Çağımız teknolojik bakımdan 20 asırda keşfedilmiş bilimsel bulguların 10 yılda, 20 yılda yeni buluşlara sahne olan bir çağdır. O halde, 20 asırdaki bilimsel buluşların 10-20 yılda yeni buluşlara inkilâb etmesi döneminde fikirlerin ve düşüncelerin bu hıza uyması zorunludur.

İnsan hakları hususundaki görüşler yeni boyutlar kazanmıştır. Geçen yıl Samsun'daki konuşmada İnsan haklarının kazandığı bu yeni boyutlardan bahsetmiştim.

Barış yoluyla dünya hukukçuları ve dünya hukukçular birliği hukukliteratürüne yeni terimler getirmekte ve ceza hukukunda yeni suçlar ihdas etmektedir, sırf insan haklarının korunması yönünden.

Bugün Afrika'da ırk ayrımı suç sayılmaktadır. Pozitif hukuk yönünden buna aparteit denmektedir. Geçen seneki tutanaklara baktığım zaman bunun oportünist olarak geçtiğini gördüm. Tabii yabancı bir kelimenin telâffuzu zannediyorum ki, tab edilirken oportünist şeklinde tamamen değişik bir biçimde yer almış oluyor.

Sayın hocam o zaman vermiş oldukları cevapta insan haklarının acaba klâsik olarak fosilleşmiş, kalıplaşmış bir muhtevada mı kalması, yoksa çağın gereklerine uygun olarak yeni içerikler mi kazanması gerektiği hususunun incelenmeye değer olduğunu ifade buyurmuşlardı. Kendilerine huzurunuzda şükranlarımı arz ediyorum. Bu yılki raporda göçmen işçiler açısından bu konuyu çok mufassal bir şekilde

işlemişler hatta raporun özetlenmesi hususundaki konuşmalarında burada Batı Avrupa'dan misaller vererek yabancıların mahallî seçimlerde oy hakkına kavuşturulduğu Avrupa ülkelerinden örnekler vermişlerdir. Biz bunlardan târi olamayız. Türkiye'yi dünyadaki gelişmelerden soyutlayamayız. Eskiden eşitlik dendiği zaman Fransız ihtilâli ve ondan sonraki gelişmelerde kişinin kanun önünde eşitliğinden söz edilirken bugün ekonomide eşitlikten söz edilmektedir. Eskiden fikir ve düşünce özgürlüğünden bahsedilirken, bugün bir aksiyon özgürlüğünden söz edilmektedir. Demek ki, özgürlükler çağın teknik ve bilimsel gelişmesine uygun olarak fikir ve düşüncelerde yeni oluşmalar, yeni varlıklar yaratmaktadır.

Barolar Birliği bu çalışmalarıyla dünyanın gelişimine uygun biçimde görüşleri bize yansıtmakla büyük bir görevi yerine getirmektedir, tekrar kendilerine teşekkürlerimi sunarım.

Sayın arkadaşlarım;

Benim de meslek hayatım 25 yılı, yani bir noktada çeyrek asrı tamamlamış bulunuyorum. 25 yıllık bir tecrübe Türk adli sisteminde avukatlığın ne yolda ve nasıl cereyan ettiği hususunda kâfi bir tecrübe dönemidir. Memleketimizde avukatlık mesleği gerektirdiği düzeyde yürütülememektedir. Türkiye'deki ihtilâfların başka memleketlere nazaran daha çok olması, usul sisteminin dahi hükümlerin işlemesine imkân vermemektedir. Bu yönden ve Yargıtayın bir içtihat organı olarak fonksiyonunu lâyıkiyle yapabilmesi için istinaf dediğimiz üst mahkemelerin kurulması konusu cidden ele alınması, realize edilmesi gereken vaz geçilmez bir konudur. 200 bin dosya ile görev yapan bir yüksek mahkemeden içtihat beklemek biraz fazla ümide kapılmak olur. Nitekim birçok çelişkili kararları hepimiz dosyalarımızda görmekteyiz. Esasen Yargıtayda bundan şikâyetçidir. Binaenaleyh, üst mahkemelerin teknik açıdan hazırlanması sırasında tespit edilecektir. Hiç olmazsa

bölge mahkemeleri olarak teşkil edilmesinde büyük zorunluk vardır.

Burada hepimize düşen bir görev olarak şunu ifade etmek isterim; bültende görmüşsünüzdür, anti demokratik kanunların saptanması hususunda Birlik bizlerden yardım istemektedir. Diğer bazı konularda da yardım istemektedir. Esasen 11 kişiden oluşan Barolar Birliği Yönetim Kurulunun bütün bu kadar geniş kapsamlı konuları 11 kişilik bir organ olarak yürütmesi olanağı da şüphesiz sınırlıdır. Ancak, bazı konularda ihmal görülüyorsa bunlarda bizlerin de payının bulunduğunu kabul edelim. Ankara Barosunda çalıştığım sırada Türk Ceza Kanununun yeniden hazırlanması, Anayasa değişikliklerine karşı Baro görüşünün belirtilmesi hususunda Yönetim Kurulu çalışması için Baromuzda kayıtlı değerli bilim adamları, tecrübeli meslektaşlarımıza mektupla vaki davetlerimize icabetin dahi pek sınırlı kaldığını ifade edersem, eleştirilerimizde görev verdiğimiz arkadaşlarımızı hoşgörüle karşılamamanın hak şinaslık olduğunu kabul etmek durumunda olmamız gerekir.

Sayın arkadaşlarım;

Raporda mukayyet avukatlar hakkında da açıklamalar var. Şunu memnuniyetle görüyoruz ki, mukayyed avukatların sorunları büyük ölçüde halledilmiş gibi görünmektedir. Ancak, Yönetim Kurulu da bunun yetersizliğini ifade etmektedir.

Devletin ve kamunun hukukunu korumak üzere istihdam edilen meslektaşlarımız, bilindiği üzere Devlet Memurları Kanunu çerçevesinde ayrı bir sınıf olarak teşkil edilmekle beraber tam bir memur statüsüne tabii bulunmaktadır.

Şunu açıklıkla beyan ederim ki, Devlet, yani kamunun menfaatinin takipçisi olan Devlet, hukukunun takibi hususunda bugün gereken ve gerektiği biçimdeki bir kadrodan yoksundur ve bu kadroyu oluşturamamaktadır. Bu kadronun oluşturulamaması sadece bir ücret mesele-

si değildir; fakat avukat, hâkim ve savcı yanında onun mahkemenin bir rüknü olduğuna göre nasıl savcı ceza mahkemesinde kamu adına ceza kovuşturmasının iddia makamını teşkil etmekte ise, Devlet avukatı da hukuk mahkemesinde savcının fonksiyonunu yapmaktadır. Mahkemede bu fonksiyonu gören Devletin avukatı, her fiil, hareket ve kararı, muamelesi yargı denetimine tabi tutulan Devletin aynı zamanda müşaviri olarak ona hukuka uygun işlem yaptırmak fonksiyonunu ifa etmektedir. Bu Anayasal sistemde iderciye hukukun emrettiğini yaptıracak olan kişilerin diğer sınıflardaki gibi tam bir memur statüsünde bulundurulması, idaredeki hukukun etkinliğini bertaraf etmese bile büyük ölçüde azaltmaktadır. O halde mukayyed avukatlık müessesesinin kesinlikle savcılık müessesesine paralel bir duruma getirilmesi lâzımdır. Bilindiği üzere savcılarının dahi hâkim, yargıç bağımsızlığına uygun biçimde özlük haklarının Adalet Bakanlığından alınarak Yüksek Savcılar Kurulu'na verildiği bir düzende Devlet avukatlarının bir bakana, bir genel müdüre bağlı tutulması meslek anlayışıyla de bağdaşır bir tutum sayılmamak gerekir.

Hukukun üstünlüğü bir slogan değildir sayın arkadaşlarım. Çünkü, bilindiği üzere sloganlar pek muhteva taşımayan ve şüphesiz kanaatimce belli kitleleri tahrik eden bir nevi paroladır. Hukukun üstünlüğü bir muhtevadır, bir Anayasa ve temel hukuk ilkesidir. O halde, hukukun üstünlüğü ilkesini bir muhteva olarak aldığımız takdirde, mukayyed avukatların da müesseriyetlerini gösterebilmeleri için bu ilkeye paralel bir statüye alınmalarında zorunluk vardır. Bu kabul edilmediği takdirde ne olur? Bu kabul edilmediği takdirde, Devlet kamunun haklarını lâıyk olduğu biçimde takip edecek bir kadroyu hiç bir zaman oluşturamaz.

Sayın arkadaşlarım;

Sözlerime son verirken bir hususta da hissiyatımı eminim ki,

hepinizin duygularına tercüman olarak ifade etmek istiyorum. Dün burada ilk günde toplandığımız zaman dahi memleket gençliğinin, memleketteki kaosun doğal bir sonucu olarak birbirlerine girdikleri haberini bu toplantı sırasında öğrendik. Eskiden ister orta öğretimde, ister üniversitede olsun, derslerine bağlı olmayan ve halk deymiyle haylaz çocuk dediğimiz çocukların anne ve babaları okul ve fakültelerle temas ederek çocuklarının akibetlerini öğrenirlerdi. Bugün durum tamamen ber'aksdir. Bugün anne, babalar çocuklarının akibetlerini bildikleri için onları okul ve fakültelere gitmekten men etmektedirler. Türkiye bu noktada bulunmaktadır sayın arkadaşlarım.

Bizim arzuladığımız yurt ve memleket bu değildir. Bunu daha fazla izaha kalkışmadan izin ve hoşgörünüze sığınarak arzuladığımız memleketi size Cahit Sıtkı Tarancı'dan dile getirmek istiyorum.

Sayın arkadaşlarım; değerli şair Cahit Sıtkı Tarancı nasıl bir memleket istediğini eminim ki, hepinizin hislerine tercüman olarak şu şekilde mısralamıştır:

"Memleket isterim

Gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun;

Kuşların, çiçeklerin diyarı olsun.

Memleket isterim

Ne başta dert, ne gönülde hasret olsun;

Kardeş kavgasına bir nihayet olsun.

Memleket isterim

Ne zengin fakir, ne sen, ne ben farkı olsun;

Bir kış günü herkesin evi barkı olsun.

Memleket isterim

Yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun;

Olursa bir şikâyet, ölümden olsun."

Sayın arkadaşlarım; arzuladığımız ve gerçekleştirilmesi hepi-

mizin mukaddes görevi olduğu aşikâr bulunan yurt tablosu bu mısralar-
da dile gelmektedir.

Hepinizi saygılarımla selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Suat Yılmaz Yalım, buyurun.

Suat YILMAZ YALIM (Kocaeli)- İlk defa delege seçilmiş bir
arkadaşınızım. Onun için bazı intibalarımı peşinen belirtmek isti-
yorum; hatalarım olursa bağışlanmasını da rica ederim.

Buraya davet edilen zevatın çok kısa bir nezaket ziyaretin-
den sonra gitmelerini çok büyük üzüntüyle karşıladım. Birliğimizin
fikirlerini dinlemek lüzumunu dahi duymamışlardı, derin üzüntü duy-
dum.

150 arkadaşımızın delege seçildiğini kalemde sordum, gelen
delegeleri sordum, 102 kişi gelmiş. Gelmeyenlere üzüntülerimizi bil-
direlim. Dün 102 kişi toplandık; büfede 10-15 kişi var, salonda
10-15 kişi geziyor, 50-60 kişi dinliyor. Söylemesini biliyoruz,
dinlemesini bilmiyoruz. Buna da üzüntülerimi bildiririm.

Barolar Birliği ile kıvanç duyuyorum. Dayandığımız, örnek
olmasını istediğimiz bir Birlik var. Kendilerinin daha müterakkî
duruma geçmesini arzuluyorum. Bunun için kendilerini raporlarında
belirtmiş oldukları düşüncelerinden dolayı tebrik eder, eksiklikleri
bakımından da belirtmeyi ve faaliyetlerini göstermeyi bir görev sa-
yarım.

Nedense büyük bir tevazu ile emeklilik çağına gelmiş arkadaş-
larımızın çalışma imkânlarını sağladıklarını raporlarında dahi zik-
retmemişler. Bu tevezuun da ötesinde bir gayrettir. Kendileri mesle-
ğimiz açısından büyük bir gayret göstermişlerdir. Davaya başından
başlamışlar, Türk Hukuk Genel Kurulunda sonuna kadar takip etmişler-
dir, kendilerini arkadaşlarımız ve meslektaşlarımız namına tebrik
ederim.

Raporlarında yeni bir fikir var. Sosyal güvenlik vergisi. Sos

yal güvenlik vergisinin zaruret haline geldiği ve bunun prim sistemiyle neticelenemeyeceği belirtilmektedir. Yalnız fikri ide olarak ortaya atmışlar, ne şekilde tatbik edeceklerini veya tatbikini istediklerini oluşturmak istediklerini sonuna kadar götürmemişler. Kendilerinden istirhamın, idare Heyeti olarak cevap verirken bu vergi için düşünülen esasın, yani sosyal güvenlik vergisinin hangi matrah-tan alınmasını İdare Heyeti olarak düşündükleri hakkında bize bir açıklık vermelerini de isterim. Bunu da şu cihetten istiyorum; bu eğer bir maktu bir vergi olacaksa, daha ortada vergi yok; ama fikir ortaya atıldı, bunun detaylarına da geçmek lâzımdır kanısındayım.

Vaktiyle çok fakir olan memleketimizde maktu vergili bir yol parası vergisi tatbik edildi. 6 lira vergiyi ödeyemeyen fakir vatandaşlar hapse girdi, bunun emsalleri var. Bu bir vergi olarak gelir vergisi matrahından alınacaksa, bunun da faydaları, mahzurları vardır. Çünkü, verginin karşılığında verilen hizmet, nimet eşitliği belki olacak, belki olmayacaktır. Binaenaleyh, muhterem Yönetim Kurulundan mümkünse bu hususta da düşüncelerini oluşturma bakımından ve arkadaşların üzerinde düşünebilmesi için açıklık vermelerini istirham ederim.

Arkadaşlar; ölüm yardımı bu sene ilk defa tatbikata geçen bir mevzumuz. Ben bir görev alırken gençlerin de fikirlerini sormayı prensip itibarıyla gaye edinmişimdir. Gelirken arkadaşlara bu fikri açtım, gençler aralarında iki üç kişi toplandılar ve neticede bizim ölüm yardımından elde edilecek miktarı eğer yanlış yoksa 9 bin lira olarak saptadılar. Yani, ölen bir arkadaşın ailesine verilecek miktar 9 bin lira. Elbette bugünkü değeriyle buraya 20-25 lira taksit parası vererek gelmek mümkünken, 10 lira gibi cüzî bir ücretle istikbalimizin yatırımını yapılamaz. Bunu 10 liradan daha fazla bir miktara 20-25 lira adata çıkarmalı; ancak bunun içine sadece ölmek değil, işsiz

kalmak, iş göremezlik halini de sokmalıdır.

İdare Heyetinin tahsil edilemeyen işler olarak raporunda 371 bin lira para gördüm. 10 lira aidattan toplanan bu paraların büyük bir miktar olduğu kanısındayım. Bunun tahsili için ne düşünülmektedir, müeyyide olarak ne yapılacaktır? Avukat olarak aidatını vermeyenin mahkemelere girme imkânını önleyebiliyoruz ve böylece aidat tahsil edebiliyoruz; ama Barolar Birliği aidatını vermeyen baroların veya şahısların durumu ne olacaktır? Bu 371 bin lira 3 milyon liraya kadar artarsa ne olacaktır? Buna da bir müeyyide düşünmek gerekir.

Muhterem İdare Heyeti Kıbrıs, Kıta sahanlığı, göçmen işçiler gibi umumî mevzulara değinmiş; ama patlayan dinamitler, ölen gençler gibi güncel olaylara hiç temas etmemiş. Biz detaya inmelerini değil, bu güncel sorunların önlenmesi için iktidarların ve muhalefetlerin, gençlerin ve yaşlıların, aydınların ve aydın olmayanların ne yapması gerektiği hakkında bazı sorun çarelerini getirmesini bekliyoruz.

Arkadaşlar; sanki Yargıtay bizimle ilgili değilmiş gibi İdare Heyeti raporunda Yargıtaydan hiç bahsedilmiyor. Bir Genel Kurul kararını 4-5 sene geçmeden elde edemiyoruz. Bir alacak davası düşünün, 4 sene, 5 sene sonra kadük olmaktadır. Ben bir misal vereceğim; Yargıtaya 13 Haziran'da mürafaaya girdim, daha kararını alamadım.

Arkadaşlar; bir de bizimle de ilgili; fakat memleket çapında halli düşünülmesi gereken bir problem daha var; asgarî geçim indirimi. 2500 lira gibi bir asgarî geçim indirimiyle bir vatandaşın yaşadığı düşünülemez. Vatandaşın yaşayabilmesi için kendisine asgarî haklar tanınmalıdır. Asgarî geçim indirimi bugün komiktir. Bu, yalnız bizim problemimiz değildir, bütün vergi mükelleflerinin problemidir. İdare hakkını aramalı, vergi ödemeyeni sonuna kadar takip etmeli; ama vergi mükellefine de normal şartlar içinde bir yaşama imkânı, bir sosyal seviye hakkı, bir asgarî geçim hakkı kullandığı tabiri itibarıyla tanınmalıdır. Ben şöyle öneriyorum; zannediyorum ki, teşvik edici

olacaktır; vergi mükellefi bir sene evvel ödediği vergi miktarının belli bir yüzdesi içinde asgarî geçim imkânı sağlamalıdır. Böylece, asgarî geçim imkânını da yükseltmiş olacak, vergi mükellefi vergisini tam gösterecek.

Bir mevzuu daha değinmek istiyorum. Emekli Sandığı ile Sosyal Sigortaların ayrı ayrı sosyal güvenlik bölümleri olmasını ben kabul edemiyorum. Memur da bir fikir işçisidir, memur da hizmetini, gayretini Devlete veren bir işçidir. Bunların, yani sosyal güvenliği sağlayan kurumların bir bakanlık mı, bir müstakil kurum mu, toplu bir hale getirilmesi gerekir. O takdirde belki düşünülen memurların sendikalaşması da halledilmiş olacaktır.

İlk defa geldiğimi söylemiştim. Bir hususta üzüntü duydum. Gördüm ki, bir önerge verildi, fikir ayrılıkları var. Arkadaşlar, önerge ne kadar aykırı olursa olsun, iştirak etseniz de, etmeseniz de, lütfen fikirleri sonuna kadar dinlemeyi âdet edinelim. Yalnız, bununla şunu bağlamak istiyorum ki, fikir ayrılıklarını gördüğüme göre bu önergeyi de sırası geldiği zaman madde madde oylayalım.

Biz de bir âdet var; ifratla tehfetin arasında bocalarız. Bir an yaparız, bir an bakarız bir istisna var; onu tamamen yıkarız, yeni bir sistem getiririz, bakarız o daha büyük istisnalar getiriyor!

Ben istimlâkler mevzuuna geliyorum. Bazı bölgelerde istimlâkler suiistimal edilmiş. Bir yayın yapıldı, istimlâklerde rayiç bedelin hatalı tatbik edildiği mevzuu yayını yapıldı, sonunda denildi ki "Vatandaş madem ki, vergi veriyor; vergisini vergeseydi, o fiyatı bildirmeyeseydi vergi değeri üzerinden istimlâkleri yapalım" Derhal bir tadilâtla Anayasanın 38 nci maddesi değişti. İstimlâk Kanunu geride kaldı; ama Anayasa değişti. Şimdi vergi değeri.

Emlâk Vergisi Kanunu 1972'de çıkarıldı. O tarihteki değeri koydular ve dediler ki, "Vatandaş bir mülkün değerini tayin ederken önceden düşünsün 5 senelik değeri birden takdir etsin." Türkiye Barolar Birliği
Kütüphanesi

vatandaştan bekleyen, vatandaşın düşünmesini isteyen idare veya tatbikatçılar şunu düşünemediler ki, para değerini yitirdi. % 29 değerini bir yıl içinde kaybeden paranın önemi kalmadı. Vatandaştan 5 yıl için beyanname vermesini isteyebilirsiniz; ama paranın % 29 senede değer kaybedeceğini önceden bilemez ki.

Şimdi sanayi bölgesi olan benim muhitimde geriye doğru gidiyoruz. Mülkün bugünkü değeri değil, 1972 değeriyle vatandaşlar ağlaya ağlaya mülkleri alınıyor.

O halde vergi değeri esasında hayatın olağan şartları içinde örf, âdetle bunu doldurması mümkün olan Yargıtay da bunu doldurmadığına göre vergi değeri mevzuu da zannederim ki, kritiklerin konusu olması lâzım gelir.

Kanımcı şu ki, bir işçi ölüyor. Öldüğü zaman belli sözleşmeleri nazara alıyoruz, ücretinin artacağı miktarı hesaba katıyoruz. Son toplu sözleşmesinden sonra ücreti belli değil. Diyoruz ki, emsal içtihatlarına göre, hayatın olağan şartlarına göre ücretlerin artması normaldir, % 5 ilâvesiyle alacağı ücretlerin hesaba katılması ve böylece değer bulması. Ücretlerin % 5 artacağını hesaba katıyoruz da, paranın kıymetini kaybettiğini, mülklerin değerinin arttığı örf, âdet boşluğu olarak doldurmuyoruz. Binaenaleyh, vergi değerini 1972 şartları içinde bildiren mükellefe bir de ceza verelim; ama bu ceza vergi cezası olsun; yani istimplâkler günün rayiç değeriyle yapılsın, vergi değeri istimplâkten aşağı ise, o vatandaştan bir misli mi, iki misli mi vergi cezası da alınsın. Vergiyi az bildiren cezasız kalsın; ama vatandaşın mülkü de az bildirdi diye elinden alınmasın. Dört sene evvelki fiyatla elinden alınmasın.

Bir de bilirkişilik problemi var. Biliyorsunuz mevzuat ~~ı~~cabı bir mahallî bilirkişi, bir de mahallinden gelen listeden teknik eleman seçiliyor iki tane. Benim bölgemde ziraat bilirkişisi az. Gebze'nin Tuzla kazasına bağlı Çayırova bahcevanlık okulunda ziraat mühen-

disleri çok, listede de onlar var. Lütfederlerse İstanbul Çayırova' dan yeni tayin olmuş yeni bilirkişi geliyor, yani ziraat mühendisi bilirkişi geliyor, şartlarını, değerini, emsalini mukayese yapamayacağı bir muhitte takdiri kıymet yapıyor. Bu da şundan doğdu; eskiden iki mahallî kişi suiistimal etti dediler. Bu sefer ne oldu? İş değişti, iki Devlet bilirkişisi, iki fen bilirkişisi yerine kondu. Bunu da telif etmek kabildir. Fen bilirkişisi o muhitte 3-5 sene kalmış olan, o mahallin şartlarını bilen ehli-vukuf olmalıdır.

İdare Heyeti raporunda üniversiteye giremeyen geçlerimizin istikbaliyle hiç ilgilenilmemiş. 160 bin ile 200 bin arasında olduğu söylenen gençler bizim geçlerimizdir. Bunlara ne yapacağız? Hayız mı yapacağız, istikballerinden vaz mı geçireceğiz? Bu mevzuda da kendilerinin bize yardımcı olmalarını istirham ediyoruz.

Son olarak bir mevzuu söylemek istiyorum. Arkadaşlar, yine İdare Heyeti raporundagöremedim. Ölüm cezasına hiç temas yok. Ben kendi kanımca bir şahsın başka bir şahsın hayatını izale etmesini gerek enfüzî sebeplerle, gerek mahkeme kararlarıyla olsun tasvip etmiyorum. Neşriyatı görüyorsunuz, adli hatalar da olmakta, olagelmektedir. Kaldı ki, zaman süreci içinde fikirler de değişegelmektedir. Bu bakımdan ölüm cezası ve bunun devamlılığı hakkındaki görüşleri kurul raporunda göremediğim için üzüntü duydum. Bu mevzua da aydınlık vermelerini istirham eder, Kongremize başarılar dilerim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Turgut Bulut, buyurun.

Turgut BULUT (Bursa)- Edirne'den Kars'a uzanan Adıadolu'muzun her yöresinin vatan sever evlâtlarını, güçlü hukuk adamlarını, şahsım ve Bursa Barosu adına hürmet ve saygılarımla selâmlıyorum. (Alkışlar)

Sayın Başkanlarım, muhterem meslektaşlarım;

Türkiye Barolar Birliğinin birinci Genel Kurulunda...

dütlerle diktiğimiz fidan giderek güçlendi, köklerini Türk toplumunun kalbine saldı. Bugün Dokuzuncu Genel Kurulda artık bir Türkiye Barolar Birliği var. O ilk tereddütlerimiz, korkularımız ve endişelerimiz ortadan kalktı. Buraya nasıl geldik? Bunu gerçekten büyük bir iftiharla söylüyorum; başta çok sevdiğim, saydığım hocam Başkanımız Avukat Faruk Erem olmak üzere Yönetim Kurullarında bugüne kadar görev yapmış olanların ve sizlerin sayenizde Türkiye'de bir Barolar Birliği var.

Bu seneki raporda geçen dönemlerde olduğu kadar meslek sorunlarımıza inen konuların genişlik kazanmadığını gördüm. Daha ziyade topluma ilişkin konular ele alınmıştı. Bu da doğal. Çünkü, gerçekten avukatlık mesleğinin ana sorunları, sosyal güvencelerimiz, hukukun üstünlüğü ve Barolar Birliğini yerleştiren öğeler saptanmıştı. Artık o tehlikeli dönemleri geçtik. Barolar Birliği, meslek sorunları yanında Türk toplumuna olan görevlerini yapmanın güçlülüğünü kazanmış bulunuyordu. Bundan sonra artık elbette bütün Türk Milletinin bizden beklediklerini vermek üzere raporlarımızda ve çalışmalarımızda memleket sorunlarına gereken önemi vereceğiz. (Alkışlar)

Ancak, bugün güçlü bir çınar olan Barolar Birliğinin ileride daha güçlü olması için, bugüne kadar olduğu gibi eleştirilerimizi de elbette ki yapacağız.

Raporda yasaların karşısında idarenin tutumu, yargı organlarının kararlarına karşı vaki tutum ele alında. Ancak, giderek güçlenen ve memleketimizdeki vatandaşları ve kuruluşları büyük endişeye sevk eden yargı kararlarına karşı tutum, en başta biz hukukçuları ilgilendirmektedir. Politikacıların yasalara karşı gelmesini, yargı organları kararlarını uygulamamasını eleştirmek, onların karşısına çıkmak politika değildir, bizim görevimizdir.

Türkiye Barolar Birliğinin çalışmalarını benden evvel söz alan arkadaşlarım gibi yeterli bulmuyorum. Daha etkin biçimde bu konuya el

atmak mecburiyetindeyiz. Ben tehlikeyi şurada görüyorum; Anayasanın 132 nci maddesi, yargı organlarının kararlarının behemahal geciktirilmeyen uygulanmasını amirdir. Orada kazaî ve idarî mahkeme ayrımı yok. İdare mahkemelerinin kararlarının uygulanmaması, fiili durumu karşısında yarın kazaî mahkemelerin kararlarının da uygulanmaması yolunun açıldığını esefle görmüş bulunmaktayım.

Geçen gün Baromdan gelen bir şikâyetle bir mahkeme ara kararı verilmiş, şu hususlarda bilgi verin, 5 celsede bilgi vermiyor. Avukat arkadaşım yargıç arkadaştan müsaade almış, elden takip etmiş ve ilgili daire müdürüne giderek 5 aydır cevap beklediğini söylemiş. Aldığı cevap, "Ben mahkemenin kararına cevap vermek mecburiyetinde değilim" olmuş. Ara kararlarına karşı olan bu hareketin yarın diğer kararlara karşı olmayacağını da temin edemezsiniz arkadaşlar. Bu bakımdan sizlerin hassasiyetle meselenin üzerinde durmuş olması lâzım.

Diğer taraftan bugün TRT'nin başına gelen , yarın başka kuruluşların da başına gelir. İsmail Cem olayı ve arkasından atanan Yalçıntaş, "neticede hukukî bir güven ve huzur duymadığım için görevimi bırakıyorum" demek zorunda kalmıştır. Hukukun işleyen çarklarına karşı gelinemez, buna kimse karşı gelemeyecektir ve bu çarkların altında ezilecektir. Yeter ki, biz hukukçular davamıza sahip çıkalım arkadaşlar. (Alkışlar)

Bu nedenlerle, biz politikacılara karşı hukuku savunacağız ve bunu daha etkin bir biçimde barolar olarak ve Barolar Birliği olarak ele almak mecburiyetindeyiz.

Bu genel soruna böylece değindikten sonra, meslek sorunlarımıza gelmek istiyorum.

Arkadaşların; bunu iki bölümde ele alacağım. Birincisi; avukatlık mesleğimizle yakından ilgili konulara ilgili konulara değinmek istiyorum.

Ücretli Devlet avukatlarından bahsettiler bir önceki arkadaşım. Gerçekten çok üzücü bir konudur bu. Geçen gün genç bir arkadaşım geldi. Kendisi bir Devlet avukatıydı ve "Başkanım ben geçen gün bir keşfe gidiyordum. Yolda şöfore sorduğumda 4 bin lira aylık aldığını öğrendim. Kendi aldığım aylık 1900 lira. O da bana sordu, cevap vermekten utandım. " dedi. Gerçekten mesleğe karşı saygınlığı sağlarken, onun şu, bu müessesede diğerlerinin yanında çok düşük ücretlerle hatta bir memurdan dahi, işçiden dahi düşük ücretlerle çalışmamasını sağlamak için gerekli tedbirleri almak mecburiyetindeyiz. Bu hususta gerekli girişimleri yapalım.

Arkadaşlarım, bir hususa daha yine meslek açısından değineceğim. Ben kendi bölgemde buna tanık oldum. 3 sene evvel görev aldığımında, Bursa Barosunun üyesi 140 küsurdu. Yani, 50 senede meydana gelen rakam Bugün 400'e yaklaşıyoruz. Zannediyorum ki, bu patlama yalnız Bursa'da değil, bütün memleketimizde oluyor. Bursa Barosunun 140 küsur avukatına karşı, yanında 250 genç yeni okulunu bitirmiş, avukat arkadaşlar görev aldılar. Şimdi ne oluyor? Gençlerin sorunları büyük bir ölçüde barolara geliyor. Bizler de gençliğimizde kendi devremizin sıkıntılarını çektik. Emekliyerek yürüdük, bir yere geldik; ama inanınız ki, bizim devrimizin sıkıntılarıyla bugünün sıkıntıları aynı değil. Bu bakımdan yeni görev almış arkadaşlarımla sıkıntılarını, dertlerini daha iyi değerlendirmek mecburiyetindeyiz. Staj konusuna gelmek istiyorum. Gerçekten genç stajyer arkadaşlarımız yeni yasa uyarınca 6 ay adliyede, bir sene de mahkemede avukat yanında çalışmalarının ücretsiz yapılması karşısında bir tek imkânımız var. Bilmiyorum biz Bursa olarak borçlandırmak suretiyle her ay 500 lira sağlıyoruz; fakat ben bütün baroların bunu sağlama imkânına sahip olduğunu zannetmiyorum. Bunu, Barolar Birliği seviyesinde ele almak ve büyük müşkülât içerisinde kalan bir yazıhaneyi 1500 liraya kiralayıp, onu testiş edip mesleğe

başlama imkânını sağlayabilmesi için o genç arkadaşlarımızın hepsine yardımcı olmak mecburiyetindeyiz. Yalnız bunu daha güçlü realize etmek suretiyle Barolar Birliği seviyesinde ele almanın zorunlu olduğuna kaniyiz.

Meslek sorunlarımız içerisinde avukat, hâkim, savcı üçlüsünün ilişkileri gerçekten ön planda gelmektedir. Ancak, bizim bütün iyi niyetli hareketlerimize rağmen, yargı görevini yapan mahkemelerde uygun olmayan hareketlerle de karşı karşıya kalıyoruz. Örneğin, ben Bursa'da sulh hukuk mahkemelerine kâğıtlarını verdiğim halde suret koyduramadım. Gerekçe ile bildirdim, suretlerin yazılmasını istedim. Eskiden Adalet Bakanlığı zamanında yapılmış bir tamim ve bir gelenek var. Bunun dışında zorlayıcı bir hüküm yok. Cevap bile alamadım. Birliğimize yazdım ve Yüksek Hâkimler Kuruluna da bildirdim. Bu gibi hareketler ufak da olsa bizi üzmektedir. Münasebetleri tayin ederken birbirimize daha saygılı olmak mecburiyetindeyiz.

Biraz evvel görüşen arkadaşlarımızın söyledikleri gibi eğer yargı organları temsilcileriyle Adalet Bakanlığının temsilcileri de bizi dinlemek lütfunda bulunsalar, bu dertlerimizi Adalet organlarının dertleri kadar avukatların da dertleri olan bu dertlerimizin görülmesinde yararlı olacaktır.

Baro başkanlarının muhitlerinde daha etkin çalışmaları kopuk bir vaziyettir. Barolar Birliği yönünden hiç olmazsa senede bir iki defa baro başkanları seviyesinde toplantılar yaparak menleketin muhtelif yörelerinin dertlerini kendi meslek açımızdan ele alınmasında büyük fayda olduğu kanısındayım.

Adalet görevini yaptığımız binaların "Adalet mülkün temelidir" öz deyişine tamamen ters düşecek nitelikte bulunması, adlî personelin gerekli şekilde yetiştirilmemiş bulunması, doğru dürüst daktilo bilmeyen, usul hükümlerine vakıf olmayan, bir tebligatın dahi nasıl çıka-

cağını bilmeyen elemanlarla mahkemelerin çalışması; bunun dışında kıymetli evrak ve pulların mahkemelerde hazır bulunmaması, biz şahsen Bursa'da verilen emirleri ve takip taleplerini bastırmak suretiyle hem avukat arkadaşlarımıza, hem vatandaşlarımıza yardımcı olmaya çalıştık. Bu, Adalet Bakanlığı için görevini yapmanın en büyük delilidir.

Bu bakımdan, Adalet yavaş çalışmakta ve geciken adalet de adaletsizlik olmaktadır.

Değinceğim bir konu; adlî tebligat sistemi olacaktır. Bugünkü tebligat sisteminden çektiğimiz sıkıntıları hepimiz biliyoruz. Bir adlî tebligat sisteminin behemahal kurulması ve özellikle bugün artık yurt içi ve yurt dışı tebligat meselesinin de aynı önemle alındığı bir devrede yurt dışı tebligat sisteminin ivedilikle yapılmasını sağlayıcı tedbirlerin behemahal alınması lâzım. Milyonlarca vatandaşımız artık yurt dışında ve münasebetler yurt içinde olduğu kadar girift bir durumdadır ve hiç birimiz mahkemelerde bu konuda etkili olamıyoruz.

Adlî zabıta. Bugünkü koşullar altında en mühim konulardan biri de bu. Adlî zabıta sisteminin bir an evvel sağlanması, adliyenin daha güçlü ve daha seri çalışmasını sağlayacaktır.

Muhterem arkadaşlarım;

Dertlerimiz olarak bunlara da değindikten sonra, gelecek döneme kadar burada görüştüklerimizin Bakanlık seviyesinde, Yargıtay seviyesinde, Yönetim Kurulları tarafından takip edileceğine ve dertlerimizin büyük bir çoğunlukla halledileceğine olan inancımı ve temennimi belirterek tekrar sizleri saygılarımla selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Nevşehir delegeşi sayın Ali İhsan Açıkgöz.

Ali İHSAN AÇIKGÖZ (Nevşehir)- Sayın Başkan, kıymetli delege arkadaşlarım;

Dünden beri değerli meslektaşlarımız umumî olarak güncel sorunları ve meslek sorunlarını dile getirdiler. Ben de sizlerin fazla vaktini almak için zaten sabırlarınız da taşmıştır, bir iki mevzua değinmek isterim.

Efendim, bunlardan bir tanesi; raporda da temas edilmiş; ama kesin bir neticeye kavuşmamış ve bir neticeye bağlandığı belli değildir. O da şu husus; 1970 yılında avukatlar topluluk sigortasına alınmadan evvel bazı işyerlerinde sigortaya girmek suretiyle prim ödeyen avukat arkadaşlar geçmiş 10 yıllık hizmet sürelerinden istifade edemediler. Bu 1970 yılından beri Barolar Birliğinin ve baroların derdidir ve devanlı konuşulmaktadır. Fakat halen bu husus bir neticeye bağlanmamıştır. Bunu ben de bu arkadaşlarınızdan birisi olarak bu mevzua değinmek istiyorum.

Şöyle bir terslik doğuyor; topluluk sigortasına 1970 yılında giriyous. Geçmiş yıllarda 10 yıl hizmeti olan arkadaş bundan istifade ediyor. 1969 yılında bir nedenle sosyal sigortalara girmiş olan bir arkadaş bu geçmiş 10 yıldan istifade edemiyor. O zaman ne oluyor? Bir tesadüf olarak kendi geleceğini teminat altına almak için çırpınarak bir sigortaya girmiş olan arkadaş, bu defa mağduriyetini mucip oluyor. Bu durum halen Barolar Birliğinin raporunda da , Yönetim Kurulunun raporunda da var; fakat bir neticeye bağlanmamış. Kanun böyle diyor, Sosyal Sigortalar Kurumu Müdürü böyle diyor, alınan cevap böyle deniyor diye geçiştirilmiş. Çok saygı duyduğum sayın hocamız ve üstatımız olan sayın Faruk Erem Bey'den bunu çok istirham ediyoruz. Bu mevzuun bir an evvel halledilmesinde fayda vardır. Bugün için bu iş bize basit gibi geliyor; ama arkadaşlar, bunun şöyle bir nedeni var. Ben kendimle ilgili olduğu için biraz da meşgul oldum. Sosyal Sigortalar Kanununa göre yaş nedeniyle de emekli olsak, 25 yılı dolduramadığımız takdirde % 70 üzerinden prim alamıyoruz. Her yıl 25

yıldan noksan olarak; misal olarak 20 yıl çalışmışız her yıl için % 5 prim olmak suretiyle bir zarara giriyoruz. Bunu şimdi hissetmiyoruz; ama emekli olduğumuz zaman veya emekli olma zamanımız yaklaştığında bunun acısını çekeceğiz arkadaşlarım. Bu çok mühim bir mevzudur.

İkinci bir mevzuu; her toplantıda söylenir, bu tabanca ruhsat meselesi. Şahsen benim vesikalı tabancam vardır; ama bulundurmamdır. Yani, bunu ben kendim için demiyorum; fakat bugün için şu ortamda can güvenliğimiz olmadığı bir anda biz silâh taşıyamıyoruz. Buna karşılık mahkemede taraf olarak gözüken, tarafların hüsumetini celbeden biz avukatlara ruhsat verilmiyor, tarafsız olarak gözüken ve kanun yürütmeye savcı ve yargıçlara ruhsat veriliyor.

Bu arada daha mühim bir şeyi arz etmek isterim; bir firmanın paraya vazulyet olan kişisi, o firmasından para taşımaya yetkilidir diye ruhsat alır. Biz avukatlar müvekkillerimize ait değerli senetleri, icradan külliyetli miktarda paraları alırız, yanımızda taşırız, bizim can güvenliğimiz teminat altına alınmaz ve bize silâh verilmez. Bu da çok mühim bir meseledir.

Bir hususu daha belirtelim; biz Nevşehir yöresinde şu olaylarda da karşılaşırız: Hazırlık ve sorguda aleniyete getirmek gerekir, avukatın ifade alınmasında, savunmada bulunması lâzım. Sebebi şu; biz ağır cezaya gelen davalarda sadece avukat olarak daha evvel hazırlanarak önümüze gelmiş bir işlemi yürütüyoruz. O zamana kadar atı alan Üsküdar'ı geçmiş, her iş bitmiş, bizim yapacağımız bir iş kalmamış, avukat olarak görevimizi yapamıyoruz. Buna bir misal vereyim; bilhassa ağır ceza merkezi olmayan ilçelerde işlenen suçların tanıkları ağır ceza mahkemesinde ölüm olaylarında idamlık suçlarda dahi "talimatla ifadenin mahallî mahkemede alınmasına" diye talimat yazılıyor. Bu durumda da talimat yazıldığı zaman avukat duruşmada

bulunamıyor. Bilhassa asliye cezalar için. Avukat olarak takip inkânımız olmuyor. Olduğu anda dahi şahit daha evvelce bildiğini ve gördüğünü gizli bir celsede istemiyerek de söylediği için iş aleni-yete bindiği zaman eski ifademi tekrar ederim diyor. Değişik bir ifa-de verirsen bundan ceza alırım düşüncesiyle eski ifademi tekrar ede-rim diyor ve biz avukatlar olarak bulunmadığımız anlarda her ne şekil-de alınır sa alınsın o ifadelere itibar ediyoruz ve mahkemelerin ver-diği bu kararlara da uyuyoruz. Bu hususa biraz evvel arkadaşlarım da temas etmişlerdi, ben de buna aynen iştirak ediyorum.

Sayın arkadaşlarım; ben bir mevzua daha temas etmek isterim. O da şu; bugün Türkiye'de ne kadar noter varsa ve ilçelerde de başkâ-tipler yapıyor bu işi, noter yardımcıları varsa o kadar vekâletname yapma örneği vardır. Biz istiyoruz ki, bu vekâletname yapma işinde iş ticarete dökülüyor. Bir noter üç dört sayfa değişik kalıplaşmış sözlerle vekâletnamenin sayfasını genişletiyor ve ona göre ücret alıyor. Diğer bir noter başka çelit alıyor. Bizim önerimiz; Barolar Birliğinin, Adalet Bakanlığı ve Noterler Birliği nezdinde teşebbüse geçerek bunun tek tip , özel ibareler dışında dava takibi için al-dığımız vekâletnamelerin tek tip yapılmasında fayda vardır. Bunun bir faydası, müvekkillerin noterlere ve başkâtiplere fazla ücret ödeme-mesini sağlayacağız. İkinci nedeni de; bir suret çıkarmada avukat olarak bizim de faydamız vardır.

Bir husus da; raporda belirtilen Barolar Birliğinin neşrettiği bülteni yetersiz buluyorum. Sebebi şu; bugün bülten sadece yazışma-ların suretlerini bize gönderiyor. Eskiden Adalet Bakanlığı adalet dargâsi çıkarırdı, içtihatları ve ilnî görüşleri oradan takip ederdik. Bu şimdi Yargıtaya geçti. Açıkça söyleyeyim, Yargıtay da bugün bu işin ticaretini yapıyor, Abone olduğumuz halde daha Nisan, Mayıs aylarının sayıları ancak gelebildi. Bu nedenle benim önerim; Barolar Birliğinin

bu bülteni cüzî bir fiyatla Barolar Dergisi haline getirmek suretiyle bize daha istifadeli bir dergi sunmasında fayda görüyoruz. Bir de, daha evvelce bu bültenler her avukatın kendi adresine ayrı ayrı gelirken, şimdi barolara gönderiliyor. Barolar bunları ya avukatlara ulaştırıyor veya ulaştırıyor. Bu nedenle de, yine bu dergilerin avukat arkadaşlara gönderilmesinde fayda olduğu kanısındayım.

Biraz evvel de belirttiğim gibi sizleri fazla sıkmayacağım. Dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- İstanbul delegesi sayın Ekrem Özkunt, buyurun.

Ekrem ÖZKUNT (İstanbul)- Sayın Başkanlar, sayın Yönetim Kurulu üyeleri, sayın meslektaşlarım;

Huzurlarınızda ilk defa bulunmanın, ilk kez söz almanın kıvancı içinde hepinizi saygıyla selâmlarım;

Konuşmalarına elimizdeki rapor sırasına göre önce Başkanlık raporuna değinmekle başlayacağım. Sayın Başkanımız "Birliğin genel tutumuna ilişkin düşünceler" başlığı altında Barolar Birliğinin kamuoyu üzerindeki etkilerini incelemekte , kamuoyunu oluşturu görevi üzerinde durmaktadır. Bu değerli incelemede burada tekrar ifade etmekten zevk duyacağım cümleler hakikaten Birliğimizin ilerdeki çalışmalarına ışık tutacak niteliktedir. Örneğin Başkanımız, "Kamuoyunu yok edecek tedbirler alınırca demokrasiden söz edilemeyeceğini. Bu açıdan kanunlarımızın yeni bir anlayışla gözden geçirilmesi gerektiğini, bu hususta Barolar Birliğine görev düştüğünü" ifade etmişlerdir. Bu görüşlere katılmamak hakikaten mümkün değildir; ama gönül isterdi ki, Başkanımız Barolar Birliğinin kamuoyu üzerindeki etkilerini inceleyen önce Türkiye'mizde kamuoyunun serbestçe oluşabilip oluşamadığı meselesini de ele almış olsaydı. Çünkü, arkadaşlarım eğer bir ülkede kamuoyu serbestçe oluşmıyorsa, buna engeller varsa; o zaman artık o kamuoyunu oluşturma görevi de ikinci planda kalır. Önce o kamuoyunu serbestçe oluşturma inkânını kaldıran sebeplerin ortadan kaldırılması

için çalışmak öncelik kazanır.

Kamuoyu en kısa anlamıyla; bir ülke halkının ne düşündüğüdür. Bir ülke halkı ne düşündüğünü serbestçe ifade edebilmelidir ki, kamuoyu da bir yerde oluşsun ve ortaya çıksın. Şimdi konuyu bu açıdan ele alınca ister istemez karşınıza şu ünlü 141, 142 nci maddeler çıkmaktadır. Dün arkadaşlarımız bu konuya değindiler. Ben tekrar etmiş oluyorum. Yalnız bu değil, geçen yıl da tutanaklarda gördüm aynı konuya değinilmiş. Ben onu da tekrar etmiş oluyorum; ama bir yerde bu tekrarlar hem zarurî, hem de yararlı olacak. Çünkü, bu tekrarlarla yoğun birikim meydana gelecek ve bu birikim bir gün yürütme organının karşısında onu bu konuya eğilmek zorunda bırakacaktır kanısındayım.

Muhterem arkadaşlarımız;

Hukukun üstünlüğü ilkesini de, Anayasamızda yazılı temel hakları da biz kendiniz bulup çıkarmadık. Evrensel bildirilerden, ilerici, özgürlükçü demokratik Anayasalardan aldık. Şimdi dönüp oraya bakalım. Orada fikir suçu olarak bir suç kabul edilmiş mi? Böyle olunca yine hocamızın cümlesini tekrar edeyim, "Biz kendi kendimize kamuoyunu yok edici tedbir mevcut diye sorar ve bunun cevabına evet dersek; o zaman acaba biz ülkemizde gerçek demokrasiden nasıl söz edeceğiz?" Benim önerim şudur; Birliğinizin bu konu üzerinde kesin tutumunu belirtme zamanı gelmiştir. Bu 141, 142 nci maddeler kalacak mıdır, yoksa kalkacak mıdır? Eğer değiştireceksek yeni şekliyle hangi öneride bulunmak gerekir? Bunları Birliğinizin kesin olarak saptaması ve kamuoyuna yansıtması zarurîdir kanısındayım.

Bu tekrarları şunun için yapıyorum arkadaşlarımız; bir talihsizliktir ki, bu maddelerin uygulamaları devam etmektedir. Bu geçtiğimiz yıl içinde de aynı uygulamalar mevcuttur. Üç kişi bir basın organı etrafında birleşmiş, siz gizli örgüt kurdunuz diye haklarında takibata geçilmiş. Bir bilim adamı ders notlarından dolayı 142 nci maddeyle

yangılama altına alınmış ve bu hal öteden beri böyle devam edip gitmiştir. Buna kesin olarak karşı çıkmamız gerekiyorsa, evvelâ bu ödevimizi yapalım. Yoksa, elbette ki, sadece meslek sorunlarıyla ilgili değil, yasada da mevcut ülkenin bütün sosyal, ekonomik sorunlarıyla ilgili, görevli bulunan Barolar Birliği elbette ki, kamuoyunu oluşturma hususunda büyük güce ve kuvvete sahiptir; ama bu kamuoyunu oluşturmayı evvelâ kamuoyunu kısıtlayıcı tedbirleri kaldırmak noktasında başlayalım. Benim önerim budur.

Yönetim Kurulu raporunda hukukun üstünlüğü kavramının somutlaştırılması konusunda kıymetli çalışmalarda bulunulmuş. Bunlara aynen iştirak ettiğimi derhal ifade ederim. Elbette ki, artık patron devlet zihniyeti bitmiş, koruyucu devlet yönüne geçilmiş, geleneksel doğal haklar kavramı da aşılmış, insan toplum içinde bir varlık olarak ele alınmış, daha geniş anlamda geleneksel doğal haklarla birlikte hak ve özgürlükler toplumun kişiye vergisi olarak kabul edilmiştir. Artık Devletin ödevi, kişinin hak ve özgürlüklerine karşı olan engelleri kaldırmakla da bitmiyor. Devlet, temel hakları herkesin kullanması için gerekli tedbirleri de alması gerekiyor. Devlet artık patron değil, kişiyi aşan bir niteliği de yok. Bu ölçülerden ele alınırsa, hukukun üstünlüğü kavramı elbette ki, her zaman için önde gelen önemli bir amaç oluyor bizim için.

Bütün bunlar tartışmasız üzerinde toplanabileceğimiz ilkeler; ama bir de ülkemizdeki gerçeklere bakalım. Evrensel bildiriye, Roma anlaşmasını imzalamış, kanunla da tasdik etmiş olan ülkemiz, Avrupa Konseyine üye olan ülkemizde 1975 yılı eyleme ifade edeyim ki, hukuk düzenini sarsıcı, parçalayıcı, yok etmeye gidici olaylarla geçmiştir.

Dünden beri arkadaşlarım bu konulara gereği şekilde değindi. Yalnız başlıklarını vermekle yetineceğim. Merih Sezen arkadaşım ben dün notlarımı hazırladığım zaman 25 genç öğrenci ölmüştü; ama şimdi

bu 28'e çıktı, bunu 28 olarak ifade ediyorum dediler. Ben bugün bu saatlerde bu 28'i aşmamışsak kendimizi mutlu sayalım diyeceğim. Bir çığ halinde bu kanun dışı eylemler sürüp gitmekte. Öte yandan yürütme organı korkunç bir sorumsuzlukla idarî yargı kararlarını bir kenara atmakta, hiçe saymakta. Bunların üzerinde durmadan geçiyorum.

Bir başka yönden, infaz hukukumuz gayrî insanî şartlar altında sürüp gitmekte, insanın yaşama hakkı, sağlık hakkı konusuna tecavüz edilmekte ve bu maalesef yalnız bugün değil, eskiden beri bu şekilde süregelen bir işlem olarak karşınızda bulunmaktadır.

Bu yönden Birliğimizâ bugün şu sırada hakikaten büyük görev düşmektedir. Dün de arkadaşlarım ifade ettiler, bildirilerle artık iktifa edilme devri de geçmiştir. Hepimizin müşterek amacı, şu güzelim yurdumuzu daha iyiye, daha güzele götürmek, daha mutlu bir yaşama düzeyine geçebilmektir. Bu kürsüde yapılan heyecanlı konuşmaların da tek amacı budur; ama birtakım eller bizi daha gerilere, daha karanlıklara itmeye çabalarsa, biz Birlik olarak bağımsız Türk hukukçularının en büyük yasal örgütü olarak buna karşı çıkmaya, dur demeye mecburuz zannederim.

Bu yönden diyorum ki, yalnız bildirilerle iktifa edilmesin, daha etkin bir biçimde yasa dışı eylemlere karşı çıkalım. Eğer bu yapılmazsa, bu sorumluluklara bizim de iştirak etmemiz olur manasına gelir kanısındayım.

Muhterem arkadaşlarım;

Toplum olayları o derecede büyük ölçüde ortaya çıkmıştır ki, Yönetim Kurulunun hazırladığı raporda diğer konular mecburen ikinci plana düşme durumunda kalmıştır. Oysa ki, göçmen işçilerin hakları olsun, kıta sahanlığı konusu olsun, hakikaten gerçekten kıymetli çalışmalardır. Bu bakından da Yönetim Kuruluna teşekkür etmeyi ve bu olumlu çalışmalarının devamını dilemeyi bir borç sayıyorum. Bu yönden

kendilerine teşekkür ederim.

Adliye ve meslek sorunları o kadar çok ve o kadar değişik ki, burada kısmen ifade edildi, tamamını ifade imkânı hakikaten mevcut değil. Gayri müsait yerlerde çalışan mahkemelerden hatta zabıt tutmaya yetecek doğru dürüst çalışan bir makinesi olmayan mahkemelerden tutun da, işte şu kadar 100 bin dosya altında yığılan Yargıtayınıza kadar adalet mekanizması bilmem kabul eder misiniz, meflûç bir hal dedir.

Ben kendimce önemli bulduğum tek bir noktaya değirmek isterim.

Muhterem arkadaşlarım; Yargıtay kararları gerekçesizdir. Bu, hakikaten tatbikatta büyük bir sorundur. Anayasamız kesinlikle her türlü mahkeme kararlarınınin gerekçelerinin olmasını emrettiği halde, müstakil bir madde halinde Yargıtay kararları gerekçesizdir. Bir klişe halinde bir ifade vardır, dosyadaki kâğıtlara tarafların beyanlarına, özellikle karardaki inandırıcı nedenlere göre temyiz itirazlara yerinde değildir der. Bu artık o kadar klâsikleşmiştir ki, bu bizim ilmî anlamda gerekçe olmak niteliğini kaybetmiştir. Bu dosyadaki kâğıtlar derler. Oysa ki, hukukî belgenin kâğıt oluşu, kâğıt olarak nitelendirilmesi bana biraz tuhaf gelir. Bilirsiniz kâğıt, belirli bir nesnenin karşılığı bir sözcüktür ve belirli nesnelere ifade için kullanılır. Kâğıt para gibi, kese kâğıdı gibi; ama dosyadaki hukukî bir yazı kâğıtlar diye karşınıza gelirse üzülmüşünüz zannederim. Yargıtayınızın bazı deyimlere özel bir tutkusu vardır diyeyim. Meselâ, vekillik ücreti demez, "Avukatlık Parası" der. Bunun gibi bu dosyadaki "kâğıt" tabirini de bir parantez içinde değinmeden geçemedim.

Benim Yönetim Kurulundan, özellikle sayın Başkanımın dileğim, bu yönden Yargıtay kararlarınınin hükmün tasdiki dahi olsa gerekçeli

olmasını temin yönünden icap eden girişimlerde bulunulsun.

Meslek sorunlarımız ancak biraz evvel İlhan arkadaşımız tarafından temas edildi. O zamana kadar değinilmemişti. Kamu kuruluşu avukatlarının durumu bir özellik taşımaktadır. Biliyorsunuz, 1327 sayılı Yasa ile kamu sektörü avukatlarının vekillik ücretleri kaldırılmış, bundan daha acısı avukatlar özel bir sınıf olarak değil, genel hizmetler sınıfında tanımlanmıştır. Ben kamu sektöründen gelen o günlerin acısını tatmış olarak o zaman gerek Birlik Başkanımızın, gerek kamu sektörünün Ankara'daki temsilci avukatlarının kıymetli çabalarını yakinen bilmekteyim. Nitekim bu çabalar olumlu sonuç vermiş, sonradan iki sayılı kararname ile vekillik ücreti tekrar konduğu gibi, avukatlık hizmeti de kanunumuzda özel bir sınıf olarak kabul edilmiştir; ama arkadaşım denin çok güzel belirtti. Kamu sektörüne giren genç bir avukatın aldığı para nedir? Bu gerçeğe kamu sektöründe çalışan diğer bütün meslek gruplarını da özel çalışanlarla kıyaslasanız, belki bir fark bulursunuz; ama kamu sektörü içindeki meslekler arasında avukatları diğer meslek sınıflarıyla karşılaştırırsanız, o zaman hakikaten avukatların daha düşük durumda, daha düşük göstergeyle işe başlamış olduklarını da hemen görürsünüz. Bu konuda raporda son olarak 50 adet ek gösterge alındığı ifade edilmektedir. Ben buna teşekkür ederim; ama sus payı gibi bu 50 gösterge bir değer taşır mı bilmem? Gönül ister ki, bütün avukatların bu ek gösterge şumülüne alınması hatta bundan daha üstün, Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay üyelerinde olduğu gibi ayrı bir maddeyle kendilerine aldıkları aylığın % şu kadar nispetinde ek bir ücret ödenmesi ve ancak bu şekilde kamu sektörü avukatlarının mesleğin vakar ve haysiyetine yakışır bir şekilde görev görmesinin temini gerekir. Bunu da Birliğimiz Başkan ve İdare Kurulu üyelerinden özellikle rica ederim.

Muhterem arkadaşlarım;

Sabrinızı fazla taşırmayayın. Sözlerime son verir, hepinizi saygıyla selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlar; zamanın ilerlediğini zannediyoruz. Bu itibarla saat 14.00'de toplanmak üzere oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 12.55

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN- Toplantıyı açıyorum. Görüşme nisabı mevcut.

Söz vermeden önce tekrar hatırlatmama müsamahalarınızı istirham ediyorum; dünden beri 16 meslektaşımız konuştu, söz alanların sayısı 33. O itibarla henüz yarıyı bulduk. Bu gidişle bugün konuşmalar bitemeyecek. O zaman Başkanlık Divanı gündemi uygulamak zorunda olduğu için yarın çok sıkışırız. Bu sebeple, muhterem arkadaşlarımızdan mümkün olduğu kadar kısa konuşmalarını istiyorum, zaman sınırlandırmasını yine de düşünmüyorum. Bazı arkadaşlarımız "Bu konuda birçok arkadaşlar konuştu; ama" diye yine aynı konuyu dile getiriyorlar. Hakikaten birçok konuların yeniden ele alınması belki gerekli; ama bir de zamanı düşünmek mecburiyetindeyiz. Bu hususu göz önüne almanızı talep ve rica ediyorum.

Şimdi söz sırası Van delegesi sayın Azmi Soydan'da, buyurun.

Azmi SOYDAN (Van)- Sayın Divan, sayın Başkanlar, değerli meslektaşlarım, hepimizi Van Bölge Barosu adına sayıyle selâmlarım;

Değerli arkadaşlarım;

Tetkik ettiğim sayın Başkanlık raporunda ve Yönetim Kurulu raporunda, bu yıla mahsus olmak üzere kanımca en orjinal olan konunun sayın hocamızın Başkanlık raporunda derinliğine inceledikleri ve değerli meslektaşlarımızın burada dile getirdikleri Türkiye Barolar Birliğinin fonksiyonlarından bir tanesinin de, kamuoyunda baskı grubu olması ve baskı grubu olma niteliğini oluşturmasıdır. Bunu Avukatlık Kanunu çerçevesi içerisinde nasıl bir baskı grubu olabileceğini teklif etmek istiyorum.

Avukatlık Kanununun 76 ncı maddesinin ikinci fıkrasında, "Barolar Kanununda belirtilenler dışında herhangi bir işle ve siyaset-

le uğraşamazlar" der. Yine aynı Kanunun 111 nci maddesinde, "Birlik Kuruluş amacına aykırı işlerle ve siyasetle uğraşamaz" denmektedir. Yalnız Avukatlık Kanununda olmadığı gibi, başka bir kanunumuzda da siyaseti tarif eden merhum hocamız Eburullah Mardi'nin tabiriyle "Efradına cami, âyarına mani bir tarif bulmak mümkün değildir." O halde siyaset yapmak nedir? Bunu araştırmak gerekir.

Çok partili demokratik sistemimizde siyasî kuruluşlar siyaset yapmak amacıyla kurulurlar. Bunların amaçları siyaset olunca, bu siyaset yapmayı, seçime girmek, aday tespit etmek, programlarını tespit etmek, adaylarını seçtirmek, Parlamentoda ekseriyeti temin edip iktidarı oluşturmak, hükümete gelmek, programlarını tatbik ettirmek ve etmek olanaklarını aramak, çoğunlukta değilse koalisyon yoluyla programlarını icra etmek yollarını aramak suretiyle siyaset yaparlar.

Demek oluyor ki, bunun dışında kalan ve yine sayın hocamızın raporlarında da belirttikleri gibi, sürekli olarak bu icraata yardımcı olmayacak şekildeki uğraşlar , girişimler siyaset sayılmamak gerekir. Türkiye Barolar Birliği bir hukukçular kuruluşudur. Hukukçular kuruluşu olduğuna göre, memlekette olan biteni hukuk açısından; ama herhangi bir partinin açısından olmamak kaydıyla hukuk açısından değerlendirmek kanımca, siyaset olmadığı gibi, Türkiye Barolar Birliğinin de görevidir.

Ancak, bu görevi yerine getirirken, hukukun üstünlüğü prensibini ortaya koyarak , hukukun üstünlüğünü egemen kılacak girişimlerde bulunmak zorunluğundadır. Bugün hepimizin bildiği gibi dışarda duraklarda bekleyen ve tek suçları suçsuz olmak olan gençler öldürülürken, burada hukukun üstünlüğünden bahsetmek biraz fantazi olacaktır kanımca; ama bütün bunlarla beraber, bizim bunu yine konuşmamız ve gereğini yapmamız gerektiği de yine benim kanımdır.

Affınıza mağruren bir hatıramı arz etmek isterim. Paris'te

doktoramı yaparken üniversite özgürlüğüne karşı girişilen hareketleri protesto etmek maksadıyla bir hareket düzenlenmişti ve bu hareketin başında da öğretim üyeleri yer alıyordu. Bir protesto yürüyüşü. Bu yürüyüşte üniversiteyi bir tabutun içerisine koymuşlar ve üzerine siyah bir örtü örtmüşler, "Paris Üniversitesi" demişler ve ellerinde de etrafı siyah bildirilerle üniversitenin özgürlüğüne müdahale edildiğini ilân ediyorlardı. Bu bir hareketti, bu bir uyarıydı.

Yine talebesi olmak mazhariyetine eriştiğim merhum hukuk otoritesi Hamdi Kapitan'ın oğlu Rone Kapitan ki, siyaset sahnesinde de tanınmış bir zattır, 1945 De'gol kabinesinde Millî Eğitim Bakanlığı yapmış, sonradan Paris Üniversitesine dönmüş bir profesördür. Kendi talebelerinden biri Cezayir'de Cezayir Kurtuluş hareketleri zamanında Fransızların, kendi milleti olan Fransızların Cezayirlilere yaptığı zulmü protesto etmek için açlık grevi yapmış olduğunu duyunca ve neticede de intihar ettiğini duyunca bu sayın hocam, 30 gün süreyle üniversiteye gitmeyeceğini ve dersleri boykot ettiğini dünyaya ilân etmiştir. Bu da bir harekettir, bu da bir uyarıdır.

Bu itibarla, siyaset yapmanın ne demek olduğundan geldik buraya. Siyaset yapmamak bir bakıma siyaset yapmak sayılır kanısındayım. Eğer biz siyaset yapamayız, siyaset yapmayacağız diye bütün bu olan bitene lâkayt kalır ve herhangi bir girişimde, bir harekette bulunmazsak, bir uyarı da bulunmazsak, bütün bunlardan maksadım, biz hukukçuyuz, uyarılarımız ve hareketlerimiz yasalarımızın çizdiği ve sınırladığı çerçeve içinde olacaktır. Bu pasif durumumuz, olan biteni klâsik manasında olan biteni fetfalandırmak manasında alınabilir.

Bu itibarla bizlere düşen, bunlara karşı olduğumuzu ve hukukun üstünlüğü prensibinin bugün olan olaylarla, faili bulunmayan bu cinayetlerle cerh edilmiş olduğunu ve bu ilkenin korunmamış olduğunu bütün efkârı umumiyeye, kamuoyuna haykırmak olacaktır. Bunun takdi-

rini tabii sayın Genel Kurulunuza bırakıyorum. Biz çok tarihi günde toplandığımızda da kaniyim. Van'dan gelen bir arkadaşınız olarak bu öğretim ve eğitim özgürlüğünün bu kadar rencide edildiği , üniversitelerin bu hale geldiği bir devirde bize de düşen görevler olduğuna da kaniyim, onun için arz ediyorum.

Ayrıca küçük bir şeye dokunmak istiyorum. Buraya çıkarken gözüme çarptı . Görüyorsunuz salonda iki Türk bayrağı ve bunun himayesinde konferansın toplandığı yeri temsil eden bir Türkiye Standartlar Enstitüsünün flâması vardır. Türkiye Barolar Birliği bağımsız bir kuruluştur. Bütün avukatları temsil eden ve kanununa göre bağımsız olan bir kuruluşun da amblemi vardır. Bunun da bir flâması olması gerektiği kanısındayım. Onu düşünerek bu salon yapıldığı zaman bir tanesini boş bırakmışlar. Burada toplantı yapacak olan kuruluşların flâması oraya asılsın diye. O itibarla size huzurunuzda sayın Başkanına ve yeni Yönetim Kuruluna öneriyorum; bizim Barolar Birliğine de bir flâma tensip buyursunlar ve bundan sonra da bir yerde toplandığımız zaman o flâmamızı oraya çekelim, flâma da ne de olsa bağımsızlığın bir işaretidir sayın arkadaşlarım.

Sayın arkadaşlarım;

Bizim mustarip olduğumuz bir husus daha var. Bu , Yönetim Kurulu raporunda, Başkanlık raporunda vatandaşlar tasnife tabi tutulmuş ve bu tasnife karşı oldukları ilân edilmiş."Biz ikinci sınıf vatandaş tanımıyoruz, bütün vatandaşlar eşittirler" derken, barolar arasında eşitsizlik yaptıklarını hiç hesaba katmamışlardır.

Malûmunuzdur, ücret tarifesi barolara göre tatbik edilir. Bazı barolarda birinci sınıf ücret tarifesi, bazı barolarda ikinci sınıf ücret tarifesi tatbik ediliyor. Aynı yeteneğe sahip, aynı tahsili yapmış, aynı külfet ve nimete sahip kimselerin ayrı ayrı yerlerde çalışmalarını nedeniyle ayrı ayrı ücretlere müstahak olmalarını

kabul etmek evvel emirde eşitlik ilkesine aykırı düşer kanısındayım. Hem nerede olursa olsun, barolar arasında bunun olmaması gerekir. Van'da çalıştığınız zaman birinci ücret tarifesine, Ankara, İstanbul veya başka bir ile geldiğim zaman ikinci ücret tarifesine tabi olacağım. Bende bir değişiklik yok, bunun nedenini anlamak çok güç oluyor. Bunun için istirahat ediyorum, evvelâ biz kendi aramızda eşitliği temin edelim, ondan sonra bunun hukukun yüceliğini, hukukun üstünlüğü ilkesini başkalarına karşı savunalım. (Alkışlar)

Muhterem arkadaşlarım;

Bir sayın meslektaşım da dokundu, ben zaten konuşmalarında kısa geçeceğim, sayın Başkanın da ikazlarını dikkate alarak! Yalnız, hakikaten Türkiye'de uzun zamandan beri yokluğunu çektiğimiz kazaî içtihatların gereği gibi temin edilemeyişi birkaç mecmuadan ileri gitmeyişi belki de bu dünyada yalnız Türkiye'ye mahsus bir şeydir. Bunun da sayın arkadaşlarımın dedikleri gibi halen birkaç özel mecmuadan başka, Yargıtay kararları dergisinden başka mecmuanın olmayışı bizleri güç durumda bırakmaktadır.

Sayın Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulundan istihdamım; bu Barolar Bültenine ek eklenmek suretiyle bu kazaî içtihatlar hususunun da ele alınmasını ve avukatlara yararlı olabilecek kararların bir araya getirilerek hatta çok zaman bu husustaki yazıların yer alacağı bir mecmua haline sokulması bizi çok memnun edecek ve büyük bir hizmet olacaktır kanısındayım.

Bir de, siz belki yeni yeni ihtiyaç hissediyorsunuz. Bir arkadaşımızın dediği gibi "Biz can ve mal emniyetini artık duymuyoruz. Bir yerden bir yere icradan aldığımız parayı götürürken endişe içindeyiz. Biz veznedara silâh taşıma ruhsatı veriliyor da, niçin bir avukata verilmiyor?" Yalnız veznedara değil sayın arkadaşım, bu millî eğitim müfettişleri sınıfında olan yalnız ilkokuldaki öğretmeni denetlemekte

durumunda olan müfettişlere dahi silâh taşıma ruhsatı veriliyor maalesef. Belki bir ihtiyaçtır; ama buna rağmen bize verilmeyişi üzücüdür. Biz Van'da devamlı olarak gezdiğimiz gibi oradaki mahallî şartları da hepimiz biliyoruz sanıyorum, bu şartlar altında bir avukatın tabancasız gezmesi mutlak surette can ve mal emniyetinin tehlikeye düşmesi nazarıyla bakılabilecek bir keyfiyettir. Bu itibarla, sayın Yönetim Kurulundan, sayın Başkanımızdan bu husus üzerinde şimdi yeni yeni ihtiyaç duyulan bu Batı'da üniversitelerin olduğu yerde duyulan bu ihtiyacın eskiden beri ve devamlı olarak bizim bölgelerimizde duyulduğunu nazarı itibare alınmasını ve bu husus üzerinde daha önemle çalışılmasını istirham ediyorum.

Vaktinizi daha fazla almak istemiyorum. Hepinizi saygılarımla selâmlarım efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- İstanbul delegesi sayın Orhan Barlas, buyurun.

Orhan BARIAS (İstanbul)- Yüce Başkanlar, saygıdeğer arkadaşlarım;

Gündemdeki sorun, hukuk. Üzerinde fazla düşünme düşünme söylenecek şekilde, hukuk. Türkiye Barolar Birliğinin Dokuzuncu Genel Kurulu toplanırken bulunduğumuz yerden buraya geldik. Panzerlerin sirenlerini duya duya geldik. Çocuklarımızın ölüm haberleri kulaktan kulağa yayılıyordu. Belki biraz daha dikkat etseydik karanlık köşebaşlarından atılan kurşun sesleri bile bizi yeniden hukuk üzerinde düşünmeye zorlayacaktı.

Gündemdeki sorun, hangi hukuk ve bu hukuk neden gündemde? Çok değerli arkadaşlarım; benden evvel konuşurken ne ne crunda politikadır, ne ne oranda bizim çalışma alanımıza girer, ölçütler ileri sürdüler, bilimsel ve uygulamalı örneklerle bizleri uyardılar. Açık yürekle itirâf edeyim ki, bugüne dek katıldığım toplantıların çoğunda ben de bu konuda düşündüm; ama bugün umurunda değil. Nerede hukuk

var, nerede politika?Ne kadar hukuk üzerinde düşünürsek, ondan sonra politika alanına geçecek, bunu düşünemiyorum. Çünkü, bu sabah benim çocuğum veya sizin çocuklarınızdan biri bizim otobüsü çevirip kurşun sıkacaklar, yahut köşebaşında beni sırtımdan vuracaklar buna bir çare bulun diye bana söylerse, kardeşim bizim işimiz politika değil, bu politikaya girer diyeceğim. Bir adamın veya bir öğrencinin ölümün beri başındaki çarpınışları veya yaşama hakkı hukuk değilse, zaten hukuk yok. Bizim için de yok, burada toplanma da boş. Bu hukuk; can güvenliği, düşünce özgürlüğü, eşitlik, hukukun üstünlüğü ve nihayet düpedüz Anayasa. Bu şu anda gündemdedir.

Saygıdeğer arkadaşım Apaydın burada tarihsel bir görevle karşı karşıya bulunduğumuza parmak bastı. Sık sık bu tarihsel görev deyimini kullanırız. Aslında Türkiye öylesine hızlı gelişen bir ülke ki, bu sözü sık sık kullanmak da pek anlamsız olmaz; ama Apaydın'ın tarihsel görev ve tarihsel an deyimini şu anda özel bir değer taşıyor, bunu arz etmeye çalışacağım.

Değerli arkadaşlarım;

Yanılmıyorsam bundan evvelki toplantıda kendi aklımca bir sınıflandırma yapmıştım. Türkiye Barolar Birliğinin ilk toplantılarında bir türlü kuruluş cuşkusu içindeydik. Neyin bizim görevimiz içine girdiği, neyin bizim görevimiz dışında kalacağı, hangi meselelere ne oranda çözümleyebilmek gücümüzün bulunduğu; yina Apaydın'ın tabiriyle kendi gücümüzü abantıp abartmadığımız bizi işgal ediyordu, bir türlü sevinç ve mutluluk havası içinde kavramları birbirine karıştırıyorduk. Sonradan bir dönem geldi, özgürlükleri korumak için özgürlükleri kısıtlama dönemi. O dönemde elbette, çok haklı nedenlerle Türk hukukçuları da ayaklarını birçok duyarlı konularda ayaklarına duyararak atar oldular. Sonra bu dönem de geçti. İçinden, şimdi artık meselelerimizi daha serin kanlı, daha nesnel, daha bilimsel ölçütlere ele alabilir ve

tartışabilir, şükür bu noktaya kavuştuk. Yanılmışım. Çünkü, sözümün başında söylediğim gibi şimdi yeniden başladığımız andaki hukuk yeniden o kadar şiddetle güncel oldu. Yani, biz burada bir müzmin vaka karşısında değil, bir âcil vaka karşısındayım. Bunu biraz açmak isterim.

12 Mart'tan önce Türkiye'nin başına birden bire tepeden inme bir şeyin geleceği pek belli değildi. O yüzden Türk hukukçuları kendi mesleklerinin çalışmasını en ileri derecede kısıtlayacak şeylerin birden bire geleceğini pek hesaba katmamışlardı. Belki çok ileri görüşlü olup katanlar vardı; ama bunu katanlar çoğunlukta değillerdi. 12 Mart döneminde belli uygulamalar nedeniyle Türk hukukçusu elbette görevini bir yere kadar zorladı, onurla, şerefle, çabayla, çileyle bunu yaptı. Yaptı; ama bir yere kadar sonuç alabilirdi. Oysa şimdi âcil vaka dediğim bir başka şey.

Yine Apaydın'a bir yollama yapacağım, "Örtü kalkacak" diyor. Şimdi bizler bu âcil tehlikeyle karşı karşıyayız. Türkiye'de Anayasasından öbür bütün yasalara kadar her türlü kurallara kadar bizim işimizi, bizim gücümüzü, bizim çalışma alanımızı, hatta özür dilerim bir oranda bizim önümüzü elimizden almak için hazırlıklar yapılıyor. Özgürlüğü ortadan kaldırma kanunları, başka türlü baskı hazırlıkları yapılıyor. Öyle ise, sürekli önerilerle geliyoruz. Şu halde, bizim işimize el atacak olan kimseler karanlıkta veya aydınlıkta, biz bunları tespit etmek, bunları oldukları gibi maskelerini indirerek Türk kamuoyuna ve Türk halkına sergilemek durumundayız. Yalnız halkımıza olan borcumuz nedeniyle değil, bizim işimizin doğru dürüst yürüyebilmesi için bu bizim boynumuzun borcudur. (Alkışlar)

Şu halde biz şimdi birtakım mazeretlerle bu halin olmayacağını bilmiyorduk, nasıl oldu da birden bire geldi gibi bir mazeretle belli bir yere sığınamayız, bir. İki; bu tehlike kendi kendine orada, burada gayet esaslı, kaçınılmaz, açık, kesin kanıtlarla gösterilmeye devam

etmektedir. Günden güne, hergün devamlı olarak bu yapılmaktadır.

Değerli arkadaşlarımla karar tasarıları, öneriler verdik. Bunların gerekçesi budur. Şu anda gündemdeki sorunda, yahut tarihsel görev altında hiç olmazsa üstümüze düşeni, bizim için üstümüze düşeni çocuklarımız için boynumuzun borcu olan şeyi yapalım diye bu görevi yerine getirmeye çalıştık.

Değerli arkadaşların;

Bilmem duygusal mı konuşuyorum? Hiç duygusal konuşmak istemezdim. Bir başka değerli arkadaşım kanıksadığımızı, birçok şeyleri kanıksamaya başladığımızı söyledi. Belki öyle oldu. Üç beş günde bir canından yoksun bırakılan çocuklar yerine, neredeyse günde bir iki bitkisel hayata bırakılan çocuklar çıkmaya başladılar. Hukuk düşmanı çeteler daha büyük umursamazlıkla hiç bir şeyden çekinmeden kentlerde ve kırlarda başlarını alıp gittiler.

Buraya gelirken sayın Merih Sezen "Ben az temas ettim" dedi. Bizim bir davamız var, idam cezası."Bu idam cezasına ben yeteri kadar değinmedim, belki sen değinirsin" dedi. Evet değinecektim ve çok mutluydum ki, Türkiye'de iki yıldan beri bu çağ dışı kalmış ceza uygulanmıyor. Gerek af kanunu sebebiyle, gerekse Türkiye'deki gelişmenin, kamuoyunun Türk hukukçusuna verdiği ortam nedeniyle bu yapılmıyor; ama diyecektim ki, bu birden bire gelince şaşkına dönmeyelim. Şimdiden hazırlıklı olalım ve sağımızda solumuzda gümbür gümbür ölüm cezası kulağımıza kadar geliyor. Geçen Genel Kurulda Yönetim Kuruluna idam cezası konusunda kamuoyunu oluşturma için görevler verilmişti. Büyük iş yoğunluğu nedeniyle bu oluşturma görevi tam yerine getirilememiş. Bunu serseniş olarak arz edeyim diyecektim. Diyecektim; ama olaylar bütün bu şimdi söylediğim lâfları ağızma tıkadı. Çünkü, başka türlü idam cezaları uygulanmaya başlamış. Şimdi eli kanlı çetler, hiç bir şekilde kontrol edilmeyecek en adi, en insanca olmayan yollarla kendi

kendilerine karanlık köşelerde idam cezalarını infaz etmeye başlamışlar. Bunları onlar yaparken, ben yasada idam cezası vardı, yoktu, çıksın, çıkmasın diye bunu şimdi tartışmaya utanç verici bulurum.

Değerli arkadaşlarım;

Gerçekten hukuk gündemdeki sorun; ama gündemdeki sorunun, can güvenliği, düşünce özgürlüğü, tüm hukuk üstünlüğü ilkeleri arasında gündemde olması kadar hukukun sürükliliği için aranan çareler içinde bir yol vardı. Bu, hukukun öbür toplum kesimleriyle ilişkisini sürekli canlı tutma. Bir kurum olarak hukuku toplumdaki soyutlamamak. Şükranla kaydetmek borcumdur, katılmaktan büyük zevk duydum, Türkiye Barolar Birliği ekonomi-hukuk kongresini yapmakla; bu çıғırda yararlı ve etkili bir adım attı. İsterdim ki, kendilerine çok yararlı olan bu çalışmayı Türkiye'deki öbür kurumlar, kuruluşlar ve örgütler de yakından izlesinler.

Saygıdeğer hocam, seçkin Başkanımız Faruk Erem konuşmalarının bir yerinde şöyle bir şey söylediler; "Hiç bir çağda iki meslek mensubu bu kadar yakından, bu kadar sağlıklı bir uyumla bir arada çalışmamışlardır; ekonomistler ve hukukçular." Gerçekte bu sözler yalnız duyarlı ve sanatçı Faruk Erem'in inceliği değildi. Bu, bilgin Faruk Erem'in gerçekçi bir gözlemiydi.

Bugün bilinen toplumsal ve ekonomik nedenlerle iktidarı büyük oranda ellerinde tutan kimseler ekonomi yoluyla en sonunda hukukçuya gelirler. Bir örnekle açıklamak isterim. Orada bir sayın sanayici konuştu. Konuşurken ısrarla, "hür teşebbüs" diyordu. Sordular, "Neden serbest teşebbüs demiyorsunuz da, hür teşebbüs diyorsunuz?" Cevap olarak, "Biz hür teşebbüs fikrindeyiz" dedi ve o terimin İngilizcesini de söyledi; fakat bu sayın sanayici neden yakını bakın:

Devletin kendilerine az yardım etmesinden, az el uzatmasından yakında, yani müdahale istedi, subbansiyon istedi, vergi iadesi iste-

di, teşvik tedbiri istedi ve dedi ki, "Biz yardım istiyoruz" Nasıl yardım istiyor? Hukukçuya başvuruyor. Şu halde hukukçu, kime, nerede, hangi sebeple yardım edecek, bu tipik örnekle üzerinde düşünülecek bir haldir. Bir yandan hür teşebbüs sözünden vaz geçmezken, bir yandan devlet kaynaklarını benim çalışmam için aktaracaksınız diyor ve yardım istiyor.

Sözün başına geleyim. Sayın Başkanın hukukçu ile ekonomistin çağımızda neden bu kadar bir arada çalıştığı yönündeki gözlemi bu sebeple doğrudur. Gündemdeki mesele, gerçekten şu anda çok âcil olarak hukuktur; ama bu da kesinlikle bir yana bırakılmamalıdır. Çünkü, bu âcil vakayı bugün hallederiz; ama yarın bir başka âcil vaka belki bundan daha vahim koşullar içinde yeniden başımıza gelebilir.

Burada bir hukukçu avukatın avukat olması, avukatlık koşullarının doğru olup olmadığı tartışılıyor? Önergemiz de var, acaba bu önergemiz usulü olarak doğru mudur değil midir diye bir şey var. Aslında avukat olup olmadığı değil de, hukukçu olup olmadığının tartışılması daha uygun olacak. Çünkü, o zat yalnız ölenlerle öldürülenlere eşit alkışı istemekle kalmadı, bir de üstelik öldürenleri fazla alkışa lââyık gördü. Bu da yetmedi, bir başka beceriyle , bir başka az görülmüş buluşla ortaya çıktı. Tiyatrolarımızda eğer yanılmıyorsam yine Adalet Bakanıydı. Tiyatrolarımızda tülûat olarak suç işleniyor, aman bu tülûatları savcılar iyi izlesinler, yani bugün , yarın, herhangi bir gün tülûat sırasında suç işlese ve eşi bulunmaz bir düşünce özgürlüğü örneğini bu avukat olup olmadığı değil de, hukukçu olup olmadığı tartışılacak zat dile getirdi.

Sayın arkadaşlarım; bu eşi az bulunur bir örnektir. Türk tiyatrosunun yıllar yılı geleneği tülûattır. Hepimiz teker teker mahalle tiyatrolarından en büyük tiyatrolara kadar tülûatın zevkiyle

yaşadık. Şimdi hukukçu bir arkadaşımız tülûatı durdurun diyor. Bunu şu nedenle söylüyorum; geçen toplantıda saygıdeğer Yönetim Kurulundan bir talepte bulunmuştum, özür dilerim bir dilekte bulunmuştum. Sinema bugün en çok topluma ses veren sanat dalıdır. Türkiye'de sinema sansürü diye bir sorun var. Eğer Yönetim Kurulu başka yoğun çalışmalarında sinema sansürü üzerinde de bir çalışma geliştirirse, yararlı olur demiştim. Her halde gözden kaçtı veya güncel bulunmadı. Ben bu konuda bir çalışma görmedim. Televizyonda sinema sansürü Türk halkını ilgilendiren bir mesele olarak büyük ilgiluyandırdı; ama hence vâpup yine kaçmamıştır. Çünkü, o tartışma işin yalnız sanat yönünü ve günlük sorunlarla alâkali tarafını ele almıştır. İsterim ki, bundan sonra seçilecek Yönetim Kurulu sinema sansürü üzerinde yeni bir çalışma yapacaktır.

Değerli arkadaşlarım;

Başkalarının değindiği konulara değinmek istemem. Bir başka konu var, gündemin başka bir maddesiyle ilgili olduğundan o konuda dilim döndüğünce konuşmak isterim.

Sözlerimi bir Anayasa hukukçusunun bir cünlesiyle bağlamak istiyorum; "Türkiye'nin geçmişinde bazıları hukuku her derde deva bir palyaçoluk sanatı haline getirdiler; ama hukuk, aslında ciddi bir konudur. Her hukuk sisteminin kendine göre temelleri ve kendine göre belli bir tutarlılığı vardır. Bunlar bilim kurullarında geliştirilir, derslerde öğretilir, bunları iyi öğrenenler de iyi hukukçu olurlar." Şimdi sayın Anayasa Profesörünün değindiği bu hukuka sağdan, soldan el atma teşebbüsleri sözlerimin başında değindiğim gibi git gide kendini gösteriyor; ama içten inancım odur ki, bunda başarıya varamayacaklardır. Türk milleti bundan sonra bir zorba yönetimine, palyaçoluk halinde bir hukuka boyun eymeyecektir. Bunun en sağlıklı belirtilerinden birisi şu toplantı salonunda verildi. Sizler onurlu Türk hukukçu-

ları şu ana kadar gördüğüm örnekleriyle böylesine tasarıların ve hayallerin kesinlikle hedefine varamayacağını gösterdiniz. Yine içtenlikle inanıyorum ki, bundan sonra vereceğiniz kararlarla böylesine hukuk sapıtmaları niyetinde adamların suratlarına kendi niyetlerini şamar halinde çarpacaksınız.

İçten bu inançla hepinizi saygılarla selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Burdur delegesi sayın Kubilay Atabey, buyurun.

Kubilay ATABEY (Burdur)- Sayın Başkanlar, aziz meslektaşlarım, hepinizi en derin sevgi ve saygılarımla selâmlarım;

Barolar Birliği Anayasal bir kuruluş olarak Türkiye Cumhuriyeti Devleti içerisinde kendisine ayrılan yerini özelliğine lâyık bir şekilde almış, vakur ve haysiyetli tutumuyla kendini de efkârı umumiye kabul ettirmiştir.

Memleket ve meslek sorunlarında gayretli, isabetli ve haksever tutumuyla güvenilir ve hissedilir bir kuruluş hüvviyeti kazanmıştır. Bu itibar ve yeteneğini, hukukun üstünlüğünü benimsemesi ve benimsetmesi; kişisel görüşlere değil, genel görüşlere yer vermesi, kanun anlayışında gerçekçi olması ve memleket meselelerinde bitaraf kalarak haktan yana olması, hiç bir tesire kapılmayarak objektif açıdan olaylara bakmış olmasına borçludur.

Vazife vemesuliyet anlayışını müdrük olarak olaylara koyduğu teşhisler ve bunun sonunda önerdiği tedavi yöntemleri başarılı olmuş, tuttuğu mevki ve menevî varlığıyla dürüst ve hakşinas, aynı zamanda memleketçi bir örgan olduğunu kabul ettirmiştir.

El koyduğu meseleler etrafını cami, âyarını mani bir şekilde dile getirilmiş ve kaleme alınmıştır.

Barolar Birliğinin göstermiş olduğu bu tesanüt ve olumlu tutumun hepimizin gururunu ve vekârını okşadığı kanısındayım. Ancak, Baro-

Bar Birliğinin bu hukukî durumunu, Barolar Birliğinin bu hududunu aşarak eyleme geçmesi şeklindeki bazı önerileri kısaca arz edeceğim sebeplerden dolayı şahsen uygun bulmamaktayım.

Arkadaşlarım;

Barolar Birliği hangi sayısıyla, hangi taşı ve sopasıyla bir eyleme geçecektir? Bence Barolar Birliğinin silâhı, hukuk anlayışı, hukuk nosyonu , fikir ve bilgidir. İşte Barolar Birliğinin gücünü bunlar teşkil eder. Eğer gücümüzü göstermek istiyorsak, eylemci değil, akılcı yolda hareket etmeliyiz. Memleket meselelerine değişik açıdan bakan arkadaşlardan oluşan Birliğimiz mensupları arasındaki tesanüdü bozmamak için de, orta yolum seçmek en uygun bir hal çaresi olur. Zira, değişik yönlerdeki görüşlerin Birliği parçalamaya götürebileceği bir an için düşünölmelidir.

Bu itibarla, bu memlekette hiç olmazsa hukuka ve kanunlara saygılı, hakşinas bir kuruluş olarak bizim Barolar Birliğimiz kalsın. Bundan duyduğumuz gurur ve övgüye de kimse elimizden almaya kalkmasın.

Sözlerimin bu kısmını burada noktalarken, çalışma raporu ve buna bağlı olarak meslek sorunlarıyla ilgili bazı görüşlerimi kısaca açıklayacağım.

Raporda kıta sahanlığı konusuna genişçe yer verilmiştir. Kıta sahanlığı Türkiye'nin hayatı ve önemli sorunlarından birisidir. Güncel bir konudur ve hukukî bir niteliği de vardır. Bu yönden Barolar Birliğinin bu konuya eğilmesi yerinde olmuştur. Ancak, çalışma raporunda çok geniş bir şekilde bu konuya yer verilmesi yerine, yetkililerin efkârı umumiyenin dergiler, broşür ve hatta kitap yoluyla aydınlatılması, bizlere de bundan önceki toplantılarda olduğu gibi bu mevzuda bir kitap verilmesi. Nitekim bu toplantıda Kıbrıs konusunda bir kitap sunulmuştur. Bu şekilde Barolar Birliğinin görevini yapması gerekirdi. Dikkat edilirse, çalışma raporunun 35 ilâ 55 nci sayfalarını, yani 20

sayfasını kıta sahanlığı mevzuu işgal etmektedir. Bu, kitabın hacminin beşti biridir. Âdeta çalışma raporunun muhtevasını artırmak düşüncesiyle böyle bir hareket yapıldı kanısı insanda uyanabiliyor. Aslında çalışma raporunun muhtevasının fazlalığı değil, azlığı mühimdir. Çünkü, az muhtevadaki rapor, çok iş yapıldığına işarettir. Nitekim, bundan önceki toplantılarda Barolar Birliğinin genel kongreye sunulan çalışma raporları daha büyük hacimliydi. Gittikçe bu hacmin daraldığını görmekteyiz. Bu da, kuruluşundan bu yana sayın Başkanımız Faruk Erem ve kıymetli mesaî arkadaşlarının büyük bir gayret ve titizlikle sorunlarımıza el atmış olduğunu göstermektedir. Bu azalan sorunlardan bazılarına raporda yer verilmiş bulunmaktadır. Ancak, bir kısım sorunları raporda eksik olarak ele alındığı görüşündeyim.

Genç bir arkadaşım hatırlattı ve ona söz verdim bu ücret tarifesindeki farklılığın giderilmesi mevzuunda fikirlerimi söylemek isteyeceğime dair. Van delegesi sayın arkadaşım bu mevzuu açtı ve hakikâten ilgi gördü. Ben bunun öbür yüzüne değinmek istiyorum.

Ürâtle bir farklılık kaldırılmalıdır. Biliyorsunuz 3 senede bir ücret ratifeleri değişmektedir. 1976 Martında değişecektir. Barolardan da bu hususta bilgiler alınmıştır. Ancak, 3 seneden bu yana değışen hayat koşulları ve hayat pahalılığı nazara alınarak ücret tarifelerinin tespit edilmesi, bir kısım davalarda da maktu ücretlerin artırılması gerekmektedir. Bu hususta henüz imkân varken Yönetim Kurulunun önerilerimize itibar edeceğini umarım.

İkinci bir mevzu, bazı arkadaşlarım yine değindiler; fikir işçilerinin vergi anlayışı değişik olmalıdır. Yine bu hususta diğer fikir işçilerini de kapsayacak şekilde bir vergi anlayışı çalışmasına girilmelidir. Avukatlığın vatandaşla olan münasebetleri yönünden ve haysiyetini koruması bakımından sosyallaştırılmasında fayda mülâhaza

etmekteyim. Arkadaşlarım bu hususu da söylemişlerdi; fakat ben de temenni olarak ayrıca rica ediyorum.

Avukatlara mesken kredisi verilebilmesi bakımından yasalarda gerekli değişikliğin yapılması ve bilhassa genç avukatlar için çok hayatî bir önem taşıyan bu mevzuun süratle halledilmesi gerekmektedir.

Arkadaşlar; Bursa'da da yapılan toplantıda bahsetmiştim, o zaman mevzu tazeydi. Bu Barolar Birliği binası henüz alınmıştı, henüz borcu ödenmemişti. Çalışma raporunda bu mevzuda çok kısa bir pasaj var. İmar formülü caddeden alınmak istendiği için henüz müspet bir girişime başlanamamış. Ben Bursa'da söylediğim sözleri yine tekrar edeceğim. Bizim binanın bulunduğu yer Ankara'nın en işlek ticarî bölgesindedir. Bu kot farkı bence bizim için ayrı bir şanstır. Kotu bulunduğu sokaktan da alsak, caddeden de alsak, toprağın altına inmemize kimse mani değildir. Kızılay'da birçok yeni işhanları yapılmakta, bir iki kat toprağın altına inilmektedir ve mağazalar astronomik rakamlarla satılmakta ve kiraya verilmektedir. Bu düşünce ile hareket edilirse, biz toprağı altına iki kat ticarî sahaya tahsis edilecek sahaya mağaza ve bürolar yaptığımızda, bunların kiraya verilmesini kabul ederek 5 yıllık kiralarını biraz da peşin kısmını fazla almak suretiyle belki binanın tamamını yapma imkânını elde ederiz.

Bunun yanında birçok teşekküllerin seyfilerde, sahillerde dinlenme yerleri vardır. Artık Barolar Birliğinin de hiç olmazsa bir sahilde dinlenme yeri edinmesi gerekmektedir. Hiç olmazsa arsasını almak suretiyle ileriki senelere bir hazırlık yapılmış olur.

Bon bir mevzuu, Yönetim Kuruluna seçilen üyelerin bizatihî bu görevi yürütebilmeheri için diğer meslekî sorunları azalmış, kendini daha çok Barolar Birliğindeki görevine vakfederek kimselerden olması ya da bir ücret karşılığında bu görevi deruhte etmeleri gereği-

dir. Bu ücret lâfı daha önceki toplantılarda da edilmiştir. Yönetim Kurulu üyeleri böyle bir teklifi katiyen kabul etmemişlerdir. Aslında Yönetim Kurulunda görev yapan bir kimsenin o anda böyle bir teklifi kabul etmesi zaten nünasip düşmez. Bu devrede yarısına yakın Yönetim Kurulu üyesi değişeceğine göre, yeni geleceklerin de şu anda belli olmadığına göre, benim teklifim; Yönetim Kurulu üyelerine bir ücret tayininin onların rıza ve muvafakatına bakılmaksızın tespiti. Çünkü, çok yoğun işler bekliyor Yönetim Kurulu üyelerini. İki arkadaş Ankara'da, 9 arkadaş da İstanbul, İzmir, Samsun, Aydın, Konya vesair yerlerde görev yapmaktadır. Yönetim Kurulu toplantıları şimdiye kadar eksiksiz olmuştur. Toplantı için arkadaşlarımız gelmiştir, karar vermiştir; ama Yönetim Kurulunda bulunmak ve karar vermek yeterli değildir. Bunun bir de icra safhası vardır, takip safhası vardır ve tahmin ederim iki Anka'ralı arkadaşım Erdoğan Bigat ve Rahmi Magat her halde biraz fazla yorulduklar, Bu yükü taşıdılar. Bundan sonra da görev alamayacakları anlaşılıyor. Bu işleri yürütmekte biraz zorluk çekeceğiz. Bu itibarla önerimin nazarı dikkate alınmasını rica eder, bu vesileyle saygı ve hürmetlerimi sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Kayseri delegesi sayın Ömer Gözübüyük, buyurun efendim.

Ömer GÖZÜBÜYÜK (Kayseri)- Kayseri Barosu delegesi Ömer Gözübüyük değerli Başkanın seçkin kişiliğinde hepinize saygılarını sunar.

Değerli meslektaşlarım;

Sözlerine başlarken karşınızda gördüğünüz veciz cümleye bir cümle daha ilâve etmene müsaadelerinizi istirham edeceğim. "Adalet mülkün temelidir" İkinci cümle, "Adalet yönetimin de teneli olmalıdır"

Arkadaşlar;

Hukuk değerini yitirmemiş, insanların bir buluşudur. Diğer buluşlar yeni buluşlar karşısında değerini yitirmiştir; fakat yaşayan hukuk, yaşatılması gereken hukuk değerini hiç bir zaman kaybetmemiştir.

Bunun üstünlüğünü savunmak bu bakımdan evvelâ hukukçulara düşen başlıca bir görevdir. Bu görevi bugüne kadar hepimiz, Türkiye Barolar Birliği ve barolar şerefle yapmaya devam etmiştir.

Temas etmek istediğim husus, Başkanlık raporunun bize bir öneri şeklinde sunulmuş olmasıdır. Yanılmıyorsan, Birlik Başkanımız yoğun çalışmaları yanında, bu değerli raporuyla bize bir öneri getirmiştir. Bazı kuruluş ve iktidarların Barolar Birliğinden şikâyetçi olduğundan, bazı siyasî kuruluşların çabalarından bahsedilmiştir.

Bu açıklamaya lüzum görülmeyen olgunluk ve ağırbaşlılıkla normal karşılandığı şeklinde bir ifadeyle, baroların ve Birliğin ölçülü bir şekilde baskı grubu görevine devam edeceği şeklindeki kanaat ve kararları yansıtılmış, ilâve edilmiştir.

Benim istirhanım şu olacak; elimizdeki ipe çözemeyeceğimiz bir şekilde bir düğüm atmayalım arkadaşlar. Avukatlık kanununun şu veya bu maddesi, tasırının hazırlık çalışmalarında naçiz şahsiyetlerinin emeği geçmiş bir kişi olarak belki lüzumsuz veyahut hatalı bir hüküm olarak telakkî edilebilen bazı hükümler getirilmiştir. Baroların ve Birliğin siyasetle meşgul olmayacağı şeklinde olan bir hüküm getirilmiştir. Farz edelim ki , bu hüküm yok. Barolar ve Birlik siyasetle uğraşacak mıdır arkadaşlar?

Şimdi biz hukuktan bahsediyoruz. Bu kanunun hükümlerinin olmadığını kabul edelim. Bizim barolarımızın gelenekleri vardır. Mensupları arasında her zaman iftiharla ifade edebiliriz, her siyasî kuruluşun il temsilcileri, il başkanları üyelerimizdir. Bunlar belki seçimlerde Baro Yönetim Kuruluna, baro organlarına, seçimlerde siyasî kanaatlerine göre oyunu kullanmış olabilirler; ama seçildikten sonra baroyu hiç bir zaman politikaya sokmak istenememişlerdir. İsterseniz şu tutumlarından, davranışlarından şikâyetçi olduğumuz politikacıları kendi meslekleriyle başbaşa bırakalım, biz kendi amacımıza salim adım-

larla yürümeğe devam edelin.

Gerçekten kanaatimi muhafaza ediyorum ve yine de belirtmek isterim, baroların ve Birliğinizin temel hak ve hürriyetlerinin korunmasında görevinden saptırılması, saptırılmak istenmesi mümkün değildir ve mümkün olmayacaktır arkadaşlar.

Döner içinde Birliğinizce yapılan bölge toplantılarından kısaca bahsedilmiştir raporda. Çok faydalı olduğu kanaatini lütfedip ilk 1975 toplantısını Kayseri'de yapmaları dolayısıyla vakıf oldum, çok yararlı sonuç alınmıştır, kendilerine şükranlarımı arz ederim.

Ekonomi- Hukuk Kongresi keza çok faydalı olmuştur, bunun devamını bu kongrelerin daha verimli şekilde devamını temenni ederim.

Sosyal güvenliğinizle ilgili bilhassa 1912 Sayılı Yasa ile değişen 506 sayılı Kanunun hükümlerinin meslektaşlarımıza yansıtılması çabaları başarıyla sonuçlanmıştır, arkadaşlarınız bundan haberdardır.

İngiliz üslerindeki secaat, Kıbrıs kıta sahanlığı, deniz huku-ku, Ege sorunu; unutulduğunu zannetmiyorum, Trakya'daki Türklerin feci akıbetleri, konularında Birliğiniz çalışmalar yapmıştır, şükranla arz etmek isterim.

Avukatlara vaki saldırılar, avukatların hak ve ödevleri konularında fergatlı çalışma örneği vermişlerdir. Kıbrıs'da yapılan Yönetim Kurulu toplantısında yeni bir kuruluş olan Kıbrıs Barosunun ki, bugün yeni yaptığımız kanunu değiştirme çabasındayız ve bu gereklidir. Çünkü, Barolar Birliğinin elinde olması lâzım gelen birçok haklar maalesef hukukçular tarafından yapıldığı halde bu kanun, eline verilmiştir. Örneğin, Anayasa Mahkenesine dava açma yetkisi, Ben ilâve edeceğin, Yüksek Hâkinler Kurulunda, Yüksek Savcılar Kurulunda, tayin ve terfi komisyonlarında bir Barolar Birliği müşahidinin bulun-

mayışı; ama bunlar zamanı gerektiren hususlar arkadaşlar. İnsanlar hatalardan salın olamaz. Mesleğiniz mücadele mesleğidir. Gençlik hatalarla, orta yaşlılık mücadelelerle, yaşlılık da pişmanlıklarla doludur derler. Biz henüz şurada bulunan arkadaşları orta yaşta olan kimseler zünresine dahil ederek demek istiyorum ki, mücadeleyi bırakmayacağız sonra pişmanlık duymamak için.

Yaşlı avukat meslektaşlarımızın sosyal güvenlikle ilgili sorunları henüz çözümlenmiş değildir. Prime esas olan günlük kazanç beyanlarındaki yanlışlar, 228 sayılı Yasanın bizleri kapsamına sonradan alışı gibi hususlar öyle zannederim ki; Sosyal Sığortalar Kurumuyla ki, bu Kurumun nahiyetini ve görevini kendilerine hatırlatma ve anlatmada ve kabul etmede Barolar Birliği büyük başarı göstermiştir. Bunlarla yapılacak bir sözleşmeyle düzeltilebilir. Bu konuda çalışmalarının devamını istirham edeceğim.

Değerli arkadaşlarım;

Sizlerin ve Birliğimizin devamlı öncülüğünü yaptığı hukukun üstünlüğü kavramını biraz daha somutlaştırmak için, önemini biraz daha belirtmek için sizlere karanlık bir tablo çizeceğim için üzgünüm.

1976 yılına girdiğimiz, bunu başka türlü ifade edeyin; 20 nci yüzyılın dördüncü çeyreğine girdiğiniz şu günlerde manzara hiç de iç açıcı değil. Pahalılık, işsizlik, enflasyon, sosyal politik durum, çok büyük hızla büyüyen ekonomik, teknolojik gelişmenin bir sonucu gibi geliyor. Gelişmenin gerektirdiği kaynakların erimesi, büyük tasarruf ve sermaye birikimi, hammadde, kaynak, pazar bulma girişimleri, kalkınma ve sanayileşme; dünyaya huzur değil, âdeta dünyayı topyekûn bir savaşın eşiğine getirmiş bulunmaktadır.

Açlık ve sefalet, fiziksel ve psikolojik bunalım; beklenen bu felâketi korkarım ki, çocuklarımızın görebileceği kadar yakın bir

zamana ve nesafeye getirmiştir arkadaşlar. Evet, 20 nci asrın son çeyreğini yaşıyoruz; ama halen özgürlük, bağımsızlık, hürriyet müca- deleleri veren uşuslar, kolenizm, sömürgecilikten sıyrılamayan ulusların savaşı, mücadelesi devan ediyor. Patlamalar, mezhep kavga- ları, gittikçe artan huzursuzluğun üzüntüsünü bizlere her an yaşıyor.

Bu arada kendilerine süper devlet denen demokrasinin beşiği dangasını lâyıık görenler, politik sömürsünü artırma, hiç olmazsa devan ettirme çabasındalar. Bilhassa bu süperlerin tahrik, şilâh satış rekabetleri; bölgesel savaşları da paralelinde götürmekte ve artırmaktadır.

Şu halde, hukuka , adalete dayanması gereken dış münasebetler halen çıkara dayanmaktadır ve bunalımın kaynağını teşkil etmektedir.

İçteki duruma çok değerli konuşmacı arkadaşların temas etti- ler. Ben şöyle izninizle gir kuş uçtu gibi geçiştireceğim.

Haşhaş, şilâh ambargosu, Kıbrıs, kıta sahanlığı, Lice ve ci- varındaki deprenler, Viyana ve Paris Büyükelçâlerinizin hunharca öldürülüşü, yangınlar, sert bir ortanda girilen seçin ve bunun neticesi bunalan, Büyük Millet Meclisinin, yasama organının hâlâ görevini yapacak bir duruma (Ki, 60 günü geçti zannediyorum) gele- nemiş olması ve çok büyük üzüntüyle ifade ettiğimiz gibi faili mâç- hul cinayetlerin artışı, can güvenliğinin, memur teminatının, öğretin ve öğrenim özgürlüğünün kalmadığı veya kısıtlanmak istediği yolunda- ki şikâyetlerin ayuka çıkışı.

Değerli arkadaşların; bu kaygılar yalnız bizim de değil zanne- diyorum, nalûm tekrar ettiğim için özür dilerin; üniversitelerarası kurul 29.12.1975 tarihli bildirisinde, Cumhurbaşkanımız 30.12.1975 ta- rihli yeni yıl mesajında aynı kaygıya ifade etmişlerdir.

Unutların, güvenin yitirilmesi; karşılıklı münasebetlerin

yardımlaşmaya değil, çıkara dayanması...

(Kayseri Delegatesi Ömer Gözübüyük geçirdiği bir kalp krizi sonucu hastaneye kaldırıldı)

BAŞKAN- Sayın Delegeler; Kayseri Delegesi sayın Ömer Gözübüyük bir kalp krizi geçirmişlerdir. Getirilen iki doktorun teşhisi arasında mübâyenet vardır, sağlık durumu henüz kesin olarak belli değildir. Şimdi hastaneye naklettiler.

Bu durumda toplantıya devam edemeyeceğimiz kanaatındayım. Yüksek Heyetinizin de böyle düşündüğünü zannediyorum. Bu itibarla, toplantıyı burada kesmemize müsaadenizi istirham ediyorum. Gündem henüz yüklü bulunduğundan yarın erken bir saatte; meselâ saat 9'da teşkifinizi rica ediyorum.

Bu itibarla, muhterem üstadımıza şifa temenni ediyoruz; son ümidin kesilmediği yolunda tabip sözüne dayanarak.

Yarın saat 9'da toplanmak kaydıyle...

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Sayın Başkan, gündemin seçimler dışındaki bütün maddelerinin görüşüldüğünün kabul edilmesi yolunda bir karar alınmasını teklif ediyorum.

BAŞKAN- Yarın saat 9'da oturumu açarken onu karara bağlayalım müsaade ederseniz.

Yarın saat 9'da toplanmak üzere oturumukapatıyorum.

KAPANMA SAATİ: 16.10

10.1.1976 Cumartesi

ÜÇÜNCÜ BİRLEŞİM

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 09.00

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlarım, toplantıyı açıyorum.

Dünkü müzakereler sırasında saat 15.30'da huzurunuzda konuşmakta olan Kayseri Delegatesi aziz meslektaşımız Ömer Gözübüyük, burada geçirdikleri kalp krizinden sonra maalesef kaldırıldıkları Ankara Tıp Fakültesi Hastanesinde vefat etmişlerdir. Kendisini, hukukun, adalet, ulusun ve yurdun selâmeti uğrunda Türk avukatlarının verdiği fikir savaşında mesleğin şehidi olarak ilân ediyorum. Tanrıdan rahmet dilerim. Bu münasabete de hukuka, adalete, yurdun ve ulusun refah ve saadetine uzanan kirli elleri bir kere daha lanetliyorum.

Şimdi, muhterem meslektaşımızın aziz ruhunu taziz için, manevi huzurunda sizleri saygı duruşuna davet ediyorum.

(Saygı duruşunda bulunuldu)

BAŞKAN- Sağolun.

Arkadaşlarım, kıymetli merhum meslektaşımızın huzurunuzda yapmakta olduğu konuşmayı, ona saygının ifadesi olarak bendeniz burada okumak istiyorum. Metni, konuşmayı kaldığı noktaya kadar okuyacağım, sonra, son paragrafı kıymetli teknisyen arkadaşlarım kendi sesinden verecekler.

(Kayseri Delegatesi merhum Ömer Gözübüyük'ün konuşma metni okundu ve konuşmasının son paragrafı teypten aynen nakledildi)

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlarıma bilgi vermek için arz ediyorum.

Merhumun ailesine dün Kayseri'ye telefon edilmek suretiyle haber verildi. Kendileri maalesef gelemeyecekler. Öğrendiğimize göre, sayın Eşi de zannediyorum kalpten rahatsızmış.

Burada Ankara'da bir kardeşi ve Ankara Barosu üyesi bulunan bir yeğeni; Avukat Zeki Gözübüyük, olduğunu öğrendik. Kendileri haberdar edildi; hastanede defin işlerini yapıyorlar. Arzu etmişler, buraya bir saygı duruşu için cenaze gelecektir. Merhumun cenazesinin fazla sarsılmamasını istiyoruz. O itibarla cenaze arabasında dışarıda merhumun huzurunda bir saygı duruşunda bulunulacaktır. Bilginize sunuyorum; bu herhalde öğleye yakın bir saatte olur.

Şimdi, zaman itibariyle çok sıkışmış olan gündemimizi yürütmek için çalışmalara başlıyoruz.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Bir önergemiz vardı sayın Başkan.

BAŞKAN- Bir dakika sayın İlhami Güven.

Dün buradan ayrılırken bazı arkadaşlarımız, artık konuşmak istemediklerini söylemişlerdi. Eğer bu yolda düşünen arkadaşlar varsa, listeyi düzenlemek, belirlemek için kendileri lütfen işaret buyursunlar. Burada bir önerge de var galiba.

Şimdi, listede adı olan, konuşmak için söz almış bulunan muhterem arkadaşlarımız arasında sözden vazgeçen varsa, ben işaret edeyim, listeyi düzelteyim, kalan duruma göre konuşmacıları çağırayım.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Sayın Başkan, sözlü olarak bir önerimin oya konmasını rica edeceğim.

Düne kadar ve şimdi de söz almış olanlar varsa, bu vahim olaydan sonra ve onun ruhuna saygı ve özellikle kongrenin görevini yapmış olduğu göz önünde tutularak, gündemin seçim dışındaki bütün maddelerinin görüşülmüş kabul edilerek geçilmesi ve sayın Başkanın, sadece düne kadar yapılmış konuşmalara özet olarak cevap vermesi ve seçime gidilerek kongrenin kapatılması önerimin oya konulmasını rica ediyorum.

BAŞKAN- Efendim, öneriyi hepimiz dinledik. Arkadaşımızın önerisi açık. Bunun lehinde ve aleyhinde konuşmak isteyen arkadaşlarımız varsa lütfen işaret buyursunlar?..

AHMET HAMDİ SAYAR (İstanbul)- Öneri aleyhinde söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

AHMET HAMDİ SAYAR (İstanbul)- Efendim, gündemimizde öyle maddeler var ki; meselâ gelecek toplantı gününün saptanması, avukatlık yasa-sı hakkındaki çalışmalar, bu konular görüşülmeden bu önerinin oylanma-sı imkânsız. Yani bizim Barolar Birliğinin çalışmalarını tanzim eden Avukatlık Kanunu hükümlerinin ikmalini tazammun eden mahiyette olduğu için bendeniz önerenin aleyhinde konuşmak zorunda kaldım. Sadece bu sebeple konuşuyorum, yoksa arkadaşşıma katılıyorum. Manevi şartlar o istikamettedir.

BAŞKAN- Lehinde konuşmak isteyen var mı?..

HASAN BASRİ GÜDER (İzmir)- Önerenin aleyhinde değil, ama bazı bakımlardan paralelinde bir önerimiz var, lütfen onun da okunmasını rica ediyorum.

BAŞKAN- Hayhay.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Bendenizin de merhum hakkında bir önerim vardı.

BAŞKAN- Efendim, öneriler şimdi geldiler, bu itibarla bunlara muttali değilim. Müsaade ederseniz bunları bir tetkik edeyim.

Sayın İlhami Güven ve sayın Suat Yılmaz Yalım'ın bir önerileri var, onu okuyorum.

Türkiye Barolar Birliği 9 ncu Genel Kurul sayın Başkanlığına 9.1.1976 tarihli toplantıda raporlar üzerinde konuşma yaparken vefat eden Kayseri Delegatesi aziz ve değerli meslektaşımız sayın Ömer Gözübüyük'ün görevi başında şehit düştüğü göz önünde tutularak, aziz hatırasını taziz için:

- 1- Konuşmasının bültende yayınlanmasına,
- 2- Her yıl 9 Ocak tarihlerinde aziz ve değerli üstadımız Ömer Gözübüyük için bütün Türkiye Barolarında anma törenleri düzenlenme-

sine karar verilmesini saygılarımızla arz ve teklif ediyoruz.

İlhami Güven Suat Yılmaz Yalım

Ankara Kocaeli

BAŞKAN- İlhami bey veya Suat bey, bu konuda konuşmak istiyor musunuz ayrıca?..

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Hayır.

BAŞKAN- Lehinde, aleyhinde konuşmak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oyunuza sunuyorum. Bu yolda bir karar ittihaz buyuruyorsunuz; böylece görev veriyorsunuz Yönetim Kuruluna. Yönetim Kurulu gereğini yapacaktır. Kabul edenler... Etmeyenleri müsaade ederseniz oylamıyorum.

BİR DELEGE- Sayın Başkan, bantı da lütfen ailesine gönderelim.

BAŞKAN- Hayhay efendim.

Şimdi arkadaşlar, demin kaldığımız noktada bazı arkadaşlar söz hakkında feragat etmişlerdi. Lütfen işaret buyursunlar tekrar, ben listeyi tanzim edeyim.

(Konuşma hakkından feragat edenler isimlerini bildirdiler)

BAŞKAN- Bu vazgeçmeden sonra 7 meslektaşım konuşacak. Fakat, dün iki defa arzettiğim gibi, burada konuşmalar yapılırken biz bir istatistik olsun diye konuşma sürelerini tespit ettik. Konuşma süreleri vasatı 30 dakika arkadaşlar; çünkü konuşmaların. Bu itibarla, 7.30 bugünün çok büyük bir kısmını alır ve gündemin diğer maddelerine yine de ulaşamayız kanısındayım. Vazgeçemediğimizi hepimiz söyledik. Bu itibarla arkadaşlardan istirham ediyorum, bu zorluğu, bugünkü oturumun özelliğini nazarı itibare alsınlar, öylece teşrif etsinler. ("Turhan beyin önergesi vardı" sesleri)

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Efendim, benim önergemle sayın Ahmet Hamdi Sayar beyefendinin önergesi birbirine yakın. Sayın Ahmet Hamdi

Sayar benim önergeye açıklık getiriyor. "Vazgeçilmesi mümkün olmayan maddeler olabileceği ölçüde" diyorum.

BAŞKAN- O halde şöyle diyebiliriz. Vazgeçilmesi mümkün olmayan maddeler dışında...

CENGİZ İLHAN (İzmir)- Bizim yazılı bir önergemiz var, o okunursa zannediyorum sorun çözülecek.

BAŞKAN- Cengiz İlhan beyin önergesini okuyorum.

Divan Sayın Başkanlığına

Gündemin 13, 14 ve 15 nci maddelerinde yer alan bu üç gündem maddesiyle ilgili olarak:

1- Avukatlık yasasında yapılması gerekli değişiklikler üzerinde müzakere ve karara varmak,

2- Adli hizmetlerin daha iyi bir şekilde görülmesi hususunda Genel Görüşme açılması hakkındaki İzmir Barosu teklifini görüşme,

3- Türkiye Barolar Birliği ölüm yardımını yaşlılık nedeniyle işten ayrılma halini kapsayacak şekilde değiştirilmesinin müzakeresi ve değişiklik üzerinde bir karara varılması için Genel Kurulun olağanüstü olarak toplanmasını ve toplantınının 30 Nisan, 1,2 Mayıs 1976 tarihlerinde İzmir'de yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Cengiz İlhan   Hasan Basri Güder   Enver Arslanalp

İzmir   İzmir   İzmir

BAŞKAN- Bu önergeyi, gündemin ancak ilgili olduğu maddelerinde görüşebiliriz, gündemde bir takdim tehire muhterem heyetiniz karar vermezse bendeniz gündemi sırasıyla takdime mecburum.

HURŞİT KANGAL (Balıkesir)- Sayın Başkan, bu önergeyi oya koyalım, bunları karara bağlayalım ve bu suretle gündemin yükünü hafifletmiş olalım. Bendeniz bunu arz ve teklif ediyorum.

BAŞKAN- Hurşit bey, siz söze başlamadan evvel arzettim. Günde-

mi ben sırasıyla tatbiki mecburum. Bunu müsaade buyurursanız sırasında konuşalım.

Şimdi, esasen zaman alacak olan meseleler, buradaki konuşmalar-
dır. Konuşmalar süratle bitirilirse gündemin her maddesi, demin muhterem
meslektaşımın önerisi ışığı altında çözümlenebilir zannediyorum.

("Turhan beyin önerisi vardı" sesleri)

Sayın Turhan Özgüner'in önerileri var.

CENGİZ İLHAN (İzmir)- Sayın Başkan, gündemin 13, 14 ve 15 nci
maddelerinin öne alınıp şimdi müzakere edilmesini teklif ediyorum,

AHMET HAMDİ SAYAR (İstanbul)- Usul hakkında söz istiyorum,

BAŞKAN- Buyurun.

AHMET HAMDİ SAYAR (İstanbul)- Söz sırası bende olan elim bir ha-
disenin de cereyan ettiği bir anda konuşmak zorunda kaldığım için özür
dilerim. Söz sırası bende olmasına rağmen, huzurunuzda konuşmayacağım;
ama alınacak olan kararın usul bakımından hatalı olmaması için şunu ar-
zediyorum:

Yeterlik önergesi kabul edilse de, söz almış olanların konuşma-
sı mahfuzdur. Bu itibarla kötü emsallerin teşekkülünü önlemek için böy-
le yine elim bir hadisenin ortaya gelmesinden doğan haklı üzüntüler ve
zaman tasarrufu çerçevesinde hareketine inandığım Heyeti Umumiyenin
benim bu ikazımı hoş görmesini dileyerek tekrar ediyorum, bu şekilde
bir önerge kabul edilse de, söz almış olanların konuşmaları devam ede-
cektir.

Bu itibarla, Başkanlık Divanının ortaya attığı noktayı nazarı
benimseyerek, konuşmacıların konuşmalarını ya yapmalarını veya çok az
çerçeve içinde tahdit etmeleri şeklinde anlamak daha isabetli olur, da-
ha yerinde olur. Hürmetlerimle. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Şimdi arkadaşlar, müsaade buyurursanız bendeniz arz edeyim. Ben

sayın Ahmet Hamdi beyân düşüncesine kurallarımızın uygun bulunmadığını, daha doğrusu kuralların o düşüncenin dışında olduğunu arzedeceğim, bilginize sunarım. Bizim Avukatlık Kanunu yönetmeliğimiz, madde 59, okuyorum, bilginize sunuyorum:

"Görüşme sonucu oylama

Madde 59.- Bir gündem maddesinin görüşülmesi, söz isteyenlerin konuşmalarının bitmesiyle veya yeterlik önergesinin kabul edilmesiyle tamamlanmış olur."

O halde, usulî bir hata bahis konusu değildir. Yeterlik önergesi her zaman verilebilir. Bunu oylarım, kabul edildiği takdirde gündem maddesi tamamlanmış olur arkadaşlar.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Çok değerli arkadaşlarım, dün çalışmalarımız sırasında çok değerli bir meslektaşımız, Ömer Gözübüyük vazifesini ifa ederken şehit olmuştur. Bunun teessürü içindeyiz. Fakat bu teessür bizi vazifemizi yerine getirmekten alıkoymamalı, aksine burada dinlediğimiz, teypten dinlediğimiz sesini; hani duygusal konuşmuyorum, duygusal addetmeyin, dikkate alarak, merhum arkadaşımızın önerilerini de dikkate alarak vazifemizi daha iyi ve daha hassasiyetle yerine getirmiş, tam manasiyle yerine getirmemiz gerektiği kanaatindeyim müsaade ederseniz.

Şimdi, buraya çıkan arkadaşlar konuşmak için konuşmuyorlar. Her halde bir önerileri vardır, anlatmak istedikleri bir husus vardır, bir fikirleri vardır; bunu anlatmak için çıkıyorlar. Eğer bir fikirleri varsa, biz bunu dinleyeceğiz burada. Merhum arkadaşımızın ruhuna saygı, bu arkadaşımızın fikirlerine saygı da bunu gerektirir.

Şimdi, gündem maddelerinin görüşülmeyle seçimlere geçilmesi yolundaki teklif oylanamaz bir kere. Bunun oylanması mümkün değildir.

Avukatlık Kanunu bize görev vermiştir. Bu görevin ifası için buraya toplandık. Bu görevi sonuna kadar yerine getireceğiz. Ben de huzurunuzda ölebilirim şu anda; fakat bu sizin görevinizi yerine getirmenize engel teşkil etmez, devam edersiniz yine.

Oylanamaz, çünkü kanuna aykırıdır. Burada söz alan arkadaşlar kifayeti müzakere tavrı verilirse, yeterlik önergesi verilirse söz alan arkadaşların konuşma hakkı mahfuzdur. Sayın Başkanlık yönetmelik hükmünü yanlış yorumluyorlar. Kaldı ki, yönetmelikler kanunlara aykırı olamaz. Birtakım hukuk gelenekleri vardır, birtakım hukuk prensipleri vardır, onlara uymak biz hukukçular için zorunludur. Yeterlik önergesi söz alan arkadaşların hakları mahfuz olmak üzere nazarı itibare alınır, o arkadaşlar sözlerini bitirirler ve bu şekilde gündem maddesi tamamlanabilir. Buna aykırı olan önergeler kanuna aykırıdır ve oylanamaz arkadaşlar. Onu arz etmek istiyorum.

Şunu da ilave edeyim; şüphesiz ki, İzmir Delegeesi sayın Cengiz İlhan arkadaşımın önergesi, gündem maddelerinde değişiklik yapılması şeklindedir. Genel Kurul gündemine şüphesiz ki, hâkimdir. Bazı maddeleri çıkartabilir, bazı maddeleri de ilâve edebilir. Avukatlık Kanununun maddesini de yanlış yorumlamayalım. Genel Kurullar gündemlerine hâkimdirler. Şimdi bazı kararlar alıyorsunuz. Gündemde olmayan kararlar alıyorsunuz; yani bu şekilde Genel Kurul çalışmalarını sınırlamak mümkün değildir. Bu bakımdan, önergeler, Turhan Özgüner arkadaşımızın önergesi oylanamaz; kifayeti müzakere tavrı söz alan arkadaşlarımızın hakları mahfuz olmak üzere ancak kabul edilebilir. Bunu arz ediyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN- Sayın Apaydın usul hakkında söz istemişlerdi, ama aslında önergenin aleyhinde konuşmuş oldular.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Önergemi izah edeceğim.

BAŞKAN- Buyurun.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım; Evveleminde sayın Apaydın'ın dileğine katılıyoruz, şöyle ki: Merhumun ruhuna saygılıyız, ancak konuşmasında da gördük ki,

merhum bu kongrenin başarıya ulaşmasını istiyor. O halde, başarıya ulaşması için bırakınız gündem rahatlıkla tatbik edilsin, mealinde; katılıyorum buna. Ben de o sebeple diyorum ki, bu kongrenin başarıya ulaşması için şu görüşülmekte olan madde üzerindeki tartışma yeterlidir. Bundan sonra en az bu madde kadar çok değerli tartışmalara konu olacak maddelerin görüşmesine mesa ve imkân verebilmek için lütfediniz burada konuşmalar yeterlidir diye sınırlayalım diyoruz. Şimdi burada anlaştık.

Anlaşamadığımız nokta şu: Sayın Apaydın der ki, yeterlik önergesi verildiği anda, kimler söz aldıysa, onların dışındakiler için tatbik olunur. Böyle bir uygulamayı ben görmedim ve yerini de bulamadım. Sayın arkadaşım gösterirler, beni ikna ederlerse teşekkür ederim.

Şimdi arkadaşlarım, benim yeterlik önergem çok açık, sarıh. Ben şu ana kadar söz istemiş olanlar dışındakiler için yeterlik önergesi demiyorum. Yani bir ölçüde sayın Apaydın'ın dediğini kabul edecek olursak, bu ana kadar söz istemiş olmak yeterlidir... Yok böyle birşey. Ben müzakerenin, gündemin bu maddesinin müzakeresinin yeterli olduğu iddiası ile bir önerge getiriyorum. Yoksa, söz isteme hakkı şu ana kadar yapıldıysa yapıldı, bundan sonrakiler bunun dışında kalmalıdır biçiminde bir yeterlik önergesi şüphesiz uygulamada olmadığı gibi, yeterlik önergesinin anlamına ve ruhuna da aykırı düşer.

Arkadaşlarım, kabul ediniz ki, 60-70 kişi söz istemiştir. Biz yeterlik önergesi veriyoruz. Zaten şuradakinin tamamı 60-70 kişi ise, neyin yeterliğine karar vereceğiz sayın Apaydın?.. Bunu anlamak mümkün değildir.

Arkadaşlarım, yeterlik önergeleri siyasi örgütlerde olsun, derneklerde olsun, uygulamada daima verildiği anda, eğer oylanır kabul

edilirse, o anda artık gündemin maddesi, konuşmalar bakımından yeterlidir, ondan sonra madde oylamaya geçilir.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Şimdi, benim kanım şudur; demin öneri sahibinin de açıkladığı gibi, kifayeti müzakerenin anlamı, artık biz tenevvür ettik, konuşmalar ve tartışmalar burada bitsindir... Eğer başka türlü alınırsa, 40 kişi daha konuşmuş, şu anda kifayeti hakkında karar vereceğiz, ama 40 kişi daha konuşacak... Bunu böyle anlamaya imkân yoktur. Yönetmelik de böyledir.

Bu itibarla, gerçi Divandaki arkadaşlar ve ben konuşmaların hep hudutsuz ve sınırsız olmasını arzu ettik. Şimdi Danıştığım sayın Başkan ve Yönetim Kurulu da böyle olmasını istiyor, ama ben burada kanunu, yönetmeliği ve muhterem arkadaşlarımla önerilerinin gereğini tatbik etmek durumunda olan bir Başkan olarak, düşüncemin hilafına, kanaat ve arzumun hilafına ben öneriyi oylarınıza sunacağım arkadaşlar.

Öneriyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Raporlar üzerindeki görüşmelerin yeterliğini öneriyorum.

Turhan Özgüner

Mersin

BAŞKAN- Kendileri önermelerini açıkladılar. Sayın Orhan Apaydın üzerinde konuştuklarını söylüyorlar, bir bakıma konuşma aleyhinde de oldu. Lehinde konuşmak isteyen yok ise, ben oylarınıza sunacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler...

SUAT YILMAZ YALIM (Kocaeli)- Bugüne mahsus olsun, emsal teşkil etmesin.

BAŞKAN- Bugünün özelliği bahis konusudur. Töre ve anane haline gelmemesini ben de candan dilerim.

Kabul etmeyenler... 30 oya karşı 50 oyla yeterlik önergesi kabul edilmiştir.

CENGİZ İLHAN (İzmir)- Bir sözlü önergem var.

BAŞKAN- Buyurun.

CENGİZ İLHAN (İzmir)- Muhterem Genel Kurul yeterlik önergesini kabul etmiştir. Ancak, yeterlik önergesinin yorumunda şüphe vardır. Başkanlık Divanı yeterlik önergesinin önceden söz alanların konuşmalarına imkân vermediği görüşündedir. Bir başka görüş ise, yeterlik önergekinin önceden söz alanların söz haklarının mahfuz bulunması şeklindedir.

BAŞKAN- Sayın İlhan, o konu karara bağlandı.

CENGİZ İLHAN (Devamla)-Yeterlik önergesi karara bağlandı, bu konuda bir karar alınmadı. ("Karara bağlandı" sesleri)

BAŞKAN- Meseleyi tartışmaya yol açmayalım sayın Cengiz İlhan, karara bağlandı. İstirham ediyorum.

CENGİZ İLHAN (Devamla)- Müsaade edin arz edeyim...

BAŞKAN- Müsaade edemeyiz. Çünkü, Genel Kurulun kararına biz Divan olarak saygı göstermek mecburiyetindeyiz. Bu itibarla, benim size olan saygım, bir müsaadeye olanak vermiyor. Ben karara saygı göstereceğim.

CENGİZ İLHAN (Devamla)- Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Şimdi bu durumda, Yönetim Kurulu adına konuşmaları cevaplandırmak için söz alınacaksa ben davet ediyorum sayın Başkanı.

Buyurun sayın Başkan.

YÖNETİM KURULU BAŞKANI FARUK EREM- Sayın Başkanım, değerli delegeler arkadaşlarım;

Bundan evvelki Genel Kurula katılan arkadaşlarımca da izlenmiş olduğu gibi, yönetim kurulu adına vereceğim, yapacağım açıklamalar çok geniş ve etraflı olmuştur. Aziz dostum ve değerli meslektaşımızın ani ölümü bana bu psikolojik imkânı vermemektedir. Lütfen açıklamalarım özet halinde olursa, beni bağışlayınız.

Baştan itibaren bütün konuşmalarda konuşan meslektaşlarımız âdeta bendenizi ve Yönetim Kurulu arkadaşlarını kırmamak açısından büyük bir nezaket ve çaba içinde olmuşlardır. Minnet ve şükranlarımızı arz ederiz.

Açıklamalarında başta konuşan arkadaşlara vereceğim açıklamalar daha geniş; fakat gittikçe azalacaktır, bu bir tefrik değildir. Çünkü, tekerrür eden konuları dağıtmamak için böyle bir zarureti hissetmekteyiz.

Açıklamaların sırasında Yönetim Kurulunca karara bağlanmış ve görüşülmüş hususları Yönetim Kurulu adına, henüz karara bağlanmamış konuları da şahsım adına cevaplandıracağım. Şahsım adına konuştuğum konuları da başta kendi adımı zikrederek sunmaya çalışacağım.

İlk konuşan arkadaşımız Ali Dinç, sosyal adalet kavramından, Kıbrıs konusundaki Birlik girişimlerinden, güzel sözlerle bahis buyurdular. Aynı çabanın bu konularda sürdürüleceğine emin olmanızı istirham edeceğim.

Orhan Apaydın meslektaşım, sunulan raporun bir yakınmadan ileri gitmediğine işaret buyurdular. Yasal sınırlar içerisinde neler yapılması gerekirse onların yapılması hususunda teşvik edici beyanlarda bulundular. Sonuçta Genel Kurulun Yönetim Kuruluna kanun gereğince talimat verilmesini istediler ve bu geleneğin şimdiye kadar yürütülmediğine işaret buyurdular. Sanıyorum ki, ihtiyaç duyulmadığı için bu yola gidilmemiştir. Çünkü, bundan evvelki 8 Genel Kurul za-bitlari ve 8 Yönetim Kurulu raporu incelenince görülecektir ki, Genel Kurullarda izhar buyurulan bütün temenniler hemen hemen hepsi karşılanmış, Bu itibarla oradaki dileklerin bile Yönetim Kurulunca bir karar gibi telakkî edildiğini açıklanacak olanağına sahibim. Misalleriyle vaktinizi almak istemiyorum.

Genellikle şikâyetleri usul kanunları üzerinde toplanıyor. Benim şahsî kanaatine göre her iki usul kanunu tünden kaldırılıp çağdaş savunma mesleği zaruretlerine uydurulmadıkça yapılacak gelip geçici tadillerle mesleğimizin doruğuna ulaşmasına kesin surette inkân görenemekteyiz. (Alkışlar)

Esasen bizim Ceza Usulü Kanunumuz biliyorsunuz itham sistemi, engizisyon sistemi diye iki birbirine zıt sistemin ortalamasıdır; ama son asır usul kanunlarının son bölüme rastlayan örneklerine baktığımızda, bizim Kanunumuz itham sistemine değil, bir parça yumuşatılmış bir engizisyon kanunundan başka bir şey değildir. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Bu itibarla, usul kanunlarımızın mesleğimizin gelişmesine olanağ sağlayacak bir biçimde olması için Yönetim Kurulu ciddî çalışmalar içindedir. Ana Kanunların Hazırlanması Kanunu tasarısından biraz sonra bahsettiğin zaman bu noktaya da değeceğim.

Ceza Kanununun Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlar bölümü hakkındaki uyarıları 930 usulünü rokko karması kanunun sakıncalarına tamaniyle kapıldığını arz ederim.

1936 yılında yapılan tadille o zaman revaçta bulunan faşizmi sanki yeni bir doktrin gibi bilmeden ve aynen alan kanun vazının vebali çok büyük olmuştur. Öylesine ki, rokko kanunu bilâhare gayrî faşistleştirne diye İtalya'da kurulan bir komisyonca bu hükümler çıkarıldığı ve atıldığı halde aynı hükümler memleketimizde yürürlüğüne devam etmiştir. Sadece o komisyonun zabıtları okunacak olursa, 1936'da yapılan büyük kusur açıkça belli olacaktır.

İlhani Güven arkadaşımızın raporumuz hakkındaki güzel sözlerine tekrar tekrar teşekkür ederiz. Biz, ana kanunlarımızın Medenî Kanun, Borçlar, Ticaret, Usul kanunları dahil olmak üzere ana kanunların

hepsinin yeni baştan ve Türk toplumuna özgü nitelikleriyle ve ihtiyaçlarıyla yapabilecek Türk hukukçusunun yetişmiş olduğu kanaatindeyiz. Bu kanunların vaktiyle dışardan alınmış olmasını asla kınamıyorum. Bu kanunlar sayesinde ki, Türkiye'de yepyeni bir modern hukukçu kuşağı doğmuştur; ama bu kanunlar kendi memleketlerinde dahi ömürlerini artık yitirdi. Ya kaldırılmak suretiyle yahut yargılama onu o hale soktu ki, çağdaşlaştırmak mümkün olabildi. Biz de içtihaden bunun yapılmasını çok bekledik, alamadı; ama bir korkumuz var, alel acele bir araştırmanın bu kanunları dahi aratmasından endişe etmekteyiz.

Bu itibarla, Yüce Meclise ana kanunların ne şekilde yapılması icap ettiğine dair bir kanun tasarısı sunulmuş bulunmaktadır ve orada barolar ve Birliğin görevi pek açık bir şekilde gösterilmiştir.

Değerli meslektaşım görevdeki arkadaşların ücret konusundan söz ettiler, Bizim önerimizde ancak bir lira olarak sembolik bir masraf gösterilmiştir. Bu konunun tekrar ele alınmamasını istirhan edeceğiz; ama şu iddia diğer bir arkadaşımızın ileri sürdüğü gibi haklı olabilir. Eğer ücret alınmadığı için hizmetin yeteri kadar yapılmadığı kanaatindeyseniz, bu ücreti alabilecek arkadaşlar eğer aramızda varsa bir seçim bu mevzuu kolaylıkla halleder. Sebebine geliyoruz. Acaba bugün Türkiye Barolar Birliğinin büro işlemlerinden bir tek arkadaşımızın şikâyeti var mı? Hâkimler, Adalet Bakanlığı zamanında daha iyiydik dedikleri olmuştur; ama biz hiç bir meslektaşımıza Adalet Bakanlığına tabi olduğumuz zamandan daha kötü bir durumdayız dedirtmedik. (Alkışlar)

O halde bizler görevinizi ücretsiz de yapma durumundayız. Tenkitler, görevde aksama olduğundan değil; çünkü ben hiç bir arkadaşından bir telgraf veya mektup almadım ki, orada davam olduğu için

gelemeyeceğın deniş olsun. Toplantılarınız (zabıtlara bakınız) tam kadro ile olmuştur.

Kanununuzun yersiz hükümleri bir son tahkikat kararıyla meslek-ten men etme ve benzeri konuların kanun değişikliğinde nazara alınacağı açıkça bellidir. Meslekle ilgili olmayan basit bir suçtan dolayı mesleğini icra edememek nakul değildir. Mesleğin icrasından dolayı bir suç işlenir de, o suç töhmeti altında kalanın görevde devanında sakınca görülmezse, tedbir olarak bu nakul olabilir; ama görevle ilgili olmayan bir meselede böyle bir tahdidin anlamsızlığı neydanda. Tasarıda elbette ki, bu konuya değineceğiz.

Sayın Merih Sezen, Seydişehir'deki feci olaylardan ve diğer arkadaşların da üzüntülerinden bahsettiler. İtiraf edeyin ki, Genel Kurul hazırlıkları dolayısıyla bir iki gün evvel cereyan eden bu olayla yakın ilgi kuramadık; ama bugünkü uyarılar yarından itibaren Yönetin Kurulunuzu görevle çağırmaş durumdadır. (Alkışlar)

Bu arada bazı arkadaşların ve sayın Güven, politika yapmaktan bahsettiler. Sonlara doğru konuşan diğer bir meslektaşım da, Başkanlık raporunda siyaset yapmanın tarifi için üç unsur verildiğinden bunun sakıncalı olabileceğinden pek kendilerine has nezaket deyinleri içeri-sinde bahis buyurdular.

Arkadaşlar;

İki şeyi birbirinden ayırmamız lâzım. Bugün ne yapacağız, ne yapmanız ilerde daha doğru olacak? Avukatlık Kanunu büyük bir aşamadı ama bir büyük kusurla beraber. Bizi 112 nci maddede meslek kuruluşları haline getirmiştir. Bizim yerimiz Anayasada, yargıda olmalıydı; ana Anayasada isminiz geçmiyor diye Baroları ve Barolar Birliğini meslek kuruluşları arasında gördüğünü Avukatlık Kanununa ithal eden hüküm ve zihniyet büyük bir tarihî hata işleniştir. (Alkışlar)

Bu hüküm olmasaydı, biz yapılan tenkitleredaha açıkça cevap vermek durumundaydık; ama Kanunumuz bize böyle bir boyunduruk taktığı zaman acaba bu kanunun hükmünü biz en insafli şekilde ne kadar genişletebiliriz? Raporumuzda biz bunun ölçüsünü vermek istedik, yani bugünün mücadelesinin fikirce bu yolda olabileceğine işaret etmek istedik. Yoksa, gönlümüz elbette ki, yargı organları içerisindeki teninata bizim de ulaşmamızdır.

Konuşmalar sırasında memurların sendika kurnak haklarından söz edildi. Bu konuyu henüz Yönetim Kurulunda konuşmadık. Şahsî kanaatin odur ki, özgürlüğün bir yerde noksan olması halinde en büyük tehlike bu noksanın öbürlerini yok etme gibi yayılma eğilimi sağlamış olmasıdır. O halde hak, tamamıyla mevcut olmadıkça öbür hakların günün birinde geri alınması tehlikesinden uzak kalındığı iddia edilemez. Bu nedenle şahsî kanaatin, memurların sendika kurna hakkının da desteklenmesidir. (Alkışlar)

Değerli üç meslektaşın 141 ve 142 nci maddeden bahsettiler. Konu, Yönetim Kurulunda henüz görüşülmemiştir. Arz edeceğim husus şahsî kanaatidir. 141 ve 142 ve 163 nü maddelerin kaldırılmasına şahsen taraftarım, Gerekçen şudur: (Alkışlar)

Arkadaşlar;

Özgürlüğün temeli, kanunsuz suç olmaz kuralında toplanır. Bugün 141, 142, 163 nü maddelere göre veril n mahkûmiyet kararlarının adı geçen maddelerin lâfzıyla hiç bir alâkası yoktur. (Alkışlar)

Bunun dışında yerleşmiş bazı ölçülere göre kararlar verilmiş ve cezalar infaz edilmiştir. Türkiye'de kanunsuz suç olma en tipik fiilî misal, bu maddelerin uygulanmasıdır. Ben bu açıdan bu maddelerin karşısındayım. (Alkışlar)

Sayın Burhan Karaçelik, baskı grubu olmanızın daha ziyade

eylenci bir yöne dönüşmesini işaret ettiler ve diğer bazı arkadaşlarımız da bundan söz ettiler. Bu konuda Genel Kurul arkadaşlarımızdan bazıları bizi fazlaca hareketli, bazıları hareketsiz buldular. Her iki taraf da bence haklı. Bir tek mazeretiniz belki var. Kanunumuz bize Barolarımızın ortak görüşünü yansıtmaya görevini vermiştir. O halde, biz belki de bir denge unsuru olmak gibi bir titizlik içinde kalmış olabiliriz; ama dikkat buyurulursa her Genel Kuruldan sonra hızla azalma değil, artmış olmuştur. O halde buradaki kaynaşma bize güç veriyor ve sizi aşan bir harekete niçin gitmediğinizi de aynı zamanda izah edebiliyor.

Arkadaşın sosyal güvenliğinizdeki girişimlerinizi büyük başarı olarak göstermek lütfunda bulundular, sağolsunlar. Meslek açısından meslek güvenliğimizin daha tamamlandığı müjdesini size verebilecek halde değiliz; ama hiç olmazsa Tanrı bize yarı yola kadar gelebilme lütfunu esirgenemiştir. Burdaki başarının bir sırrı eğer başarı olarak kabul buyuruluyorsa şundan ileri gelebilir; biz sadece avukatlığın sosyal güvenliğini tahakkuk ettirmek gibi bir açıdan hareket etmedik. Çünkü biliyoruz ki, Türk toplumunun sosyal güvensizliği içinde avukatın sosyal güvenliği anlansızdır. Bu nedenle, sosyal güvenlik hukukunun yepyeni bir hukuk dalı olarak memleketinizde yerleşmesi için elden gelen bütün çabalara başvurulacaktır. Nitekim, ikinci Hukuk Kongresinin konuları yalnız başına sosyal güvenlik hukuku mu olsun, daha geniş bir konu mu olsun tartışması Yönetim Kurulumuzda devam etmektedir.

Hukukun üstünlüğü kavramı üzerinde güzel sözler söyledi. Hemen açıklamak isterim ki, bu kavramın Türkiye'nizde benimsenmesine, yayılmasına, sonuç almasına Birliğimizin katkısı büyük olmuştur; ama dürüst olmak için bir hususa işaret edeyim; hukukun üstünlüğü kavramı şahsım tarafından ve Yönetim Kurulu tarafından ilk defa Türk toplumuna sunul-

muş değildir. Bunun öncülüğünü, yakında vefat etmiş olan mehtum profesör Bülent Esen yapmıştır. Bunu arz edeyim; çünkü yanlış bir telif hakkı gibi bir itham vicdanınızı üzmektedir. (Alkışlar)

Değerli meslektaşım Hürşit Kangal, kendisi bizim baskı grubu olmamızı, fikirce baskı grubu olmak gibi bir ölçüye daha uygun olacağı kanaatini açıkladılar ve bunun bazı başarılar sağladığına da işaret buyurdular. Bu yolda devam edileceğinden hiç bir kuşku duyulmamasını istirhan edeceğiz. Bundan sonra zannederin ki, Türk hukukuna en yeni konular yeni Barolar Birliği tarafından getirilecektir.

Bu konuda arkadaşlar fikir, eylem farkı mevzuatımızda öyle hükümler vardır ki, uygulayıcıları, yöneticileri pek ciddî kuşkulara düşürmektedir. Bzcünle, Ceza Kanunumuzun 236 ncı maddesinin yorumunu hareket ve hareketsizlik açısından bir sonuca varılmak isteniyorsa tetkiklerinize arz etmekle yetineceğim.

Değerli arkadaşım, istinaf mahkemelerine karşı olabildiğiniz şekilde bir sonuca vardılar. İstinaf mahkemelerinin kaldırılan tip şeklinde avdeti isteniyorsa, çalışmalarınız hemen hemen yarılanmış; fakat Yönetim Kuruluna mal edilmiş olduğu için kişisel düşüncemi arz ediyorum. Ben bu avdete karşıyım. Çünkü, o tip bir istinaf Türkiye'de bitmeyen davaları bir nisli daha uzatacak, asıl mahkemeleri ortadan kaldıracak, onlar yerine ancak il merkezlerinde mevcut istinaf mahkemelerine intikâl ettirilecektir. Çünkü, o sistemde bidayet mahkenesinde bir kinse mahkenese dahi gitmek lutfunda bulunmazmış. Çünkü, bidayette beraat ederse mesele yok. Mahkûn olursa davaya istinafta yeniden başlanacaktır. Bu itibarla, bidayet mahkemeleri formalite gibi karar verip atar ve daima mahkûn ederler bidayette hallolsun diye. Düşünün bütün vilâyetlerimizde bir çarpıda kurulanayan istinaf, 8 veya 10'u geçmeyen ufak ufak parçalanmış temyiz mahkemelerine tevdiî halinde işler nasıl

karnakarışık olur. Üstelik demokrasiyi devan ettirmek içtenlikle istegimiz olduğuna göre, istinaf Fransız kökenlidir, kraliyet devrinden kalır. O menleketlerde kaldırılmanası geleneksel bağıllıktan ileri gelir. Vaktiyle kral en büyük enlâk sahibiydi. Avuka derva, kral avukatları vardı. Sonra bu işler değışti ve eski Fransız parlamenları haline geldi; ana bütün kaygısı büyük enlâk sahibi krala vatandaş arasındaki meseleleri çözmektir. Bu itibarla istinafın kabulü menleketinizde demokrasi tarihinde bir leke gibi avdet edebilir; ana üst mahkene dediğiniz kavram. İşte biz bunun üzerinde durmak kaygı ve isteğini taşıyoruz. Bu itibarla, istinaf tipi değıl, yepyeni yargıtayın yükünü azaltıcı üst mahkene şeklinde bir çalışmaya razıyız; ana üst mahkenelerin vaktiyle kurulması Özyörük'ün Adalet Bakanı olduğu zaman ortaya atılmıştı, 8 vilâyette kurulacaktı ve 8 milyonu icap ettirecekti. Bugün kaç a mal olur bilinmez; ana yalnız 8 vilâyette üst mahkemenin mevcudiyeti Türkiye'yi 8 bölgeye ayırmaktan başka bir şey tenin etmez. O halde her ilde noksan olan bir şey vardır bugün menleketinizde. Menleket çapında belki hukuk vardır, büyük merkezlerde belki vardır; ana bazı bölgelerde iller İdaresi Kanunu dolayısıyla yalnız Valinin en büyük hâkini mutlak olduğu bir dönem yaşıyoruz. Vilâyetler her açıdan tananlanmıştır, Mafiasından tutun, karayolu vs, Adalet açısından tananlanmıştır. O halde illerinizi adlî bütünleştirmeye götüreceğ önerilerin yanındayız. Bu nedenle, bölge idare mahkenelerine ve üst mahkemelere mutlaka taraftar olmanız; ana bunu bölük pörçük zamanla değıl, tünden ve bir anda yapmak şartıyla. Aksi takdirde bugünü bize aratabilirler.

Bildiri, ölün yardımı bildirisini konusuna gelince; hemen açıklayayın, bunda hiç bir mecburiyet yoktur. Beyanda bulunmayan arkadaşlar için neler yapılacağı zaten bültende yayınlanmış olan esaslarda

etraflica gösterilmiştir.

Ölüm yardımının genişletilmesi ayrı bir gündem konusu olduğu için belki de sonraya kalması ihtimali bulunduğundan bu nokta üzerinde müsaade ederseniz şimdilik izahta bulunmayayım.

Sabahattin Bilge arkadaşının iyi niyetli olduğundan asla kuşku olmayan şu beyanına iştirak ediyorum; ama yapacağın açıklanadan sonra da arkadaşının da benim gibi düşüneceğine eminin. Arkadaşım diyor ki, "Barolar ve Birlik asla bu birlikleri parçalayıcı konular üzerinde durmalı." Örnek olarak Devlet Güvenlik Mahkemelerini gösterdiler.

Arkadaşlar;

Bugün bir vakıa karşısındayız. Devlet Güvenlik Mahkemelerinin mevcut olmasını savunanlar da var, bunu çok vahin bir kuruluş olarak telakkî buyuranlar da var. Yani, bugün Birlik , Baroların ve Barolar Birliğinin ayrılmaları bu konuda önleme olanağı kalmamıştır; ama biz Devlet Güvenlik Mahkemelerine karşı çıkmakla, bu birliği sağlayacağımız ümidindeyiz. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Gereken şudur arkadaşlar; Devlet Güvenlik Mahkemeleri üzerinde tartışıyoruz, ayrılıyoruz. Devlet Güvenlik Mahkemeleri kalkarsa bir boşluk mu meydana gelecek? Ununî mahkemelere gideceğiz. Ununî mahkemeleri tenkit edebilirsiniz; ama bunların bizi ayırdığını iddia etmeye inkân var mı? Binaenaleyh, Türkiye Barolar Birliği Yönetin Kurulu kesin surette Güvenlik Mahkemelerinin karşısındadır. ("Bravo" sesleri, sürekli alkışlar)

Sayın Sabih Atlı her zamanki gibi biraz da bizlere iltinas ederek çok tatlı sözler sağladılar. Tenkitleri arasında bir kusurunuza da işaret etmek lütfunda bulundular. Eşitlik kurallarının iç bünyede yürürlüğe daha kuvvetle konulmasını istediler. Diğer alanlardan mesleğinize intikâl eden arkadaşlarımızın ünvanlarını kullanmaları hu-

susundaki şikâyet Yönetin Kulunca da incelenmektedir. Avukatlık Kanunu bize şu eşit cübbeyi giydirmekle, elbette bir şeyleri hatırlatmak istemiştir. Bu itibarla, kanunda sayılan ünvan dışında her he sebeple olursa olsun kullanılan ünvanların hepsi reklândır. Yönetin Kurulumuzun kesin kanaati budur.

Mesleğin itibarı açısından bazı olaylardan söz edildi ve Barolar Birliğinin gerekli girişimlerde bulunmadığı bildirildi. Bu tenkit haksız da sayılabilir. Çünkü arkadaşlar, biz bir girişinde bulunursak Baroların yetkisine tecavüz ederiz, biz itiraz merciyiz. O halde, zamanından evvel itiraz merciinin hüküm vermesi hukukî olanazdı, bu titizlik içindeyiz; ana Baroları harekete geçirmiyorsunuz demek doğru olmayacak. Bize basından vesair yollarla intikal eden bütün haberleri ilgilinin barosuna intikâl ettirmekteyiz; ana sadece konuyu arz etmekle yetiniyoruz.

Ekonomi ve Hukuk Kongresi hakkında sayın arkadaşın ve diğer meslektaşların daha fazla methadici beyanlarda bulundular. Biz bir girişinde bulunduk. Dünya hukuku artık ekonomik hukuk haline gelmekte, fakültelerin adı bile ekonomi ve hukuk fakültesi diye değişiyor. Bu akının ilk adımını attık. Acaba memleketin güzide economicileriyle hukukçularını bir araya getirirsek ortaya çıkan karışım Batı Avrupa' sındaki gelişmeye ayak uydurma olanağını bize sağlayacak mı? Bu bizim için bir denemeydi. Başarı sağlandığı açıkça belli. 50 küsur tebliğ geldi. Biz bu kadar ilgi bekleyemediğimiz için 2 günlük bir zaman tuttuk ve üzüldük; ana biz sadece tahminimizde hata ettik; ana bu hatamızla da mutluyuz. Ben talebe iken rahmetli İnönü her yıl sonunda gelir bir kapanış konuşması yapardı. Ben bir konuşmasında şunları söylediğini çok iyi hatırlıyorum, Cenil Bey o zaman dekanınızda ve hepinizin önünde şikâyet etti, ufacık bir binanız vardı ve tedrisat

üç sene idi. Cemil Bey hen binanın darlığından, hem sürenin kısalığından söz etti. İnönü'nün cevabı şu olmuştu: "Çok mesudun. Ben aksinden şikâyet edeceksiniz diye korktun. Eğer bir yer dar gelirse, bir süre az gelirse, bu büyük bir müjdedir."Nitekim, fakülteler şindi 4 sene ve mükellef binalar içindeyiz. Bu itibarla süreyi eğer biz iyi ayarlanadıysak , sürenin bol gelmesinden meydana çıkacak sakıncalardan da masun kaldık demektir. Bu tecrübelerle ilerde daha çok iyi kongreleri tespit edeceğinizi zannediy run.

Avukatlık Kanunu değişiklikleri belki de tahir edileceği için bu konudaki Yönetin Kurulu düşüncelerini arz etmeyeyin; ana çalışmalarınız henen hemen son safhalarına gelmiştir. Yalnız şunu şahsım adına ilâve etmek istiyorum; ben Avukatlık Kanununun şu veya bu hükmünün değiştirilmesiyle yetinilmek kanaatinde değilim. Biz öyle bir Avukatlık Kanunu yapacağız ki, avukatlık mesleği Türkiye'de bir adım daha ileri gidecektir. Öyle hükümler koyacağız ki, karşımızdaki onu reddedemeyecek. Örneğin, ithanın başladığı yerde savunma başlar hükmüne karşı geleneyeceği için eğer öbür kanunları değiştirmek elinizde olmazsa, bu vesileyle ne sağlayacaksak onu da sağlamak isteyeceğiz. (Alkışlar)

Bu itibarla, teknik kusurlarıyla Avukatlık Kanununun değiştirilmesine ben de gönülden razıyım; ana bununla iktifa etmek yine bir fırsat kaçırmak olabilir. Çalışmalarınız bu yönde de gelişecek ve takdirlerinize arz edilecektir.

Avukatlık ücretinin tahsili ve bu münasebetle ortaya çıkan mesleğin onuruna zıt düşen konuları da ele aldık. Avukatlık ücretinin yepyeni ve mesleğinize dil uzatanlara olanak sağlamayacak biçimde bir düzene getirilmesi için çalışmalar devam etmektedir, bu konu çok geniş mukayeseli bir hukuku da, hukukî araştırmayı gerektirdiği için biraz

gecikmeniz olduğunu kabul ediyorum.

Mehmet Seydibeyoğlu, hukukun üstünlüğünü pek candan benimsemiş olduklarını beyanlarıyla kanıtladılar.

Arkadaşlar;

Biz, hukukun üstünlüğünde bir aşama elbette ki, kaydettik; ama hedefimiz nedir? Hedef, hukuk devletini değil, hukukun üstünlüğü devletini kurnak için çalışmaktır. Bu itibarla, çalışmalar daha bizden sonraki kuşaklara da belki sirayet edebilecek; ama yola çıkılmıştır.

Kendileri bu arada partilerden yakındılar. Bu kanaatlere tamamiyle katılırsın. Çok değerli meslektaşın Cengiz İlhan'ın partilerin eleştirilmesi için geçen yıl düzenledikleri sempozyum gerçekten büyük başarılar sağlamış, elde edilen sonuçlar partilerin takdirine sunulmuş; fakat ne yazık ki, hiç bir ıslâhata tesadüf edilmemiştir; ama biz Türk hukukçuları adına partileri en iyi şekilde eleştirdik. Hiç olmazsa kayda geçmiştir.

Değerli meslektaşın Necati Özkaya, daima berrak fikirleriyle bizleri uyarmıştır. Dış siyasete ilişkin konularda Dışişlerini uyarmanızdan söz ettiler. Bizim Dış ilişkiler açısından iki büyük problem üzerinde durduğumuz malûmdur. Bunlardan biri, Türkiye Cumhuriyetinin inza atıp, inza attığı metnin emrettiği kanunu ve kanunları hâlâ çıkarmamış olması şeklinde toplanan itirazlarımızdır. Bu konu Başbakan ve ilgili Bakanlığa en geniş bir şekilde bütün anlaşmalar tarannak suretiyle, eksik kanunlar işaret edilnek suretiyle bildirilmiştir. Milletlerarası topluluklarda siz inza ettiğiniz şu anlaşmanın kanununu çıkartmadınız dedikleri zaman, başınızı öne eğmek dönemine devan etmenekte büyük dış politik avantaj mevcut bulunmaktadır.

İkinci konu, Kıbrıs konusudur. Kıbrıs konusunun ilk günlerinden

itibaren o zamanaki Hükümet, Barolar Birliği Başkanına ihtiyaç hissetti ve gerekli çalışmalar yapıldı. Bunun arkasından da Kıbrıs federasyonu kurulurken Federe Türk Kıbrıs Devletinin nelere dikkat etmesi icap ettiği hususu üzerinde de çok geniş çalışmalarda bulunduk.

Açış konuşmada da işaret ettiğim gibi, Türkler federasyon kurmakta usta değildirler, tecrübemiz yok, damma hataya gelebiliriz. Evvelki Kıbrıs anlaşmalarının başımıza ne oyunlar çıkardığını gördüğümüze göre, bundan sonraki federasyonlara oyuna gelmek için nelere dikkat etmeniz icap ettiği üzerinde durduk. Dünyadaki bütün federasyonları inceledik. Bütün federal Anayasalar üzerinde durduk, en geniş mukayeseli tetkiki Hükümete, Başbakana ve Dışişleri Bakanına bizzat takdim ettim. (Alkışlar)

Değerli meslektaşım ve çok yakın arkadaşım İlhan Kutay, politika hususunda bazı uyarılarda bulundu; fakat biz bu yoldaki kanaatimizi nevzuat karşısında ve nevzuatın ıslahı istekleri açısından durumumuzu daha evvel ortaya koymuştuk. Her halde kendilerinin işaret ettiği gibi basından da öte bir beşinci kuvvet olabilmek çabaları içerisinde Birliğin çalışmalarında da büyükçe bir noksanlık olduğu kolaylıkla iddia edilemez; ama biz şu 6 yıllık dönem içerisinde vaktiyle hiç bir şey yapılmadığı için başarılı değiliz; ama önümüzdeki 6 yıl sonra gelecek kuşaklar belki de bizi haklı olarak tenkit edeceklerdir. Zaten hüner, kendinden sonra gelen kuşağa kendisini tenkit edebilecek konuları bırakabilen kuşaktır. Bu itibarla zannediyorum ki, Yönetim Kurulumuz tam bir görev bilinci içindedir.

Mukayyet avukatlar konusunda kendileri en büyük hakşinaslığı gösterdiler; çünkü kendileri de mukayyet avukattır. Hemen hemen bütün konuların çözümlendiğinden bahis buyurrular. Diğer bir arkadaşım da bazı noksanlıkların hâlâ mevcudiyetinden söz ettiler. Büyük aşamalar

olmuş, üvey evlât sayılan mukayyet avukatlar eski itibarlarına ve haklarına bazı noksanlarla; fakat yine de kavuşturulmuşlardır. Raporunuzda ve evvelki raporda çok geniş açıklamalar mevcut olduğu için bu nokta üzerinde durmayacağın.

Sayın Suat Yılmaz Yalın, gerçekten sosyal güvenlik açısından büyük çaba sarf edildiği ve son alınan sonucun Yönetin Kurulunca tevazu içinde arz edildiğinden söz ettiler, sağolsunlar. Gerçekten çabalar uzun olmuş; fakat sonuç alınmış, daha ileri sonuçların ufukta görünmeye başladığını da söylenek her halde, sadece umut etmekten ibaret kalmamıştır.

Bir maktu vergi, yani sosyal güvenlik vergisinden bahsedildi. Fakat açıklama olmadı, bunun bir gelir vergisi maktu vergi vesair gibi olacağı yolunda endişeler izhar buyurdular, haklıdırlar. Raporun bu kısmı (ben de akşam okudum) vazih olmanış. Maksadımız şu arkadaşlar; bugün Türk toplumunun adeden vardığı düzey ile işçi sigortaları döneminden başlanıp, sosyal sigorta dönemine gelinceye kadar zaman ölçüsünü nazarı itibare alırsak, Türk toplumu hiç bir zaman sosyal güvenliğe , dolayısıyla sosyal devlete kavuşamayacaktır. Anayasaya olaganlık nispetinde başarılacaktır kaydının bir uzlaşmayı sağlamak maksadıyla konulduğunu zannederin ki, büyük emeği geçmiş arkadaşlarımdan bir kısmı sayın Muammer Bey de teşrif etmek lütfunda bulunmuşlar, kolaylıkla teslim ederlerdi. Keşke böyle bir kayıt olmasaydı. Belki de bugün bütün Türk toplumu güvenliğine kavuşmuş olacaktı. Bu itibarla oyalayıcı mazeretlere son verilmesi maksadıyla bunun bir anda da yapılabileceği iddiasını ortaya attı; ama vergi kelimesi hepimizi korkutur; fakat bugün vergi hukuku çok değişti. Vergi her çağda bir amacın aracı idi. Ama artık o amaç dünyada değişti. Araç olarak kabul edilen vergi, şimdi değişen amaca hizmet ediyor.

Yani, sosyal eşitliği sağlama. O halde basit bir vergi bahis mevzuu değildir. Fakültelerde okuduğumuz vergi hukuku değildir kastımız, modern vergi. Bu itibarla, bazı sakıncalardan kuşkuya düşülmesine sebebiyet verdiğimiz için özür dilerim.

Arkadaşlar; bu arada ölüm yardımı konusunun ileri sürülen rakama ulaşmayacağı endişesi de izhar kılındı, varit değildir. Yönetim Kurulu arkadaşlarımızla tekrar hesabımızı yaptık; ama elbette bu ihtimalî bir hesaptır. Biliyorsunuz geriye doğru ölüm nispeti ve artış nispetini tespit ettik. Bu durum karşısında en kötü rakam 18 bin liradır. Bu itibarla 9 bin lira rakamını arkadaşlarımızın iyi hesap yapmadıkları veya ihtimaller üzerinde durmadıkları sonucuna geliyor. Kaldı ki, bu rakam aktüeryacıların da denetiminden geçtikten sonra elde edilmiştir. Bir yıllık deneme sonunda haklı çıkacağımız hususunda büyük ümitler taşınmaktayız. Kendileri aidatın artırılması suretiyle daha büyük olanaklar sağlanacağından söz ettiler. Elbette ki, bu mümkün; ama arkadaşlar ilk kuruluş döneminde acaba şu ölüm yardımını getirseydik çıkarmıydı, kendi barolarınıza kabul ettirebilir miydik? Evvelâ Barolar Birliği bir iş görmeliydi, bir itimadı kazanmalıydı. Bunu kazandık ve çıktı. O halde Barolarımızı fazlaca zor duruma düşürmek de bizim hakkımız değil. Barolar Yönetim Kurulu ve Başkanlarının nasıl sıkıntılara düçar olduğunu son zabıtlara göz attığımda ben de görüyorum. O halde, bir kuruluş tepeden inme bir şey yapmamalıdır. Biz sizin oylarınızla geldik. Biz sizi memnun ede ede adım atacacağız. Biraz yavaş olsa da.

Bu itibarla, bugünlerde tekrar bir artışın bahis mevzuu olmayacağı zannındayım.

Asgari geçim indirimi ve avukatların vergi yükümlülüğüne ilişkin uygulama, denetim ve benzeri konularda bazı çalışmalarınız olmuştur.

Dikkat buyurulduysa, avukatların vergilendirilmesi konusuna ait düşünce ilk defa bu yıldaki rapora konulabildi ve sizin umumî düşüncelerinizi anlamaya çalıştık. Nitekin konuşmalardan da, bazı neticeler ve dersler aldık. Kendinize şimdi bu konuda takip edeceğimiz hattı çizebilmek yeteneğini görmüş bulunuyoruz.

Bu itibarla, her açıdan Türk avukatının vergilendirilmesinin gerek maddesel, gerek manevî birtakım üzüntülere meydan veren uygulamalarının önüne geçmek için çok ciddî bir çaba 1976 içinde bizi beklemektedir.

Ölüm cezasına bu yılki raporda temas edilmediğinden söz ederek, bu konu acaba unutuldu mu dediler. Asla unutulması bahis mevzuu değildir. Samsun toplantısının muazzam diyebileceğim tartışmasının heyecanını ben hâlâ içinde taşıyorum. Bir kanun tasarısı teklif etmek suretiyle bu cezanın ara bölümünde hiç olmazsa asgarîye indirilmesi; ama bu arada Türk toplumunun bu cezayı kaldırmak olanağına fikren ulaştırılması için çabalar harcanması yolundaki direktifleriniz 1976'da zannediyorum ki, sizi tatmin edecek bir düzeye ulaşabileceğdir.

Sayın Ali İhsan Açıkgöz meslektaşın, ve diğer meslektaşlarınız ilk sosyal sigorta prin bildiriminde bazı ihmallerde bulunmuş olmasının sonuçlarını gidermek yolunda çabalara girişilmesini ikaz buyurdular. Biz zaten bu çabalar içindeyiz. Yalnız zannediyorum ki, Yönetim Kurullarınıza atfı kabil bir kusur bahis mevzuu değil. Bu sisten yapılır yapılmaz cetveller bile gönderdik ve rica ettik, bu cetvellere itinat buyurunuz diye. Ona rağmen sisten yürüneyecek endişesi içinde bazı arkadaşlarınız ne kadar az ödersen o kadar iyi gibi bir yanlışlığa kapılmışlar, olabilir. Bizim vazifemiz, her halde bu yanlışlığın giderilmesi yolunda olacaktır; ana bu bir kanun meselesi de değil; fakat Kanununuz bizi bir tip sözleşmeye bağlanmış ve tip sözleşme Çalışma

Bakanlığı, Sosyal Sigortalar ve Birlik arasında imzalanmış ve diğer iki taraf büyük bir direnç içerisinde. % 35'in ve % 22'nin ne kadar çabalar sonunda elde edildiğini size anlatsam saatler sürer. Bu durum karşısında çabalarınıza devam edeceğiz; ama bize biraz daha vakit lütfedilmesini niyaz etmek durumundayız.

Sayın Ekren Özkul, kendilerinin ilk defa Genel Kurula iştirak ettiklerinden ve raporların olgunluğundan söz ederek memnun kaldıklarından bahsettiler, çok çok teşekkür ederim; ama dediler ki, "Türkiye'de kamuoyuna etkili olmak isteyen Barolar Birliği evvelâ şunu çözümlenmeli; Türkiye'de serbestçe kamuoyu oluşabilir mi?" Örnekler de verdiler. Bu örneklere kısmen katıldığımı evvelce izah ettim; ama asıl kendilerinin dokunması icap eden engel şu idi, acaba Türkiye'de ekonomik düşünce özgürlüğü var mıdır? Ekonomi-hukuk yakınlaşmasından bahsederken her özgürlük için bir ortamın da mevcut olması icap ettiğine göre, zannediyorum ki, ekonomik kamu düzeninin olgunlaşmasına düşünceyle varabileceğiz. Asıl olağışı yitirilmiş olan konu bence budur; ama bu konu daha çok açık uzun bir izahata gerektireceği için burada yetinmekle iktifa edeceğim.

Sayın Azmi Soydan, güzel sözlerinden sonra, siyaset yapıp yapmama konusundan bahsetmişler ve elbette ki, yaşadıkları bölgenin acılarını, dertlerini biz de içinizde duymaktayız. Kendileri o zaman Van Barosu Başkanlardı. Geri kaldığı ileri sürülen bölgeler için nasıl bir yol takip edilmesi lâzım geldiği hakkındaki Yönetim Kurulu düşüncesi, yani Türk ekonomisi içerisinde Doğu'nun bütünleşmesi şeklinde özetlenmesi mümkün ilke kararlarınız o zaman da arz edilmişti. Vatandaşların birinci; ikinci sınıf vatandaş gibi tasnifine geçtikten sonra tarifeler açısından birinci, ikinci sınıf baro tasnifininin alçaltıcı olduğundan söz ettiler. Arkadaşlar, müsaade ederseniz biz

bunu böyle telâkkî etmiyoruz. Çünkü, Avukatlık Kanununun 168 nci maddesi diyor ki, Barolar Birliği baroları sınıflara ayırır. O halde biz tek sınıf kabul edebilme durumunda değiliz, bu Kanun değişmedikçe; ama asgariye indirdik, iki. Kimse bize tasnif etmediniz diyenesin diye. Bunu yaparken imkân nispetinde Baroların arzularını nazara aldık. Bu tasnifi de o Barolarda çalışan çok değerli, hiç bir açıdan bizden farksız olmayan arkadaşlarımız arasında bir tefrik mahiyetinde değil, o bölgenin ekonomik durumunu, istatistiki birtakım bilgilerle desteklemek suretiyle objektif bir neticeye vardık. Sonra bu konu arkadaşlar, içte de bazı nazik meselelere temas ediyor. Eğer asgarî tarifeyi yukardan tutarsanız, genç arkadaşım gelip bana diyor ki, "Siz isin yapmışınız. Ben sizden ucuza almazsam iş görünen ki." Bir itiraz, haklı veya haksız ve öyle itirazlar geliyor ki, ölçüyü yukardan tutuyorsunuz, iş dava takipçisine gidiyor! Bakınız iki birbirini ikna edici kanaat. Biz bunları dengeleştirmeye çalışacağız. Bizim aklınıza asla şu veya bu baro hakkında herhangi bir değer hükmü vermek asla gelmeyecektir arkadaşlar. Bu itibarla bunu açıklanmak durumundayım ve yine esefle kaydetmek mecburiyetindeyim ki, tarifeler konusunda biz maalesef başınıza buyruk değiliz. Biz sadece öneri organıyız. Nitekim son tarifede beklenmedik Bakanlar arası kulis çalışması neticesinde bizi çok şaşartacak emri vakiler karşısında kaldık. Maliye ile Adalet Bakanları anlaşmışlar, öyle hükümler getirmişler ki, önerimizde yoktu. Biz dedik ki, kanun öneri makamının önermediğini, siz koyamazsınız. Davaya dava açtık ve kaybettik. Bu itibarla tarifenin bugünkü günâhı Yönetim Kuruluna düşmez; ana aldığımız tecrübeler elbette bizim alabileceğiniz bazı tedbirlerin mevcud olduğunu ortaya koyacaktır.

Orhan Barlas, her zananki gibi edebî ve çok tatlı diliyle bizleri bir hayli methettikten sonra çok acı son olaylara temas etmişlerdir. Bu konuda konuşan bütün arkadaşlarımızla Yönetim Kurulu aynı

kanaattedir. Zannediyorum ki, Genel Kurul adına bir ses duyulacak olursa bu konu orada hepinizin duygularına tercüman olacaktır.

Yalnız arkadaşlar, burada bir kuşkundan bahsedeceğim. Ortaya bazı yasal tedbirlerin alınacağı haberleri de yayınlandı hatta resmî ağızlardan diyebilirim. Çok açık olarak şunu söylüyorum; büyük bir kuşku bu olayların arkasında tertiplerin bulunduğu iddiasını yoğunlaştırmıştır. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Arkadaşlar;

Mesele acaba nasıl akla geldi? Bu dışla ilgili. Bugün Fransa Parlamentosunda özgürlükleri koruma kanunu diye iki kanun tasarısı var, birini iktidar veriyor, öbürünü muhalefet, ikisi taban tabana birbirine zıt. O halde, örnek ve misal hazır. Nitekin, vahim Anayasa tadillerinde de tarihin hiç bir zaman affetmediği insanlar da aynı metodu kullanmışlardır. ("Bravo" sesleri,alkışlar)

Eğer bu olaylar, bu kanunların sonucu olsaydı, mesele yok. Bugünkü kanunlar yeter de artar bile. O halde, kinsenin insanları birbirini öldürmesiyle ilgisi yok. Bunlardan istifade ederek politik çıkar peşindeler. Bu itibarla, Türkiye Barolar Birliği çıkacak bu tasarıların tenenni ederin ki, bu kuşkularım haksız olsun, haklı çıktığımız takdirde biz angaje olmadık hiç bir teşekkürle, vazifenizi size lâayık olabilecek derecede yapacağımıza emin olabilirsiniz.(Alkışlar)

Sayın Kubilay Atabey, Birliğinizin görevleri içerisinde kaldığını izah buyurmakla beraber, mesleğinizin bazı dertlerinden bahsettiler. Fakat burada arkadaşlar, bazı arkadaşlarımızın , üç arkadaşımızın avukatlık mesleğinin sosyalizasyonundan bahsettiklerini de müşahade etmiş oluyoruz.

Arkadaşlar; avukatlığın sosyalizasyonu bence mesleğinizin ge-

lişmesi demek değildir. Tarihin her devrinde avukat az sevilen adandır. En mükemmel demokrasilerde de, en aşırı diktatörlüklerde de bizden nefret eder yöneticiler; ama bu bizim mukadderatımız. Bütün avukatlık tarihinde bir tek doktrine istinat edebileceğimiz iddiasındayın. Avukatlık, avukatlığın bağımsızlığı doktrinidir.

O halde ne maksatla gelirse gelsin, hatta iktisadî sıkıntılardan dolayı gelirse gelsin; ben sosyalizasyonun avukatlık mesleğini yıkacağı kanaatindeyim. (Alkışlar)

Bu itibarla, bu konunun da bazı yanlış anlamalara sebebiyet verdiği için, ayrıca Yönetim Kurulumuzca bir inceleme mevzuu yapılmasında zaruret vardır.

Burada rahmetli Ömer Gözübüyük'ün sözlerine tenas edeneyeceğin. Nur içinde yatsınlar.

Arz ederim efendin. ("Bravo" sesleri, sürekli alkışlar)

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlar, Birliğimizin Başkanı Sayın Faruk Erem'in eleştirilere cevap verirken, Birliğin önümüzdeki çalışmaları için Genel Kurulunuzun umumi tasvibine de mazhar olduğunu gördüğüm vaatlerinden dolayı Başkanlık Divanı ve müsaade ederseniz sizler adına kendilerine teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

Muhterem arkadaşlarım, bu suretle gündemin altıncı maddesini bitirmiş bulunuyoruz.

Bu arada, gündemin altıncı maddesiyle ilgili Sayın Selahattin Aydın arkadaşımızın bir önergesi vardır, •kutuyorum.

Sayın Divan Başkanlığına

Kendi barolarımızca Genel Kurulda açıklamaya memur edildiğimiz bazı konuları, kifayeti müzakere teklifinin Genel Kurulca kabulü nedeniyle arz etmekten mahrum kaldık. Verilen görevi yerine getirmek için söz aldığımızın ispatı için, kifayeti müzakere kararı nedeniyle konuşamayan arkadaşlarımla adları okunarak zapta geçirilmesini, kabilse bu konuda açıklama yapmak üzere söz verilmesini arz ve teklif ederim.

Kahramanmaraş

Selahattin Aydın

BAŞKAN- Konuşmak istiyörsanız buyurun.

Selâhattin AYDIN (Kahramanmaraş)- İsimler •kunsun.

BAŞKAN- Evet •fendim, önerge yeterince açıktır zaten. Ben, zapta geçmek üzere arkadaşlarımla isimlerini •kuyorum.

Şimdi, m•rhum Ömer Gözübüyük konuştuğundan sonra konuşacak olan arkadaşlarımla isimlerini söylüyorum:

İstanbul'dan Sayın Ahmet Hamdi Sayar,

İzmir'den Sayın Hasan Basri Güden,

Hatay'dan Sayın Nâbi İnal,

Edirne'den Sayın Sıtkı Onaran,

İzmir'den Sayın Cengiz İlhan,

Gaziantep'ten Sayın Cemalettin Güçdemir,

Bolu'dan Sayın Doğan İleri,

Konya'dan Sayın İhsan Onat,

Kahramanmaraş'tan Sayın Selâhattin Aydın,
İçel'den Sayın Turhan Özgüner,
İstanbul'dan Sayın Ziya Nur Erdin,
Gümüşhane'den Sayın Murat Öztekin,
Ankara'dan Sayın Muhittin Kılıç,
Adana'dan Sayın Turhan Arın,
Uşak'tan Sayın İsmet Çalık.

Böylece önerenin gereği yerine getirilmiştir, zapta geçmiştir.
Şimdi gündemimizin 7 nci maddesine geçiyoruz efendim.

"Gündem 7: 1975 yılı çalışmalarından dolayı Birlik Yönetim Kurulunun ibrası."

Yönetim Kurulunu, geçen yılki çalışmalarından dolayı ibra eden arkadaşlarımız, etmek isteyen arkadaşlarımız lütfen oylarını işaret buyursunlar...Etmeyenler...İttifakla ibra edilmiştir. Yönetim Kurulunu kutlarım huzurunuzda.

Cengiz İLHAN (İzmir)- Biz çekinseriz..

BAŞKAN- Hayhay efendim, ben farkedemedim. Çekinser oyların bulunduğu söylendi, ben farkedememiştim, özür dilerim.İki çekinser arkadaşımız var. Zaten oylamada çekinserler sayılmaz efendim.

Muhterem arkadaşlarım, bu arada, Birlik Yönetim Kuruluna talimatlar verilmesi yolunda mühtelif önergeler vardır. Kanunumuzun 117 nci maddesinin üçüncü bendi:"Birlik Yönetim Kuruluna talimat vermenin Genel Kurulunuzun görevleri arasında olduğu belirlenmiştir." Bunu gündemde bir yere oturtmak lâzım.

Zannediyorum bugüne kadar noksan tatbik edilmiş olan bir gündem maddesi vardır; o da dilekler maddesidir. Dilekler, sadece arkadaşlarımızın isteklerinin burada dinlenmesi değildir. O dilekler sebebiyle muhterem Kurulunuzun kararlar alması gerekebilir, bu mümkündür. O halde bu önergeleri dilekler maddesinde nazarı itibare almak gerektiğini Başkanlık Divanınız mütalaa etti. Ancak, dilekler gündemin hemen hemen son maddesi. Bu itibarla, önergeler gereğince belki komisyonlar kurulmak,

uzun tartışmalar yapmak, belki bir bildiri kaleme almak gerekecek, bir çalışma gerekecek, bir zaman gerekecek. Gündemin sonunda bunun yapılabilmesi zor olabilir. Bu itibarla benim düşüncem; dilekler maddesinin seçimlerden önceye alınmasının uygun olacağı yolunda idi.

Bu konuda Sayın İlhan Kutay ve Sayın Fehmi Özçelik'e ait bir önerge vardır, okutuyorum.

Genel Kurul Sayın Başkanlığına

Genel Kurul çalışmalarında yayınlanması mutad olan bildiri- nin hazırlanabilmesini sağlamak üzere, gündemin 17 nci maddesindeki di- lekler bölümünün 9-10 ve 11 nci maddelerinden önce görüşülmesini ve bu suretle gündemde değişiklik yapılmasını öneririz.

Ankara

Ankara

İlhan Kutay

Fehmi Özçelik

BAŞKAN- Efendim yönetmelik gereğince, önerge sahipleri bir açıklama yaparlar, önergenin bir aleyhinde, bir lehinde konuşulur. Önerge üzerinde konuşmak isteyen arkadaşımız var mı efendim?..

BİR ÜYE- Sayın Başkanım, daha önce gündemin 8 nci maddesinin görüşülmesi lâzım.

BAŞKAN- Evet efendim. Gündemimizin 8 nci maddesi:

8.- 1976 YILI BÜTÇESİ İLE BÜTÇE YÖNETMELİĞİNİN GÖRÜŞÜLMESİ VE KABULÜ.

BAŞKAN- Yönetim Kurulu tarafından bu maddenin izahı yapılacak mı efendim? Buyurunuz.

BİR ÜYE- Sayın Başkanım, 1976 yılı Bütçesi ile Bütçe Yönetmeliğini okuduk, tekrar okunmasına veya izahına lüzum yok.

BAŞKAN- Efendim, bütçenin okunduğunu söyleyen arkadaşlarımız var. Bundan, okunmasına lüzum olmadığı şeklinde bir anlam çıkıyor.

Biraz önce yapılmış bulunan sözlü öneriye göre, okunmasını gerekli görmeyen arkadaşlarımız lütfen işaret buyursunlar.... Okunmasını isteyenler...Yok. O halde, okunmasına lüzum görülmemiştir.

Bu şekilde, 1976 yılı Bütçesi ile Bütçe Yönetmeliğinin okunmuş kabul edilmesine karar verilmiştir.

Şimdi, bütçenin başlıklarını vermek suretiyle oylarınıza sunacağım efendim. Başlıkları okutuyorum.

"Gelirler çizelgesi. Gelirin çeşidi:

Kesenek gelirleri, yıllık barolar kesenekleri, ölüm yardımı fonu, yayın gelirleri, başkaca gelirler, ruhsatname gelirleri, devlet bütçesinden yardım, bağışlar, başkaca gelirler, faizler, banka faizleri, kasa, banka, baro kesenek borçları, başkaca alacaklar, ambar mevcudu ve alacaklılar olmak üzere cem'an 6.166.674,51"

BAŞKAN- Gelirler çizelgesini kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

"1976 yılı bütçesi giderler çizelgesi: ...

BAŞKAN- Arkadaşlar, cenaze gelmiştir, müsaade ederseniz bir dakika ara verelim ve saygı duruşunda bulunalım.

(Saygı duruşunda bulunuldu.)

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlarım, toplantımıza devam ediyoruz.

(Giderler çizelgesi tekrar okundu.)

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlarım, gündemin sekizinci maddesini uygulamak üzere 1976 yılı Bütçesi başlıklarını size takdim ettik. Demin gelirler çizelgesi okundu. Türkiye Barolar Birliği 1976 yılı Bütçesi giderler çizelgesini kabul buyuranlar...Kabul etmeyenler...1976 yılı Bütçesi giderler çizelgesi kabul edilmiştir.

Türkiye Barolar Birliği 1976 yılı Bütçe gerekçesine bağlı olarak Türkiye Barolar Birliği 1976 yılı Bütçe Yönetmeliğini kabul edenler...Etmeyenler...Türkiye Barolar Birliği 1976 yılı Bütçe Yönetmeliği oy birliğiyle kabul edilmiştir. Böylece gündemin sekizinci maddesinin gereği de yerine getirilmiş bulunuyor.

Şimdi, demin bilgilerinize sunduğum önergeyi tekrar okutuyorum.

Genel Kurul Sayın Başkanlığına

Genel Kurul çalışmalarını sonunda yayınlanması mutad olan bildirinin hazırlanabilmesini sağlamak üzere, gündemin 17 nci maddesindeki

dilekler bölümünün 9-10 ve 11 inci maddelerinden önce görüşülmesini ve bu suretle gündemde değişiklik yapılmasını öneririz.

İlhan Kutay   Fehmi Özçelik   Kâmil Akıncı

BAŞKAN- Önerge sahiplerinden konuşmak isteyen var mı?..Yok.Lehinde konuşmak isteyen var mı?..Buyurun Ahmet Hamdi bey.

Ahmet Hamdi SAYAR (İstanbul)- Muhterem arkadaşlarım, dilekler maddesi seçimlerden sonraya kalma talihsizliği içinde her genel kurulda daima çok az makes bulan bir madde olarak gündemde yer almaktadır.Ve önemli dilekler, sadece.Yönetim Kurulunun ve zabıtların malı olarak tarihi vesika halinde arşivlere intikal edebilmektedir.

Bugün çok aydınlık bir noktaya gelmiş bulunuyoruz. Genel Kurulun temayülünü de bilmeme rağmen, gene ittifakla alınmasını ümit ettiğim için söz aldım. Dilekler, benim anladığım manada ve hepimizin anladığı madada, hazırlanacak olan bildirinin kamuoyuna gereği gibi olgun ve dolgunlukta hazırlanmasına ışık tutacağı için bu maddenin sekizinci maddeden sonra dokuzuncu madde olarak ele alınmasında ve bu önergenin lehinde oy kullanılmasında fayda vardır.

Türkiye'de Türkçeye çevrilmiş veya Türkçe olarak yazılmış binlerce cilt değerli eserde Türkiye'nin bugünkü bunalımlarının olmamasını sağlayacak sözler, fikirler senelerden beri söylenmiş, fakat bu sözler ve fikirler o ciltlerin arasında az insan tarafından okunabilmek imkânına kavuşabildiği için, ölü metinler halinde kalmak ihtimali ve tehlikesi taşıdığı için, bugün hâlâ • düzeltici, o ileriye götürücü ve her bir Türk toplumu ferdinin insanlık haysiyetine yaraşır bir düzeye ulaşmasını sağlayacak fikirler uygulama alanına intikal ettirilememiştir.

Barolar Birliğinin bugünkü tarihi misyonu içinde bugünkü dileklerimiz daha dinamik bir metoda intikal ettirilerek, Barolar Birliği bildirisinin cümleleri içinde netliklerle ve kesin ifadelerle yer almasında katkıda bulunacak olan bu madde görüşmelerinin bizi isabetli yola getireceğine inanarak, bu önergenin lehinde oy vermenizi istirham ediyorum.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlarım, önergemin alâyhinde konuşmak isteyen var mı?..Yok. O halde önergeyi oylarınıza sunuyorum. Gündemin 17 nci maddesindeki dilekler bölümünün 9, 10 ve 11 nci maddelerinden önce görüşülmesi isteğini kabul buyuranlar...Kabul etmeyenler...İttifakla kabul edilmiştir.

BİR ÜYE- Ben kabul etmiyorum.

BAŞKAN- Hayhay düzeltelim; ekseriyetle kabul edilmiştir.

O halde şimdi, gündemin 17 nci maddesinin görüşülmesine geçeceğiz. Bizim bu maddede konuşulması gerektiğini düşündüğümüz önergeleri önce topluca okuyarak bilgilerinize sunacağım. Bunlar arasında, Genel Kurulunuzun, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna talimat verilmesini öngörenler var; Genel Kurulunuzun bir bildiri yayınlamasını öngörenler var. Bu bildiri için komisyon teşkilini öngörenler var. Öncelikle, bana geliş sırasına göre numaraladım, böylece bilgilerinize sunayım; görüşülmesinde yararlı olacağı kanısındayım. Çünkü içiçe olanlar da var.

Sayın Başkanlığa

Birlik Yönetim Kurulunca gerekleri yapılmak üzere aşağıdaki karar tasarısının kabulünü arz ve teklif ederiz.

1- Genel Gerekçe:

Türkiye Barolar Birliği, Anayasamızın 3. kısmında, (Cumhuriyetin Temel Kuruluşu) başlığı altında sayılan kuruluşlar arasında (İdare) örgütü içinde 122. maddede gösterilen kamu kurumu niteliğinde yasal bir meslek kuruluşudur. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu, Birliğin görevlerini 130. maddesinde belirtmektedir. 110. maddenin 6. bendine göre birlik "Kanunların memleket ihtiyaçlarına uygun olarak gelişmesi ve yürütülmesi yolunda dileklerde, yayınlarda bulunmak, gerekirse ön tasarılar hazırlamakla" görevlendirilmiştir. 117. maddenin 3. bendinde ise Genel Kurulun görevleri arasında "Birlik Yönetim Kuruluna talimat vermek" de gösterilmiştir.

Yönetim Kurulu raporunda pek haklı ve doğru olarak belirtildiği gibi, "Kanunların gelişmesi ve yürütülmesi" konusunda Birliğe yasa ile verilen görev, ülkemizde çağdaş hukukun bütün dünya ulusları için ortak ilkelerinin toplum yasasına egemen olmasını, bu ilkeleri içeren T.C.Anaya-

sasının kâğıt üzerinden toplum yasasına geçirilmesini sağlama ve kamu nu bu yönde etkileme faaliyetini de kapsamaktadır. Bu faaliyeti siyaset siyasi partiler kanununun tanımında "Seçimler yoluyla etkileme unsurun kapsayan bir faaliyeti ifade eder. 1136 sayılı Kanun sadece bu anlamda faaliyeti Barolar ve TBB için yasaklamıştır.

TBB, sayısı onaltı bine yaklaşan bağımsız hukukçuları temsil eden bir kuruluştur. Nicelikten çok üyelerin fikir ve vicdanî özgürlüğü ile meslekî yetkilerinin verdiği nitelik gücüne dayanan TBB ülkemizin bugün içinde bulunduğu "Hukuk bunalımının" teşhisi ve bunun giderilmesi yollarını saptama görevinden kaçınamaz. Yönetim Kurulu raporunda devlet demokratik niteliğini ağır derecede zaafa uğratan ve yönetimden gelen (Hukukun üstünlüğü) ilkesine aykırı davranışlar bazı somut olaylara dokunularak belirtilmektedir.

Yönetimin hukuka aykırı her türlü davranışları karşısında kişinin ~~ve~~ tüm kuruluşların güvence altında tutulabilmesi için koruyuculuk ve savunuculuk görevlerini çeşitli yöntemlerle sağlamak Türkiye Baroları ile TBB için kaçınılmaz bir görev oluşturur.

Bu nedenlerle aşağıdaki kararların alınmasını önermekteyiz:

Talimat nâteliginde alınması önerilen kararlar:

1- Türkiye, "İnsan Hakları Evrensel Bildirisi" ne, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetlerini korumaya dair Roma sözleşmesine imza koymuş ve bu belgelerde tanımlanan hak ve özgürlükleri tanımaya söz vermiş Avrupa Konseyi üyesi bir devlettir. 1961 Anayasası, uluslararası alanda verilmiş söze uygun olarak, çağdaş demokratik rejimlerin çoğulcu fikir ve düşünce özgürlüğü, temel insan haklarını ülkede yaşayan herkese tanıtmıştır. Ne var ki, Anayasanın tanıdığı hak ve özgürlükler tam anlamıyla yaşama geçirilmemiş, 12 Mart rejiminde ise Anayasanın demokratik niteliği yapılan değişikliklerle zedelenmiş, uygulamada ise, İnsan Hakları ve onurunu hiçe sayan işlem ve eylemler yapılmıştır.

Anayasanın tanıdığı hak ve özgürlükler bugün de kâğıt üzerindedir. Gerçekten, özellikle ceza yasaları ile oluşan rejim, demokratik olmaktan çok Anayasa ve onun kurduğu demokratik kurumlarla örtülü oto-

riter ve totaliter yönetim niteliğindedir. Mussolini'nin Adalet Bakanı Rocco'nun hazırladığı 1930 İtalyan Ceza Kanunundan Türk Ceza Kanununa, ağırlaştırılarak 141 ve 142 numaralarla aktarılan maddeler, rejimin bu niteliğini vurgulamaktadır. Toplumsal gelişmeyi önlemeye ve var olan düzenin çimentolaştırılmasını sağlamaya yönelik, kurulu düzene aykırı fikirleri yasaklayan, egemen sosyal sınıfların diğer sosyal sınıflara tahakkümüne yol açan bu maddelerin kurduğu rejimi demokratik sözcüğü ile nitelemek bağımsız bir hukukçu için mümkün değildir. Bugünkü ortamda ise, rejimin anayasal örtüsünden rahatsız olarak, ülkeyi açık ve kaba bir diktaya sürüklemek isteyen güçler, amaçlarını gerçekleştirmek için Nazi örneği çetelerle ülkenin dört bir yanında can güvenliğini ortadan kaldıran yoğun ve sistemli bir faaliyet içinde bulunmakta ve ne kadar acıdır ki, Adalet işlerinden sorumlu bir bakan bu yasa dışı eylemleri yapanları vatanseverler olarak nitelemektedir. Tasarlanmış adam öldürme olaylarının faillerinin yakalanarak haklarında kovuşturma yapılmaması, en ilkel hukuk anlayışına ters düşen bir gerçek olarak gözükmektedir.

1- TBB Genel Kurulu, Birlik Yönetim Kurulunu devletin uluslararası yükümlülüklerine aykırı olarak ülkemizde süre gelen uygulamayı ve bu uygulamanın hukuksal niteliğini kamuoyuna yansıtmak için gerekli faaliyetleri sürekli ve etkili olarak yapmaya çağırmaktadır.

2- Genel Kurul, hukuka bağlı devlet anlayışına ve hukukun üstünlüğü ilkesine aykırı olarak yargı organları kararlarının, özellikle Danıştayın iptal ve yürütmeyi durdurma kararlarının yürütme organınca uygulanmamasını kinamakta ve Yönetim Kurulunu bu uygulamaya karşı bildiri yayınlamak ve demec vermenin ötesinde bütün demokratik kuruluşlarla işbirliği yaparak yasal direnme eylemlerine girişmeye davet etmektedir.

3- Devlet Güvenlik Mahkemelerini tabii hâkim, yargı organının bağımsızlığı ilkelerine olağanüstü mahkemelerin ve yargı mercilerinin kurulmaması biçimindeki anayasal yasağa aykırı kuruluşlar olarak kabul eden Genel Kurul kuruluş kanunu iptal edilmekle mahkeme niteliğini kaybeden bu kuruluşların adalet yaşamından çıkarılması zorunluluğuna inanmaktadır. Bu nedenle Devlet Güvenlik Mahkemelerinin çalışmalarına son verilmesi için bildiri yayınlanması ve demecler verilmesini yetersiz bulan

Genel Kurul yeni bir kanun çıkarılarak bu kuruluşların yasallaştırılmasının önlenmesi amacıyla avukatların Devlet Güvenlik Mahkemelerinde görev kabul etmemelerine karar vermiş, bu kararın uygulanması için Yönetim Kurulunu görevlendirmiştir.

4- Genel Kurul siyasal tutuklu ve hükümlülerin yaşama haklarını hiçe sayan infaz anlayışını şiddetle kınamakta ve Yönetim Kurulunu bu uygulamaya karşı etkili mücadele yapmaya çağırmaktadır.

5- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun hazırlık tahkikatı ile ilk tahkikatta avukatların savunma görevlerini engelleyen hükümlerinin bir an önce kaldırılması için Yönetim Kurulunu yeni yasa tasarısı hazırlamak da içinde olmak üzere etkili girişimlerde bulunmaya çağırır.

6- Yürürlükteki sıkıyönetim yasası, tüm anayasal hakları ortadan kaldırma olanaklarını iktidarların keyfi takdirlerine bırakmaktadır. Sıkıyönetim rejimi ile ülkeyi yönetmek eğilimleri karşısında bu yasanın hızla değiştirilmesi zorunluluğuna inanan Genel Kurul, Yönetim Kurulunu bu konuda da etkili çalışmalar yapmağa çağırmaktadır.

7- Anayasamızın 20 ve 21 nci maddelerinde yer alan fikir ve düşünceleri açıklama, bilim ve sanatı serbestçe yapma hak ve özgürlükleri sınırsızdır. Genel Kurul Anayasaya aykırı olarak varlığını sürdüren yasalardan uygulanmasında basın ve haber alma özgürlükleri ile üniversite ve diğer akademik kuruluşlarda bilim adamlarının bilimsel araştırma hak ve özgürlüklerini baskı altına alan ceza kovuşturmalarını endişe ve üzüntü ile karşılamakta ve devletin uluslararası saygınlığına dokunan bu uygulamaları kınamaktadır. Genel Kurul, Yönetim Kurulunun bu uygulamaları izlemeye ve anında Birliğin tepkisini kamuoyuna yansıtmaya davet etmektedir.

İşbu karar tasarısının kabulü Yüksek Genel Kurulun tasviplerine saygı ile sunulur.

İmzalar:

Orhan Apaydın, Ziya Nur Erdin, Sabih Atlı, Alp Selek, Necati Özkaya, Alp Selek, Mehmet Ali İkizer, Altağ Savaşçı, Gülçin Çaylıgil, Nebil Varın, Hüseyin Aydın, Aydın Aybay, Orhan Argüden, Merih Sezen, Ayten Dik, Orhan Barlas, E.Özkunt, Kaya Canpolat, Şerafettin Kaya, Adil Kurtel, Tahsin Ekinci, Umur Dicleli, Azmi Soydan, Şerafettin Yazıcı, Turgut Bulut, Yaşar Ün, Raşit Abasıyanık, Abdullah Epteroğlu, Sıtkı Onarak, İlhami Güven, Oguz Arun, Atıf Çelebi, Erdoğan Köksal, Zeki Özkaya, Ahmet Güner, Nabi İnal, Azmi Soydan, Burhan Karaçelik, Behçet Çomakoğlu, Yusuf Küçükuysal, Şerafettin Kaya, Davut Selçukî, Ali İhsan Açıkgöz, Ahmet Hamdi Sayar, Jülide Yümlü, Hasan Basri Güder, Cengiz İlhan.

BAŞKAN- Şimdi buna benzer diğer önermeleri kutuyorum.

Türkiye Barolar Birliği IX.Genel Kurul Başkanlığına

Adam öldürme suçu işleyenlerin vatansever kimseler olduğunu söylediği ileri sürülen ve bugüne dek bu haberi yalanlamayan Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu hakkında gerekli disiplin soruşturması yapılması için bağlı bulunduğu baroya gerekli uyarının yapılması için Genel Kurulca karar verilmesini öneririz.

Orhan Barlas, Ziya Nur Erdin, Gülçin Çaylıgil, Merih Sezen, Murat Öztekin, Orhan Apaydın, Ayhan İlgün, Orhan Erkal, Cengiz İlhan, Rasim Bayazıtoglu, İhsan Açıkgöz, Ahmet Gâncü, İzzet Şenkaya, Tahsin Ekinci, Turgut Bulut, Şerafettin Kaya, Mahver Öztop, Turhan Özgüner, Mehmet Seydibeyoğlu, Hürşit Kangal, Mehmet Ali İkizer, Nabi İnal, Behçet Çomakoğlu, Şükrü A.Korkmaz.

TBB IX. Genel Kurul Divan Başkanlığına

8 Ocak 1976 günü Genel Kurulumuzda hukuk devleti ilkesi üzerindeki görüşmelerin yapıldığı saatlerde, Ankara'nın başka bir yerinde, bir yüksek öğretim kurumunda, Türk gençleri üzerine, hukuka, ahlâka ve insanlığa aykırı olarak silahlı bir saldırı yapılmış ve yaygın ateşi açılmıştır. Bu ölüm ateşini açan ve on kadar öğrenciyi acımasızca vuran ellerin gerçek sorumlusu, bütün yurttaşlara güvenlik, özellikle can güvenliği sağlamakla yükümlü bulunan hükümettir. Böyle bir sorumluluğum sırtında

tâşıyan, bunun hesabını vermesi gereken bir hükümetin, hukukla bağlı devlet ilkesinden söz etmesi bizatihi hukuka saygısızlıktır.

Durum böyle iken, bu hükümetin başkanı olan zatin, Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna, hukukun üstünlüğünden, kanun hakimiyetinden söz açan bir mesaj gönderebilmiş olmasını, en azından, yüksek kurulumuz karşı bir istihza olarak niteliyoruz.

Bu tür saygısızlıklara karşı Barolar Birliğinin gerekli tepkiyi göstereceği inancıyla, Genel Kurulun bir kınama kararı almasını ve bu kararını bir telgrafla hükümete duyurup, kamuoyuna açıklamasını öneriyoruz.

Aydın Aybay, Ziya Nur Erdin, Ahmet Hamdi Sayar, Gülçin Çaylı, Mehmet Ali İkizer, Necati Özkaya, Orhan Apaydın, Ayten Dik, Orhan Barla Alp Selek, Kaya Canpolat, Altuğ Savaşer, Aptullah Epteroğlu, Nebil Varu Hüseyin Aydın, E.Özkunt, Rasim Bayazıtöğlü, İzzet Şenkaya, Murat Öztekin, İbrahim Güven, İhsan Açıkgöz, Umur Dicleli, Şerafettin Kaya, Tahsin Ekiçi, Attila Adiloğlu, Yaşar Ün, Behçet Çomakoğlu, Faiz Muzaffer, Nabi İn Orhan Argüden, Azmi Soydan, Zeki Özker, Turhan İmre, S.Yüksel, Ahmet Güner, Tekin Yurtman, Cengiz İlhan, Mehmet Seydibeyoğlu, Turhan Özgüner, Muhittin Erbaş.

Sayın Genel Kurul Başkanlığına

Genel Kurulumuzda oluşan fikirler çerçevesinde Genel Kurul çalışmalarının sonunda bu çalışmaları kamuoyuna yansıtacak bir bildiri yayınlanmasına ve bu bildiriye hazırlamak üzere bir komisyon oluşturulmasını saygılarımızla öneririz.

Cengiz İlhan

İhsan Onat

Sayın Genel Kurul Başkanlığına

Genel Kurul çalışmaları sonuçlarını kamuoyuna yansıtacak bildiriye hazırlamak üzere kurulacak komisyonun, aşağıda adları yazılı delegelerden oluşmasını arz ve teklif ederiz.

Cengiz İlhan,

İhsan Onat

Van:Azmi Soydan, Elâzığ:Necati Özkaya, Diyarbakır:Şerafettin Kaya, İstanbul:Aydın Aybay, İstanbul:Orhan Apaydın, Ankara:İlhan Kutay,

Ankara:Kâmil Akıncı, İzmir:Hasan Basri Güder, Gümüşane:Murat Öztekin, Hatay:Nabi İnal, Hatay:Tekin Yurtman, Sivas:Ayhan İlğün, Aydın:Hilmi Bece rik.

Türkiye Barolar Birliği IX.Genel Kurul Başkanlığına

1- Danıştay kararlarının idarece uygulanmamasına,

2- Can güvenliği kalmaması karşısında idarenin kayıtsız ve teşvik edici tutumunu,

3- Cezaevlerinde infazın, Anayasanın öngördüğü temel haklara aykırı duruma, özellikle hasta tutuklu ve mahkûmların yaşama haklarını ortadan kaldıracabilecek uygulamaların,

4- Yasasının iptaline rağmen Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görevlerine devam etmelerinin,

Genel Kurulca kınandığının bir bildiri ile kamuya duyurulmasını arz ve teklif ederim.

Zonguldak:Burhan Karaçelik.

BAŞKAN- Dilekler faslında görüşülecek olan önergeler bunlar.Sayın Sabih Atlı'nın bir önergeleri daha var:"1136 sayılı Avukatlık Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki şahsî görüşlerimi ilgili komisyona tevdi edilmek üzere saygılarımla sunarım" diye bir önergeleri var, bunu Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna havale ediyorum.

Bunun gibi bir önerge daha var, okutuyorum.

Türkiye Barolar Birliği IX. Genel Kurul Başkanlığına

1136 sayılı Avukatlık Yasasında yapılması istenen bazı değişikliklerle ilgili Trabzon Barosunun yazılı önerisini ilişik olarak takdim ediyorum. Gereğinin yapılmasına müsaadelerinizi arz ve rica ediyorum.

Saygılarımla.

Trabzon Barosu Adına:Adil Tuğrul.

BAŞKAN- Bunları Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna, gereği yapılmak üzere havale ediyorum.

Şimdi efendim, önergeleri okudum. Mahiyeti itibariyle birbirlerine yakın olanlar vary birbirlerinin paralelinde olanlar var.Tasnif

edersek; bir kısmı bir komisyon kurulmasını öngörüyor; bir kısmı da, Türkiye Barolar Birliği yönetim kuruluna talimat verilmesi yolunda Genel Kurulun karar ittihaz buyurmasını talep ediyor.

HURŞİT KANGAL (Balıkesir)- Sakarya Barosunun verdiği izahat sebebiyle, müşterek imza taşıyan; Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu'nun barosunca kınanmasına ilişkin önergeden imzama geri alıyorum efendim.

Orhan BURLAS (İstanbul)- Sayın Başkan, usul hakkında müsaade eder misiniz?

BAŞKAN- Buyurun efendim. Orhan bey, evvelâ bir usulî konuşma rica ediyorum.

Orhan BURLAS (İstanbul)- Sayın Başkan, izin verirseniz, konuşmamın birinci bölümü usule ilişkin olacak, ikinci bölümü önerge ile ilişkin olacak.

Şimdi, bir karar tasarısı önerisi var. Eger yanlış anlamadımsa sorun şöyle vazedildi: Genel Kurulca bir karar tasarısının onaylanması, oylanması yolundaki teklifle bir bildiri yayınlanması arasındaki teklifin birbiriyle çelişkili bulunduğu şekilde bir kuşku hissettim ben. Oysa bunlar, birbirini ile çelişkili değil, birbiri ile tamamlayıcı.

BAŞKAN- Hemen arzedeyim müsaade ederseniz; Divanda böyle bir gelişki yok.

Orhan BURLAS (Devamla)- Bildiri tamamen Genel Kurulun kamuoyu ile olan ilişkisine değindir. Öbürü Genel Kurulun vereceği karar ve tasarısı üzerinde izahat veren arkadaşların söylediği gibi, Avukatlık Yasasının Genel Kurulun Yönetim Kuruluna talimat vermesi ve gene Avukatlık Yasasının kabul ettiği şekilde Genel Kurulun verdiği kararları Yönetim Kurulunun uygulaması yolundadır. Öyleyse, şimdi hemen bildiri komisyonuna öneri üzerine üyeler seçmek, öbür çalışmalarımıza hiç bir şekilde engel olmayacaktır, bunlar birbirine takışmazlar.

Bu konuda görüşüm bu.

Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu(nun söylediği ileri sürülen sözler üzerine, hakkında disiplin takibatı yapılması için Genel Kurulun bir karar vermesi yolundaki önerimiz var. Sayın Sakarya Barosu Başkanı-

nın verdiği izahat üzerine, benim kanımca önerge niteliğinden ve etkinliğinden birşey yitirmemiştir.

Bakanlık geçici bir iştir. Oysa, bizim bildiğimize göre İsmail Müftüoğlu aslında avukattır. Kendisinin avukatlık yapmasına engel olabilecek kadar ağır bir eylemle suçlanması üzerine, salt barodan kaydının silinmesi, saygıdeğer Genel Kurulun bu konuda şu veya bu doğrultuda bir karar vermesine engel olamaz. Yarın şu veya bu gelecekte İsmail Müftüoğlu bakanlıktan ayrılacaktır ve haliyle parlamenter olarak (Belki parlamenter de olmayacak) avukatlık görevini yapmaya devam edecek. Oysa biz onun avukatlık, sürekli işi olan avukatlıkla gelişen bir eylem içine girdiği, sözler söylediğini ileri sürdük, duyduk, bu konuda araştırma yapılmasını istirham ederiz.

Bunun ötesinde ricam şu olacak: Belki Genel Kurulunuz hemen bu konuda oylama yapacaktır. Yönetim Kurulundan bu konuda bize aydınlatıcı bilgiler verilmesini istirham edeceğim. Yönetim Kurulunun bu konudaki görüşü nedir? Bu nihayet biraz da usulî bir sorundur. Yönetim Kurulu bu konudaki gelişmeler üzerinde bize bir açıklama yaparsa, vereceğimiz karar daha sağlıklı, daha açık ve kesin olabilir. Genel Kuruldan ve Yönetim Kurulundan dileğim bu olacak. Maruzatım bu kadar. Saygılarımı sunarım efendim.

BAŞKAN- Usul hakkında Ahmet Hamdi bey, buyurun.

Ahmet Hamdi SAYAR (İstanbul)- Muhterem arkadaşlarım, şimdi ortada bir mühim mesele vardır. Bizim kamuoyuna duyurduğumuz bildiri ile karar tasarısı olarak ele aldığımız konu tamamiyle mutabıktır. Okunan önergeler dikkatle dinlenmiştir. Bu itibarla evveleminde komisyonun teşkili usulî bakımdan isabetli olur. Komisyon dikkatle dilekleri dinler, önergeler üzerindeki konuşmaları, fikirleri dinler ve bu fikirleri dikkatle takip etmesi için, komisyon bünyesine giren kıymetli arkadaşlarımız kendilerini daha özellikle vazifeli hissederler. Ve Genel Kurulun temayülâtını, eğilimlerini dikkatle izlerler ve alınan karar tasarısının ve bildiride dolayısıyla gene karar tasarısının ışığı altında yer alacak olan cümlelerin oluşturulmasında hazırlıklı olurlar. Bu itibarla, zaman

kazanmak ve bir işi sistemli yürütmek bakımından, şahsî görüşüme göre, evvelâ bu komisyonu teşkil edeli; bundan sonra üzerinde müzakereler yapılsın, karar tasarısı bir sonuca bağlansın ve bu karar tasarısının da ışığı altında ve bu müzakerenin ışığı altında Barolar Birliğinin kamuoyuna duyuracağı bildirisinin ana hatlarıyla ne olacağı meydana çıksın. Ondan sonraki bildiri müzakeresinde de zamanımızı tasarruf etmiş olalım. Tekrar bildiri metni üzerinde konuşmaktan bir nebze kurtulma ihtimalini kuvvetle gördüğüm için söylüyorum.

Sakarya Barosunun beyanı, avukat sıfatı hakkında camiamıza dahil olduğu görülen Adliye Vekilinin barodan kaydının silinmesi, teknik bir konu olarak silinmesi ile yeterli bir hal çaresine bağlanmış sayılmaz. Avukat olarak sıfatını muhafaza ettiren zatın kendi talebi de olmadığına göre muallâkta mütalaa edemeyiz. Ya Sakarya Barosundadır veya (x)(y) barosundadır. Bir adam avukatsa, bir baroya kayıllıdır. Avukatlık yapmayacaksa beyanını yapar, oradan kaydını sildirir. Re'sen yapılan silme işlemi teknik bakımdan da biraz münakaşa götürür bir hal arz etmektedir. Bu itibarla Birlik Başkanımızın bu hususu da açıklayacak olan konuşmalarını dikkatle dinlemek arzusundayız. Hürmetlerimle.

BAŞKAN- Sayın Başkan, buyurunuz.

BAŞKAN Faruk EREM - Efendim maruzatım sadece bilgi vermeğe indirgeli olacaktır. Sakarya Barosu böyle bir karar ittihaz etti, itirazen bize geldi, 71 nci madde gereğince savunma alınmadığını gördük, savunma alınması gereği ile bozduk. Bundan sonrası hakkında Birlik bilgi sahibi değil.

BAŞKAN- Sayın Orhan Apaydın, buyurun.

Orhan APAYDIN (İstanbul)- Çok değerli arkadaşlarım, vaktinizi almayacağım, bir iki cümle ile usulî meselenin üzerinde duracağım.

Şimdi, yüksek Genel Kurula karar tasarıları sunulmuştur. Bu, kanunun özel maddesinde belirtilen bir görevin ifası, yerine getirilmesi anlamındadır. Bir de, Genel Kurulun bu çalışmalarını sonunda kamuoyuna hitap eden bir bildiri yayınlaması bahis konusudur, bunun için de bir komisyon teşkili teklif ediliyor. Bu birbirine hem uygun, hem de farklı

muamelelerdir. Şimdi, önemli olan, verilen karar tasarılarının önce Genel Kurula sunulması, onun oylanması ve sonra da, neşredilecek bildiri-
de de bu kararların nazarı itibare alınmasıdır. Yani Genel Kurulun eği-
limleri bu şekilde ortaya çıkacaktır. Bu şekilde bir muamele yapılması
usule uygundur, kanuna da uygundur kanaatindeyim. Öncelikle karar tasarı-
ları oylansın, ondan sonra bildiri komisyonu faaliyete geçsin, bildiri
komisyonu ondan sonra vazifelendirilsin.

Salih SİPAHİER (Sakarya)- Adalet Bakanının beyanı üzerine ta-
mamlayıcı bilgi vermek üzere söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun efendim.

Salih SİPAHİER (Sakarya)- Sakarya Deleşesi Salih Sipahier, sa-
yın Başkanlık Divanına ve siz sayın delegelere saygılarını sunar.

Bir evvelki konuşmalar sırasında söz alan arkadaşım, Sakarya
Deleşasyonuna dair Mustafa Raşit Abasıyanık'ın yapmış olduğu açıklamayı,
sayın Birlik Genel Başkanının beyanları üzerine, tamamlamak için söz al-
mış bulunuyorum.

Tekrarında fayda var; evvelce Baromuzda kayıtlı bulunan ve ha-
len Adalet Bakanı bulunan İsmail Müftüoğlu'nun Adalet Bakanlığına seçilme-
si ve yüksek tasdikten çıkması üzerine, Baromuz Yönetim Kurulu, kendisi-
nin avukatlık sıfatı kalmadığını göz önüne alarak Barodan kaydını sil-
miştir. Bu silme kararına karşı adı geçen avukat Birlik nêzinde itiraz-
da bulunmuş ve sayın Birlik Genel Başkanının yapmış oldukları açıklama
gibi, savunması alınmadan levhadan kaydının şilinmiş olması nedeniyle,
Sakarya Barosu Yönetim Kurulunun kararı bozulmuştur. Bu bozma kararı üze-
rine, Sakarya Barosu Yönetim Kurulu bir tezkere yazarak adı geçen avukat
İsmâğl Müftüoğlu'nun savunmasını istemiştir. Herhangi bir savunma gelme-
diği için ikinci defa kaydının tekrar silinmesine karar verilmiş, bu ka-
rar tebliğ edilmiş, kanunî müddeti içerisinde itiraz edilmediği için
karar kesinleşmiştir. Saygı ile arz ederim.

Cengiz İLHAN (İzmir)- O konuşmayı yaptığı zaman kesinleşmiş
miydi?

Salih SİPAHİER (Sakarya)- Arz ettim efendim, Adalet Bakanı
• olur • olmaz ilk kayıt silme işlemi yapılmış; itiraz ve bozma kararı üze-

rine ikinci karar alınmış, bahse konu olan konuşması, kınamayı icab ettireceği ileri sürülen konuşması bizim kesinleşen kararımızdan çok sonra olmuştur. Saygılarımla.

BAŞKAN- Sayın Cengiz İlhan, buyurunuz.

Cengiz İLHAN (İzmir)- Efendim usul bakımından iki noktayı dikkatlerinize arz etmek istiyorum.

Birisi, Başkanlık Divanına bir karar tasarısı sunulmuştur; Yönetim Kuruluna talimat verilmesi hakkında. Diğeri de bildiri komisyonudur. Bu ikisi birbirinden farklıdır. Karar tasarısının komisyonla havalesi hakkında verilmiş herhangi bir öneri yoktur. Şu hale göre, karar tasarısını Başkanlığın genel kurula sunması gerekir. Bunun bir komisyonla havalesi söz konusu olamaz, bu konuda tartışma açılmaz.

İki öneri var. Bir öneri, bildiri yayınlamak üzere bir komisyon teşkil ediniz diyor. Bendenizle İhsan Onar bey tarafından verilmiş bir öneridir bu ve burada da bildiri komisyonuna kimlerin girecekleri açıklanmıştır. Bu arkadaşlar eğer seçiminize mazhar olurlarsa, toplanacaklar ve bir bildiri hazırlayacaklardır. Bu ayrı bir konudur.

Öbür taraftan, sayın Başkanlık Divanının dilekler maddesine almış olduğu; Yönetim Kuruluna talimat vermeye ilişkin bir karar tasarısı sunulmuştur. Bu karar tasarısında, biraz önce Başkanlık Divanı tarafından okunmuştur, bazı talimatlar yazılıdır. Sayın Genel Kurulunuz bu karar tasarısını kabul edecek, yahut kabul etmeyecektir. Bu ikisi ayrı konudur. Ama bir öneri olur, bahse değer; fakat bu konuda bir öneri yoktur.

İkinci noktayı arz edeyim efendim; Adalet Bakanı olan Avukat İsmail Müftüoğlu'nun durumunu. Şimdi anlaşılıyor ki, kararın bir defa kesinleşme tarihi ile, disiplin suçu mahiyetinde olan, yahut da öyle gördüğümüz ve bu sebeple Sakarya Barosuna talimat verilmesi önerilen beyanın tarihi bizce önemli. Eğer karar kesinleşmeden bu söz söylenmişse, avukatlık sıfatı devam ediyordur. Bunun için hakkında disiplin takibatı yapılması gerekir. Kaldı ki, 138 nci madde, şu halde dahi yine hakkında Sakarya Barosunca bir disiplin takibatının yapılmasını gerektirir sanı-

yorum, Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN- Usul hakkında sayın Güven, buyurun.

İlhami GÜVEN (Ankara)- Değerli arkadaşlarım, hepimizce malum olduğu üzere, bendenizin de benimseyerek imzama koyduğum karar tasarısı ismi üzerinde tasarıdır. Tasarılar öncelikle komisyondan geçer, bu hazırlık da yapılmıştır, komisyon üyeleri yüksek kurula bir önerge ile bildirilmiştir. Bu kadar açık, usulî hüküm karşısında, tasarı halindeki bir görüşün, bir görüşler manzumesi olan önergenin yüksek kurulun oyuna arz edilmeden evvel öncelikle önerge ile teklif edilen sayın arkadaşlarımızdan müteşekkil komisyonumuzda incelenmesi, ondan sonra huzura getirilmesi iktiza eder.

İkinci şık; Adalet Bakanının bakan oluşu mevzuu bahis değildir kanımca. Öncelikle avukat oluşu bahis konusudur. Bir avukat ki, öldüreni vatansaver, öldürüleni de vatan haini addederse, onu Genel Kurulun ebediyen cezalandırması lâzımdır, meslekten ihraç etmesi lâzımdır.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN- Şimdi arkadaşlarım müsaade ederseniz Başkanlık Divanının düşüncesini size takdim edelim.

Demin İlhami bey arkadaşımızın da söylediği gibi, gerçekten karar tasarısı olarak sunulan önergede birçok maddeler içerisinde Yönetim Kuruluna talimat verilmesi istenen hususlarda bu metinle Genel Kurul yüzde yüz mutabık olmayabilir; düşüncede mutabık olur, ama metnin kendisiyle yüzde yüz mutabık olmayabilir. Birçok değişik konular var; bu her konuda böyle olabilir. Halde bunların yeniden yazılması, belki hatta redaksiyonu bahis konusudur. Bendeniz bunun için öncelikle komisyonların teşkilinin uygun olacağı düşüncesindeyim.

Sonra, Ahmet Hamdi beyin çok isabetle ortaya koydukları gibi, komisyonlarda görev alan arkadaşlar kendilerini görüşme sırasında özellikle fikren hazırlama durumunda olurlar. Bu faydalıdır. Ben bu düşüncelerin tesirinde, komisyonların, aşağı yukarı artık komisyonların ne yapacakları belli olduğuna göre, teşkilini faydalı gördüm. Bu sebeble Divan olarak önergelerde böyle bir düzenleme yapıyorum. Bunun bizim yetki-

miz dahilinde olduğu kanısındayım.

Şimdi demin bilginize sunduğum komisyona ilişkin iki önerge der sonra iki önerge daha geldi. Bunlardan ilk gelen şöyle:

"IX. Genel Kurul Başkanlığına

Hazırlanacak tebliğın, tüm görüşmelerin ışığı altında Yönetim Kurulunca hazırlanmasını arz ve teklif ederiz.

Gaziantep:Cemalettin Güçdemir Niğde:Sait Şahenk
ve arkadaşları."

BAŞKAN- Şimdi burada bir ipham var, bir müphemiyet var bize göre; "tüm görüşmelerin ışığı altında" ibaresinde kastın, bu ana kadar yapılmış olan görüşmeler mi, yoksa bu önergelerle ilgili olarak yapılacak görüşmeler mi olduğunu biz kesinlikle şaptayamadık. Önerge sahibinden rica ediyorum, buyurunuz.

Cemalettin GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Muhterem arkadaşlar, sayın Orhan Apaydın ile arkadaşlarının verdikleri etraflı, mufassal bir karar tasarısı var. Bir de bundan ayrı olarak, Genel Kurulunuzun, devam edegelen teamül üzerine müzakerelerini kamu efkârına yansııtacak bir tebliğ var. Şurada bir iltibas hissettik, deminden beri vuzuha kavuşamadı. Gerçi sayın Ankara Delegatesi İlhami bey arkadaşımız;bu bir tasarıdır, bunda bazı teklifler vardır, komisyonlara gider, kararlar halinde, tasarılar halinde gelir, Genel Kurulda görüşülür, kabul edilir, edilmez..Dediler.

Acaba bu tasarıda, bu kararlar tasarısında bu kararları Genel Kurula talimat ve aynı zamanda kamu efkârına sunulan bir tebliğ halinde mi teklif ediyorlar, yoksa münhasıran dilekler faslındaki teklifleri mi dir? Münhasıran dilekler faslındaki teklifleri ise, bu teklifler görüşülecek, tasvip edilecek, edilmeyecek, daraltılacak, genişletilecek, yumuşatılacak neyse, Genel Kurul karara varacak. Yok eğer bu, Genel Kurula bir talimat ve aynı zamanda kamu efkârına sunulacak bir tebliğ ise, biz o zaman deriz ki, şimdiye kadar teamül var; bu teamül, şimdiye kadarki bütün görüşmelerin ışığı altında kamu efkârına sunulacak ve biz, açık bir tebliğ olur, bir bilgi olur. Şimdiye kadar Genel Kurul umumiyetle beşer kişilik komisyon seçerdi, bu komisyona Yönetim Kurulundan katılan bir

Ancak, ben dikkatle okudugum zaman, bu önerge içerisinde bazı maddelerin belki karar şekline dönüştürülmeyle, bu konuda komisyonun hazırlayacağı tebliğde meselenin nazarı itibare alınması yolunda bir düşünce de ortaya çıkabilir diyerek, öncelikle komisyonun teşkilinde yarar gördüm. Dedğim gibi, gündem maddesi içerisinde, Başkanlık Divanına verilmiş bulunan önergelerin hangi sıraya göre görüşmeye takdim edileceği Başkanlık Divanının yetkisi içerisinde bir meseledir. Bu itibarla, biz bu sırayı, görüşmelerin de ışığı altında böylece saptıyoruz ve komisyonların teşkili yolundaki önergeler üzerinde görüşme açıyoruz.

Ayten DİK (İstanbul)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

Ayten DİK (İstanbul)- Saygılar sunarım. Yüksek Divana verilen önergelerde Genel Kurulca karar altına alınması gereken bazı konular vardır. Öncelikle bunların karar altına alınması gerektiği kanısındayım. Karar altına alındıktan sonra bunların hazırlanmasında, eğer bir komisyon gerekeceği fikrinde ise, Genel Kurul bunu bundan sonra görüşür. Karar altına alınmamış hususlar için öncelikle komisyon teşkili gereksizdir. Belki karar altına alınmayacak, niçin öncelikle komisyon teşkil ediliyor? İlk önce önergelerin karar altına alınması için Genel Kurulun oyna sunulur, kabul edildikten sonra, gerekiyorsa bunlar hakkında komisyon kurulması da Genel Kurula sunulur, kabul edildiği takdirde komisyon kurulur. Öncelik tanınması, kurulacak komisyon bunları inceleyecek, sonunda belki kabul edilmeyecek, boşuna vakit harcamayı gerektirir ve kabul edilmeyen birşeyler için niçin komisyona gidiliyor? Önce kabul edilsin, eğer kabul ediyorsanız komisyonu da, ondan sonra bunlar komisyona havale edilsin. Söyleyeceklerim bundan ibaret efendim.

BAŞKAN- Şimdi efendim biz meseleyi demokratik olarak çözmek istiyoruz. Biz kendi yetkimizde olan bir meseleyi müsaade ederseniz kendi muhterem oylarınızla tanzim edelim. Şu halde Divanın düşüncesi:

Önce komisyon teşkili, bildiriler için ve gerekirse sayın arkadaşlarımla karar teklifindeki hususların da ileride kendilerine görev olarak verilmesi için komisyon teşkili için önergeleri öncelikle görüş-

mek ve oylamak istiyoruz. Bizim görüşümüze katılanlar lütfen işaret buyursunlar...("Anlaşılmadı" sesleri)

Sadece arzu edilen bildirimler için komisyon teşkil edilmesinin önce görüşülmesi..("Bildiri/^{ler}değil, bildiri" sesleri) Evet efendim, bildiri..Bildiri ile ilgili önerilerin önce görüşülmesini..

BİR ÜYE- Sayın Başkanım, önermeleri size geliş sırasına göre görüşelim.

BAŞKAN- Zaten efendim bizim deminden beri söylemek istediğimiz de o. Müsaade ederseniz bu hususu oylayayım. ("Oya sunun, oya sunun" sesleri)

Önergelerin bana geliş sırasıyla görüşülmesini arzu eden arkadaşlar lütfen işaret buyursunlar...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir.Önergelerin sıra ile görüşülmesi yolunda karar ittihaz buyurulmuştur.

Şimdi arkadaşlarım, bana ilk gelen önerge, (Müsaade ederseniz uzun önerge diye isimlendireyim) kararlar alınmasına ilişkin önerge. Size okudum, bu önerge üzerinde müzakere açıyorum.

Suat Yılmaz YALIM (Kocaeli)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

Suat Yılmaz YALIM (Kocaeli)- Önerge dört sayfa, yedi madde; muhtelif mevzulara temas ediyor. Arkadaşların bu maddeler üzerinde ayrı ayrı görüşme yapması ve bu maddelerin ayrı ayrı oya konulması kanaatindeyim. Bu şekilde daha iyi bir neticeye varılacağı kanısındayım. Yani madde oylamalarını ayrı ayrı yapalım.

BAŞKAN- Şimdi efendim, Divan böyle yapacaktır zaten.Önergeyi başka türlü görüşmeye sunmak bahis konusu değildir.

Bu itibarla, size gerekçesini okuduğum, şimdi gerekçesini tekrar okumaya lüzum görmediğim kısmı geçerek, talimat mahiyetinde kararlar alınması kısmında (1) numaralı önerge olarak kabul ettiğim kısmı yeniden okuyorum, bu noktada görüşme açacağım.

Cengiz İLHAN (İzmir)- Sayın Başkan, usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

Cengiz İLHAN (İzmir)- Efendim, bu metnin Genel Kurulca tek tek müzakere edilmesi ve karara varılması sanıyorum ki bir hayli zaman alacak

ve olanaksızdır. Bir komisyon Genel Kurul adına kurulsun ve... ("O husus bitti" sesleri) Hayır efendim, bu konunun komisyona havalesi... ("O husus karara bağlandı" sesleri, gürültüler) Affedersiniz..

Mahver ÖZTOP (İçel)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurunuz.

Mahver ÖZTOP (İçel)- Efendim, gündem maddelerinde bir değişiklik yapmak suretiyle dilekler kısmına geçilmiş bulunmaktadır. Dilekler kısmında, bizlerin yüklenmiş bulunduğumuz temsili görev itibariyle her birimiz barolarımızın bu Yönetim Kurulunun çalışmaları ışığı altında dileklerimizi de getirmiş bulunuyoruz. Karar tasarısı namı altında yazılmış ve imzalanmış bulunan kısım da bir dilek tasarısı mahiyetindedir. Dileklerin görüşülmesinde umumi bir görüşme açılması hakikaten usuldendir. Bu itibarla artık, dileklere imzasını koymuş olan şahıslar, kendi görüşlerini tamamiyle bu tasarıda belirtmiş bulunmaktadır. Bu itibarla bu tasarıнын Genel Kurulumuzda tasvip edilmesi ve diğer delegelerin de görüşlerinin alınması mevzu bahisdir. Onun için komisyon kurulmadan da bu tasarıнын görüşülmesi ve aynıyle tasvip edilip bir görev verilmesini tasviplerinize sunuyorum.

Hayati EKŞİ (Elâzığ)- Usul hakkında konuşmak istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

Hayati EKŞİ (Elâzığ)- Gündemin 17 nci maddesinin öne alınmasını müteakip, gelen bütün önergeler hukukun üstünlüğünü ve yüceliğini savunmak babındadır. Gerek talimat şeklinde, gerek bildiri şeklinde, gerek karar tasarısı şeklinde olması özü değiştirmiyor. Bu itibarla, benim kanaatıma göre, muhterem Başkanlık Divanı, bunların ruhunun aynı olması sebebiyle meczetmek çabasına girdi. Halbuki Divanın önergelerin sırasını tayin etmek yetkisi vardır, önergeleri meczetmek yetkisi yoktur. Nitekim, en başta verilen bir önergenin, bugün üç saatlik bir müzakereden sonra tekrar okunması mevzu bahis olmuştur. Bu itibarla ben, usul hakkında şunu öneriyorum: Her gelen önerge zamanında lehte ve aleyhte reyeye sunularak görüşülmesi bizi bu çıkmazdan kurtaracaktır.

Maruzatım budur, arz ederim.

BAŞKAN- Efendim biz de zaten bu yola girdik. Şimdi, önergele-ri bize geliş sırasıyla bilgilerinize sunuyoruz ve o sıraya göre görüş-me açıyoruz.

Şimdi, bana geldiği zaman üstüne (1) numarayı yazdığım deminki önergenin gerekçe kısmından sonra numaralar altında talimat verilmesini isteyen bölümlerini tek tek sıraya göre okuyacağım. Bu konuda görüşme açacağım.

"1-Türkiye İnsan Hakları Evrensel bildirisine, İnsan Haklarını ve Ana hürriyetlerini korumaya dair Roma Sözleşmesine imza kovuş ve bu belgelerde tanımlanan hak ve özgürlükleri tanımaya söz vermiş Avrupa Ken-seyi üyesi bir devlettir. 1961 Anayasası uluslararası alanda verilmiş söze uygun olarak, çağdaş demokratik rejimlerin çoğulcu fikir ve düşün-ce özgürlüğü, temel insan haklarını ülkede yaşayan herkese tanımıştır. Ne var ki, Anayasanın tanıdığı hak ve özgürlükler tam anlamı ile yaşama geçirilmemiş, 12 Mart rejiminde ise Anayasanın demokratik niteliği ya-pılan değişikliklerle zedelenmiş, uygulamada ise, İnsan Hakları ve onu-runu hiçe sayan işlem ve eylemler yapılmıştır.

Anayasanın tanıdığı hak ve özgürlükler bugün de kâğıt üzerinde-dir. Gerçekten özellikle ceza yasaları ile oluşan rejim, demokratik ol-maktan çok, Anayasa ve onun kurduğu demokratik kurumlarla örtülü otori-ter ve totaliter yönetim niteliğindedir. Mussolini'nin Adalet Bakanı Rocco'nun hazırladığı 1930 İtalyan Ceza Kanunundan Türk Ceza Kanununa ağırlaştırılarak 141 ve 142 numaralarla aktarılan maddeler rejimin bu niteliğini vurgulamaktadır. Toplumsal gelişmeyi önlemeye ve var olan düzenin çimentolaştırılmasını sağlamaya yönelik kurulu düzene aykırı fi-kirleri yasaklayan egemen sosyal sınıfların diğer sosyal sınıflara ta-hakkümüne yol açan bu maddelerin kurduğu rejimi demokratik sözcüğü ile nitelenmek bağımsız bir hukukçu için mümkün değildir. Bugünkü ortamda ise, rejimin anayasal örtüsünden rahatsız olarak, ülkeyi açık ve kaba bir dik-taya sürüklemek isteyen güçler amaçlarını gerçekleştirmek için Nazi ör-neği çetelerle ülkenin dört bir yanında can güvenliğini ortadan kaldıran yoğun ve sistemli bir faaliyet içinde bulunmakta ve ne kadar acıdır ki,

adalet işlerinden sorumlu bir bakan bu yasa dışı eylemleri yapanları vatanseverler olarak nitelenebilir. Tasarlanmış adam öldürme olaylarının faillerinin yakalanarak haklarında kovuşturma yapılmaması en ilkel hukuk anlayışına ters düşen bir gerçek olarak gözükmektedir.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Birlik Yönetim Kurulunu devletin uluslararası yükümlülüklerine aykırı olarak ülkemizde süre gelen uygulamaya ve bu uygulamanın hukuksal niteliğini kamuoyuna yansıtmak için gerekli faaliyetleri sürekli ve etkili olarak yapmaya çağırmaktadır."

BAŞKAN- Evet, birinci madde bu.

Şimdi, yine önergelerin görüşülmesine ilişkin yönetmelik hükümlerine uygun olarak, ancak üzerinde önerge sahibi açıklama yapar, lehinde ve aleyhinde konuşulur.

Yine yönetmelik hükümlerine göre, Yönetim Kurulu ve Başkan öncelikle söz hakkına sahiptir. Şimdi, Başkanın söz istediğini görüyorum. Sayın Hocam, buyurunuz.

Başkan Faruk EREM- Yönetim Kurulu birinci madde hakkındaki kararı yüksek takdirlerinize bırakır. (Alkışlar)

Cengiz İLHAN (İzmir)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

Cengiz İLHAN (İzmir)- Efendim Genel Kurul karar tasarısını müzakere etmeyi kabul etmiştir. Bu bir önerge değildir, bir karar tasarısı müzakere ediliyor. Lehde ve aleyhte iki kişi ile söz hakkını sınırlandırmak bu durumda söz konusu olamaz. Bu konunun geniş olarak müzakereye açılması lâzım gelir. Saygılarımla.

İlhami GÜVEN (Ankara)- Sayın Başkan, tasarılar kurulmuş komisyonlara gider, orada incelenir, ondan sonra Genel Kurulun tasvibine sunulur. Önerge ise önerge işlemine tabi tutalım, tasarı ise komisyona gönderelim. Çok istirham ederim, usulsüzlük yapıyoruz.

BAŞKAN- Şimdi efendim, müsaade buyurursanız...

Orhan APAYDIN (İstanbul)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun Orhan bey.

Orhan APAYDIN (İstanbul)- Değerli arkadaşlarım, önerge ile karar tasarısı arasında kavram itibarıyla, hukukî nitelik itibarıyla bir fark

yoktur. Bu bir önerge'dir, eski deyimiyle takrirdir. Biz Parlamento değiliz, kanun yapmıyoruz, kanun çıkarmayacağız. Biz, bazı arkadaşlarımızın imzası ile bir önerge genel kurula sunulmuştur. Elbette bu, önergeler hakkındaki hükümlere tabi olacaktır. Başka türlü düşünülmesi mümkün değil. Ama bunun adına karar tasarısı diyoruz, çünkü bu öneri kabul edildiği takdirde, bu Genel Kurulun kararı olacaktır. Yani bir teklif ya karar almak için yapılır, ya temenni için yapılır. Bu, karar niteliğinde olacaktır, bunun sonucu bağlayıcı bir karar niteliğinde olacaktır. Bu bakımdan elbette önerge'dir, öneridir. Bunun hukukî niteliğini başka türlü tesbit etmek mümkün değil muhterem arkadaşlarım.

BAŞKAN- Sayın Hurşit Kangal, usul hakkında buyurunuz.

Hurşit KANGAL (Balıkesir)- Efendim, şimdi • durumdayız ki, önümüzde önemli maddeler var; Birliğin fonksiyonunu önümüzdeki günlerde, hemen yarın, biraz sonraki saatlerde yapmasını gerektirecek görevleri yerine getirebilmemiz için seçim var vesair maddeler var. Bir de, sayın İstanbul delegelerinin hazırladıkları ve birçok imzayı ihtiva eden ve birçok konuları ihtiva eden bir önerge diyelim, karar tasarısı diyelim, dilekler faslında verilmiş eğilimi tesbite medar olacak bir tasarı diyelim, adına ne dersek diyelim, ama içeriği çok geniş olan bir teklif var. Ben Başkanlık Divanından istirham ediyorum; şu önerim oya konsun: Yakında olağanüstü bir Genel Kurulumuz toplanacaktır. Bu Genel Kurulda bu konuları etraflica tartışalım ve bir sonuca varalım. O Genel Kurulun konusu olsun, gündem maddesi olsun...("Güncel konumuz bu" sesleri) Olabilir efendim...Sözümü kesmeyiniz efendim, oylarınızla karar verirsiniz.. (Gürültüler)

BAŞKAN- Arkadaşlar, sizin muhatabınız buradaki hatip değildir. Birinci günkü çalışmamızda bunu size hatırlattım; bir daha hatırlatmak fırsatı çıkmasın..Lütfen, hatibi serbest bırakalım, onun konuşma çerçevesi içerisinde kalmasına biz gayret edeceğiz.Kendilerine lâğ atmayınız bir düşünceniz varsa, bunu divana ulaştıracaksınız.

Hurşit KANGAL (Devamla)- Efendim tekrar ediyorum. Önerim şudur: Bu şimdi üzerinde durulan ve niteliğini tesbitte henüz güçlük çektiğimiz çok geniş kapsamlı, çok önemli konuyu, çok yakın bir tarihte top

lanacak olan ve diğer üç maddeyi müzakere edecek olan olağanüstü Genel Kurula bir gündem maddesi olarak getirilmesi hususundaki teklifimin oy-
lanması istiyorum. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Efendim, bu konu oylandı, bu konuda karar verildi, bunu artık oylayamayız. Önergenin nasıl konuşacağı hakkında Genel Kurul karar ittihaz buyurdu, ben o buyruğu yerine getirmekle görevliyim.

Şimdi, bir noktaya dikkat ediniz arkadaşlarım: Bu önergeyi görüşürken, tartışırken ve oylarken. Şimdi, kıymetli arkadaşlarım, bu önergede birkaç madde içerisinde kısa kısa talimatları ortaya koyarken, o talimatların üst kısmında gerekçeler yazmışlar. Sizin vereceğiniz karar, o gerekçenin altında talimatı öneren fıkradır. Bakınız meselâ, misal olarak arzedeyim, görüşmeleri ve oylamaları kolaylaştırmak için yapacağım bunu. Bakınız, demin bir sayfa içinde gerekçesini ortaya koydukları noktada, konuda arkadaşlarım son paragrafta yapılması istenen husus dille getiriyorlar. O da şudur: Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Birlik Yönetim Kurulunu, devletin uluslararası yükümlülüklerine aykırı olarak ülkemizde süregelen uygulamayı ve bu uygulamanın hukuksal niteliğini kamuoyuna yansıtmak için gerekli faaliyetleri sürekli ve etkili olarak yapmaya çağırılmaktadır, yapma konusunda talimat vermektedir. Oylayacağınız/budur. Bu açıklığa sahip olduktan sonra mesele kolaylaşacaktır zannediyorum. O itibarla, şimdi, önergenin bu bölümünde Sayın Ahmet Hamdi Sayar bey lehinde, buyurunuz.

Ahmet Hamdi SAYAR (İstanbul)- Sayın Başkanlarım, kıymetli delege arkadaşlarım; huzurunuzda müzakereleri yapılan karar tasarısı niteliğindeki önergenin Başkanlık Divanınca da açık seçik ifade edilen, 1 nci maddenin sonunda yer alan cümlesi, yıllardan beri Türkiye Barolar Birliği tarafından ele alınmaktadır. Ancak, bugüne kadar alınış tarzı ve üzerine eğilim dozunun yeterli olmadığı hususunda sanıyorum ittifak ile üzerinde birleşebileceğimiz bir netice de vardır. Bu itibarla, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Birlik Yönetim Kurulunu devletin uluslararası yükümlülüklerine aykırı olarak ülkemizde süre gelen uygulamayı ve bu uygulamanın hukuksal niteliğini kamu oyuna yansıtmak için gerekli faaliyet-

leri sürekli ve etkili olarak yapmaya çağırmaktadır, denmektedir. Bunun bir karar halini alması istenmektedir. Buna katılıyoruz ve diyoruz ki, bundan sonraki görüşmelerde Barolar Birliği Yönetim Kurulu adına çok sayın Prof. Faruk Erem cevap verirken, şahsi kanaati olarak değil, Yönetim Kurulunun Genel Kuruldan aldığı bu karar tasarısının ışığı altında daha net daha sarıh beyanlarda bulunabilmesini sağlamaktır.

Gerekçe kısmında ifade ettiğimiz ve cümlelerinde çok açıklık taşıyan bu karar tasarısının ittifakla çıkmasında istisnaf düşünce sahibi olan arkadaşın bulunduğunu sanmıyorum. Memleketimizde siyasal iktidarların zaman zaman iktidara geldiği zaman başka, iktidardan çekildikleri zaman başka görüşler taşınmaları karşısında Türkiye Barolar Birliği demokratik esaslara göre yönetilen anayasal düzeni koruyan bir toplumun hiç bir bütçeden yardım almaksızın tamamiyle bağımsız bir teşekkül olduğu, mali bakımdan da bağımsız bir teşekkül olduğu meydana gelen bir hakem kuruluş olarak bu sapmaları önleyici kesin kaideleri ifade etmesi ve sadece bir rapor hazırlamak, bunu kamu oyuna sunmak değil, bunların yerine getirilmemesi halinde meydana gelecek olan vahameti de açık ve kesin ifadelerle belirtmesi ve ne gibi müeyyidelerin karşımıza çıkacağını belirtmesi yerinde olacaktır. Bu itibarla, alınacak olan karar tasarısında Genel Kurulumuzun, gönlümün istediği şu açık ifadelerle yer almış bulunan ve iki numaralı bendin üzerinde bir paragraf halinde yer alan hükmü bütün muhtevası ile yansıtabilecek şekilde Yönetim Kurulunun dikkate almasını sağlamasını istirham ederek huzurunuzdan hürmetle ayrılıyorum.

BAŞKAN- Efendim usule ilişkin bir önerge gelmiştir, okutuyorum.

Divan Başkanlığına

Dilekler konusunda verilen önergelerle ilgili konuların görüşülmesinde zaman tasarrufu bakımından bir lehte ve bir aleyhte söz verilmesi ve konuşmaların beş dakika ile sınırlandırılmasının oylanarak karara bağlanmasını teklif ediyoruz.

Ahmet Güner

Turhan İmre

BAŞKAN- Şimdi esasen, yönetmelik gereğince ancak bir lehte ve bir aleyhte konuşulacaktır. Bu önergenin bu kısmını oylamıyorum. Bunu böyle

tatbik etmek mecburiyetindeyim zaten. Kanun gereği.

Ancak son kısma olan; konuşmaların beş dakika ile sınırlandırılması yolundaki önerge bölümünü görüşmek ve oylamak gerekecek. Lehte veya aleyhte konuşmak isteyenler var mı?..Yok. O halde, görüşmelerin beşer dakika ile sınırlandırılmasını uygun bulan arkadaşlarım işaret buyursunlar. Kabul etmeyenler...Görüşmelerin beşer dakika ile sınırlandırılması ittifakla kabul edilmiştir.

Önergenin aleyhinde sayın Cemalettin Güçdemir, buyurunuz.

Cemalettin GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Muhterem arkadaşlarım, sayın Divan Başkanının, sonunda paragraf halinde olduğunu söylediği ve okuduğu kısım netice olarak ona bir diyeceğim yok; fakat sayın Divan Başkanı takdir ederken, bu gerekçelerle diye buyurmuşlardı. Gösterilen gerekçelere itirazım var. Şöyle ki: Gösterilen gerekçede ileriye sürülen birtakım hadiseler var. Henüz somutlaşmamış, kesin şekilde tesbit edilmemiş, çok acı ithamları saptayan bu gerekçeye bendeniz katılmıyorum. Aslında, bu neticeye raporda da varılmıştır. Aslında bu konularda raporda da, okuduğumuz raporda da, meselâ; idari yargı kararları, hukukun üstünlüğü, Anayasaya aykırı kanunlar sorunu, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin durumu, yargı kararlarının yerine getirilmemesi, siyasi partilere düşen anayasal görevler, idarede taraf tutma, bütün bu konular raporda da var. Oradaki ifade tarzı ile, oradaki gösterilen lüzumlarla burada varılan neticeyi kabul ediyorum. Fakat bu paragrafın, yani karar kısmı olarak sunulan paragrafın üstündeki gerekçelere, ithamları somutlaşmamış, tarafgir ithamları ve henüz tesbit edilmemiş hadiselerle kesinlik verilerek ileriye sürülmelerini kabul etmiyorum. Bilhassa bunu belirtmek isterim.

Saygı ile arz ediyorum.

BAŞKAN- Efendim, lehinde ve aleyhinde konuşuldu. Şimdi önerinin talimat verilmesini isteyen kısmını tekrar okuyarak oylarınıza sunacağım. Talimat teşkil eden fıkrayı okuyorum:

"TBB Genel Kurulu, Birlik Yönetim Kuruluna devletin uluslararası yükümlülüklerine aykırı olarak ülkemizde süre gelen uygulamayı ve bu uygulamanın hukuksal niteliğini kamuoyuna yansıtmak için gerekli faaliyetleri sürekli ve etkili olarak yapmaya çağırılmaktadır."

Tekrar ediyorum: TBB Genel Kurulu, Birlik Yönetim Kurulunu devletin uluslararası yükümlülüklerine aykırı olarak ülkemizde süre gelen uygulamayı ve bu uygulamanın hukuksal niteliğini kamuoyuna yansıtmak için gerekli faaliyetleri sürekli ve etkili olarak yapması konusunda talimat verilmesine taraftar olan arkadaşlar lütfen işaret buyursunlar... Bu yolda bir talimatı gereksiz bulanlar işaret buyursunlar...Talimat verilmesi kabul edilmiştir.

Hurşit KANGAL (Balıkesir)- Hurşit Kangal..Ben müstenkifim.İstin-kâf sebebini belirtmek istiyorum. Sonucunu kabul etmekle beraber, kâfi zaman ayrılıp üzerinde tartışma çok kısıtlandığı için, ve gerekçesiyle birlikte sunulması hususu tereddütlü olarak oylandığı için müstenkif ka-
lıyorum. Sonucuna katılıyorum.

BAŞKAN- İkinci maddeyi okutuyorum:

"2- Genel Kurul, hukuka bağlı devlet anlayışına ve hukukun üstünlüğü ilkesine aykırı olarak yargı organları kararlarının, özellikle Danıştayın iptal ve yürütmeyi durdurma kararlarının yürütme organınca uygulanmamasını kınamakta ve Yönetim Kurulunu bu uygulamaya karşı bildiri yayınlama ve demec vermenin ötesinde bütün demokratik kuruluşlarla işbirliği yaparak yasal direnme eylemlerine girişmeye davet etmektedir."

Cengiz İLHAN (İzmir)- Lehinde söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun efendim.

Cengiz İLHAN (İzmir)- Sayın delegeler, bu konunun özellikle kabul edilmesini istiyorum. Çünkü kanımca, 1975 yılı içerisinde mahkeme kararlarının uygulanmaması konusunda çok tipik olaylar ortaya çıkmış ve kamu oyu önünde bu sorun enine boyuna tartışılmıştır. O kadar ki, bir ülkenin başbakanı, bu konu biraz daha konuşulur ve biter, deme cüretini gösterebilmiştir. Buna karşılık, maalesef Yönetim Kurulumuzun bu konuda gerekli hassasiyeti gösterdiğini söyleyemeyiz. Yönetim Kurulu, mahkeme kararlarının, Danıştay kararlarının uygulanmaması ile ilgili olarak olay ortaya çıktığı zaman, ular haziranda bir bildiri yayınlamıştır. Bu bildiride, Anayasadan sapmaların vahameti belirtilmektedir. Gayet mücerret bir biçimde kaleme alınmış olan bu bildiride, mahkeme kararlarının uygulanması gereği hususunu belirten somut tek bir cümle bulunmamaktadır.

İzmir Barosu, Yönetim Kurulundan, mahkeme kararlarının uygulanmamasının, ülkemizin gerek hukuk yaşantısı ve gerekse mesleğimiz bakımından önemi üzerinde durarak, Barolar Birliği Genel Kurulunu olağanüstü toplantıya çağırma hususunda bir talepte bulunmuştur. Barolar Birliği Yönetim Kurulu, bizim bu talebimize Balıkesir Barosu, İstanbul Barosu, Bursa Barosu, Kocaeli Barosu katılmış bulunmasına rağmen, bizim bu talebimize, biraz önce, iki gün önce defterden öğrendiğime göre, Yönetim Kurulunca bu konuda zaten bir bildiri yayınlandığından, Genel Kurulun toplanmasına gerek bulunmadığı şeklinde bir karar vermiştir. İşin kötüsü, bu kararı bize bildirme lüzumunu dahi hissetmemiştir.

Aynı karar defterinden öğrendiğime göre, Yönetim Kurulu konuyu ilke açısından almamıştır; Yönetim Kurulu konuyu İsmail Cem-Yalçıntaş açısından almıştır. Oysa sorun kişi sorunu değildir, sorun bir meslek sorunu, bir hukuk sorunudur. Eğer mahkeme ilâmları uygulanmazsa ve bu kamu oyu önünde açıkça teşkil edilirse, bizim mesleğimizin, bilmiyorum ne dereceye kadar değeri kalacaktır. Hepinizce malumdur ki, avukat ilâm alır, başka bir şey yapamaz. Ama aldığı ilâmın geçerli olması lâzımdır. Hepinizce malumdur ki, hukuk devleti demek, mahkeme demektir. Mahkeme demek ise ilâm edemektir. Hepinizce malumdur ki, idare ve kişi eşitliği eğer ilâmlar infaz edilmiyorsa, ancak kuramsal bir eşitlikten öteye gidemez. Maalesef Yönetim Kurulu bu çok vahim olayda, zannediyorum ki vahim demekle haksız değilim, konuyu bütün ayrıntılarıyla tesbit edememiştir ve Barolar Birliği Genel Kurulunu böyle bir durumda tavır alma olağından mahrum kılmıştır. Buna karşılık, bir broşür yayınlama yoluna gitmiştir. Bu broşür nedir? Bugünkü mevzuatımıza göre ve hukuk ilkelerine göre, mahkeme kararlarının uygulanması gerekir.

Arkadaşlar, bunun için broşür yayınlamaya gerek yoktur. Bunun için Anayasanın hükmü vardır. Anayasa diyor ki, geciktirilmeden uygulanacaktır. Şu hale göre, bunu ispatlamak, malumu ilan etmek bizce bir anlam ifade etmemektedir. Ne yapmalıyız? Barolar Birliği Genel Kurulu toplanacaktı, mahkeme kararlarının infazının gerektiği hususunu müzakere edecekti, ne suretli karar verir, orası meçhul tabii, Genel Kurulun ka-

rarı yüksek ve bunun için ilgilileri sorumlu kılacak somut kanun önerilerini hazırlayıp gerekli mercilere sunacaktır.Şu hale göre, lütfen sayın Genel Kurulunuz bu konuda hassasiyetini belirtsin ve özellikle Yönetim Kuruluna bu hususta talimat versin.Yönetim Kurulu, aslında çok hukukî olan bu olayı politik saymıştır. Oysa bunu politik saymak, bizatihi politikadır. Saygılarımla sunarım.

Sabahattin BİLGE (Ankara)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

Sabahattin BİLGE (Ankara)- Efendim, bu önerge ile gelen ana fikir, şüphesiz ki hukukçu olan bizlerin evleviyetle iştirak edecekleri bir fikirdir. Bütün yargı mercilerinden çıkan kararlar doğru mudur, yanlış mıdır, o ayrı meseledir; fakat karar haline gelmiş ise, gayet tabii ki bunların infazı, tatbiki, bizim öncelikle istediğimiz hususlardır.Ancak benim bu önergede tefrikinin istihham ettiğim bir nokta vardır.Bu önerge bu haliyle kabul edildiği takdirde, biraz farklı bir düşünüşe münfer olabilir. Burada çünkü bir beyanat vermek suretiyle, yahut ilmi görüşünü açıklamak suretiyle davranış vardır, bir de eylem vardır. Bu eylemin de hudutları, takdir edeceğiniz gibi, çok geniş olabilir. Eylem nedir?Barolar Birliğine bu hususta bir direktif de verileceğine göre, bence bu maddeye iki kısım halinde mütalaa etmeli ve eylemin de hudutlarını çizmeli derim. Saygılarımla.

BAŞKAN- Sayın Hocam, buyurunuz.

Başkan Faruk EREM ← Sayın Cengiz İlhan, Yönetim Kurulunun bir tutumuna değindikleri için ufak bir açıklama yapmak zaruretini hissettim.

Gerçekten İzmir Barosu fevkalâde Genel Kurul toplamayı önerdi. Fakat arkadaşlar, bunun üzerinde farklı düşünceler olabildi, ama Yönetim Kurulu üyelerinden hiç biri, yargı kararlarının infaz edilmemesinin de mümkün olabileceği yolunda Yönetim Kurulunda hiç bir fikir dermeyan edilmemiştir.

Bu itibarla esas üzerinde bir ayrı düşünce yok.Fevkalâde Genel Kurul önerisinin lehinde de, aleyhinde de Yönetim Kuruluna o kadar zıt istekler geldi ki, biz burada bir Genel Kurul toplamayı uygun görmedik. Ama, görevden kaçmış değiliz. Genel Kurul toplansaydı ne yapılacak idiyse,

o zaten yapılmıştır,

Şu yayınlanan broşür için "sadece bilimsel" dendi, sadece bilimsel bir etüd değildir. Biz burada bir ithamname kaleme aldık. Devlet Başkanından başlayarak her kademeye şu binlerce adet broşürümüzü gönderdik. Ve vardığımız sonuç; Danıştay Kanunundaki tazminatın verilmesiyle yetinileceği yolundaki yanlış anlayışı, sağlam kaynaklar göstererek izah ettik. Tazminat eğer iptal kararı gerçekten uygulanamayacak bir durum varsa, vefatla münhal olmak gibi, ancak o zaman akla gelebilir. Bu nedenle tazminata kurtarıcı simit gibi sarılmanın hukukî olmadığını çok açıkça anlattık. Sonra dedik ki, bu işin sonu Yüce Divana gider. Çünkü Anayasa fiili işlemle ihlal etmek mümkün olduğu gibi, onun dediğini yapmamak suretiyle de ihlal etmenin gerektiğini açıkça yazdık. Kademesine göre bu iş 146'dan başlar, 230'a kadar gider, memurun sıfatına göre. (Alkışlar)

Bu itibarla Yönetim Kurulu, zannediyorum ki görevini yapmış durumdadır ve yine zannediyorum ki çok iyi bir şekilde yapmış durumdadır. Önerinin ikinci maddesine katılıyoruz, çünkü öneride gayet isabetle yasal direnmeden bahsedilmektedir. Kabul ediyoruz efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, aleyhinde konuşmak isteyen arkadaşımız var mı? Buyurun efendim. ("Aleyhte konuşuldu" sesleri, gürültüler)

Cemalettin GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Muhterem arkadaşlarım, tarihi bir görev yapıyoruz. Sizlerin fikriniz benim için hürmetle, saygı ile karşılanmaktadır. Benim de düşüncelerim, baroma karşı görevlerim, tarihe karşı vazifelerim var. Ben de görevimi ifa edeyim, lütfedin, müsamaha ile karşılayın. Sevginize iltica ediyorum. Sanmayınız ki, yani sizin birinizin veya birkaçınızın elinde infaz edilmemiş ilâm var ve bunlar sizi ıstıraba sevk ediyorsa, bende de var. Eğer burada imkân verilseydi, bir öneri statüsü içinde bir lehte, bir aleyhte değil de, fikirleri olgunlaştıracak şekilde müzakerelere imkân verilseydi, benim de birçok misallerim, samimi maruzatım olacaktı.

Arkadaşlarım, biraz evvel sayın Başkanımızın izah buyurdukları hususu dikkatle dinledim. Daha evvelce broşürü de tetkik ettim, çalışma raporunu da tetkik ettim. Bu konuda Yönetim Kurulunun yeter vazifeyi yapmış olduğuna şahsen kaniyim. Bu hassasiyetin, bu görevin devamı meseleyi

halledecektir; amma bununla yetinmeyip bir kınamadan bahsediliyor, demokratik kuruluşlarla birlikte yasal direnmeden bahsediliyor. Bu direnmenin altında bir gösteri yürüyüşü varsa, bu direnmenin altında bir boykot varsa, bu direnmenin altında birtakım sendikalarla, teşekküllerle birlikte bedeni gösteriler varsa, bendeniz bunu meslekin ciddiyetiyle, bendeniz bunu avukatlığın zarafetiyle, vakariyle kabili telif görmüyorum. Bunu bilhassa tasrih etmek istiyorum, bilhassa tasrih etmek istiyorum. (Gürültüler)

BAŞKAN- Arkadaşlarım, lütfen konuşmacıya saygı gösterelim. Bu kendi kendinize gösterdiğiniz saygı olacaktır.

Cemalettin GÜÇDEMİR (Devamla)- Görüyor musunuz arkadaşlarım; ben sizin sevginize iltica ederek konuşuyorum, bu benim görevimdir. Ben tek başıma kalsam, hepiniz beni bundan men edemezsiniz. Dikte ettiremezsiniz, kabul ettiremezsiniz. Bu itibarla, siz eğer müsamahayı, siz eğer hümanizmi seviyorsanız, bunun temelinde sabır yatar, bilgi yatar, hakkaniyet yatar. Tek taraflı karar, heyecan, oluşturmada meseleleri emri vaki halinde kabul, bu müsamaha ile, bu hümanizmle kabili telif değildir, hatta meslekimize kabili telif değildir. Bizi böyle bir kararla müzakere siz bir köşeye ittiniz, bu bir taktiktir, bunun kaderine de rıza gösteriyoruz, buna rağmen söz hakkı vermiyorsunuz. Yasal direnişin altında sokaka düşmek var. Muvaffak olamadınız; Nurhak dağlarına mı çıkacaksınız?.. Bu itibarla sayın arkadaşlarım, kınama tabirini, yasal direnişlerle birlikte sokaka dökülme temayülünü şiddetle reddediyorum; bu meslekin vakariyle kabili telif bulmuyorum. Aziz hocamın verdiği misalleri, devam eden mesailerini yeter görüyorum. Bu maddeyi, Yönetim Kurulunun başladığı mesainin hassasiyetle devamı şeklinde öneriyor ve öylece oya konulmasını arz ve teklif ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, şu itibarla; Enerjinin ikinci maddesini oylarınıza sunacağım. Tekrar okuyorum:

Genel Kurul, hukuka bağlı devlet anlayışına ve hukukun üstünlüğü ilkesine aykırı olarak yargı organları kararlarının, özellikle Danıştayın iptal ve yürütmeyi durdurma kararlarının yürütme organınca uygulan

mamasını kinamakta ve Yönetim Kurulunu bu uygulamaya karşı bildiri yayımlama ve demeç vermenin ötesinde bütün demokratik kuruluşlarla işbirliği yaparak yasal direnme eylemlerine girişmeye davet ediyor. Bu yolda talimat veriyor. Böyle bir talimat verilmesini uygun bulan arkadaşlar lütfen işaret buyursunlar...Bu yolda bir talimatı gereksiz bulan arkadaşlar lütfen işaret buyursunlar...Efendim ekseriyetle kabul edilmiştir.

Üçüncü bölümü okuyorum:

Devlet Güvenlik Mahkemelerini tabii hakim, yargı organının bağımsızlığı ilkelerine, olağanüstü mahkemelerin ve yargı mercilerinin kurulmaması biçimindeki anayasal yasağa aykırı kuruluşlar olarak kabul eden Genel Kurul Kuruluş Kanunu, iptal edilmekle mahkeme niteliğini kaybeden bu kuruluşların adalet yaşamından çıkarılması zorunluluğuna inanmaktadır. Bu nedenle Devlet Güvenlik Mahkemelerinin çalışmalarına son verilmesi için bildiri yayımlanması ve demeçler verilmesini yetersiz bulan Genel Kurul, yeni bir kanun çıkarılarak bu kuruluşların yasallaştırılmasının önlenmesi amacıyla avukatların Devlet Güvenlik Mahkemelerinde görev kabul etmemelerine karar vermiş, bu kararın uygulanması için Yönetim Kurulunu görevlendirmiştir.

Şimdi burada, demin açıkladığım gibi, birinci cümle gerekçe mahiyetindedir. İkinci cümle, verilen talimatı kapsayan, çerçeveleyen istektir.

Orhan APAYDIN (İstanbul)- Önerge sahibi olarak söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

Orhan APAYDIN (İstanbul)- Çok değerli meslektaşlarım; önerenin bu maddesi, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin çalışması ile ilgili olarak ileri sürdüğümüz öneri, gerçekten büyük önem taşıyor. Şimdi, Yönetim Kurulu raporunda ve değerli başkanımızın konuşmalarında, bu mahkemelerin Anayasaya aykırı olduğu, Anayasa ilkelerine aykırı olarak kurulduğu, tabii hakim ilkesine ters düştüğü, yargı birliği ilkesine ters düştüğü, olağanüstü mahkeme niteliğinde bulunduğu kabul edilmiştir. Bu kabul muvacehesinde, ki yüksek oylarınızla Yönetim Kurulunun bu görüşleri de kabule mazhar olmuştur. Genel Kurulun eğilimi bu şekilde belli olmuştur. Bu mahkemelerin çalışması karşısında tutumumuzu tayin etmek durumundayız.

Muhterem arkadaşlar, Devlet Güvenlik Mahkemeleri kanunu şekil noktasından iptal edilmiştir. Bunun anlamı şudur: Bu yasa, Büyük Millet Meclisinde çalışma usulünü tesbit eden kurallara aykırı olarak kabul edilmiştir. Yani bir anlamda yasa niteliğini haiz değildir. Kaldı ki, Anayasamıza göre, bir yasanın yasa niteliğini kazanması için, Anayasaya uygun bulunması şarttır. Bunun aykırılığı da tesbit edilmiştir.

Şimdi muhterem arkadaşlar; Anayasanın bir diğer başka maddesinde, yargı görevi bağımsız mahkemeler tarafından yerine getirilir, hükmü vardır. Bu madde, mahkeme kavramını da tayin ediyor. Mahkeme nedir, mahkeme nasıl bir kuruluştur? Mahkeme kuruluşu, bağımsızlık unsurundan ayrı düşünülemez. Yani bağımsızlık, mahkemenin onsuz olmaz bir şartıdır. Eğer bu şartı taşıyamıyorsa bir kuruluş, mahkeme niteliğinde değildir arkadaşlar. Biz avukatlar olarak yargı organlarında vazife görürüz. Biz avukatlar olarak mahkemelerde vazife görürüz. Kanunumuz bize bu şekilde vazifemizi tesbit etmiştir, vazifemizin sınırlarını.

Şimdi, şöyle bir şey düşünebilir misiniz; düşünülebileceğini varsayalım; siyasi iktidar yargı organı dışında, Anayasa hükümleri dışında üç kişiyi hakim olarak seçip getirse, bu mahkemedir dese, biz gidip bunun sorumluluğuna katılacak mıyız arkadaşlar? Katılacak mıyız?.. Şimdi, Devlet Güvenlik Mahkemelerine girilmemesi şeklindeki bir teklif, bir yerde savunma hakkının karşısında gibi telâkki edilebilir. Arkadaşlar, aksine, biz savunma hakkı bakımından, savunmanın gereği gibi yapılması bakımından, bu yola başvurulmasını istiyoruz. Yani maksadımız sanığın terkedilmesi değil, sanığın savunmasız bırakılması değil, bu mahkemelerin savunma hakkını ayaklar altına alan, Anayasaya aykırı olarak kurulan bu kuruluşların, mahkeme niteliğini taşımayan bu kuruluşların faaliyetinin önlenmesidir. Bir yerde insan hakkını savunuyoruz. Bizim görevimiz sadece tek tek kişilerin haklarını savunmak değildir, tüm olarak insan haklarını savunmaktır. Bu mahkemelere girmemek suretiyle bu hakkın savunmasını yapıyoruz.

Şimdi arkadaşlar, Türkiye'de bu konuda tek yetkili güç Türkiye Barolar Birliğidir. Türkiye Barolar Birliğinin dışında hiç bir güç bu

mahkemelerin çalışmasını önleyemez. Örnek vereyim; Yargıtay bu mahkemelerin karşısında olsa fikrini izhar edemez. Adana Devlet Güvenlik Mahkemesi karar vermiştir, dikkatinizi çekerim; Adana Devlet Güvenlik Mahkemesinin verdiği karar bir bakıma boykot niteliğindedir. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun bir maddesine dayanılarak ve şu gerekçe ile: Biz yalnız yasalara bağlı değiliz arkadaşlar; Adana Devlet Güvenlik Mahkemesi hâkimlerinin belirttiği gibi, aynı zamanda hukuka ve vicdanlarımıza göre hareket eden insanlarız. Bu hâkimlerden daha geride kalmamız düşünülemez. Bu kararı vermekle tarihi bir görev ifa etmiş olacaksınız. Bu mahkemeler çalışamayacaktır, çünkü avukatsız olarak çalışması mümkün değildir. Aksine olarak bir davranış ise, bu mahkemelere girmekle, bu mahkemelerin sorumluluğuna katılmak demektir, hukukun çiğnenmesine katılmak demektir, insan haklarının ayaklar altına alınmasına katılmak demektir arkadaşlar. Maruzatımı bu şekilde özetlemiş bulunuyorum.

BAŞKAN- Lehinde sayın Ziya Nur Erün, buyurun.

Ziya Nur ERÜN (İstanbul)- Efendim, Barolar Birliği Yönetim Kurulunun raporunun 28 nci maddesinde (E) bendinde şöyle bir hüküm var: İptal kararının esası yayınlandığı tarihte yürürlüğe girmiş, Devlet Güvenlik Mahkemeleri kaldırılmıştır.

Şimdi, bu tabir karşısında bize düşen bir şey kalıyor. Olmayan bir mahkemenin huzurunda biz görev yapabilir miyiz, yapamaz mıyız? Bunu bir tutarlılık meselesi olarak ortaya atacağım. Biz eğer bu mahkemelerin varlığını kabul etmiş olarak oraya gidip görev yaparsak, bu sözümüzü inkâr etmiş oluruz ve tutarsız bir duruma düşeriz. Çünkü Türkiye'de biz kanunî ve yasal merciler önünde görev yaparız. Biz oraya girip de bu savunmayı kabul ettiğimiz zaman, bu mahkemelerin yasal bir mahkeme olduğunu kabul ediyoruz ve bu çözüm tarzını reddediyoruz. Böyle bir tutarsızlığa düşmemize imkân yoktur. Ya tutarlı insanlar olarak; bu yasal değildir deyip kabul etmeyeceğiz ve onların karşısına çıkmayacağız veya yasalsa, o zaman bu sözü geriye alacağız, gidip görevimizi yapacağız. Bunun başka bir çözüm tarzı olamaz. Çünkü o zaman biz tutarsız insanlar haline geliriz. Aslında sayın Yönetim Kurulu bize bunu öneriyor: "Yasal değildir, girmeyin" diyor. Bundan bu anlam çıkar, başka anlam çıkmaz.

Yasal olmayan bir mercide avukat görev yapar mı?Yapamaz. Yapamayacağına göre de, bu kararın mutlakabu şekilde geçmesi gerekir.Bu, tutarlılık meselesidir. Aksi takdirde biz bu sözü geriye almış oluyoruz. O da takdirinize kalır.

Abdülkadir ERYURT (Erzurum)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

Abdülkadir ERYURT (Erzurum)- Efendim, muhterem heyetten bir istirhamım olacak. Önerge sahibinden, reyimi kullanırken bazı şeyleri öğrenmek istedim. Bu usuldür. Çünkü reyimi kullanırken, bir şeye inanmış olarak kullanacağım. İstirhamım şudur: Mahkemeye girmeyelim..Girmeyelim, kabul ettim sizinle beraber. Amma, mahkeme adlî müzaheretten bir müdafî tayinüne karar verdi, baroya bildiği, baro adlî müzaheretten bir vekil vermeye, bir savunma yapacak avukata tayine mecburdur ve bu avukat bu vazifeyi ifa edecektir. O zaman mahkemenin verdiği bu karara karşı geleceğiz. Bir dakika evvel, mahkeme kararlarını infaz etmiyorlar diye kınayalım dedik; bu tezadı nasıl hallededeceğiz?

BAŞKAN- Önergenin aleyhinde sayın Cemalettin Güçdemir,buyurun.

Cemalettin GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Pek sayın arkadaşlar, konuşacağım, bütün haklarımı kullanacağım, lütfen konuşuyor diye beni bu salonun adabına yakışmayan tarzda itham edip gayretimi kesbetmeyin, semahatınıza iltica ediyorum.Sağ taraftan bir itham geldi de bu nedenle arz ediyorum.

Arkadaşlarım, Anayasa Mahkemesi var mıdır, bir vakıa mıdır?Vardır. Bir kararı var mıdır?Vardır. Nedir bu karar?İptal hükmünün bir sene sonra yürürlüğe girmesidir. Bu hüküm karşısında Devlet Güvenlik Mahkemeleri bir realitedir, somut bir gerçektir, fiilî bir gerçektir, hukukî bir gerçektir, anayasal bir gerçektir. Çünkü Anayasa Mahkemesinin kararı böyledir. Bütün bu fiili gerçeğe, bu anayasal gerçeğe, Anayasa Mahkemesinin kararının mevcudiyetine sırt çevirip de gider mahkemede görevimi boykot edersen, mahkemede görevimden kaçınırsam, bu benim arzettiğim somut vakıalara sırt çevirmem olur. Ve ben avukatım, müdafaa mesleğiyle yükümlüyüm. Sıfatım bu. Siz burada önleyici mahiyette bir karar alırsanız, bu yasal bir mahkeme değildir, sen orada müdafaa vazifeni yapamazsın diyemezseniz, ne derece kanunî olursunuz. Bir. Siz böyle

bir karar verir de ben ona uymazsam beni hangi mesnede dayanarak itham edebilirsiniz veya tecziye edebilirsiniz? Veya kınayabilirsiniz? Kendi temelimizi inkâr etmek oluyor. Bir taraftan müdafaa mukaddestir diyoruz, hatta buna, biraz evvel Abdülkadir beyin işaret buyurdıkları gibi sarih kanunî müeyyidelerle bağlıyız diyorsunuz, bize verilen vazifeden kaçınmayız diyorsunuz, ondan sonra bunu boykot edelim diyorsunuz. Olmaz böyle şey arkadaşlar. Hissi sebeplerle anayasal gerçeklere sırt çeviremeyiz. Ama gönlünüz istemez, girmezsiniz, o başka. Fakat bu bir mahkeme değildir diyemezsiniz. Mahkemedir, Anayasa Mahkemesinin kararı işte mahkemedir

Arz ediyorum.

BAŞKAN- Sayın Faruk Erem, buyurunuz.

Başkan Faruk EREM- Arkadaşlar, Yönetim Kurulu, yasal çerçeve içerisinde olmak koşulu ile Genel Kurulun verdiği bütün kararları elbetteki yerine getirecektir.

Değerli arkadaşlarım, üçüncü madde olarak kaleme alınan metin bir gerekçeden ve iki sonuçtan ibarettir. Gerekçeye, yani Güvenlik Mahkemelerinin durumuna ait olan kısma Yönetim Kurulu raporunda açıklamada bulunulmuş, tümünden katıldığımızı da şifahen de arz etmiştim. Fakat varılan sonuç iki. İptal kararından sonra bir çeşit ısrarı mutazammın yeni bir kanunun çıkarılmasına engel olalım. Bu kısmı aynen kabul ediyoruz, elimizden gelen her gücü sarfedeceğiz. Yalnız, bu arada mahkemelere girmeyelim sonucuna Yönetim Kurulu katılmıyor. Sebebi arkadaşlar; bir noktada gözden kaçmış veya hatırlayamamışız, malûm; Anayasa tadillerini hemen takiben Ceza Kanununun 236 ncı maddesi 1490 sayılı Kanunla değiştirildi, bizim gibi kamu hizmeti görenlerin de görevi terketmeleri bu gerçekçe ile suç haline getirildi. Bu itibarla Yönetim Kurulu, sizlerden özellikle ve istirhamla niyaz eder; mahkemelere girmeme yolunda sonuca lütfen varmayınız. Ben şahsen böyle bir kararı, affediniz, dinlemekte büyük bir vizdanî sorum altına gireceğim. Diyelim ki, böyle bir karar verildi, belki de bu çeşit bir mahkeme önünde ölüm cezası ile suçlanan bir kimseyi savunma görevini aldım. Ben bu görevden nasıl kaçarım. Bu itibarla, meslekî kuruluşlar arkadaşlar için her türlü tedbiri alabilirler; ama vicdanlarıyla karşı karşıya getirmemek şartıyla. Kaldı ki, avu-

katlık Kanunumuzda sarih hüküm olmamakla beraber, kapsamı ve anlamı vatandaşları savunmasız bırakmamaktır. Sayın Abdülkadir beyefendi bir misal verdi, bu misalde haklıdırlar. Ben daha başka bir misal vereyim; herhangi bir sebeple, meselâ çevrede tevhit ettiği kötü duygu, tepki sebebiyle iki avukata bir kimse müracaat eder de davası alınmazsa, mecburdur baro üçüncüyü tayin etmeye. O halde, savunma hakkının tahdidi anlamına gelen bir kararı ittihaz buyurmamanızı bilhassa rica ediyoruz efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- O halde efendim okuyorum:

Devlet Güvenlik Mahkemelerini tabii hakim, yargı organının bağımsızlığı ilkelerine, olağanüstü mahkemelerin ve yargı mercilerinin kurulamaması biçimindeki anayasal yasağa aykırı kuruluşlar olarak kabul eden Genel Kurul Kuruluş Kanunu iptal edilmekle mahkeme niteliğini kaybeden bu kuruluşların adalet yaşamından çıkarılması zorunluluğuna inanmaktadır. Bu nedenle Devlet Güvenlik Mahkemelerinin çalışmalarına son verilmesi için bildiri yayımlanması ve demeçler verilmesini yetersiz bulunan Genel Kurul yeni bir kanun çıkarılarak bu kuruluşların yasallaştırılmasının önlenmesi amacıyla ~~xxxxxx~~ avukatların Devlet Güvenlik Mahkemelerinde görev kabul etmemelerine karar verilmesini arzu eden ve bu kararın uygulanması için Yönetim Kuruluna görev verilmesini isteyen arkadaşlarımız lütfen işaret buyursunlar.

Ayten DİK (İstanbul)- Usul hakkında söz istiyordum.

BAŞKAN- Buyurun.

Ayten DİK (İstanbul)- Saygılar efendim. Sayın Başkanımızın açıklamasını dinledik, bu fikirde olan veya olmayan arkadaşlar bulunabilir; fakat genellikle, gerek Başkanımız, gerek Genel Kurulumuz, maddenin ana fikri üzerinde birleşmiş durumda. Bu bakımdan maddeyi topyekûn oylama halinde kabul edilmeme ihtimalinde, birinci kısımda kabul edilmemiş duruma düşecektir. Benim usulî olarak teklifim; bu maddenin birinci kısmı ve ikinci kısmı ayrı ayrı iki defa oylama şekline dönüştürülsün, bu şekilde karar çıkabilir.

Saygılarıyla.

İlhami GÜVEN (Ankara)- Sayın Başkanım, sayın Hocamızın izahları muvacehesinde bendeniz önergemi geri alıyorum efendim.

BAŞKAN- Şimdi efendim, burada bir tek talimat vardır. Gerekçe konulmuştur, düşünce konulmuştur gerekçe olarak, sonra ona bir amaç ilâve edilmiştir ve ondan sonra da bir talimat emri vardır. Ancak talimat oylanacaktır, müsaade buyurun, bunu böyle tatbik edeceğiz.

Şimdi, avukatların Devlet Güvenlik Mahkemelerinde görev kabul etmemelerine karar verilmesini ve bu kararın uygulanması için Yönetim Kuruluna görev verilmesi talimatını uygun bulan arkadaşlar...Uygun bulunmayan arkadaşlar...Uygun bulunmamıştır, reddedilmiştir.(Alkışlar)

Dördüncü maddeyi okutuyorum:

"Genel Kurul siyasal tutuklu ve hükümlülerin yaşama haklarını hiçe sayan infaz anlayışını şiddetle kınamakta ve Yönetim Kurulunu bu uygulamaya karşı etkili mücadele yapmaya çağırmaktadır."

BAŞKAN- Sayın Başkan, buyurunuz.

Başkan Faruk EREM- Sayın Başkanım, aziz delege arkadaşlarım; infaz konusu memleketimizde gerçekten tahammül edilemez hale gelmiştir. Fakat en göze batan siyasal suçlulara karşı reva görülen işlemdir. Ama biz hukukçu olarak şu çabamızın yalnız siyasal gruba indirgeli olmasını kabul edemeyeceğiz. "Siyasal" kelimesinin çıkarılması halinde Yönetim Kurulu bu emirlerinizi bir zevk telakki edecektir.

BAŞKAN- Öneri sahiplerinden sayın Apaydın, buyurun.

Orhan APAYDIN (İstanbul)- Muhterem arkadaşlar, genellikle infaz sisteminin çok kötü olduğu hakkındaki Başkanın fikrine katılmamak mümkün değil. Yalnız bu çok kötü infaz sistemi içinde de bazı siyasi düşünce sahipleri için bu kötü şartlardan daha ağır şartlar uygulanmaktadır. Bu kötülük içinde de bir eşitsizlik, güncel bir sorun haline gelmiştir. Şimdi genel infaz sistemi, bu devamlı bir konudur, elbette üzerinde durulması gereken bir konudur ve durulmaktadır. Fakat bunun içinde siyasi tutuklulara karşı yapılan muameleler, güncel bir sorun haline gelmiştir. Biz önerimizi bu amaçla, özellikle siyasal suçluların durumunun ele alınmasını ve Yönetim Kurulunun vazifelendirilmesini istedik. Bunu

açıklıyorum ve önerimiz gibi kabul edilmesini istiyorum. Yahut da yanına bir kelime ilâve edilebilir. Özellikle siyasal suçlular için tedbir alınması yolunda karar alınması zorunludur kanaatindeyim.

BAŞKAN- Efendim aleyhte konuşmak isteyen var mı?Buyurun.

Turhan ÖZGÜNER (İçel)- Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım; önerenin bu haliyle kalması sebebiyle karşıyım. Yani sadece siyasal suçlular aleyhine bir infazın düzensizliğini kınayalım, buna karşı gelelim, davranışa eyleme girişelim..Buna karşıyım. Sayın Başkanın belirttiği ve aydınlattığı gibi, bugün Türkiye'de bir infaz sistemi, tamamen şikâyet ettiğimiz durumu ile, kınadığımız durumu ile karşı gelmemiz ve her türlü girişime girişmemiz icabeden bir durum ise, geliniz bunu ya siyasal suçlulara ayrı bir görüşle koparmayalım, tüm infaz sistemindeki bozukluğu esas olarak -şüphesiz içine siyasal suçlular da girecektir- bunu karşımıza alalım ve daha ihatalı bir karar çıkartalım.

Arkadaşlarım, ayırabilir misiniz siyasal suçluların çektiği azabı? Farzı muhal benim Mersinindeki cezaevinde yaşları daha çok körpe ve çocuk cezaevlerinin hakikaten lafta kaldığı Türkiyemizde kadın cezaevlerindeki fecaati, -Kelime bulamıyorum arkadaşlarım söylemeye- yüz kızartıcı çokça durumu nasıl ayırabilirsiniz? Siyasal suçlu gerçekten bu suçu, ben isim olarak da kabul etmiyorum; siyasal suç olmaz, düşüncenin suçu olmaz, ama isim konmuş; siyasal suçlu..Bu kavgayı, o cezaevindeki yavru, cezaevindeki kadın için de vermiştir. Onları ayırmayalım. Bunu ayırsak, • siyasal suçlu da azap duyar. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlarım önergeyi, burada yazılı olduğu şekilde oylamam gerek. Ancak, şimdi bir yazılı öneri geldi.

Sayın Divan Başkanlığına

Önerinin dördüncü maddesinden "siyasal" sözü çıkarılarak, genel hale getirilmesini öneriyorum.

Kocaeli

Suat Yılmaz Yalım.

BAŞKAN- Şimdi ben, önce bu büyük önerenin dördüncü bölümünü teşkil eden, şimdi konuştuğumuz kısmı olduğu gibi oylayacağım.Bu reddedilirse, şimdi arkadaşımın önerdiği şekliyle yeniden oylayacağım.

Yeni bir önerge de Yönetim Kurulundan geldi, okutuyorum.

Başkanlık Divanına

Bütün tutuklu ve hükümlülerin asgari insanî muamele görmesi hakkında Birleşmiş Milletlerce kabul edilen esaslara göre hareket edilmesi hakkında karar ittihazını saygı ile takdirlerinize arz ederim.

Ankara

Rahmi Magat

BAŞKAN- Şimdi ben, arzettiğim gibi ve deminden beri ısrarla takip ettiğimiz yönteme uygun olarak, bu öneriyi, yani dördüncü maddedeki öneriyi olduğu gibi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler...

Ziya Nur ERÜN (İstanbul)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

Ziya Nur ERÜN (İstanbul)- Efendim ben, infaz hukukunun bütün hükümlülere teşmil edilmek suretiyle değiştirilmesinden yanayım. Evvelâ bunu belirtiyim. Ancak, sayın Başkanın uygulamada yanlış bir davranışı oldu. Geçen önergede, Cengiz İlhan arkadaşım bir değişiklik önergesi verdi, onu hiç nazara almadı, oylamadan sonra hiç nazara almadı... Şimdi bir değişiklik önergesini nazara alabiliyor. Bu bir yanlış uygulamadır.

BAŞKAN- Şimdi arkadaşımın dikkatinin zayıf olduğu ortaya çıkıyor. Deminki olayla bu olay aynı değildir. Sayın Cengiz İlhan bir değişiklik önergesi vermek istediler, arzettim kendilerine ve sizlere, dedim ki; bu önergenin içerisinde bir değişiklik yapılması şeklinde bir önergeyi kabul edip oylayamam. Ancak bu oylandıktan sonra bir önerge olarak telâkki edilebilir. Arzu ederseniz o zaman başka bir önerge olarak görüşmeye açılır, dedim. Şimdi burada yaptığım, demin söylediğim gibi budur.

Necati ÖZKAYA (Elâzığ)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

Necati ÖZKAYA (Elâzığ)- Şimdi muhterem arkadaşlar, kanımca bu önergelerin bir ortayolunu bulmak usulen mümkün. Şimdi, bizim elimizde

bir yönetmelik var. Bu yönetmeliğe göre usul konusunda • yönetmelikte hüküm varsa • hükme uyarız. Eğer hüküm yoksa, umumiyetle bütün derneklerin ve bu tip kongrelerin başvurduğu ve teamül haline gelmiş bir husus var: Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tatbiki. Şimdi ortada bir önerge var. Önerge oylamaya sunulur, reddedilirse, ondan sonra iki önergenin oylamaya sunulmasına hukuken imkân yok. Ama bir tadil önergesi, Büyük Millet Meclisinde yapıldığı gibi, ki bizim yönetmeliğimizde böyle bir hüküm yok, yapılabilir, tadil önergesi geldiği takdirde, birleştirilerek oylamaya sunulabilir. Bu bakımdan bu üçü birleştirilsin, telif edilsin, oylamaya sunulsun. Bunun hal çaresi budur.

BAŞKAN- Şimdi öncelikle, sayın Cengiz İlhan'ın da deminki düşüncelerini yansıtan bir önergeleri geldi, onu da •kuyup, sonra/•oylayacağım.

Divan Başkanlığına

Aşağıda arz olunan hususta Genel Kurulca karar verilmesini saygılarla öneririm.

Devlet Güvenlik Mahkemelerinin tabii hakim, yargı organının bağımsızlığı ilkelerine •lağanüstü mahkemelerin ve yargı mercilerinin kurulamaması biçimindeki anayasal yasağa aykırı kuruluşlar •olarak kabul eden Genel Kurul Kuruluş Kanunu iptal edilmekle mahkeme niteliğini kaybeden bu kuruluşların adalet yaşamından çıkarılması zorunluluğuna inanmaktadır. Bu nedenle Devlet Güvenlik Mahkemelerinin çalışmalarına son verilmesi için bildiri yayımlanması ve demeçler verilmesini yetersiz bulan Genel Kurulumuz yeni bir yasa çıkarılarak bu kuruluşların yasallaştırılmasının önlenmesi amacıyla gerekli etkin tedbirlerin alınması, çalışmalar yapılması için Yönetim Kurulunu görevlendirmiştir.

BAŞKAN- Şimdi şunu oyluyorum: Genel Kurul siyasal tutuklu ve hükümlülerin yaşama haklarını hiçe sayan infaz anlayışını şiddetle kınamakta ve Yönetim Kurulunu bu uygulamaya karşı etkili mücadele yapmaya çağırılmaktadır. Bu şekilde bu önergeyi kabul edenler...(Gürültüler)

Müsaade buyurun, arkadaşlar lütfen beni dinleyiniz, boğazım kurdu. Burada ihtilâf "Siyasal" deyimindeydi. "Siyasal" deyimi mevcut oluş şekliyle oyluyorum. Şimdi bu şekilde kabul eden arkadaşlar işaret etsinler... Dayalım lütfen. Etmeyenler... Ekseriyetle reddedilmiştir.

Şimdi Yönetim Kurulundan sayın Rahmi Magat'ın buna paralel teklifini okuyorum.

Başkanlık Divanına

Bütün tutuklu ve hükümlülerin asgari insanî muamele görmesi hakkında Birleşmiş Milletlerce kabul edilen esaslara göre hareket edilmesi için karar ittihazını saygı ile takdirlerinize arz ederim.

Ankara

Rahmi Magat

BAŞKAN- Önergenin lehinde ve aleyhinde konuşmak isteyen? Aleyhinde buyurunuz.

Aydın AYBAY (İstanbul)- Bu önergenin aleyhindeyim. Tutuklulara, hükümlülere uygulanacak gerek ulusal, gerek uluslararası hukukun ilkelelerini, kufallarını uygulamak görevi ve bu uygulamaları izlemek görevi Yönetim Kurulumuzun zaten doğal görevleri arasındadır. Sayın önerge sahibinin buyurduğu Birleşmiş Milletler kararlarına iktiran etmiş olan hususlar esasen bizim iç hukukumuzda dahil olmuştur. Onun için biz burada aslında bu önergeyi kabul edersek, Yönetim Kuruluna şunu demiş oluyoruz: Efendim Türkiye Cumhuriyetinde meri olan mevzuatı tümüyle izle ve sana bu konuda talimat veriyoruz. Esasen görevini bir kere daha hatırlatmış, teyit etmiş oluyoruz.

Mesele şu: Deminki reddedilen önergenin oylanması münasebetiyle ortaya çıkan bir hususu sayın Apaydın gayet açık biçimde belirtti. Fakat sanıyorum dikkatten kaçtı. Söz konusu olan infaz sisteminin uygulanması veya uygulanmaması değildir. İnfaz anlayışının kınanmasıdır ve bunun izlenmesidir. Ve bu yönden, -sayın hocam beni affetsin- Türkiye Cumhuriyeti kanunlarında siyasi suçlu ve siyasi olmayan suçlu ayırımı vardır. Filhal vardır. Binaenaleyh, Türkiye'de eğer siyasi suçlular hakkındaki infaz uygulamasında ayrı bir anlayış varsa, ki önerge sahibi bu anlayışın mevcut olduğu kanısındadır...

BAŞKAN- Şimdi arkadaşım bu koştü oylandı bitti, sözünüzü keseceğim. Genel Kurula saygılı olalım, Genel Kurul bu konuda karar buyurdu.

Aydın AYBAY (İstanbul)- Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN- Önergenin lehinde sayın Güçdemir, buyurun.

Cemalettin GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Heyecanımızla birliktebilgimizin de içindeyiz, hafızalarımızı da inkâr durumunda değiliz. 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkındaki Yasada, siyasi suçlularla umumi suçlular ve bunlar hakkındaki infazı ayrılıkli bir muameleye tabi tutan bir imadahi mevcut değildir. Tatbikatta tüm tüm hükümlülerin ve tutukluların şartları insanî değildir. Bu yönetim kurulu adına verilen teklif bir bakıma ayrıcalığın da ortadan kalkmasına sebep oluyor, eşitlik getiriyor. Daha insanî oluyor, reel oluyor, gerçeklere uygun oluyor. Bu itibarla siyasi suçluların bir imtiyaz ile infaza mazhar olmasını önüyor. Bugün rüzgâr ekip, yarın fırtına biçmeyelim, eşitlikten ayrılmayalım. Bu itibarla lehindeyim arkadaşlar.

Hasan Basri GÜDER (İzmir)- Sayın Başkan, bir önergemiz daha var o da okunsun, genel kurul haberdar olsun.

BAŞKAN- Evet efendim, bir önerge daha geldi, okutuyorum.

Genel Kurul Sayın Başkanlığına

Genel Kurul bütün tutuklu ve hükümlülerin ve özellikle siyasi tutuklu ve hükümlülerin yaşama haklarını hiçe sayan infaz anlayışını şiddetle kınamakta ve Yönetim Kurulunu bu uygulamaya karşı etkili mücadele yapmaya çağırmaktadır.

Aydın

İzmir

Ankara

Ankara

Davut Selçuki

H.Basri Güder

İlhan Kutay

Kâmil Akıncı

BAŞKAN- Şimdi Rahmi beyin önergesini oylayayım, ondan sonra bu önergeyi konuşuruz.

Rahmi beyin önergesini kabul edenler...("Bir daha okunsun" sesleri) Peki efendim, tekrar okuyorum efendim:

"Bütün tutuklu ve hükümlülerin asgari insanî muamele görmesi hakkında Birleşmiş Milletlerce kabul edilen esaslara göre hareket edilmesi yolunda karar ittihazını saygı ile takdirlerinize arz ediyorum."

Bütün tutuklu ve hükümlülerin asgari insanî muamele görmesi hakkında Birleşmiş Milletlerce kabul edilen esaslara göre hareket edilmesi yolunda Genel Kurulun karar almasını istiyor. Bu yolda bir karar almayı uygun gören arkadaşlarım lütfen işaret etsinler...Bu yolda bir

karar ittihazına lüzum görmeyen arkadaşlarım işaret buyursunlar. Bu, takdirin reddi anlamına gelir. Efendim önerge ekseriyetle kabul edilmiştir.

Mehmet SEYDİBEYOĞLU (Kastamonu)- Muhterem Başkan, yeni bir maddeye geçmeden evvel Başkanlığın tutumu ile ilgili usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

Mehmet SEYDİBEYOĞLU (Kastamonu)- Değerli arkadaşlar, Başkanlık verilen önerenin maddeleri üzerinde müzakere cereyan ederken, tutarlı bir tutum içinde bulunmamaktadır. Şimdi, bir teklif geldiği zaman, bizim yönetmeliğimizde açık ve sarıh hüküm olmadığına göre, demin bir arkadaşımın da işaret ettiği üzere, diğer bütün toplantılarda Millet Meclisi İçtüzüğüne kıyasen uygulama yapılır. Şimdi, bir teklif geldiği zaman bunun tadili hakkında önerge verilebilir. Şimdi bu teklif müzakereye konduğu zaman, muhtelif önerge de verilmiş olabilir. Öncelikle müzakereye ve oya sunulması gereken teklif mevcut teklife en aykırı olan tekliftir. Önce oradan başlamak gerekir, aykırı teklifler oya konulmak suretiyle öncelikle onlar müzakere ve oy mevzuu yapılır, onlar kabul edilirse mesele tamamdır, reddolunursa, müteakip önerilerin oya konulması gerekir. Bu usul tatbik edilirse bu kargaşalıkların hiç biri olmayacaktır. Başkanlık Divanı kendisine gelen önergeleri tatbik buyursun, bir konu hakkında değişiklik önergesi varsa öncelikle onları tetkik buyursun, önce onları oya konsun, ondan sonra mesele tavazzuh etmiş olacaktır. Saygılarımla.

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlarım, bendeniz Yüce Türkiye Büyük Millet Meclisine girmek, orada görev almak şansına hiç sahip olmadığım için İçtüzüğü incelemek ve uygulamak durumunda da olmadım, içtüzük hükümlerinden habersizim. Bilmiyorum, arkadaşlarım da aynı durumdadır zannediyorum. Kıymetli konuşucu arkadaşımın dediği gibi, bizim kanunumuzda ve yönetmeliğimizde bu hususta bir hüküm yok. Yok ise, bunu içtüzükle tamamlamak gereği yolundaki düşünceye katılmıyorum. Biz Avukatlık Kanunu ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliği çerçevesinde, onların ışığında, zannediyorum aslında kolay olan, fakat bazı zorlamalarla zorlaştırılan yöntemler içerisinde çalkalanıp duruyoruz. O itibarla bizim burada uyguladığı-

mız sisteme devam edeceğimizi bilgilerinize arz ederiz.

Devam ediyoruz efendim.

Şimdi, büyük önerenin dördüncü maddesi reddedildikten sonra, o konuda Rahmi Magat'ın öneresi oylandı ve kabul edildi. Yalnız bu konuyu biraz daha genişleten yeni bir önerge var, tıpa tıp aynı olmadığı için onu okutup görüşme açmak istedik.

Genel Kurul Sayın Başkanlığına

Genel Kurul bütün tutukla ve hükümlülerin ve özellikle siyasi tutuklu ve hükümlülerin yaşama haklarını hiçe sayan infaz anlayışını şiddetle kınamakta ve Yönetim Kurulunu bu uygulamaya karşı etkili mücadele yapmaya çağırmaktadır.

Aydın

İzmir

Ankara

Ankara

Davut Selçuki

H.Basri Güder

İlhan Kutay

Kâmil Akıncı

BAŞKAN- Önerge sahiplerinden konuşmak isteyen var mı, açıklama yolunda?Lehinde konuşmak isteyen var mı?..Buyurun efendim.

Ahmet Hamdi SAYAR (İstanbul)- Muhterem arkadaşlarım, infaz sisteminin yürekler acısı olduğu ve kınanması gerektiği hususunda zaten hiç bir tereddüt yoktur. Demin oylanıp karara bağlanan önergede bu malum tekrar, belki sekseninci defa kurulumuzca ilân edilmiştir.

Şimdi, üzerinde özellikle eğilinecek konu, bu infaz sisteminin insanlık haysiyetine yaraşmayan düzeyin çok altında yürekler acısı manzaranın belirtilmesi ve kamuoyuna bir kere daha iyi bir şekilde gösterilebilmesi için elimizde bir fırsat vardır. O fırsat; siyasi tutuklu adı ile anılan, aslında diğer tutuklularla hiç bir farklı muameleye tabi tutulmaması gereken tutukluların uygulamada özellikle insanlık haysiyetine yaraşmayan bir düzeyde uygulama yapılan infaz sisteminden, daha da aşağıda, daha da kötü bir şekilde infaza tabi tutulduğu hakkındaki yaygın kanaat ve görüşleri kınamak ve bunlar üzerine, özellikle Genel Kurula niyabeten Yönetim Kurulunun eğilmesini sağlamak hususunda verilecek bir karardır bu tasarı. Bu tasarının kabulü halinde zaten Yönetim Kurulu kendi görüş ve anlayışı içinde bunun yöntemlerini ve ifade tarzını tanzim edecek ve kamuoyuna, Genel Kurula niyabeten, ona vekâleten ve onun adına çalışarak beyanlarda, girişimlerde bulunacaktır.

Bu itibarla, alınacak kararın, demin alınan kararı daha iyi tar-
sin edici mahiyette olması yönünden ve daha faydalı neticeler vermesini,
bilhassa özellikle sağlaması yönünden, bu önerenin de, Genel Kurulun
kararını takviye bakımından oylanmasında ve kabulünde yarar vardır."unu
arz ederim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN- Aleyhinde konuşmak isteyen? Buyurun Rahmi bey.

Rahmi MAGAT (Ankara)- Sayın Başkanlarım, değerli delege arka-
daşlarım; ben önergem hakkında, açıklama lüzumu bulunup bulunmadığı hu-
susunda Başkanlık divanına; önergem açıktır, çünkü çok kıymetli delege
arkadaşlarım Birleşmiş Milletlerin tutuklu ve hükümlülere asgari insanî
muamele yapılması hakkındaki kararlarının kapsamını biliyorlar, onun için
ben ayrıca bir açıklamaya lüzum görmüyorum dedim. Şimdi anlaşıyor ki
bazı açıklamalarda zaruret var.

Birleşmiş Milletlerin kabul ettiği ve bizim de uymak zorunda
olduğumuz bu kararlarlarda siyasi tutuklulara da, bütün tutuklular gibi
en insanî şekilde muamele yapılması esası kabul edilmiştir ve biz de
mümzi devlet olarak bunu uygulamak zorundayız. Biz burada önerenin a-
leyhinde konuşulduğu zaman ifade edildiği gibi, birçok konularda karar
alıyoruz; şasa hükmü yok mu, var; bu hususlarda kararlar yok mu, var..
Niye karar alıyoruz? Bu kararlar uygulanmıyor, veya yeteri kadar uygu-
lanmıyor, onların uygulanmasını sağlamak için Yönetim Kurulu daha etki-
li görüşimlerde bulunsun, çaba göstereyin diye. • halde, bizim kararımız
-ki önerimiz yüksek kurulunuzca kabule mazhar olmuştu- Birleşmiş Millet-
lerin kabul ettiği asgari insanî muamele, tutuklu ve hükümlüler için ya-
pılacak olan en insanî şekilde işlem yapılmasını ihtiva etmektedir. Bu-
nun uygulanmamasından doğan aksaklıkları gidermek için, Yönetim Kurulu-
na bir direktif vermek suretiyle bu konuda girişimlerde bulunulması, yük-
sek Kurulunuzun kararı ile saptanmıştır. Artık bunun üzerine çıkıp da,
özellikle siyasilere, özellikle şunlara, özellikle bunlara demek, Bir-
leşmiş Milletlerin aldığı ve bütün dünyada uygulanması gereken, ama uy-
gulanmıyorsa yetkili kuruluşlarca -Türkiye Barolar Birliği gibi- uygu-
lanmasını sağlamak için gereken çabanın yapılması gereken bir karardır.
Artık bunun üzerinde bir karar almaya zaten lüzum ve gerek yoktur. Ben

bu nedenle, bundan evvelki önerimin kabul edilmiş olması ve Birleşmiş Milletlerin kararının kapsamı da dikkate alınarak bu önerinin reddine karar ittihazını takdirlerinize arz ediyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Şimdi o halde önergeyi tekrar okuyorum:

"Genel Kurul bütün tutuklu ve hükümlülerin ve özellikle siyasi tutuklu ve hükümlülerin yaşama haklarını hiçe sayan infaz anlayışını şiddetle kınamakta ve Yönetim Kuruluna bu uygulamaya karşı etkili mücadele yapmaya davet etmektedir." yolundaki talimatı yolunda bir karar verilmesini uygun bulanlar lütfen işaret buyursunlar... Aleyhinde olanlar, yani kabul etmeyenler işaret buyursunlar...Yani reddini isteyenler... Bu önerge ekseriyetle kabul edilmiştir. .

Muhterem arkadaşlar, Genel Kurulumuza bir mektup gelmiştir, okuyorum, bilgilerinize sunuyorum:

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Başkanlığına

Ankara

Değerli üyeniz Avukat Ömer Gözübüyük'ün, ülkemizde artık can güvenliği kalmadığı gerçeğini ve bundan duyduğu üzüntüyü belirtirken can vermesinden derin acı duydum.

Sizin, sayın üyelerin ve sayın Gözübüyük ailesinin acılarınaza yürekten katılıyorum. Başsağlığı dilerim, saygılar sunarım.

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı

Bülent Ecevit

("Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlarım, rahmetliğin ailesine, Türkiye Barolar Birliğinin kabul ettiği ölüm yardımının ilk tatbikatı olarak bugün çek takdim edilmiştir. Bilgilerinize sunuyor Yönetim Kurulu.

("Bravo" sesleri, alkışlar)

BİR ÜYE- Sayın Başkan, miktarını öğrenemilir miyiz?

BAŞKAN- Kesin rakam değil, avans mahiyetinde olmak üzere şimdilik, bugün 15 bin lira ödenmiştir. ("Bravo" sesleri)

Efendim şimdi beşinci maddeye geliyoruz.

"Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun hazırlık tahkikatı ile ilk tahkikatta avukatların savunma görevlerini engelleyen hükümlerinin bir

an önce kaldırılması için Yönetim Kurulunu yeni yasa tasarısı hazırlamak da içinde olmak üzere etkili girişimlerde bulunmaya çağırır."

BAŞKAN- Cümle bu. Etkili girişimlerde bulunma yolunda talimat niteliğini taşıyor bu.

Bu konuda Hocam konuşmak istiyorlar. Buyurunuz efendim.

Başkan Faruk EREM- Sayın Başkanım, aziz arkadaşlarım, bunu elbetteki büyük bir tehalükle gönülden vazife olarak kabul ediyoruz.Yalnız, hazırlık ve ilk soruşturma diye tahdit edilmiş, siz bunu istediğinize göre, daha fazlasını da bizden istemek durumundasınız. Bunu, bütün usul safhasında müdafaa hakkını sınırlandıranlara teşmilen kabul ettiğimizi arz ederim. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN- Leh ve aleyhinde konuşmak isteyen var mı? Lehinde buyurun.

Cemalettin GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Arkadaşlarım, bir evvelki adli yılın açılış merasiminde Yargıtay Başkanı ilk tahkikatın zait bir usul olduğunu, sorgu hâkimliklerinin kaldırılması gerektiğini, bunun hiç bir fonksiyonu kalmadığını açıkça izah ettiler. Adli mekanizmanın en başında bulunan zat, hergün tatbikatın içinde bulunan yetkili bunu alenen izah etti. Tatbikatta da bunun büyük mahzurlarını müşahede ediyoruz. Bu çok malum bir husus, tekhar dile getiriliyor, yerindedir. Hazırlık tahkikatında ve bütün müdafaa safhasında, ithamın başladığı yerde müdafaanın da başlaması kabul, fakat bunlardan önce, ilk tahkikat denilen zait müessesenin ortadan kaldırılması gerekir ve bu da kabul edilmiştir. İlk tahkikat kalkmalıdır, hiç bir ilmî, fiilî kalmamıştır. Bunu arz etmek istiyorum.

BAŞKAN- Aleyhte konuşmak isteyen yok. O halde, bu konuda Yönetim Kuruluna talimat verilmesini uygun bulan arkadaşlar lütfen işaret etsinler...Etmeyenler...İttifakla kabul edilmiştir.

Efendim altıncı maddeyi okutuyorum:

"Yürürlükteki sıkıyönetim yasası tüm anayasal hakları ortadan kaldırma olanaklarını iktidarların keyfî takdirlerine bırakmaktadır.Sıkıyönetim rejimi ile ülkeyi yönetmek eğilimleri karşısında bu yasanın hızla değiştirilmesi zorunluluğuna inanan Genel Kurul, Yönetim Kurulunu bu konuda da etkili çalışmalar yapmaya çağırmaktadır."

BAŞKAN- Önerge sahiplerinden üzerinde konuşmak isteyen?..Yok. Lehinde konuşmak isteyen?..Aleyhinde konuşmak isteyen?..Yönetim Kurulunun bir açıklaması var.

Başkan Faruk EREM- Sayın Başkanım, öneriyi dikkatle ve defaatle Yönetim Kurulunda okuduk. Yürürlükteki kanunun tekkidi bahis mevzuudur. Bu itibarla, sıkıyönetime karşıyız diye bir anlayış içinde değiliz. Ama çoğulcu demokratik her ülkede standart sıkıyönetim ölçüleri vardır. Bu ölçülere aykırı düşen hükümlere karşı çıkmak murat olunuyorsa, emri-nize amadeyiz.

Cengiz İLHAN (İzmir)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

Cengiz İLHAN (İzmir)- Yönetim Kurulunun, önerilen maddeler hakkındaki açıklamaları bir anlamda yorumu ve değiştirilmesini kapsamaktadır. Başkanlığın tutumu ise, değiştirme, özel bir önerge verilmesi halinde mümkündür. Bu bakımdan değişikliği kapsayan, yahut da değişik bir anlayışı ortaya getiren bu gibi hususların bizce nazarı itibare alınmaması lâzım gelir.

Suat Yılmaz YALIM (Kocaeli)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

Suat Yılmaz YALIM (Kocaeli)- Efendim bendeniz de Başkanın usul hakkındaki görüşüne iştirak etmiyorum. Tadil tasarısı veya teklifi verildiği takdirde, karar metni ile beraber öncelikle tadil tasarısının ve takip eden safhada esas kararın veya Genel Kurulun tavsiye ve kararı ile öncelikle ana kararın, badehu tadil teklifinin konuşulması gerektiği kanısındayım. Bu mevzuda da arkadaşlarımızdan birisi tadil teklifi verse, riyaset bunu kabul etmeyecek. Meselâ bu maddenin birinci cümlesini ben kabul etmiyorum, ama ikinci cümlesini kabul ediyorum. Bunu bu şekilde karara bağlama olanağını riyaset sağlamamaktadır ve ben bu tutumu hatalı buluyorum.

BAŞKAN- Efendim, tatbikatımıza devam ediyoruz. Okuduğum önergede ortaya konulan talimatı Yönetim Kuruluna tevcih eden kararı gerekli bulan muhterem arkadaşlarımız işaret etsinler...Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yedinci maddeyi okutuyorum:

"Anayasamızın 20 ve 21. maddelerinde yer alan fikir ve düşünceleri açıklama, bilim vesanati serbestçe yapma hak ve özgürlükleri sınırsızdır. Genel Kurul Anayasaya aykırı olarak varlığını sürdüren yasaların uygulanmasında basın ve haber alma özgürlükleri ile üniversite ve diğer akademik kuruluşlarda bilim adamlarının bilimsel araştırma hak ve özgürlüklerini baskı altına alan ceza kovuşturmalarını endişe ve üzüntü ile karşılamakta ve devletin uluslararası saygınlığına dokunan bu uygulamaları kınamaktadır. Genel Kurul, Yönetim Kurulunun bu uygulamaları izlemeye ve anında Birliğin tepkisini kamuoyuna yansıtmaya davet etmektedir."

BAŞKAN- Bu da açıktır. Son cümle ile ortaya konan talimatın Genel Kurulca ittihazını uygun gören arkadaşlarım işaret buyursunlar...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir.Ekseriyetle kabul edilmiştir efendim.

Sayın Hocam söz istemişlerdir, buyurunuz efendim.

Başkan Faruk EREM- Sayın Başkanım, elbetteki Türkiye Barolar Birliği Başkanı olarak bir usul hatası işlemek istemem. Benim maruzatımın isabetsiz olduğu fikri açıklandı. Ben şu maksatla söz aldım: Bize bir görev veriyorsunuz, acaba bunu iyi mi anlıyoruz?..İşte bu maksatla ben bir kaç kelime söyledim. Birtakrir mahiyetinde değildir, özür dilerim, eğer bir usul hatası yaptıysam beni bağışlayınız, ama bu titizlik içindeyim. Çünkü ben biliyorum ki, gelecek toplantıda, şunu nasıl yaptınız diye sorulacaksınız. Bu sorun altında olunca, bunu anlamaya çalışmayı tabii telâk-ki buyurunuz.

Son kabul edildi 7 nci madde, bakın yine bir usulsüzlük yapacağım; bir kelime ilâve etmek istiyorum. Bu öneri yetersiz..Yani biz görevi daha başka türlü anlayacağız. Bugün bütün dünya bilim ve sanat adamından özür dileme dönemine girdi. Russel'in dediği gibi, eğer 16 ncı Yüzyılın 50 sanatçısı, 50 bilim adamı asılmış olsaydı, dünya bugünkü hale gelmezdi. En son Franna'da bir kanun çıktı. Biliyorsunuz, memleketine büyük onur sağlayan Boudler, "Kötülük Çiçekleri" isimli kitabındaki yedi şiirden dolayı mahkûm edilmiş ve hapse girmişti. Ölümünden 100 sene sonra Fransa bir kanun çıkarttı; büyük bilim ve sanat adamları hakkındaki mahkumiyet kararlarının kaldırılması kanunu. Ve orada meslekî teşekkür şahsî davacı

olarak geliyor, ölü sanatkar ve ilim adamı tekrar yargılanıyor ve beraatına, iadei muhakeme yoluyla karar veriliyor. Biz bu konuyu bu kadar ileri götürme ve müstehcenlik vesaire gibi şeyleri önlemek istiyoruz. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, demin bitirdiğimiz Önergenin maddelerinden, Devlet Güvenlik Mahkemelerine ilişkin olan (reddedilmişti) onun paralelinde arkadaşlarım yeni bir önerge getirdiler, onu okuyorum.

Divan Başkanlığına

Aşağıda arz olunan hususta Genel Kurulca karar verilmesini saygılarla öneririz:

Devlet Güvenlik Mahkemelerinin tabii hakim, yargı organının bağımsızlığı ilkelerine, olağanüstü mahkemelerin ve yargı mercilerinin kurulamaması biçimindeki anayasal yasağa aykırı kuruluşlar olarak kabul eden Genel Kurul Kuruluş Kanununu, iptal edilmekle mahkeme niteliğini kaybeden bu kuruluşların adalet yaşamından çıkarılması zorunluluğuna inanmaktadır.

Bu nedenle TGM'nin çalışmalarına son verilmesi için bildiri yayımlanması ve demeçler verilmesini yetersiz bulan Genel Kurulumuz, yeni bir yasa çıkarılarak bu kuruluşların yasallaştırılmasının önlenmesi amacıyla gerekli etkin tedbirlerin alınması, çalışmalar yapılması için Yönetim Kurulunu görevlendirmiştir.

Saygı ile arz olunur.

İstanbul

İstanbul

İzmir

Ahmet Hamdi Sayar

Orhan Barlas

Cengiz İlhan

Ekrem Özkunt

BAŞKAN- Son kısmında verilen talimat belirleniyor.

Sayın Hocam, buyurunuz.

Başkan Faruk EREM- Efendim biz bu görevi, zaten ibra edilen raporda da çok uzun sayfalarla izah ettik. Aramızda hiç bir fikir ayrılığı yoktur. Bilmiyorum, yeniden bir karar ittihazına lüzum görür müsünüz? Hiç bir fark yok aramızda.

BAŞKAN- Önergenin lehinde sayın Orhan Apaydın, buyurunuz.

Orhan APAYDIN (İstanbul)- Muhterem arkadaşlar, şimdi Devlet Güvenlik Mahkemeleri konusunda Yönetim Kurulu ile Genel Kurul aynı paralelde düşünüyor, bu hususta bir çelişme yok. Başkanla da bir çelişmemiz yok. Biraz önce reddedilen teklif, sadece Devlet Güvenlik Mahkemelerinde avukatların görev yapıp yapmamaları konusuna mülhasırdı. Bu konu oylandı. Bunun bir de gerekçe kısmı var. O gerekçe kısmında, girilmemesi yolunda, bu teklifin aleyhinde oy veren arkadaşlarımız gerekçeye katılıyorlardı büyük bir kısmı. Şimdi, Yönetim Kurulu raporunda belirttiği kanaatlerin Genel Kurul tarafından onaylanması ve bir karar haline gelmesi durumunda daha rahat çalışacaktır. Yani Yönetim Kurulu raporunda belirtilen görüşler var Devlet Güvenlik Mahkemeleri hakkında. Bu Genel Kurul kararına iktiran ederse, Yönetim Kurulu daha rahat çalışacak, daha geniş ve etkili olarak çalışma imkânı bulacaktır. Bu bakımdan bu önerenin kabulünü rica ediyorum arkadaşlarım.

BAŞKAN- Aleyhinde var mı efendim?..Buyurun efendim.

Şemalettin GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Sayın arkadaşlar, aradan üç sene, on sene geçecek ve bu tutanaklar okunacak. Gençler diyecekler ki, biraz evvel temas ettikleri, tartıştıkları konuya az sonra tekrar rücu etmişler. Tabirimi mazur görün, ifade zaruretleri ile söylüyorum, küçümseme mahiyetinde değil. Basit basit taktiklerle, yine evvelki reddettikleri veya kabul ettikleri şeyin aksindey onfın yolunda kararlar almış diyecekler. Bu birazda bizim 15 senelik tecrübemize, kifayetimize, mesleğimize yakınıyor arkadaşlar. Mesele vuzuha kavuştu, konuşuldu, tartışıldı ve karara varıldı. Şimdi yeniden bir teklif geliyor. Dikkat buyurdunuz mu şu teklifin içinde geçen ibarelere; buradaki gerekçe ile mahkemelerin mevcudiyetini kabul etmiyoruz. Canım efendim, Anayasa Mahkemesi karar verdi, bu bir vaktadır, bir sene sonra bitecektir bu mahkeme. • halde bir seneye kadar varlığının idamesinde Anayasaya hiç bir aykırılık •lmaz. Bir sene içinde kanun çıkartılacaktır, o kadar. Bunun aksinden, bir sene içerisinde kanun çıkartılacaktır demek, bugün • mahkeme fiilen yoktur manasında kabul edilemez arkadaşlar. Anayasa Mahkemesinin kararı da bu mealdedir, Yargıtayın bozma kararı da bu mealdedir. Güvenlik Mahkemesinin verdiği kararı Yargıtay bozmuştur, mevcudiyetini kabul etmiştir, hü-

küm tesis etmiştir, o karar üzerine. Bu itibarla, şimdi dolaylı yollardan gelerek, evvelce müzakeresi bitip karara bağlanana hususu, biraz evvelki misalle, ikinci taktirle kapanan mevzu ile yine yenibaştan bir rücu usulü ile, ifade değişiklikleriyle aynı neticeye getirmek. Buradaki gerekçelere dikkatinizi çekiyorum arkadaşlar. Ayrıldığıımız noktaya tekrar dönmeyelim; iki ileri bir geri politikasından lütfen vazgeçelim. Bu itibarla, bize yakışan bir vekar ve ilmi ağırlık içinde, kapanmış mekeleyi tekrar kabul etmek gibi tezatlarla düşmeyelim, tarih bu konuda bizi küçümseyecektir, vazife yapmış olmayacağız. Kanaatim budur, saygılarımla arz ederim.

Suat Yılmaz YALIM (Kocaeli)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

Suat Yılmaz YALIM (Kocaeli)- Usul hakkında söz istemeyi sevmem, ama mecbur oldum.

Az evvel ben bir tadil teklifi verdim, bir tekliften bir kelimenin çıkartılmasını istedim, 'siyasi' kısmını çıkaralım..Hayır dediler, • tadil teklifidir, görüştürmeyeceğiz. Şimdi hem de reddedilen bir tekliften bir cümle çıkarılıyor, aynı mevzu huzuruza geliyor ve tadil teklifi olarak oylamaya konmak isteniyor. Gerekçeye iştirak eden var, etmeyenimiz var. Binaenaleyh bu teklifin de reddedilmesi lâzımdır.

BAŞKAN- Arkadaşım usul hakkında konuşacağını söylediği halde, hıflı hakikat beyanda bulunarak geldiler, burada esas hakkında konuşma yaptılar. Bundan dolayı teessüflerimi ifade ederim.

Şimdi, oylamaya geçiyorum. Oylayacağımız hususu okuyorum:

"Yeni bir yasa çıkarılarak bu kuruluşların, yani Devlet Güvenlik Mahkemeleri kuruluşlarının yasallaştırılmasının önlenmesi amacıyla gerekli etkin tedbirlerin alınması, çalışmalarını yapması için Yönetim Kurulunun görevlendirilmesine karar verilmesini uygun bulan arkadaşlar... Aksi düşüncede olan arkadaşlar...Kabul edilmiştir.

Hayati EKŞİ (Elâzığ)- Sayın Başkan, deminden beri usul hakkında söz istiyorum, vermiştorsunuz..

BAŞKAN- Buyurunuz.

Hayati EKŞİ (Elâzığ)- Her hükmî şahsiyetin genel kurulunda verilen önergelerin tadili mevzuubahistir, mümkündür. Bizim muhterem Divanı-

mız, önergelerin tadil edilemeyeceği yolunda bir karar almış, bu kararda devam ediyor. Ve bunun neticesi olarak sürtüşmelere düşüyoruz. Kanımca verilen bir önerenin tadiline mütedair bir önerge de o önerenin içerisinde görüşülür ve mesele açıklığa kavuşur, biz de, birbirimizle çelişik durumda olmadığımız halde, çelişik gözükmeyiz. Bu itibarla muhterem Uıvandan, tadil önergelerinin aynı önergeler içerisinde görüşülmesi hususunu istiyorum.

BAŞKAN- Şimdi efendim, münferit önergeler var, onları bilgilerinize sunuyorum.

Türkiye Barolar Birliği IX.Genel Kurul Başkanlığına

Adam öldürme suçu işleyenlerin vatansever kimseler olduğunu söylediği ileri sürülen ve bugüne kadar bu haberi yalanlamayan Adalet Bakanını İsmail Müftüoğlu hakkında gerekli disiplin soruşturması yapılması için bağlı bulunduğu baroya gerekli uyarının yapılması için Genel Kurulca karar verilmesini öneririz.

İstanbul
Orhan Barlas

İstanbul
Ziya Nur Erün

İstanbul
Merih Sezen ve

arkadaşları.

BAŞKAN- Bu konu konuşuldu, fakat oylanmadı. Önerenin lehinde sayın Turhan Özgüner, buyurunuz.

Turhan ÖZGÜNER (İçel)- Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım; önerge bundan az evvel okunduğu zaman, bu kişinin Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu'nun bir baroya bağlılığı tartışıldı, bunun için onun hakkında herhangisi bir kararın gereksizliği adeta söylendi. Oysa ki, bu kişinin bir avukat olduğu inkâr edilemez. Bir baroya bağlı da olsa, olmasa da bu kişi avukattır, meslek adına kınanmak gerekir. Bunu evleviyetle bu zaviyeden almak icap eder. Arkadaşlarım, günün birinde sokakta yavrularımız, evlatlarımız, -tabiri caizse- tütün yaprağı doğranır gibi doğranırken, bu kişi siyasal bir zarfa bürünüp, bir de bakan olmanın verdiği kuvvet ile beyanat veriyor, yangına körük tutarcasına diyor ki: Sokakta dövüşenlerin bu kavgası bir sağ-sol kavgası olmaktan öteye, vatanseverlerle sevmeyenlerin kavgasıdır ve devam edecektir, diyor. Bu, en azından bir suç teşvik ve tahrik etmektir ve dolaylı olarak söylüyorum, ama açık; bu

suçtur. Böylesine beyanat vermiş olan kişinin günün birinde yüce divanda şüphesiz bu sözünün hesabını vermesi iktiza edecektir. Bu memlekette günün birinde elbette dosyası açılacaktır arkadaşlarım.(Alkışlar)

Ölen de evladımız, öldüren de evladımız. Ama biz öyle dönem gördük ki, bir iktidard. ölen de yoktu, öldüren de yoktu. Öyle bir döneme geldik ki, ölen ve öldüren çoğaldı ve bunun nedeni söz konusu olduğu zaman, memlekette mevcut düzene karşı başkaldırmanın elbette kanun yoluyla gerekli tedbiri alınacaktır bahanesiyle, yangına körük tutma yolu tutuldu. Arkadaşlarım, şuraya bir çizgi çekmek lâzım; acaba böylesine davranmak ile tedbir getireceğim, yeni zecri kanunlar getireceğim demek ile suç çoğalıyor mu, azalıyor mu? Ve sayın Birlik Başkanımızın söylediği gibi, acaba Türkiye'de böylesine suçların önlenmesi için kanun yetmez mi ki, yetmez bugünkü iktidarda bu anlayış içerisinde, çünkü bu iktidar ölenle öldürenlerden birinin yanındadır, çünkü taraf tutmaktadır ve bu taraf tutması ileler ki, bu suçun teşvikçisi ve tahrikçisidir. Her gün bir ölü. Öbürgün iki olacak, üç olacak diye bir ihtimale oturma gereği yok. Başladığı noktadan nereye gelmiştir, tabloyu çizmek çok kolay. Bugünkü dönemde Adalet Bakanının temsil ettiği zihniyet devam ettiği süreç içerisinde, ölü sayısı daha çoğalacak, kendilerinin anarşi saydığı, ama kendi haksızlıklarına başkaldırma olayları daha çoğalacak ve bunun vicdananen mesulü, böylesine taraf tutan kişiler olacaktır. Biz adalet mensupları olarak, şüphesiz Barolar Birliğinin şu toplantısında sesimizi böylece mikrofonlarda duvarların ötesine duyurmanın zorluğu içerisinde olmamalıydık, bir telgraf çekmekle yetinmemeliydi o sayın mensubumuz Adalet Bakanı, şuraya lütfedip birkaç dakika oturma zahmetinde bulunsaydı, hiç değilse kendisinin zahmet edip çektiği telgrafın bir tek alkış dahi görmediğini kulaklarıyla duyar ve protesto edildiğini anlardı.

Arkadaşlarım, hatta denilebilir ki, sayın Adalet Bakanı için herhangi bir girişimde bulunmanın gereği yoktur, çok anlamlı ve gerçekten çok anlamlı hareketini sayın Genel Kurulunuz toplantısının başında, onun telgrafına bir tek "şak" sesini dahi vurmaksızın yapmıştır ve dün konuşan bir sayın delege arkadaşımı, ben özür diledim kendilerinden bilahare, kendilerine de sordum; Adalet Bakanını siz dahi alkışlamadınız

dedim. Bana koridorda dedi ki, "alkışa ben de layık görmedim" dedi, yanlış anlamadıysam. Doğru. Yani bir tek alkış dahi almayan adalet bakanı, bugün adalet caxmiasının başıyım demekten biraz hicap duymalıdır. Ve külahını önüne koyup düşünmelidir, bugün Türkiye Barolar Birliği gibi bir güçlü toplantının arasında bulunmaktan kaçındığı şu değerli arkadaşlarımızın neler konuştuğuna kulak vermek istemediği, çünkü bilmektedir ki, yarın dosyası açılacak olan o İsmail Müftüoğlu'nun, hesabı bugün burada görölmeye başlanmıştır. Türkiye'de hukuk var ise, hukuk devleti ayakta duracak ise, İsmail Müftüoğlu gibi cinayet teşvikçileri ve tahrikçileri er geç hesaba oturacaktır.

Sayın Başkanım, sayın arkadaşlarım, beş dakika gibi kısa bir dönemde böylesine cinayet teşvikçisinin, tahrikçisinin şüphesiz seyyatını ortaya dökmek mümkün değil. Amma tarihin kara sayfalarında adalet adına utanarak göreceğiz ki, bir İsmail Müftüoğlu bakan olarak bu Türkiye'de gelmiş geçmiş olacaktır. Adalet Bakanını dün alkışlamamak suretiyle kınadınız, protesto ettiniz, ama belki kulakları duymayabilir, belki hâla dahi dün verdiği demekler gibi yeni şiddet tedbirleri getireceğiz diyebilir, amma Türkiye'de hukuk devleti olduğunu, hukukçular olduğunu ve Türkiye Barolar Birliği olduğunu, demokratik baskı grubu olarak Barolar Birliğinin bu deyimini, demecini ve bugüne kadar devam eden bütün girişim ve eylemlerini Adalet Bakanının, hiç bir şekil ve suretle affetmeyeceğinin bilinmesi için Adalet Bakanına bir kere de -yazık olur o telgraf masrafına ama- telgraf çekelim arkadaşlarım. Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Aleyhinde konuşmak isteyen?..Buyurun.

M. Raşit ABASIYANIE (Sakarya)- Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım; bu konuda sık sık huzurunıza çıkma lüzumu hasıl oluyor, affınıza mağruren yeniden konuşma durumundayım. Biz öncelikle huzurunuzda şunu açıkça belirtmek isteriz ki, Adalet Bakanının bu demeci hepimizi en az sizin kadar rencide etmiştir. Hatta bundan evvelki oturumlarda açıkladığım üzere, kendilerinin Sakarya Barosu Genel Kurulunda kınanması için bir girişimde bulunmuş arkadaşınız olarak, ve daha evvel sayın delege arkadaşım Salih Sipahier tarafından da açıklandığı üzere, İsmail Müftüoğlu'nun Sakarya Barosu levhası ile hiç bir ilişkisi kalmamış ve levhadan silinmiştir, bu karar da

kesinleşmiştir. Demeç, bu silinme kararının kesinleştiği tarihten sonra verilmiştir. Şimdi biz, Türkiye Barolar Birliğinin mensupları olarak hukukun üstünlüğü diyoruz, hatta kanunların üstünlüğü dahi demiyor, hukukun üstünlüğünü savunuyoruz. Ama duygularımızdan sıyrılarak bir an için Avukatlık Kanunu hükümlerini göz önünde tutmamız gerekir. Avukatlık Kanunu hükümlerine göre, bir kişinin avukat sıfatını kullanabilmesi ancak bir baro levhasında bulunduğu sürece mümkündür. Bir avukat hakkında disiplin kovuşturması yapılabilmesi, ancak o kişinin avukat olarak bir baronun levhasında kayıtlı olduğu süre içinde işlediği eylemler içindir. Disiplin meclisleri, ancak ve ancak, kendi huzurlarına gelen bir kişinin, bu eylemi işlediği sırada bir avukatın baro levhasına kayıtlı olup olmadığını incelerler. Hukuk tekniği, Avukatlık Yasası bunu öngörmektedir. Sakarya Barosunun bu durumda kendisi hakkında yapılacak en ufak bir işlemi dahi yoktur ve şunu tekrar tekrar yüksek bilgilerinize arz etmek isterim; bugün adı geçen kişi avukat sıfatına dahi sahip değildir.

Sayın arkadaşlarım, bir konu var; kendisinin bu sözlerinden dolayı bir siyasal sorumluluğu vardır. Bu sözlerin Türk Ceza Kanununun belli maddelerini ihlal edip etmediği konusu ayrı bir meseledir. Burada öncelikle, gönül arzu ederdi ki, Cumhuriyet Başsavcılığının bu sözler üzerine kendisi hakkında soruşturma açarak Türkiye Büyük Millet Meclisine, yasama dokunulmazlığının kaldırılması için başvurması gerekirdi. Burada birinci derecede sorumlu olan kişiler, ki tekrar ediyorum bu şahıs bugün avukat sıfatına sahip değildir. Bu bakımdan, kendisinin bir siyasal sorumluluğu vardır, ilerde bir cezai sorumluluğunun olup olmayacağı gıbetteki ilgili merciler tarafından takdir edilecek ve bir sonuca bağlanacaktır. Huzurlarınızda tekraren, Sakarya Barosunun, bundan evvel de açıkladığımız üzere, yapılacak bir işlemi olmadığını ve keşke kayıtlı olsaydı da biz kendisini kınayabilseydik. Bu olanaktan mahrum kaldığımız için de ayrıca üzüntü duyduğumuzu bilgilerinize arz eder, saygı ile selâmlarım efendim.

BAŞKAN- Buyurun Orhan bey. Öneri sahibi olarak.

Orhan BARLAS (İstanbul)- Saygıdeğer Başkanlar, değerli arkadaşlarım; ilkin bir noktayı açıklamak isterim, ben öbür arkadaşlarımla bir-

likte bu öneriyi imza edip yüce Divana sunarken, İsmail Müftüoğlu'nun adının baro levhasından silindiğini bilmiyorduk, bunu burada öğrendik. Ne var ki, İsmail Müftüoğlu'nun adının baro levhasından silinmesi bizim önerimizin sonuçlarını ve gerekçelerini kesinkes değiştirmez.

Saygıdeğer Sakarya Barosu delegesi, az evvel burada açıklamada bulunan meslek arkadaşım, bizim bu öneriye karşı kendilerini boş yere muhatap addettiler. Madem adını silmişler İsmail Müftüoğlu'nun Sakarya Barosundan, şu halde Yüce Genel Kurulunuzun bu konuda vereceği olumlu, yahut olumsuz bir karar kendilerine hiç bir şekilde tesir etmeyecektir. Eğer bizim önerimiz kabul edilirse, yüksek kurulun vereceği karar nasıl bir sonuç doğuracaktır? Vallahi hiç zannetmiyorum ki İsmail Müftüoğlu namütenahi bakan kalsın. Biz bağlı bulunduğu baroca disiplin takibatı yapılması şeklinde önerdik. Böyle bir kararı Genel Kurulunuz verir, bu karar bir tarafta, Genel Kurulca verildiği için Yönetim Kurulu tarafından muhafaza edilir. Yarın günün birinde, belki bir ay sonra, belki beş ay sonra, belki on ay sonra İsmail Müftüoğlu gider de bir baroya yazılırsa, o zaman Genel Kurulun hakkında kınamalarımıza yol açacak sözleri nedeniyle Genel Kurulunuzun kararını kendisi için uygulamak üzere, bağlı olacağı baroya bu kararı bildirir. Şimdi Sakarya Barosu boşuna bu işten telâşa kapılmasın. Elbette başka bir baroya kaydolacak, • kaydolduğu baroda bu iş yapılacaktır. Önemli olan, şimdi biz burada; e baroya kaydedilmemiştir, silinmiştir, duralım nasıl diyebiliriz böylesine vahim bir durum karşısında? Eğer ben İsmail Müftüoğlu'nun yüzünü ömrüme görmedim, yalnız fotoğraflarını biliyorum. Eğer İsmail Müftüoğlu Adalet Bakanı olmasaydı, belki böyle bir sözü bir yerde sarfetseydi, belki kulağıma bile gelmezdi. Böyle bir söz söylüyor, bu söz gazetelere yansıyor, kamuoyu bundan haberdar oluyor ve kendisi bu sözü yalanlamak için en küçük bir gayreti bile gerekli görmüyor. Yüce Kurulunuz karar verecek, bu karar kalacak; tekrar edeyim; eğer günün birinde herhangi bir baroya yazılırsa, o baroya bu Genel Kurul kararını Yönetim Kurulu ileticektir. Benim maruzatım bundan ibarettir, bunda da hiç bir usulî hata olduğunu sanmıyorum. Engin saygılar sunarım efendim.

BAŞKAN- Efendim, lehte ve aleyhte konuşulmuştum.

Şimdi oylamaya geçiyorum. Önergeyi kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir. (Alkışlar)

Aynı olayla ilgili olarak Elâzığ Delegatesi Sayın Necati Özkaya'nın bir önergeleri var, okutuyorum.

Kongre Başkanlığına

Sayın Adalet Bakanı kaydını Sakarya Barosundan sildirmiştir. Fakat mesleğe günün birinde dönmesi muhtemeldir. Dönmek istediğinde kaydının herhangi bir baroya yapılmaması için kongre kararıyla bütün barolara tavsiye edilmesinin karar altına alınmasını arz ve teklif ederim.

Elâzığ

Necati Özkaya

BAŞKAN- Önergeyi izah sadedinde Sayın önergesahibi, buyurunuz.

Necati ÖZKAYA (Elâzığ)- Sayın arkadaşlar, bu konuyu dün konuşmamda kürsüye ben getirdim. Şimdi biraz evvel Kongre kararıyla disiplin takibatı yapılması için karar verdik. Yalnız, bu önergeyi niçin getirdim, onu izah ediyorum. Hepinizin bildiği gibi, Avukatlık Kanununa göre, disiplin takibatı yapmak mahalli baroya aittir. Ben, bir avukat kaydını barodan sildirmiş olsa dahi, Avukatlık Kanununun 138 nci maddesinin son fıkrasına göre, kaydını sildirmiş olsa dahi, kayıttan önceki eyleminden dolayı hakkında disiplin takibatı yapılabilir. Buna mani bir hüküm yok. Kaydını sildirse dahi yapılabilir. Yalnız, Sakarya Barosundaki arkadaşlar beni mazur görsünler, bu vazife, haysiyet divanına sevk etmek Genel Kurulun değil, karar verdik, ama mahalli baronun olduğuna göre, bu Adliye Vekilinin haysiyet divanına sevkedilmemesi gibi bir durum doğabilir. Müzakerede edileceklerdir, belki aleyhteki oylar daha fazla olacaktır, haysiyet divanına sevkedilmeyecektir. Onun için, ben bu öneriyi getirdim. Öneri şu:

Sakarya Barosu haysiyet divanına sevketsin, etmesin veyahut da Kongremizin kararı yerine gelsin gelmesin, belki dört sene sonra Adalet Bakanı seçilmeyecek, belki mesleğe dönecektir. Belki Ankara Barosuna, belki Mersin Barosuna, belki Elâzığ Barosuna kaydını yaptıracaktır. Şimdi biz Barolar Birliği kongresi olarak emreddiği mahiyette; barolara, bu adama kaydetmeyin diyemeyiz. Ancak tavsiye kararı alabiliriz. Biz, tavsiye kararı mahiyetinde olmak üzere, Adalet Bakanı bu beyanatından dolayı günün

birinde herhangi bir baroya kaydını yaptıırırsa, kayıt edilmemesinin Kongrenin tavsiye kararı olarak barolara bildirilmesinin karar altına alınmasını talep ettim.

Önergem bu. Saygılarımla!

BAŞKAN- Önergemin lehinde konuşmak isteyen var mı? Buyurun.

İlhami GÜVEN (Ankara)- Değerli arkadaşlarım, bir önceki önerge kabul buyuruldu. Önergemin metni, Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu'nun, şu fiil ve hareketinden dolayı, kardeşi kardeşe öldürtmek fiil ve hareketinden, cinayetinden dolayı hakkında avukat olarak gerekli işlemin yapılması. Diye kaldı. Kapalı bir kutu gibi. Şimdi gelen önergede de buyurulur ki, tavsiye kararı alınsın. Şimdi en yüksek kurul olmanız nedeniyle usul hatalarına düşmeyelim, kanuna aykırı tutumlarda bulunmayalım. Şimdi, deminki kabul edilen önergede, bir defa önergemin icraatı lâzım. Nasıl yapılacak gerekli işlem? Biz şimdi infial halindeyiz, büyük tepki içerisindeyiz, azap içerisindeyiz. Öncelikle o gerekli işlemin içerisine, yüksek kurulun Divan Başkanını memur etmek suretiyle İsmail Müftüoğlu'na yüksek kurulun protestosunu bildirelim, bir telgrafla.

İkinci şık da, bizim Yönetim Kurulumuza, İsmail Müftüoğlu bir göreve başladığı zaman, bir baroya kaydolduğu zaman, şu suç teşkil eden fiilinden dolayı mahalli baro disiplin kurulunca hakkında işlem yapılmasını bildirmesi lüzumuna karar verelim, geçsin gitsin efendim. Şimdi bu önergeyi de kabul etsek, ortada yapılacak bir işlem yok. Tepkimizi hemen izhar etmek zorundayız. Öyle anlıyorum bendeniz. Ben şahsen ona taraftarım. Hemen duyulmalı. Bugünkü Genel Kurulun şu tepkisi İsmail Müftüoğlu'na iletilmelidir. Saygılar sunarım, teşekkür ederim.

BAŞKAN- Buyurun sayın Hocam.

Başkan Faruk EREM- Değerli arkadaşlarım, beyanım şahsım adına dır.

Biz kararlarımızda kendi camiamızın içinde kalmayı çok iyi bilen bir kuruluşuz. Bu şekildeki özel bir beyanımız biraz da teşhir niteliği taşıyabilir. Biz belki de doğru olmayan bir şey yapmış oluruz. Sonra lüzumsuz da. Çünkü tutanaklar zaten bütün barolara gidiyor. Bu itibarla herhangi bir baronun "haberim yoktu" demesi mümkün de değil. Eger bağış-

larsanız lütfen bu kararı ittihaz buyurmayın efendim.(Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Aptullah Epteroğlu, buyurunuz.

Aptullah EPTEROĞLU (Çorum)- Muhterem arkadaşlar, bir kimse gerekli tahsili yapıp staj devresinden geçtikten sonra avukatlık namını ve unvanını kazanmış olmaktadır. Avukatın belli bir baro levhasından kaydının silinmiş olması ancak onun bilfiil vekâlet etmesini engeller, yani hâkim huzurunda, umumî mahkemeler huzurunda faaliyetine mani olur. Demek ki şu tamamımızın kınadığı beyanatta bulunan Adliye Vekilini biz kınama kararı almış bulunuyoruz. Adliye Vekilinin ileride avukat olarak herhangi bir baroya müracaat edip de, ben fiilen göreve başlayacağım, beni levhaya kaydedin, yahut etmeyin şeklinde bir müracaat yapacağını tahmin etmek mümkün değildir. O zaman bir merci var. Evet, Adliye Vekili diyelim ki, Çorum Barosuna müracaat edecektir. Baro levhasına kaydının icrası veyahut ademi icrası hususunda Çorum Barosu bir karar verecektir. Şimdi, şayet avukatlığa kabulünü reddeder ise Çorum Barosu, bu talepte bulunan avukatın Yönetim Kuruluna itiraz hakkı vardır. Şimdi, biz burada gerekli kınama kararını almakla ona lâzım gelen dersi ve cezayı vermiş oluyoruz.

Bunun dışında, ileride karar vermek mevkiinde olan Meclisleri Baro Yönetim Kurullarını veyahut Birlik Yönetim Kurulunu peşin bir hükümle burada bağlamak caiz değildir. Aslında böyle bir karara da lüzum yoktur. Demin sayın Hocamın da izah ettiği gibi, şu havayı bütün barolar tenneffüs etmiştir ve bu hava içerisinde bir hareket tarzı tercih edilecektir. Bu itibarla önerinin aleyhinde bulunuyorum. Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN- Değerli arkadaşlar, Necati Özkaya arkadaşımızın önergesinin lehinde, aleyhinde görüşmeler yapıldı. Kendileri de önergeyi açıkladılar. Bu önerge hakkında sayın Başkanımız da açıklamada bulundular. Bu önergeyi oylarınıza arzedeceğim. Tekrar ediyorum, önerge şu:

İleride herhangi bir baroya kaydolmak istediğinde, kaydının yapılmaması hususunun tavsiye edilmesi, öneriliyor.

Bu şekilde böyle bir tavsiye kararı vermeyi, yani önergeyi kabul edenler lütfen işaret buyursunlar efendim...Kabul etmeyenler...Önerge kabul edilmiştir. Oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, gene bu konuda verilmiş bir önerge daha var.

Sayın Başkanlığa

Adam öldürenleri vatansever olarak nitelemekle suç işlemeye tahrik eylemini işleyen Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu'nun kınanmasına, Genel Kurulun bu yolda alacağı kararın kendisine ve kamuoyuna bildirilmesine karar verilmesini saygı ile arz ederim.

İstanbul

Orhan Apaydın

BAŞKAN- Gene bu konuda verilmiş bir önerge daha var. Evet bir de Mersin Delegesi Turhan Özgüner beyin bir önergesi var; burada da; kınanmasına ve bu kınanmanın kendisine duyurulması için Kongre Başkanlığının görevlendirilmesi diyor. Bunları ben aynı nitelikte görüyorum. Müsaade ederseniz birlikte müzakere açacağım, birlikte oylayacağım.

Önerge sahipleri açıklama isterler mi?..Yok. Lehinde ve aleyhinde konuşmak isteyen?..Yok. Her iki önergeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler...Etmeyenler...Oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Bir önerge daha var, okutuyorum.

IX. Genel Kurul Divan Başkanlığına

8 Ocak 1976 günü Genel Kurulumuzda hukuk devleti ilkesi üzerindeki görüşmelerin yapıldığı saatlerde Ankara'nın başka bir yerinde bir yüksek öğretim kurumunda Türk gençleri üzerine, hukuka, ahlâka ve insanlığa aykırı olarak silahlı bir saldırı yapılmış ve yaygın ateşi açılmıştır. Bu ölüm ateşini açan ve on kadar öğrenciyi acımasızca vuran ellerin gerçek sorumlusu, bütün yurttaşlara güvenlik, özellikle can güvenliği sağlamakla yükümlü bulunan hükümettir. Böyle bir sorumluluğu sırtında taşıyan, bunun hesabını vermesi gereken bir hükümetin hukukla bağlı devlet ilkesinden söz etmesi bizi hukuksuzca saygısızlıktır. Durum böyle iken, bu hükümetin başkanı olan zatın Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna, hukukun üstünlüğünden, kanun hakimiyetinden söz açan bir mesaj gönderebilmiş olması, en azından yüksek kurulunuza karşı bir istihza olarak niteliyoruz. Bu tür saygısızlıklara karşı Barolar Birliğinin gerekli tepkiyi göstereceği inancıyla Genel Kurulun bir kınama kararı almasını ve bu kararını bir telgrafla hükümete duyurup kamuoyuna açıklamasını öneriyoruz.

BAŞKAN- Bu önerge daha evvel okunmuştu ve altındaki imzalar da

bilginize sunulmuştur.

Şimdi, önerge sahiplerinden önerge üzerinde konuşmak isteyen?..

Buyurun.

Hüseyin AYDIN (İstanbul)- Sayın Kongre Başkanı ve üyeleri, sayın Yönetim Kurulu Başkanı ve üyeleri, çok değerli delege arkadaşlarım;

Önergede görüldüğü üzere, Türkiye'nin en büyük hukuk kuruluşu olan Türkiye Barolar Birliği bu salonda toplandığı sırada Ankara'da, hükümetin emrinde olan kuvvetler gençlere ateş açmak suretiyle cinayet işlerken, bu hükümetin başı olan şahsın gönderdiği mesajda kanundan, kanun hakimiyetinden, hukukun üstünlüğünden bahsetmesi, bizimle ve aziz Türk milletiyle alay etmektir arkadaşlar.

Dün akşam aynı şahsın televizyonda gazetecilerle yaptığı konuşma sırasında, sanki gençler kurşunlanmamış, cinayetler işlenmemiş gibi gülümseyerek alaylık tavırlarla gazetecilere cevap vermekteydi. Bu yine arz ettiğim gibi, bu milletle, hukukçularla ve gençlerle istihza etmektir, alay etmektir, bizimle adeta eğlenmektedir.

Aziz arkadaşlar, konuşmasında şöyle diyorlar: Hükümet kuruldu kurulalı bu olayları önlemeye, kanun hakimiyetini memlekette meydana getirmeye, olayları önlemeye çalışıyoruz diyorlar. Halbuki, aynı hükümet üyelerinden ve Başbakan Yardımcısı olan şahıs, özel olarak yetiştirmiş olduğu militanların devlet kuvvetlerinin yardımcısı olduğunu beyan etmekte, aynı hükümet üyesi olan Adalet Bakanının öldürmeye teşvik suçunu işlemekte, beyanlarda bulunmakta ve bunu bu millete kabul ettirmeye çalışmaktadırlar. Böyle bir hükümet başkanının gönderdiği bu mesaja karşılık, kendisine aynı istihza ile cevap vermek gerekir. Çünkü, onun layık olduğu da odur, başka bir şey değildir. Binaenaleyh, öneriyi aynen kabul etmenizi ve gerekli dersin bu zata verilmesini istiyorum, talep ediyorum.

En derin saygılarımla.

BAŞKAN- Önergenin lehinde buyurun sayın İlhan.

Öngiz İLHAN (İzmir)- Bundan iki üç ay önce Üsküdar adliyesine gidecektim. Şoför yaşlı bir şofördü. Arabası da çok eski. Dolmuşa bindin, dedim ki, adliyeye geldiğiniz zaman bana haber veriniz. Ben bilmiyorum

çünkü, Üsküdar adliyesini. Elimde de çanta, avukat olduğumu anladı. Bir önce İstanbul'da olaylar olmuş, talebeler öldürülmüştü. Normal olaylardı bunlar ya...Dedi ki, siz hukukçulara çok iş düşüyor. Neden dedim..Bak be dedi, eski arabanın camı ikiye ayrılmıştı. Ben dedi, ancak bu kadarını görürüm, buradan görebilirim. Siz çok daha fazlasını görürsünüz. Bu memlek böyle gitmez dedi. Düşündüm, haklı idi.

Aslında, bu Genel Kurula gelirken söz almayı düşünmüyordum. Ama bu adamın sözü aklımdan çıkmadı. Bu memleket bizden bazı şeyler bekliyor Herşeyden önce hukukun ne olup, ne olmadığını öğrenmek istiyor. Bizler hukukun ne olduğunu biliyoruz. Hukukun üstünlüğünün ne olduğunu biliyoruz. Bunun üzerinde felsefe yapıyoruz, büyük sonuçlar çıkarıyoruz. Ama bir ülkenin başbakanı hukuka tamamen aykırı davranışlarda bulunduğu halde, hukukun üstünlüğü sözünü de kullanarak, hem bizimle, hem ülkeyle, artık ne bileyim, nasıl isimlendirirsek isimlendirelim, bir anlamda bir istihza anlamı taşıyor.

Arkadaşlar, eğer hukukçu isek, hukukun ne olduğunu memlekete anlatmak gerekir. Bunu da somut biçimlerde göstermek gerekir. Bizi hukukun üstünlüğü ile kutlamak isteyen Başbakanı kınamalıyız ki, aslında onun kullandığı hukukun üstünlüğü lafı, hukukun üstünlüğü anlamı davranışlarında yoktur. Konu önemli bir konudur ve ülkemizde maalesef geçerli bir konudur. Bu memlekette birçok şey hukuk adına, hukuk adı kullanılarak, üzerine bası bası, kanun adına yapılmıştır. Biz hukukçular buna karşı çıkmalıyız. Bu, en somut bir davranışımız olacaktır. Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN- Aleyhinde söz almak isteyen var mı efendim?..Yok. O halde sayın Başkana söz veriyorum. Buyurun efendim.

Başkan Faruk EREM- Aziz arkadaşlarım, Başbakanın cevabî telgrafı bizim protokol gereğince ve protokolde gösterilen bütün usullere riayet ederek vaki davetimize bir cevaptır. Bu itibarla, bu telgrafta kullanılan ibarelerle bir kınama, zannediyorum ki bizim genellikle şimdiye kadar tuttuğumuz objektiflik kurallarına aykırı düşebilir. Bu konunun yargılaması da, değerlendirilmesi de elbetteki bütün Türkiye'de zaten yapılıyor. Bu itibarla, bazı kurallara aykırı düşeceğimiz gibi, bir kuşku içindeyiz. Bu itibarla, Yönetim Kurulu olarak, böyle bir kararın ittihaz buyurulmama-

sını istirham ederiz.

BAŞKAN/^{VEKİLİ-} Oylamaya geçiyorum. Önergede istendiği şekilde bir kınama kararı verilmesini, yani önergenin aynen uygulanmasını kabul edenler işaret buyursunlar...Kabul etmeyenler...32 oya karşı 50 oyla önerge reddedilmiştir. (Gürültüler.."Yanlış sayıldı, tersi olacak" sesleri)

Efendim, oylamanın tekrarı yolunda bir önergeniz gelirse,bunu düşünürüm.

BİR ÜYE- Yanlış oldu sayın Başkanım. Tersini söylediniz.

BAŞKAN/^{VEKİLİ-} Sayımda hata olduğunu iddia ediyorsunuz öyle mi?..Bir dakika.

Şimdi arkadaşlar, müsaade ederseniz, hakikaten çok nazik olan bir konunun oylamasının hiç bir itiraza mahal vermemesi lâzım, o şekilde çıkması lâzım. Onun için tekrar oylayacağım. Bunu da sırf, konunun nezaketine binaen yapıyorum.

Bu önergeyi, yani kınamayı kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...Önergeyi reddedenler...35'e karşı 43 oyla önerge reddedilmiştir.

Şimdi değerli arkadaşlarım, böylece dilekler ve temenniler faslındaki önergeler bitmiş oluyor. Yalnız, dilek ve temenni mahiyetinde bir önerge daha vardı, bu önerge bendenize, Burhan Karaçelik'e ait. Bu öneride bildiriye geçmesini arzu ettiğim bazı hususları bildirmiştim. Bunu oylamaya koymuyorum, eğer lütfederseniz bildiri komisyonuna havalesini öneriyorum.

Şimdi değerli arkadaşlarım, bir önerge daha vardı:

Divan Başkanlığına

Hazırlanacak bildiri için seçilecek komisyonun...

Efendim, bir komisyon seçilmesi ve bu komisyona da bazı kimse-leri öneriyorlardı. Haadizatında bu iki önerge.

Bir ikinci önerge daha var, bu önergede de denir ki, hazırlanacak tebliğin, bildirinin, tüm görüşmelerin ışığı altında Yönetim Kurulunca hazırlanması teklif edilir.

Böylece iki teklif var. Bir teklif; bir komisyon kurulsun ve Genel Kurul adına bir bildiri taslağı hazırlasın. İkinci teklif; bu bildiriye Birlik Yönetim Kurulu hazırlasın. Şimdi bu her iki teklif üzerin-

de leh ve aleyhinde söz almak isteyenler?..Sayın Necati Özkaya, aleyhinde buyurunuz.

Necati ÖZKAYA (Elâzığ)- Muhterem arkadaşlarım, esasında komisyonun dün veyahut da sabahleyin seçilmesi lâzımdı. Şimdi saat 5'e geliyor, bir-iki saat sonra belki kongremiz dağılacak. Yarın devam edecek miyiz, etmeyecek miyiz, bunu bilmiyoruz ama, bize gelen davette üç gün yazılı.

Şimdi, bir komisyon seçilecek, arkasından bu komisyon bir tasarı hazırlayacak, tasarı buraya gelecek, biz müzakere edeceğiz, ondan sonra da bildiri olarak kamuoyuna yansıtılacak. Bu mümkün değil. Yani fiilen mümkün değil. Bu, dün düşünülecekti, sabahleyin düşünülecekti. Şu halde biz bu konuda Yönetim Kuruluna vazife verelim, çıkalım.

BAŞKANVEKİLİ- Aleyhte sayın Orhan Barlas, buyurunuz.

Orhan BARIAS (İstanbul)- Saygı değer Başkanlar, değerli arkadaşlarım; benim bildiğim kadarı ile Genel Kurul bir ayrı organdır, yasa-ya göre de, geleneklere göre de Yönetim Kurulu bir ayrı organdır. Biz Genel Kurulun başından beri çok tartışıldı, Yönetim Kuruluna talimat verme hakkına haiziz, onlar bizim kararlarımızı uygulayacaklar. Bizim yayınlayacağımız bildiriye Yönetim Kurulu nasıl hazırlar, anlamakta güçlük çekiyorum.

İkinci sorun şu: Bu bildiriye hangi Yönetim Kurulu hazırlayacak? Seçimlerden evvelki Yönetim Kurulu mu, yoksa seçimler yapıldıktan sonraki Yönetim Kurulu mu? Seçimler yapılmazdan evvelki Yönetim Kurulu ise, zaten onların görevi bitmek üzere. Böyle bir bildiriye ne zaman hazırlayabilirler, şüpheli. Üstelik bütün bunların ötesinde, şu çalışmalar baştan beri sürdüregelen Genel Kurulunuz kendi arasından seçeceği bir komisyon tarafından kolaylıkla hazırlayabilir.

Değerli arkadaşlarım, bir kaygı ortaya atıldı; vakit azdır, yetişmez denildi. Aslında şu anda seçsek, iki saat içinde böyle bir bildiri kolaylıkla hazırlanabilir. Çünkü bütün bu müzakereler, alınan kararlar, konuşmalar, bütün bunlar genel kurulun eğilimi, inandığı ilkeler ve kurallar üzerine hepimizde bir bilgi vermiştir. Elbette o bildiri komisyonu bunu da göz önünde bulunduracaktır. Yönetim Kurulunun bildiri hazır-

laması bence şimdiye kadar alışılacağı usullere de pek uygun düşmeyecektir. Hemen bir an önce bir bildiri komisyonu seçilmesini saygılarla arz ederim efendim.

BAŞKANVEKİLİ- Sayın Murat Öztekin, buyurunuz.

Murat ÖZTEKİN (Gümüşane)- Sayın Başkanlar, sayın delegeler; ben de aslında bu kongrede komisyonların biraz önceden kurulmasının faydalı olacağı kanısındaydım. Bu olmadı. Ancak şimdi ortada iki tane teklif var; efendim bu kongre sonunda hazırlanacak ve kamuoyuna sunulacak olan bildirin Yönetim Kurulunca hazırlanması ve diğer teklif de komisyonca hazırlanması. Ben, komisyonca hazırlanması şeklindeki önerinin lehindeyim.

Bizim Birliğimiz, Birlik Yönetim Kurulumuz, biraz önce oylaması yapılan bir kınama önergesi sebebiyle tutuculuğunu, büyük bir raporda hukukun üstünlüğünden, hukuka bağlı devletten, hatta bunun daha ilerisinde sosyal hukuk devletini egemen kılmak için vaki çalışmalardan bahsederken, şimdi bu devletin temellerine dinamit atanları kınamamaktadır. Biz bunu, gerçekten bir hukuk çelişkisi olarak görüyoruz. Bu gerçekten bir çelişkidir.

Efendim, ülkede şu anda bir hukuk anarşisi vardır, bir yönetici anarşisi vardır. Bu anarşiyi kınamıyoruz da, efendim bunubiz kınamıyoruz, biz fikrimizi belli ettik, sonra da bu toplantıdan sonra, bu toplantının çalışmalarını biz kamu oyuna bildirelim. Bizce kesinlikle bu yanlıştır, hukuka da bağlılık değildir. Biz eğer bu ülkenin hukukçuları isek, hukuksal açıdan durumu değerlendirmek zorundayız. Bu itibarla, içinizden seçilecek komisyon üyeleri, bu çalışmaların ışığı altında, buradaki durumu, hukuka ne nisbette saygı gösterdiğimizi, ne nisbette hukukçu olduğumuzu kamuoyuna bu komisyon bildirsın isterim. Saygılarımı sunarım.

BAŞKANVEKİLİ- Sayın Hocam, buyurun efendim. Birlik Başkanı açıklamada bulunmak istediler.

Başkan Faruk EREM- Beyanım Yönetim Kurulu adınadır.

Biraz evvel konuşan arkadaşım itidal ölçülerini aştı. Sözlerini kendilerine teessüflerimle iade ediyorum. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Eğer, Genel Kurul deminden beri izah ettiğimiz ilkelere, inan-

cımıza itimadı yoksa, 11 arkadaş şu anda huzurunuzdan çekilme kararına varırız. Takdir sizindir.

Hiç kimse kimsenin haysiyetiyle oynayamaz. Bunu hukukçu sokaktaki adamdanda daha iyi bilmelidir. (Alkışlar)

BAŞKANVEKİLİ- Sayın Cemalettin Güçdemir, buyurunuz.

Cemalettin GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Sayın arkadaşlarım, bendeniz, tüm görüşmelerin ışığı altında kamuoyuna sunulacak tebliğin Yönetim Kurulumuza bir görev olarak tevdi edilmesi teklifinde bulunan arkadaşlarınızdan birisiyim. Bu teklifimi yaparken şu noktalardan hareket ettim:

Birinci nokta: Zaman imkânımız çok kısıtlandı. Muhakkak ki komisyonun seçimi, komisyondaki tartışmalar ve komisyondan sonra buraya gelecek olan tebliğ uzun süre alacaktır. Bendeniz bundan evvel üç tebliğin hazırlanmasındaki komisyonlarda vazifeli idim. Ankara'da bu salonda, Samsun'da ve daha evvelkinde. Biliyorum alacağı zamanı. Bütün meseleleri enine, boyuna konuştuk. Yönetim Kurulunun beş kişisi değişecek, ekseriyetiyle yine bütün meseleleri bilen, bütün seyrini bilen kimselerdir. Seçilecek kişiler de duruma muttali olmuş kimseler olarak oraya gidiyorlar. Bütün kararlarınızın, bütün arzularınızın ifasını, icrasını kendilerine emanet ettiğiniz bu Yönetim Kuruluna, nasıl olur da bir komisyonun hazırlayacağı tebliğin tevdiini itimat edemezsiniz, havale edemezsiniz? Bu, kendi içinizde çelişkiye düşmek olmaz mı? Bir.

İkincisi arkadaşlarım, demin bir konu iki defa oylandı. Biz de ret konusunda oy verdik, Yönetim Kurulu da aynı konuda oy verdi. Tutuculukla itham ediliyoruz. Bu ne biçim iptidai bir tabirdir arkadaşlarım. Kendilerinin bazı tekliflerine el kaldırdığımız, müsbet oy verdiğimiz zaman ilerici idik te, bu konuda mı gerici olduk? Nedir bu heyecan?..Ben, yalnız ben..Herşeyi ben yapacağım, herşeyi ben yazacağım, her şeyi ben yapacağım..Kıracağım, dökeceğim,berbat edeceğim, amma ben yapmış olacağım...Rica ederim arkadaşlar, olmaz bu. Yapıcı olmalıyız, mümkün olanları düşünmeliyiz. Biz buraya tahrip için gelmedik, Barolar müessesesini, Barolar Birliğini tahrip etmek,çakmaz yollara sokmak için gelmedik.Hatırlayın çünkü arkadaşımızın son sözlerini; "Elimizdeki ipe çözemeyeceğimiz bir düğüm atmalıyız arkadaşlar" diyoradı. Unutmayalım bunu arkadaş-

lar, bu bir vasiyettir. Bursa'da da söyledim, daha sonraki toplantılarda da söyledim; bin küsur senelik bir geçmişe dayanan ve dokuz seneden beri kuvvetlenen, gelişen şu körpe çocuğu böyle heyecanla, itimatsızlıklarla, it-hamlarla kısır bırakmayalım. Rencide etmeyelim, heder etmeyelim. Bu itibarla, lütfedin, sizin icra organınız olan, kendi bünyenizden çıkan arkadaş-larınıza, Yönetim Kurulunuza, bu komisyonun yapacağı görevi tevdi edin. Bütün konuları biliyorlar, konuşulanları biliyorlar, kendileri hülasa ederler, gereğini yaparlar, bir rapor hazırlarlar. Hiç olmazsa buradadırlar, vazifelidirler, herşeyi gördüler, dinlediler, işittiler. Hayır, biz komisyon seçeceğiz, dediğimiz yola gideceğiz... Bu da mümkündür. Yaparsınız, yaparsınız amma, unutmayınız ki arkadaşlar, bu bir heyecanın eseri olur ve bu müesseseyi çıkmaza sokar ve bundan ileride en çok siz zarar görürsünüz. Bu heyecanların nelere malolduğunu biliyoruz arkadaşlar. Geçmişte hazırladığımız bir tebliğe anarşistleri kınamak kaydının konulmasını istemeyen bir arkadaşımız, bugün acı acı kanunsuzluktan yakınıyor. Haklıdır, ben de beraberim; ama o gün gösterdiğimiz tesamüh, o gün ektiğimiz rüzgâr bugün fırtına halinde önümüze çıktı. Heyecanınıza hâkim olunuz, lütfediniz, seçtiğiniz elemanlara itimat ediniz, gönül birliğini bozmayınız, atmayınız bu müesseseyi politikacıların ağızına, bir çignem sakız yapmayınız. Bizi vakar mevkiimizden aşağı doğru itmeyiniz heyecanınızla.

Hepinizi saygılarla selâmlarım.

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlarım, bu iki önerenin ilgili olduğu istekle ilgili bir başka istikamette bir önerge daha geldi, onu da bilgini ze sunmak mecburiyetinde kalıyoruz.

Genel Kurul Başkanlığına

Vaktin gecikmesi nedeniyle, bildirinin, Genel Kurulun itimadına mazhar olmuş ve Genel Kurulun düşüncelerini saptamış olan Başkanlık Divanınca düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Muhittin Kılıç

Fehmi Özçelik

Solmaz Giray

BAŞKAN- Bu konuda konuşmak isteyen arkadaşlar varsa onlar da konuşsunlar. Buyurun Orhan bey.

Orhan BARLAS (İstanbul)- Sayın Başkanım, bir سوال soracağım. Bildirinin Yönetim Kurulu tarafından hazırlanmasına ilişkin bir öneri var.

Düşüncedir, biz bu düşünceye karşıyız. Yalnız böyle bir düşünceye karşı Yönetim Kurulu ne diyor? Yani bu bildiriye biz yazarız, fikrinde midirler, bunu uygun görürler mi, yoksa bizim bu bildiriye hazırlamamız, bugüne kadar devam eden geleneklere uygun düşer mi, düşmez mi? Yönetim Kurulunun bu konudaki görüşünü rica edeceğim.

Başkan Faruk EREM- Bizim böyle bir talebimiz bahis mevzuu değildir. İçten temennimiz, şimdiye kadar devam eden gelenek uyarınca, seçeceğimiz bir komisyon veya Başkanlık Divanınca yapılmasıdır.

Benim deminki heyecanlı sözlerimden dolayı beni affetmenizi rica ederim. Ama herhalde haysiyetimiz çok şeyin üstündedir. Bunu cevaplandırmak için huzuruza geldim. İtimadınızın ademi devamına ait en ufak işaret, gereğini yapmaya bizi mecbur kılar.

Arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, biz de Divan olarak bu görevden affımızı istiham ediyoruz. Bildirinin, teşkil edilecek bir komisyon tarafından tanzimini, kaleme alınmasını...

BİR ÜYE- Başkanlık Divanınca hazırlanması yolundaki teklifin üzerinde konuşulmadı. Görev verilirse yaparlar..

BAŞKAN- Evet efendim. Tabii ki görev verilirse yapılır.

Sayın Ayten Dik, buyurunuz.

Ayten DİK (İstanbul)- Efendim özür dilerim, bu ikinci bir önerge olarak gelmektedir ve ilkinden değişik bir anlam taşımaktadır. İlki hakkında lehte aleyhte görüşme yapılmıştır, oylama safhasına gelmiştir, oylanmamıştır. Bu durumda ikinci ve anlam olarak değişik bir önergenin de oylama yapılmadan gündeme alınarak lehte, aleyhte görüşme yapılması bence usule aykırıdır. İlk önerge üzerindeki konuşmalar bittiğine göre, oylama safhasına geçilmesi lâzım. Bunun kabulü halinde belki ikinci öneriye hiç lüzum kalmayacak. Bunu arz etmek isterim.

BAŞKAN- Buyurun sayın İlhami Güven.

İlhami GÜVEN (Ankara)- Sayın arkadaşlarım, sayın hocamızın biraz evvel tehevürle yüksek huzurlarınızda tehevürlerini dile getirdikleri zaman, dışarıda olduğum için yeni girmiştım. Bir noktayı saptamama izin verin lütfen.

Bir ayırım yapılmış yüksek kurulunuzda. Zannediyorum ki "tutucu" lâfı kullanılmış. Ben bu lafzın kullanılmamış olmasına inanmak istiyorum. Çünkü yüksek heyetinizde mesleğimizin doğal karakteri olan aşamalara uygun olarak yaşama vasfımız var. Bunun tabii neticesi de her avukat ilericidir, tutucu avukat yoktur arkadaşlar. Bunun böyle bilinmesini tesbit etmek istiyorum.

İkinci şık da, biraz evvel verilen önerge de, Divan Başkanlığına bildirinin hazırlanması görev olarak tevdi edilmek isteniyor. Gayet normaldir, Divan yönetimle görevli olduğuna göre, bütün usul işlemlerini yaptığına göre, bu bildirinin de yine usule uygun olarak Divanın görevine girmesi gerekir kanısındayım. Lehindeyim, lehinde oy kullanacağımı arz eder, saygılar sunarım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Aleyhinde konuşmak isteyen?..Buyurun.

Merih SEZEN (İstanbul)- Sayın Başkan, kıymetli meslektaşlarım;

Kısaca şunu söylemek istiyorum; hakikaten çok önemli bir dönem içerisinde üç günden beri yoğun bir çalışma içerisinde yorgunluk ve elim bir olayla da karşı karşıya kalmanın vermiş olduğu psikolojik bir sıkıntı içindeyiz. Belki de bu sıkıntının bizde hasıl etmiş olduğu ağırlık dolaşısıyla konuşmalarımızda, konuşan arkadaşlarda heyecan fazlalığı olabilmiştir. Yalnız şimdi, bu kadar yoğun çalışma sonucunda şimdiye kadar bütün Genel Kurullarda alınmış olan kararlara aykırı düşen bir tutuma geçmeyelim. Genel Kurulun bildirisi Genel Kurul tarafından yapılır; bu da komisyonlar vasıtasıyla yapılır. Bugeleneği bozmayalım, o bakımdan Divana bırakmayalım bunu diyorum.

BAŞKAN- Şimdi efendim, bildiri için bir komisyon teşkili teklifini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir. Bildirinin, komisyon teşkili suretiyle kaleme alınması yüksek heyetinizce karara bağlanmıştır. Artık bundan sonra öteki iki önergenin oylanması bahis konusu değildir. Büyük ekseriyetle kabul edilmiştir.

Şimdi, komisyonun oluşturulması hakkında iki önerge vardır, onları da bana geliş sırasına göre okutacağım.

Sayın Genel Kurul Başkanlığına

Genel Kurul çalışmalarını sonuçlarını kamuoyuna yansıtacak bildiriyi

hazırlamak üzere kurulacak komisyonun, aşağıda adları yazılı delegelerden oluşmasını arz ve teklif ederiz.

Konya

İzmir

İhsan Onar

Cengiz İlhan

Van: Azmi Soydan

Elâzığ: Necati Özkaya

Diyarbakır: Şerafettin Maya

İstanbul: Aydın Aybay

İstanbul: Orhan Apaydın

Ankara: İlhan Kutay

Ankara: Kâmil Akıncı

İzmir: Hasan Basri Güder

Gümüşane: Murat Öztekin

Hatay: Nâbi İnal

Hatay: Tekin Yurtman

Sivas: Ayhan İyigün

Aydın: Hilmi Becerik.

BAŞKAN- Aynı konuda bir önerge daha var, okutuyorum.

Divan Başkanlığına

Hazırlanacak bildiri için seçilecek komisyona aşağıda isimleri yazılı delegeleri komisyon üyesi olarak teklif ediyorum.

Cemalettin Güçdemir

Hürşit Kangal

Ziya Bilge

Hilmi Becerik

Sabahattin Bilge

Muhittin Kılıç

Sabahattin Aydın

İnal Allıoğlu

Turhan Arın

Abdülkadir Eryurt

BAŞKAN- Şimdi, birinci önergenin...

Necati ÖZKAYA-(Elâzığ)- Ben komisyondan çekiliyorum. Bu iş, zaman itibarıyla komisyonun yapacağı iş değil.

BAŞKAN- Efendim bu birinci önergede 13 arkadaşın ismi var. 13 arkadaştan kurulu bir komisyon mu olması isteniyor.

Sabahattin BİLGE (Ankara)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

Sabahattin Bilge (Ankara)- Efendim her iki önergede de değerli arkadaşlarımızın isimleri zikredilmiştir. Fakat hangi önergeyi alırsak alalım, şu sıkışık zaman içerisinde o önergede gösterilen adette bir komisyon seçilecek olursa, bunun hazırlanması çok güç olacaktır kanısındayım. O itibarla, heyetinizce evvelâ kaç kişinin seçileceğinin tesbitini istiham etmekteyim. Bu tayin edildikten sonra da, usul kendiliğinden tesbit edilmiş olur. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Efendim ilk önergeyi oylarınıza sunacağım. İlk önergede 13 arkadaşımız vardı, biri çekildi, 12 kişi kaldı. 12 arkadaştan teşekkül edecek bir komisyon kurulmasını öngören arkadaşlarımız lütfen işaret buyursunlar...Kabul etmeyenler...

Cemalettin GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Ötekini de oylayacak mısınız?

BAŞKAN- Yok efendim, bu kabul edilirse öteki oylanmaz artık; komisyon böylece teşekkül etmiş olacak.

Önürge kabul edilmiştir. ("Ötekini de oylayın sesleri")

Şimdi arkadaşlarımız, bir komisyon teşkili ve bu komisyonun şurada ismi yazılı arkadaşlardan terekübü yolundaki şu önerge oylanıp kabul edildikten sonra Genel Kurulun arzu ettiği komisyon vücut bulmuştur. Artık ben bunun yanında neyi oylayayım arkadaşlar?.. ("O da oylansın" sesleri) Ama madem arzu ediyorsunuz, hayhay..Oylayacağım.Bana, aykırı bir iş yaptırdığınızı da söyleyeyim.

Şimdi, ikinci önerge:

Divan Başkanlığına

Hazırlanacak bildiri için seçilecek komisyona aşağıda isimli yazılı delegeleri komisyon üyesi olarak teklif ediyoruz.

1-Cemalettin Güçdemir

2-Hurşit Kangal

3-Ziya Bilge

4-Hilmi Becerik

5-Sabahattin Bilge

6-Muhittin Kılıç

7-Selahattin Aydın

8-Ünal Allıoğlu

BAŞKAN- Bu önergeyi kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmemiştir efendim.

O halde, birinci önergedeki ismi geçen arkadaşları, komisyon çalışmasını başlatmak ve yürütmek için göreve davet ediyorum.

Burada konuşmalar yapılırken, burada seçim cereyan ederken, komisyonun burada bir fikri mesai yapamayacağı kanısındayız. O itibarla komisyon kendisine müsait bir yer bulur, yoksa Başkanlık Divanı yardım eder bu konuda.

Dilek olarak Yönetim Kuruluna havale edilmesi lâzım gelen iki önerge var, onları okuyup bilgilerinize sunacağım ve Barolar Birliği Yönetim Kuruluna havale edeceğim.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Başkanlığına

Aşağıda arz ettiğim hususların Yönetim Kurulu çalışmalarında göz önünde tutulmasını dileğim olarak arz ederim.

1-Genel Sağlık Sigortasının yasalasmak üzere bulunduğu şu günlerde genel sağlık sigortasının ülke koşulları karşısında doğabilecek mahzurları üzerine eğilmelidir.

2-Adli zabıta ile idarî zabitanın ayrılması konusundaki çabalarının devam etmesi gereklidir.

3-Avukat önünde yapılmayan ikrarın geçersizliği yolunda tasarı hazırlanıp gerçekleşme çabası titizlikle devam etmelidir.

4-Günlük kazançların bir defaya mahsus yeniden ayarlanması yolunda Sosyal Sigortalar Kurumundan olumlu sonuç alınmadığına göre bir yasa hazırlanmalıdır.

5-Birlik çalışmalarında barolara da iabında görevde yardım için başvurma ve gerektiğinde komisyon çalışmasına önem vermek.

6-Ölüm cezalarının kaldırılması konusunda VIII. Genel Kurulda da beliren görüş doğrultusunda tasarı hazırlanmalıdır.

7-Birlik çalışmalarında sonuç alıcı daha aktif ve çayların önünde gidici bir yeni yöntem izlenmelidir.

Hatay

Nabi İnal

BAŞKAN- Bu dileği yönetim kuruluna havale ediyoruz.

Türkiye Barolar Birliği IX.Genel Kurulu Divan Başkanlığına
İlişik olarak sunduğum Sosyal Sigortalar hakkındaki Bolu Barosu
dileğini Yönetim Kuruluna saygı ile arz ederim.

Bolu

Doğan İleri

Avukat arkadaşlarım Sosyal Sigortalar Kurumuna sigorta pirimle-
rini tediyeye başladığı zaman Türkiye'de asgari yevmiye miktarı 16 lira
idi. Aradan zaman geçti, asgari geçim ücretinde artışlar oldu. 1975 yı-
lında asgari geçim ücreti 40 lira olarak kaptandı. 1912 sayılı Yasa gere-
ği, asgari ücretten aşağı olmayacağından 1.7.1975 tarihinden itibaren
avukatların asgari pirime esas yevmiyesi 40 liradan hesaplanmaktadır. Avu-
katların yevmiye artışları senede % 10 üzerindedir. İki senede bir tes-
bit edilen genel asgari ücret artışı ise senede % 10'dan fazla olmaktadır.
1975 yılında % 10 artırımlar 1976 yılında 44 lira üzerinden pirim tediye
edeceklerine göre, 1977 yılında % 10 daha artırıldığı zaman 48 lira 40 ku-
ruş olarak hesaplanacaktır. Geçmiş yıllardaki artışlar göz önüne alındı-
ğında, yeni mesleğe giren arkadaşlar asgari yevmiye üzerine çıkamayacak-
lar ve asgari ücret üzerinden emekli olacaklardır. Hakim ve savcılığa in-
tisap eden hukukçu arkadaşlarımız en yüksek dereceden emekli olurlarken
avukatlar asgari ücret seviyesinden emekli olacaklardır. Bu eşitsizliğin
ve mağduriyetin giderilmesi için çalışmalarda bulunmak gereğine inanmak-
tayız.

Avukatlar sigorta pirimlerini tediye ederken, hem işçi hissesini,
hem de işveren hissesini vermektedir. Sigorta pirimleri de biliyorsunuz
toplam olarak % 11 den % 13 e çıkmış ve 1975 yılında da % 15 e çıkarıl-
mıştır. Sigorta pirimlerindeki işçi ve işveren hisselerindeki artışlar ve
ilerideki artmalar göz önüne alındığında, meslektaşlarımız yevmiye mik-
tarlarına göre yüksek pirim tediyesi ile karşı karşıya kalacaklardır.

Avukatların pirim tediyesinde, yalnız işçi hisselerini vermele-
ri, işveren hisselerinin verilmemesinin temin edilmesi için Yönetim Kuru-
lunun gayret sarfetmesini öneriyoruz.

BAŞKAN- Efendim bunu da Yönetim Kuruluna havale ediyoruz.

Efendim bu suretle görüşmeler tamamlanmış bulunmaktadır.Bu madde ikmal edilmiştir.

şimdi gündemimizin 9 ncu maddesine geçiyoruz.

9-SÜRESİ BİTEN 5 ASİL 5 YEDEK YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SEÇİLMESİ.

BAşKAN- Bu maddeye geçmeden evvel 15 dakikalık bir ara veriyorum.

Ancak, aday arkadaşların isimlerini Divana bildirmelerini rica ediyorum.

Kapanma Saati:17.30

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.45

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlar, gündemin seçimler maddesine geçiyoruz. Sayın arkadaşlarım, seçimler için bir Tasnif Kurulu seçmemiz gerekiyor. Önce, tasnif kurulunun kaç kişiden oluşacağını tesbit edeceğiz.

(" Üç kişi olsun " sesleri)

Tasnif Kurulunun üç kişiden oluşmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Yönetmeligimize göre Tasnif Kurulu muhterem Genel Kurul üyeleri arasından ad çekme ile tesbit edilecektir.

Ad çekiyorum:

M.Raşit Abasıyanık

Salih Sipahier

Nebil Varuy

Bu suretle Tasnif Kurulu; M.Raşit Abasıyanık, Salih Sipahier ve Nebil Varuy arkadaşlarımızdan oluşmuştur.

Muhterem arkadaşlarım, Yönetim Kuruluna ve Denetleme Kuruluna adaylaıklarını koyan arkadaşlarımın isimleri tahtaya yazılmıştır. Avukatlık Kanununa göre, Sınav Kuruluna seçilecek meslektaşlarımızın da bugün seçimi yapılacaktır. Kanuna göre, Yönetim Kurulu, Sınav Kuruluna seçilecek üç asıl üç yedek arkadaşın üç mislini kendisi aday olarak tesbit eder ve bunu Genel Kurula takdim eder. Sayın Genel Kurul, Yönetim Kurulunun tesbit ettiği üç misli aday arasından üç asıl, üç yedek üye yazar oyu pusulasına ve onu kullanır.

Bu itibarla şimdi Yönetim Kurulu, kanuna göre tesbit ettiği 18 Sınav Kurulu üyesinin isimlerini sizlere dağıtacaklardır.

Muhterem arkadaşlarım, oylarınıza, Tasnif Kurulunun size takdim edeceği mühürlü oy pusulalarına yazarak zarflara koyup sandıklara atacaksınız. Damgalı beyaz kâğıtlara el ile yazacaksınız.

Sınav Kurulu listesinden sadece üç asıl, üç yedek seçeceksiniz.

Tasnif Kurulu şimdi sizlere kullanacağınız oy pusulalarını ve oy

pusulalarını içerisine koyacağınız zarfları dağıtacaklar. Lütfen sıra ile, teker teker gelerek Tasnif Kurulundan oy pusulalarını ve zarfları alınız.

(Oy pusulaları ve zarflar dağıtıldı)

BAŞKAN- Adayların isimlerini okuyorum efendim.

Sınav Kurulu:

Fadıl Altop, Emin Baltaoğlu, Muvaffak Benderlioğlu, Erdoğan Bigat, Saffat Nezihi BölükbaŐı, Behçet omakoğlu, Fethi ulha, Ömer Gözübüyük, İbrahim Gnal, Cengiz İlhan, Nabi İnal, Burhan Karaçelik, Mehmet Nomer, İhsan Onar, Yaşar nol, Atill Sav, Hulusi Selek, Zeki Şeremet.

Yönetim Kuruluna aday gösterilenlerin isimleri:

Fehmi zelik, İhsan Saraçlar, İlhan Kutay, Enver Arslanalp, Mehmet Kavaklılar, Sabahattin Bilge, Necati zkaya, Cihat Türkbaş, Azmi Soydan, Şerafettin Kaya.

Bunun dışında yönetim kuruluna aday teklif gelmedi. Var mı Yönetim Kuruluna?..Yok.

Denetleme Kurulu adayları:

Jülide Yümlü, Hayati Ekşi, İlhami Güven, Doğan İleri, Ziya Nur Erün.

Muhterem arkadaşlarım, Yönetim Kurulu için en az dört ye, diğerleri için üçer ye yazmak zorunludur.

(Oylar toplandı ve oyların ayırımına baŐlandı)

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlarım, tasnif devam ederken, müsaade ederseniz gündemimizin diğer maddelerini görüşmeye devam edelim.

12-YERLİ VE YABANCI KONGRELERE GİDECEK DELEGELERİN SEÇİLMESİ

VEYA YÖNETİM KURULUNA YETKİ VERİLMESİ.

BAŞKAN- Bu konuda Divana bir önerge verildi, okutuyorum.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Başkanlığına

Gündemin 12 nci maddesindeki "Yerli ve Yabancı Kongrelere gidecek delegelerin seŐilmesinde Yönetim Kuruluna yetki verilmesini arz ve teklif ederiz.

Nabi İnal Tekin Yurtman Zeki ler

Erdoğan Bigat

BAŞKAN- Önerge sahiplerinden konuşmak isteyen var mı?..Yok. Leh-
te ve aleyhte konuşmak isteyen ?..Yok. Önergeyi oylarınıza arz ediyorum.
Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Böylece Yönetim Kuruluna yetki veriyorsunuz.

Gündemin 13 ncü maddesine geçiyoruz.

13- AVUKATLIK KANUNUNDA YAPILMASI GEREKLİ DEĞİŞİKLİKLER ÜZERİNDE
MÜZAKERE VE KARARA VARMAK İÇİN OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL TOPLANTISI YAPILMA-
SI TEKLİFİNİN MÜZAKERESİ, GÜN TAYİNİ VE KARARA BAĞLANMASI.

BAŞKAN- Bu konuda İzmir Delegesi sayın Cengiz İlhan ve arkadaş-
larının verdikleri bir önerge var. Bu önergeyi okuyacağım ve sayın Bir-
lik Başkanı Faruk Erem de bu konuda konuşacaklar.

Başkan Faruk EREM- Sayın Başkanım, aziz delege arkadaşlarım;

Biraz tereddüt ettiğimiz bir konu ile karşı karşıyayız. GenelKu-
rul senede yalnız bir defa olağan toplantı yapar diye hüküm mevcut. O hal-
de, İzmir toplantısı, eğer oylarınıza iktiran ederse, bir olağanüstü top-
lantı olacak. Olağanüstü toplantıya ya on baronun teklifi, ya da Yönetim
Kurulunun önerisi icap ediyor. Bu nedenle İzmir'in teklifini biz, tavrır-
leri şeklinde, Yönetim Kurulu olarak benimsiyor ve bu toplantıyı bizim
teklif ettiğimizi kabul buyurmanızı istirham ediyorum.

BAŞKAN- Efendim, tavrırin kendisini size takdim ediyorum.

Divan Sayın Başkanlığına

Gündemin 13, 14 ve 15 nci maddelerinde yer alan;

- 1- Avukatlık Yasasında yapılması gerekli değişiklikler üzerinde
müzakere ve karara varmak,
- 2- Adli hizmetlerin daha iyi bir şekilde görülmesi hususunda ge-
nel görüşme açılması hakkındaki İzmir Barosu teklifini görüşme,
- 3- Türkiye Barolar Birliği ölüm yardımını yaşlılık nedenleriyle
işden ayrılma halini kapsayacak şekilde değiştirilmesinin müzakeresi ve
değişiklik üzerinde bir karara varılması,

İçin Genel Kurulun olağanüstü olarak toplanmasını ve toplantının
30 Nisan, 1-2 Mayıs 1976 tarihlerinde İzmir'de yapılmasını arz ve teklif
ederiz.

Cengiz İlhan Hasan Basri Güder Enver Arslanalp
Jülide Yumlu

BAŞKAN- Şimdi, sayın Birlik Başkanımızın sizlere sunduğu bilgiye göre, Yönetim Kurulu bu önergede tesbit edilen 30 Nisan, 1-2 Mayıs tarihlerinde bir olağanüstü genel kurul toplanmasına karar vermiştir. 6 itibarıyla artık bu konuyu oylamaya lüzum kalmıyor! Bu, tesbit edilmiştir.

Buyurun sayın Cengiz İlhan.

Cengiz İLHAN (İzmir)- Sayın Genel Kurula ve Yönetim Kurulumuza, aldığı bu karar dolayısıyla İzmir Barosu olarak teşekkür ederiz.

BAŞKAN- Şimdi efendim, İzmir Barosunun teklifi gündemin 13, 14 ve 15 nci maddelerini kapsıyordu. Bu üç maddede yer alan konularda bir Genel Kurul öneriliyordu, olağanüstü bir Genel Kurul öneriliyordu. Yönetim Kurulu, bu konuları kapsamak üzere bir olağanüstü toplantıya sizleri çağırmaya karar verdiğine göre, böylece 13, 14 ve 15 nci maddelerin gereği yerine getirilmiş, karara bağlanmış oluyor.

Ancak, bendeniz, gündemin 15 nci maddesiyle ilgili bir ayrı müs takil önerge var, onu okuyup bilginize sunuyorum. Yönetim Kuruluna da ha vale edeceğiz bunu.

"Ölüm yardımı yönetmeliğine geçici bir madde eklenmesi hakkında
Genel Kurul Başkanlığına

Geçici Madde:

1975 yılı içinde ölen avukatlara da 1976 yılı içinde vefat eden avukatlara yapılabilecek yardımın % 50'si oranında yardım yapılır.

Gerekçe:

Samsun'da yapılan Genel Kurul toplantısında, yani 1975 yılı başında kararlaştırılan ölüm yardımının yürürlüğe konması bir yıl sonra mümkün olabilmıştır. Bu arada vefat eden, hatta 30.12.1975 te ölen bir avukat bu olanaktan yararlanamayacak, 1.1.1976 da ölen yararlanacaktır. Bu bir ölçüde haksız olmaktadır. Bu sebeple bir defaya mahsus, diğer sosyal güvenlik yasalarında olduğu gibi, örneğin 10 yıllık belge verilerek 5 yıl prim ödeyen avukatın 15 yıllık prim ödeyen avukat gibi yararlanması gibi, 1975 yılında ölen avukatların da Genel Kurulun kararlaştırdığı koşullarla istifade etmesini öneriyoruz.

Kütahya Barosu: Zeki Ölker, Ahmet Güven.

BAŞKAN- Evet, buyurun sayın Hocam.

Başkan Faruk EREM- Sayın Başkanım, aziz delege arkadaşlarım;

Biz bu önerinin mali portesi üzerinde herhangi bir çalışma yapmak imkânını bulamadık, şimdi muttali olduk. Bu nedenle sizleri tenvir edecek durumda değiliz. Müsaade ederseniz, karar verdiğiniz İzmir toplantısında bu husus hakkında biz hazırlıklı gelelim efendim.

BAŞKAN- Efendim esasen 15 nci maddede bu yer aldığına göre, Yönetim Kurulu adına sayın hocamızın da ifade ettiği şekilde meselenin tesbit edilen olağanüstü Genel Kurulda görüşülmesini kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Yine Yönetim Kuruluna havale edilmek üzere bir önerge:

Divan Başkanlığına

Önergemize ektir. Vefat eden avukatlara yapılabilecek olan ölüm yardımının, başlangıç tarihinin Samsun'da yapılan Barolar Birliği toplantı tarihinin esas alınması halinde, bu konudaki aidatın tahsilinin 1.1.1976 da başlamış bulunması nedeniyle yardımın kaynağının sağlanmasını mümkün kılmak bakımından, bir defaya mahsus olarak üyelerimizden 10'er lira giriş veya kayıt aidatı alınarak sağlanmasını teklif ederiz.

Kütahya Barosu: Ahmet Güner, Zeki Ölker

BAŞKAN- Deminki kararınız ışığı altında bunu Yönetim Kuruluna havale ediyorum. Arz ederim.

Efendim gündemin 16 nci maddesine geçiyoruz.

16-GELECEK OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISININ ZAMAN VE YERİNİN TESBİTİ.

BAŞKAN- Şimdi, Divanda bu konuyu müzakere ettik. Avukatlık Kanununun 115 nci maddesi, Birlik Genel Kurulu yılda bir defa ve bir evvelki genel kurulun tayin edeceği zaman ve yerde olağan toplantısını yapar, hükmünü taşımaktadır.

Biraz önce bir olağanüstü toplantı tesbit edilmiş bulunduğu, muhterem Genel Kurula Yönetim Kurulu tarafından arz edildi. Ancak, burada kanunun emrettiği, olağan genel kurullardır. Olağan Genel Kurulların ileri-deki olağan genel kurulu tesbit etmesi amacı güdülmüştür. Bu itibarla, kanımızca, demin tesbit edilen olağanüstü genel kurula olağan toplantının

tesbitini bırakmamak gerekir. Bu bakımdan bu maddenin de görüşülmek üzere, Divana verilmiş bulunan önermeleri bilginize sunuyorum.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Başkanlığına

X. Olağan Genel Kurul Toplantısının 7-8-9 Ocak 1977 tarihlerinde Ankara'da toplanmasını arz ve teklif ederiz.

Hatay Van Hatay
Tekin Yurtman Azmi Soydan Nabi İnal

Barolar Birliği Genel Kurul Başkanlığına

Barolar Birliğimizin önümüzdeki toplantısının Kocaeli'nde yapılmasını, Kocaeli Barosunun Genel Kurulunun arzusu olarak arz ve teklif ederiz.

Kocaeli Delegeleri: Oğuz Arın Yılmaz Yalın

Türkiye Barolar Birliği IX.Genel Kurul Başkanlığına

Baromuz Genel Kurulu kararı uyarınca, 1977 yılında yapılacak olağan Genel Kurulun toplantısının Sakarya ili merkezinde yapılmasına karar verilmesini saygı ile öneririz.

Sakarya Barosu Delegeleri: Raşit Abasıyanık Salih Sipahier

Türkiye Barolar Birliği Olağan Genel Kurul Başkanlığına

Sakarya Barosu Genel Kurulunun 6.12.1975 tarihinde oy birliğiyle almış bulunduğu temenni kararı uyarınca, Türkiye Barolar Birliğinin 1977 yılında olağan genel kurulunun Sakarya'da yapılmasını Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna arz ve teklif eder, kongre çalışmalarının başarılı olması dileğiyle bütün kongre üyelerine saygılarımı arz ederim.

Sakarya Baro Başkanı

Tekin Yaman

BAŞKAN- Bu önermeler üzerinde söz isteyen?..Buyurun efendim.

Sabih ATLI (İstanbul)- Muhterem arkadaşlarım, birinci önerge Ankara'yı öneriyor. Ancak ev sahibi olması lâzım gelen Ankara delegelerinden gelmediğine göre, bunun üzerinde hiç durulması gerekmez.

İkincisi, Kocaeli delegesi Kocaeli'nde olmasını istiyor.

Halbuki ~~xxx~~ mademki bir baronun genel kurulu temenni olarak Sa-

karya'da yapılmasını istemiştir, bir genel kurul kararına saygılı olmamız daha uygundur. Benim temennim ve istirhamım Sakarya'da olmasıdır.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN- Sayın Erdoğan Bigat, buyurun.

Erdoğan BİGAT (Ankara)- Sayın Başkan, değerli delege arkadaşlarım; Sabih Atlı'nın beyanı üzerine söz almış bulunuyorum. Ankara delegeleri davet etmediği için bana düşmez dediler; fakat kendileri İstanbul delegesi, İstanbul'a da davet etmediler.

Sayın arkadaşlar, bu bir davet yarışı olmaktan çıkmalıdır. Biz geçen genel kurullarda, Ankara' merkez olduğu için toplantı Ankara'da yapılsın, binaenaleyh, Ankara'da bu sebeple toplantı yapılmasında kendimize bir üstünlük, bir nezaket payı çıkartmak istemiyoruz. Genel Kurul nereyi enrederse orada toplanır. Bu bakımdan, Ankara'da yapılması veya yapılmaması yolunda herhangi bir görüş ortaya koymamakla Ankara delegasyonunun veya Ankara Barosunun nezaketsiz bir davranış içinde olmadığını kabul buyurulmasını rica ederim. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Orhan bey, buyurunuz.

Orhan BİRLAS (İstanbul)- Saygı değer Başkanım, değerli arkadaşlarım; bir çağrı, gelecek toplantının nerde yapılması hakkında bir çağrı görev olarak benim üzerime düşerse bilmem yani İstanbul'u mu teklif etmem lâzım, yoksa sevgili arkadaşım Cemalettin Güçdemir'in eski dostu ve hemşehrisi sıfatıyla Gaziantep'i mi teklif etmek lâzım, onu bilemiyorum, • zor bir şey. Yalnız, gerçekten bu genel kurul toplantılarının nerede yapılması üzerinde bir şöyle sürekli geleneğe ve anlayışa varamadık. Bu zorluğu çekiyoruz her sefer. Birtakım ölçükler kondu, sürekli olarak farklı yerlerde yapmak, yani Barolar Birliği çalışmalarının Türkiye'nin muhtelif yerlerinde yapılması suretiyle bütün yurt düzeyine yayılan bir çalışma yapması. Bu bir ölçük. Öbürü; bizim çalışmalarımızı basın ve yayının, dolaylı olarak kamuoyunun yakından izlemesi olanaklarının sağlanması.

Geçen toplantıda Samsun'da çok yararlı çalışmalar yapıldı. Çok büyük konukseverlikle ağırlandık, çok güzel bir toplantı idi, ama Samsun'da gazetecileri, TRT'yi, kamuoyu oluşturucularını aramızda göremedik. Haklı. Şimdi bu iki ölçükle, bundan böyle, yani ya devamlı bir yerde yapmak

veyahut da farklı yerlerde yapacaksak, gazetecilerle, basın-yayınla ilişkimizi daha sağlıklı, daha sürekli, daha etkili bir yolla devam ettirmek çığırında bir karara varmak durumundayız. Şimdi, Kocaeli belki gazetecileri çekmek bakımından daha kolaydır. Olağanüstü toplantı için İzmir kolay olacak. İzmir'de gazeteci havası var, orada konuşmalar gazetelere dahi iyi yansır.

Şimdi şu kadar konuştuk ama belli bir öneriye varamadım. Çünkü benim de kafamda açık, berrak bir sonuç yok. Ben yalnız soru olarak ortaya koyuyorum. Belki benden sonra arkadaşlar sadede gelirler. Hepinizi saygılarıyla selamlarım.

BAŞKAN- Buyurun Hayati bey.

HAYATİ EKŞİ (Elâzığ)- Ben Kocaeli Barosunun Genel Kurul kararı aleyhinde konuşacağım. Kendilerinden kimsenin burada bulunmaması, benim bu mevzuda aleyhte konuşmama kanaatimce mani olmaz. Esbabı mucibemiz şu:

Bu mevzu geçen sene Samsun toplantımızda uzun boylu tartışılmıştır. Badema normal, mutad genel kurulların Ankara'da yapılması kararlaştırılmıştır ve bunun bir teamül haline gelmesini temenni etmişizdir. Bunun muhtelif sebepleri vardır. Binaenaleyh, Kocaeli'nin baro kararının, bir nezaket kaidesi olarak kabul edilmemesi taraftarıyız. Fevkalâde toplantılar, İdare Heyeti toplantıları bölgelerde yapılabilir kanaatimizce; fakat normal Genel Kurulların behemahal Ankara'da yapılması taraftarıyız.

Oğuz ARIN (Kocaeli)- Beyefendi biz buradayız. Lütfen, bizim burada olduğumuz zapta geçsin.

Hayati EKŞİ (Devamla)- Kocaeli barosuna mensup arkadaşı görmedim, burada imişler, zapta o şekilde geçmesini tavsiye ediyorum.

BAŞKAN- Bu konuda başka söz isteyen var mı efendim.

Nabi bey, 7,8,9 Ocak tarihlerine takviminize baktınız mı? Perşembe, cuma, cumartesi mi oluyor?

Nabi İNAL (Hatay)- Cuma, cumartesi, pazar.

BAŞKAN- Cuma, cumartesi, pazar diye teklif ediyorlar. İsterseniz 6,7,8 diye düzeltin. Buyurun efendim.

Nabi İNAL (Hatay)- Kıymetli arkadaşlarım, yer için sayın Başkanımızın Ankara önerimize herhangi bir katılmaları yok. Yalnız, tarih ola-

rak kendilerine müracaat ettik, hesapların, bankadaki para durumunun ve diğer işlemlerin tamamlanabilmesi için 7,8,9 tarihlerini uygun gördüler. Onun için önergenizi o şekilde hazırladık. Tahmin ediyorum Yönetim Kurulunun çalışmalarını ve hazırlıklarını yapabilmesi için, onların istedikleri tarihi bizim de benimsememiz daha uygun olur.

BAŞKAN- Şimdi oylayacağım efendim. Müsaade ederseniz, evvelâ yerini tesbit edelim, tarihleri ondan sonra tesbit edelim.

Efendim, şimdi üç yer teklif ediliyor: Ankara, Kocaeli, Sakarya. Bunları teker teker oylarınıza arz edeceğim. Ankara'yı kabul edenler işaret buyursunlar: 28 Oy.

Kocaeli'ni kabul edenler lütfen işaret buyursunlar: 11 Oy.

Sakarya ilini kabul edenler işaret buyursunlar: 31 Oy.

31 oyla Sakarya'da yapılması kabul edilmiştir. Binaenaleyh, kararınız gereğince, gelecek X. Genel Kurul olağan toplantısı Sakarya ilimizde yapılacaktır.

Şimdi tarih saptamasına geliyoruz. Bir teklif var; 7,8,9 Ocak 1977 tarihinde. Arkadaşımızın bir teklifi var; 6,7,8 Ocak 1977 tarihlerinde. Başka teklifler var mı?..Bu iki tarihi oylarınıza arz edeceğim. 7 Cuma, 8 Cumartesi, 9 Pazar 1977 günü yapılmasını kabul edenler...

Başkan Faruk EREM- Müsaade eder misiniz?..

BAŞKAN- Sayın Başkan Yönetim Kurulu adına açıklama yapmak istiyorlar. Buyurunuz.

Başkan Faruk EREM- 7,8,9 tarihleri daha uygun. Çünkü bankalardan hesapları alıp size getirebilmek ancak mümkün olabilecek efendim.

BİR ÜYE- O halde perşembe gününden başlamak daha uygun değil mi?

Başkan Faruk EREM (Devamla)- Yani yapılmaz bir şey değil, ama zor olacak. Takdir sizin efendim.

BAŞKAN- Şimdi, beni lütfen iyi dinleyiniz ve tekrar oylamaya geçelim.

Onuncu olağan Genel Kurul toplantısının, biraz evvel kabul ettiğiniz gibi Sakarya ilinde 7 Cuma, 8 Cumartesi, 9 Pazar 1977 günlerinde yapılmasını kabul edenler...26 Oy.

Onuncu olağan Genel Kurul toplantısının Sakarya ilinde 6 perşembe, 7 cuma, 8 cumartesi 1977 günlerinde yapılmasını kabul edenler... 28 oy. 28 oyla, onuncu Genel Kurul olağan toplantısının 6,7,8 Ocak 1977 tarihinde Sakarya'da yapılmasına Genel Kurulunuzca karar verilmiştir.Çoğunlukla karar verilmiştir.

Değerli arkadaşlarım, Genel Kurul kapanmamıştır. Bildiri Komisyonunun hazırlayacağı bildiriye bekliyoruz, onun üzerinde görüşme açacağız. Bu arada sayın Başkanımız bir konuşma yapmak istemektedirler.

Buyurun sayın Başkan.

Başkan Faruk EREM- Efendim mutaden kapanış konuşmasını bildirden sonra yapıyor isek de, vaktin çok ilerlemesi nedeniyle müsaade ederseniz, kapanış konuşması gelenegini bozmamak maksadiyle bir iki kelime söylemek isterdim.

Yapılan öneriler, tenkitler, gerçekten Yönetim Kurulunuza yeni ufuklar açmıştır. Buna içtenlikle inanıyorum.

Başta da arz ettiğim gibi, temenni şeklinde olanlarla beraber, talimat şeklinde olan hususlarda da tezahür eden kararlarınız harfiyen yerine getirilecektir.

Yalnız bu hususta bir ricada daha bulunmak istiyorum. Bütün delege arkadaşlarımıza ve Türkiye barolarında kayıtlı bütün avukatlara bir anket formu gönderilmiş bulunuyor. Son bültenin içerisinde sarı renkli bir kâğıt.

Bu anket formlarına, özellikle Genel Kurul arkadaşlarımdan eksiksiz cevap vermelerini özellikle rica ediyorum. Büyük bir ihtimalle diğer arkadaşlarımızdan gelecek cevaplar çok mahdut olacaktır. Bu nedenlerle, zamanında, Mart sonuna kadar bu emirlerinizi telâkki edersek, bizlere vermiş olduğunuz görevi yapmakta büyük bir kolaylık da elde etmiş olacağız. Bu ricamı önemle nazara almanızı istirham ediyorum.

Zahmetlerinize çok çok teşekkür ederim ve bu arada yeni seçimler dolayısıyla Yönetim Kuruluna gelmeyecek olan arkadaşlarımla varsa, ki ikisinin mesaisini huzurunuzda önemle belirtmek ve şükranlarımı arz etmek istiyorum.

Rahmi Magat arkadaşımınla beraber Erdoğan Bigat'ın, kuruluştan

beri Yönetim Kurulundaki faaliyetleri çok verimli olmuştur. Ben Başkan olarak kendilerinden gördüğüm yardımı sizlere nasıl anlatacağımı şu anda bir türlü kestiremiyorum. En derin sevgilerimi, saygılarımı ve teşekkürlerimi huzurunuzda kendilerine arz ediyorum.

Sağolun efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Değerli arkadaşlar, bildiri komisyonunun bildiri taslağı gelinceye kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.10

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.40

BAŞKAN- Oturumu açıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bildiri tamamlanmış ve gelmiştir, okutuyorum.

Türkiye Barolar Birliği IX. Genel Kurul Bildiri Tasarısı 8,9,10 Ocak 1976 günlerinde Ankara'da toplanan Türkiye Barolar Birliğinin Olağan Genel Kurulunda aşağıdaki hususların kamuoyuna duyurulmasına karar verilmiştir.

Genel Kurul öncelikle Cumhuriyetimizin niteliklerinden başlıcası bulunan sosyal hukuk devleti ilkesinin yaşam koşulları ve güvenlik yönünden büyük ağırlık taşıdığı günümüzde, düzeni temelinden sarsan yıkıcı davranışlar, çağ dışı görüşler ve insanlığa aykırı bölücülüklerle onarılması güç yaralar aldığını büyük bir endişe ve üzüntü ile müşahade etmiştir.

Ülkemizin dört bir yanından, bağlı olduğu barolarca seçilerek gönderilen delegelerin çalışmaya başladığı gün ve saatlerde, Ankara'da, Ankara'nın başka bir yerinde bir yüksek öğretim kurumunda Türk gençleri üzerine, hukuka ve insanlığa aykırı olarak önceden tasarlanmış bir saldırı yapılıyor ve genç insanların üzerlerine yayılım ateşi açılıyordu.

Ülkemizde bir süreden beri cereyan etmekte olan bu olayların hukukun üstünlüğü ilkesine aykırı yönüyle birlikte, insancıl açıdan da üzüntü ile karşılayan Genel Kurul, olayların baş sorumlusu olan görevlileri kınamaktadır.

Ülkenin, hukuk ilkelerinin uygulanması yönünden ortaya çıkan sorunlarını da ele alan Genel Kurul, aşağıdaki kararları alarak bunları kamuoyuna duyurmaktadır,

1- Türkiye, İnsan Hakları Evrensel Bildirisine, insan haklarını ve ana hürriyetlerini korumaya ilişkin sözleşmelere imza koymuş ve bu belgelerde tanımlanan hak ve özgürlükleri tanımaya söz vermiş, Avrupa

Konseyi üyesi bir devlettir.

1961 Anayasası ile uluslararası alanda verilmiş söze uygun olarak çağdaş demokratik rejimlerin çoğulcu fikir ve düşünce özgürlüğü, temel insan hakları ülkemizde yaşayan herkese tanınmıştır.

Buna karşın, Anayasanın tanıdığı hak ve özgürlükler tam anlamıyla yaşama geçirilememiş, 12 Mart rejiminde ise Anayasanın demokratik niteliği yapılan değişikliklerle zedelenmiş, uygulamada ise insan hakları ve onuruna aykırı işlem ve eylemler yapılmıştır.

Özellikle, ceza yasaları ile oluşan rejim, demokratik olmaktan çok, Anayasa ve onun kurduğu demokratik kurumlarla örtülü otoriter bir yönetim niteliğindedir. 1930 Faşist İtalyan Ceza Kanunundan Türk Ceza Kanununa ağırlaştırılarak 141 ve 142 numaralara aktarılan maddelerle insan hakları ve fikrî ifade özgürlüğünü kısıtlayan Ceza Kanununun 163 ncü maddesi türünden hükümler varlığını korudukça, bu rejimi başka bir sözcükle nitелеmek mümkün değildir.

Genel Kurulumuz bu nitелеmeyi kamuoyuna yansıtmayı görev sayar ve ülkenin bütün aydınlarını, demokratik kuruluşlarını ve yetkili devlet kurumlarını, rejimin 1961 Anayasasında ifadesini bulan demokratik öze kavuşturulmasında yasal bütün yollardan mücadeleye davet eder.

2- Genel Kurul yargı organlarının, özellikle Danıştayın iptal ve yürütmeyi durdurma kararlarının yürütme organınca uygulanmamasını, hukuka bağlı devlet anlayışının ve hukukun üstünlüğü ilkesinin vahim bir ihlali saymaktadır.

3- Devlet Güvenlik Mahkemelerini tabii hakim, yargı organının bağımsızlığı ilkelerine, olağanüstü mahkemelerin ve yargı mercilerinin kurulmaması biçimindeki anayasal yasağa aykırı kuruluşlar olarak kabul eden Genel Kurul, Kuruluş Kanunu iptal edilmekle mahkeme niteliğini kaybeden bu kuruluşların adalet yaşamından çıkarılması zorunluluğuna inanmaktadır. Bu nedenle, yeni bir kanun çıkarılarak bu kuruluşların yasallaştırılmasının önlenmesi için Genel Kurul bütün demokratik kuruluşları işbirliğine davet eder.

4- Genel Kurul, bütün tutuklu ve hükümlülerin ve özellikle siyasi tutuklu ve hükümlülerin yaşama haklarını hiçe sayan infaz anlayışını

şiddetle kınamaktadır.

5- Genel Kurul, ceza yargılamaları kanununun hazırlık tahkikatı ile ilk tahkikatta avukatların savunma görevlerini engelleyen hükümlerinin kaldırılmasını ve savunmanın ithamla birlikte başlaması ilkesinin gecikilmeksizin yasallaştırılmasını istemektedir.

6- Sıkıyönetim rejimi ile ülkeyi yönetme eğilimleri karşısında Genel Kurul, anayasal haklarla gelişen ve tüm anayasal güvencelerin ortadan kaldırılmasını iktidarların keyfî takdimlerine bırakan yürürlükteki Sıkıyönetim Yasasının bir an önce değiştirilmesi için gerekli bütün çabaların harcanmasına karar vermiştir.

7- Anayasamızın 20 ve 21 nci maddelerinde yer alan fikir ve düşünceleri açıklama, bilim ve sanatı yapma özgürlüklerinin sınırsız olduğu inancında bulunan Genel Kurul, Anayasaya aykırı olarak varlığını sürdüren yasaların da uygulanmasıyla basın ve haber alma özgürlükleriyle üniversite ve diğer akademik kuruluşlardaki bilim adamlarının bilimsel araştırma hak ve özgürlüklerine yapılan ağır baskıyı esefle karşılamakta ve kınamaktadır.

(Alkışlar)

BAŞKAN- Arkadaşlarım, bildiriye dinlediniz. Bu konuda konuşmak isteyen var mı?..Yok. O halde bildirinin aynen neşrini arzu eden arkadaşlar lütfen işaret buyursunlar...Etmeyenler...Bildirinin aynen neşredilmesi kabul edilmiştir. Bildiri aynen neşredilecektir arkadaşlar. 1 karşı oyla, oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Efendim, tasnifin neticesini bekliyoruz.

Tasnif Heyetinin tutanağı gelmiştir, okutuyorum:

Barolar Birliği 9. Genel Kurul Başkanlığına

Genel Kurul Başkanlık Divanınca ad çekme suretiyle yapılan seçim sonucu Tasnif Kuruluna seçilerek;

1) Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu ve Sınav Kurulu oyları zarfları ile birlikte üyelere dağıtıldı.

2) Oy atılacak sandıkların boş olduğu hazıruna gösterilerek

tesbit olundu.

3) İllerin alfabe sırasına göre delegeleri oy vermek üzere davet olundu, oy kullanan delegeler karşılıklarına işaret olunarak, oy verme sona erdi.

4) Sırası ile açılan sandıklardan

a) Yönetim Kurulundan 99 oy zarfı,

b) Denetleme Kurulundan 99 " "

c) Sınav Kurulundan 99 " "

çıktığı sayılarak anlaşıldı.

Yoklama cetveli ile karşılaştırmada, 99 üyenin oy kullandığı ve aynı adette oy zarfı çıktığı tesbit olundu.

5) Yönetim Kurulu sandığından çıkan 99 oy pusulasını ~~havi~~ zarfların açıldığında 2 oyun yanlış verilmesi nedeni ile iptal edilerek, 97 oyun geçerli sayıldığı ve buna göre:

Enver Aslanalp 76 oy

İlhan Kutay 73 oy

Fehmi Özçelik 63 oy asil üyeliklere

İhsan Saraçlar 52 oy

Azmi Soydan 51 oy

Mehmet Kavaklılar 42 oy

Necati Özkaya 40 oy

Yedek üyeliklere

Sabahattin Bilge 25 oy

Şerafettin Kaya 22 oy

Cihat Türkbaş 5 oy

olarak seçildikleri,

6) Denetleme Kurulu sandığından çıkan 99 oyun geçerli olduğu kabul edilerek, buna göre:

Jülide Yumlu 78 oy
İlhami Güven 69 oy
Doğan İleri 63 oy
Ziya Nur Erün 36 oy
Hayati Ekşi 27 oy
Fadıl Altop 1 oy
Özlem İleri 1 oy
Tekin Yurtman 1 oy
aldıkları tespit olundu.

7) Sınav Kurulu sandığından çıkan 99 oy zarfı açılarak yanlış kullanılan 1 oy iptal edilerek geçerli sayılan 98 oy itibariyle;

İhsan Onar 76 oy
Behçet Çomakoğlu 38 oy Asil
Erdoğan Bigat 38 oy
Muvaffak Benderlioğlu 37 oy
Emin Baltaoğlu 18 oy Yedek
Mehmet Nomer 18 oy

olarak seçildikleri yapılan tasnif sonucu anlaşılacak iş bu za-
bit tarafımızdan tanzim ve imza edilerek sayın Başkanlık Divanına
sunuldu. 10.1.1976

Tasnif Heyeti Üyeleri (Üç imza)

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlar, seçilen arkadaşlara başarılar di-
leriz. Toplantımızı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.00